Vol. I

Book No. 3

13th March, 1985,

Wednesday,

22nd Phalgun, 1906S.E.

THE ANDHRA PRADESH

Legislative Assembly Debates

OFFICIAL REPORT

CONTENTS — PAGES

		PAGES
I. 1.	Condolence Motions :	
	re : Demise of Sri Tulasidas Naidu, Former Member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly.	131
	re : Demise of Sri G. C. Kondaiah, former Member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly.	132
	re : Demise of Sri A. Sreeramulu, former Member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly.	133
	re : Demise of Sri B. Rami Reddy, former Member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly.	133
2.	Papers Laid on the Table	134
3.	Paper Placed on the Table	137
4.	Announcement :	137
	re : Governor's Address-Placing of on the Table and Time for receipt of Amenements to the Motion of Thanks to the Governor.	
5.	Motion on Address by the Governor. (Discussion)	138
6.	Presentation of Budget for 1985-86. (Vote on Account)	176
7.	Announcement :	
	re : Time for receipt of Cut Motions to the Budget 1985-86 (Vote on Account).	190
	re : Nomination to the Committee onAmenities.	191
8.	Motion on Address by the Governor. (Discussion)	191
9.	Appendixes	239

PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, GOVERNMENT OF A. P.
AT JYOTHI PRINTERS, KANDUKUR - 523 105
1987.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

PRINCIPAL OFFICERS

Speaker	:	Sri G. Narayana Rao.
Deputy Speaker	:	Sri A. V. Suryanarayana Raju.
Secretary	:	Sri E. Sadasiva Reddy.
Deputy Secretaries	:	Sri C. Venkatesan.
	:	Sri N. Pattabhi Rama Rao.
Assistant Secretaries	:	1. Sri P. Satyanarayana Sastry.
		2. Sri P.V.K.L.N.V. Raghavasarma
		3. Sri K. V. N. Appa Rao.
		4. Sri V. V. Subrahmanyam.
		5. Sri V. V. Bhaskara Rao
		6. Sri S. Suryanarayana Murty.
Chief Reporter	:	Smt M. V. S. Jayalakshmi

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT

Third day of the First Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Wednesday the 13th March, 1985

The House met at Half-past Eight of the Clock

(MR. SPEAKER IN THE CHAIR)

CONDOLENCE MOTIONS

1. The demise of Sri Tulasi Das Naidu, former Member of Andhra Pradesh Legislative Assembly.

MR. SPEAKER :

"This House places on record its deep sense of sorrow at the demise of Sri Tulasi Das Naidu, former Member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly and conveys its deep sense of sympathy to the members of the bereaved family."

(pause)

MR. SPEAKER : Sri Tulasi Das Naidu hailed. from Srikakulam district. He was elected as MLA from Pathapatham constituency in 1983. He was an active social worker He endeavoured for the upliftment of the poor people. He acted as the President of Kothur Panchayat Samithi for three times. He served as Sarpanch of Porupura four times. He was also a Member of Zilla Parishad, Srikakulam. Let us observe two minutes silence as a mark of respect to the departed soul. Now the question is that :

"This House places on record its deep sense of sorrow at the demise of Sri Tulasi Das Naidu, former member

---

* An astaraık before the name indicates conformation by theMember.

of the Andhra Pradesh Legislative Assembly and conveys its deep sense of sympathy to the members of the bereaved family."

The motion was adopted nem con all Members standing.

2. Demise of Sri G. C. Kondaiah, former Member of Andhra Pradesh Legislative Assembly.

MR. SPEAKER :

"This House places on record its deep sense of sorrow at the demise of Sri G. C. Kondaiah, former Member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly and conveys its deep sense of sympathy to the members of the bereaved family."

(pause)

MR. SPEAKER : Sri G. C. Kondiah was a seasoned politician and veteran public leader. He was 70. He hailed from Nellore district and belonged to a peasant family. When he was a boy of 12, he went to Burma to earn his livelihood. He was in China for 1 1/2 years. He was influenced by the Communist Party and became a Member of that party. On account of ideological differences, he left that party very soon. He subsequently joined the Congress Party and was elected as MLA in 1962 from Athmakur constituency. He joined Congress (o) and subsequently the Janatha Party. Let us observe two minutes silence as a mark of respect for the departed soul. Now the question is that :

"This House places on record its deep sense of sorrow at the demise of Sri G. C. Kondaiah, former Member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly and conveys its deep sense of sympathy to the members of the bereaved family."

The motion was adopted nem con all Members standing.

3. Demise of Sri A. Sreeramulu, former Member of Andhra Pradesh Legislative Assembly.

MR. SPEAKER :

"This House places on record its deep sense of sorrow at the demise of Sri A. Sreeramulu, former Member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly and conveys its deep sense of sympathy to the members of the bereaved family."

(Pause)

MR, SPEAKER : Sri A. Sreeramulu hailed from Ananthapur district. He was a former Member of this House. He was elected from Eluru constituency in 1972. He was aged 65. Sri A. Sreeramulu served as President of the NGO's Association for 23 years. He was the Honorary President of the All India Federation of State Government Employees. He died of cancer. Let us observe two minutes silence as a mark of respect o the departed soul.

Now the question is that :

"This House places on record its deep sense of sorrow at the demise of Sri A. Sreeramulu, former Member of the Andhra pradesh Legislative Assembly and conveys its deep sense of sympathy to the members of the bereaved family."

The motion was adopted nem con all Members standing.

4. Demise of Sri B. Rami Reddy, former Member of Andhra Pradesh Legislative Assembly.

MR, SPEAKER :

"This House placed on record its deep sense of sorrow at the demise of Sri B. Rami Reddy, former Member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly and conveys its deep sense of sympathy to the Members of the bereaved family."

(Pause)

MR. SPEAKER : Sri B. Rami Reddy was a former Member of this House. He was elected from Badvel constituency in 1955. He was aged 82. He was born in 1903. He joined freedom movement in 1941 and couited imprisonment. He was an ardent patrict. Sri Rami Reddy published a fortnight journal 'Telugu Seema'. He served people in many ways. He was President of Porumamilla Samithi from 1962 to 1970. Let us observe two minutes silence as a mark of respect to the departed soul. Now the question is that :

"This House places on record its deep sense of sorrow at the demise of Sri B. Rami Reddy, former Member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly and conveys its deep sense of sympathy to the members of the bereaved family."

The motion was adopeted nem con all Members standing.

PAPERS LAID ON THE TABLE

1. The Andhra Pradesh Electricity duty (Amendment) and The A. P. Public Employment (Regulation of Age of Superannuation) Third Amendment Ordinances, 1985.

Minister for Finance (SRI P. MAHENDRANATH) :- Sir I beg to lay on the Table a copy in each of following Ordinances as required under sub-clause (a) of clause (2) of Art. 213 of the Constitution of India :

1. The Andhra Pradesh Electricity Duty (Amendment) Ordınance, 1984 (Andhra Pradesh Ordınance No. 32 of 1984).

2. The Andhra Pradesh Publ.c Employment (Regulation of Age of Superannuation) Third Amendment Ord'-nance, 1984 (Andhra Pradesh Ordinance No. 35 of 1984.)

2. A. P. Members of Police Force (Regulation of Transfers) Ord.nance, 1984

Minister for Home (SRI VASANTHA NAGESWARA RAO):- Sir, I beg to lay on the Table a copy of the Andhra Pradesh Members of Police Foroe (Regulation of Transfers) Ordinance, 1984 (Andhra Pradesh Ordınance No. 29 of 1984) as required under sub-clause (a) of clause (2) of Art. 213 of the Constitute of India.

3. A. P. University Acts (Amendment) Ordinance, 1984.

Ministeı for Education (SRI G. MUDDUKRISHNAM NAIDU) :- Sir, I beg to lay on the Table a copy of the A. P. University Acts (Amendment) Ordinance, 1984 (A. P. Ordınance No. 33 of 1984) as required under sub-clause (a) of clause (2) of Art. 213 of the Constitution of India.

4. A. P. Entertainments Tax (Fourth Amendment) Ordinance, 1984.

Minister for Commercial Taxes (SRI P. ASHOK GAJAPATHI RAJU) :- Sir, I beg to lay on the Table a copy of the Andhra Pradesh Entertainments Tax (Fourth Amendment) Ordinance, 1984 (A. P. Ordinance No. 31 of 1984) as required under sub-clause (a) of clause (2) of Art. 213 of the Constitution of India.

5. A. P. (Mineral Rights) Tax (Amendment) Ordinance. 1984.

SRI D. SATYANARAYANA :- Sir, I beg to lay on the Table a copy of the Andhra Pradesh (Minderal Rights) Tax (Amendment) Ordinance, 1984 (Andhra Pradesh Ordinance No. 34 of 1984) as required under sub-clause (a) of clause (2) of Art. 213 of the Constitution of India.

6. A. P. Educational Institutions (Regulation of Admission and Prohibition of Capitation Fee) Second Amendment Ordinance, 1984.

SRI CH. AYYANNA PATRUDU : Sir, I beg to lay on the Table a copy of the Andhra Pradesh Educational Institutions (Regulation of Admission and Prohibition of Capitation Fee) Second Amendment Ordinance, 1984 (Andhra Pradesh Ordinance No. 30 of 1984) as required under sub-clause (a) of clause (2) of Art. 213 of the Constitution of India.

7. The Hyderabad Municipal Corporations (Amendment) Amending Ordinance, 1984 and The A. P, Municipalities (Amendment) Ordinance, 1985.

Minister for Municipal Administration (SRI K. KALA VENKATA RAO):- Sir, I beg to lay on the Table a copy in each of the following Ordinances as required under sub-clause (a) of clause (2)of Art. 213 of the Constitution of India.

1. The Hyderabad Municipal Corporations (Amendment) Amending Ordinance, 1984 (Andhra Pradesh Ordinance No. 28 of 1984).

2. The Andhra Pradesh Municipalities (Amendment) Ordinance, 1985 (Andhra Pradesh Ordinance No. 1 of 1985).

MR. SPEAKER : Papers laid.

PAPER PLACED ON THE TABLE

Decisions of the Business Advisory Committee meeting dt. 12-3-1985.

Chief Minister (SRI N. T. RAMA RAO) : Sir, I beg to place on the Table a copy of the Report on the decisions of the Business Advisory Committee taken at its meeting held on 12th March, 1985. (See Appendix-I)

MR. SPEAKER : Paper placed.

MOTION ON ADDRESS BY THE GOVERNOR

SRI S. V. L. NARASIMHA RAO (Banswada) :- Sir. I beg to move that :

"An address be presented to the Governor as follows :

"That the Members of the Andhra Pradesh Legislative Assembly assembled in this session are deeply grateful to the Governor for the address which he has been pleased to deliver to both the Houses of the Legislature on 12-3-1985."

SRI K. VIDYADHAR RAO (Chintalapudi) :- Sir. I second the motion of thanks moved by Sri S. V. L. Narasimha Rao.

MR. SPEAKER :- Motion moved.

ANNOUNCEMENT

Amendments to the motion of Thanks to be presented to the Governor.

Mr. SPEAKER : On 12th March, 1985 the Governor was pleased to address both the Houses of Legislature. a copy of which was placed on the Table of the House. * Amedments to the motion of thanks to be presented to the Governor will be received by the Secretary, Legislature upto 3-00 P.M. today.

---

* See Appendix II

MOTION ON ADDRESS BY THE GOVERNOR

శ్రీ ఎస్. వి. ఎల్. నరసింహారావు :- అధ్యక్షా, ఈ సభ నుద్దేశించి గవర్నరు గారు ప్రసంగించినందుకు వారికి కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను ముఖ్యంగా అన్నివర్గాల ఉద్యోగస్థుల జీతాల స్కేళ్ళను సవరించే ఉద్దేశముతో ప్రభుత్వము ఒక వేతన సవరణ సంఘాన్ని నియమించడం ముదావహము. సమ సమాజ స్థాపన లక్ష్యంగా ఉద్యోగు లందరూ ప్రజా సేవలో నిమగ్నం కావాలని గవర్నరుగారు స్పష్టము చేశారు. ఉద్యోగుల కర్తవ్యం పవిత్రంగా ఎంచుకొని ఆ నిర్వహణలో వారు ముందుకు సాగిపోయినపుడే ప్రభుత్వానికి ఉత్తమ ప్రభుత్వంగా ఏర్పడుటకు గట్టి పునాది ఏర్పడుతుందనేది ఇక్కడ గోచరిస్తున్నది. ఈ వేతన సంఘం ఏర్పాటు చేయడంవల్ల ఉద్యోగుల జీవన పరిస్థితులు మెరుగవుతాయనడంలో ఎలాటి సందేహము లేదు. ఉద్యోగులు, వారు చేసే పనులపై ఈనాడు ప్రజలలో ఏవిధమైన భావన వుందో మీకందరికి తెలుసు, అయితే ఒకటే ఇపుడు జరగాలి. ప్రభుత్వోద్యోగులు ప్రజా సేవకులుగా మెలగాలి. ఇది వారు ఎంత త్వరగా తెలుసుకుంటే అంత మంచిది. పరిపాలనా యంత్రాంగము సమగ్రంగా, సమర్థవంతంగా కొనసాగుతుంది. ప్రజల జీవన పరిస్థితులు మెరుగుపడతాయి. ప్రభుత్వము తీసుకున్న ఈ చర్యను నేను సమర్థిస్తున్నాను. మొన్న జరిగిన ఎన్నికల తీర్పు దాని ప్రాముఖ్యత చరిత్రాత్మకమైనటువంటిది. చరిత్రాత్మకమైన ఈ పరిపాలనా రంగములో, ఈ రాజకీయ రంగములో అవినీతికి తావు లేదు. నీతివంతమైన ప్రభుత్వము కావాలనే ప్రజలీనాడు తీర్పు యిచ్చారు. స్వార్థపరత్వముతో ఇంతవరకు వ్యవహరించిన రాజకీయ నాయకులు మాకక్కరలేదని ప్రజలిపుడు తీర్పు యిచ్చారు. చరిత్రాత్మకమైన, పవిత్రమైన ఈ తీర్పు వారన్నట్లుగా చాలా గొప్పతీర్పు. పేదల కష్టాలను తీర్చే ఈ ప్రభుత్వ పథకములను నేను సమర్థిస్తున్నాను. ఆరవ ప్రణాళికలోని పెట్టుబడులు 7వ ప్రణాళికలో స్వయం పోషక రేటాయించడం జరిగింది. ఇది సంతోషించదగ్గ విషయం. రాష్ట్రములో వున్న పేదలు ప్రజల కోసము వారి ఆర్థిక పరిస్థితులు మెరుగుపరచడం కోసము, మనకీనాడు అవకాశము లభించింది. ప్రభుత్వముద్వారా ఆహారం, ఇతర నిత్యావసర వస్తువుల పంపిణీ చేస్తామని గవర్నరుగారు వారి ప్రసంగములో తెలపడం చాలా సంతోషించదగ్గ విషయం. దీని ఫలితంగా పేదలఆకలి తీర్చినవారమవుతాము, అని గవర్నరుగారు స్పష్టంగా వారి ప్రసంగములో వివరించారు. పేదప్రజలు ఆనందించవలసిన విషయమిది.

మెట్టసాగు ప్రాంతాలకు ప్రాధాన్యత యిచ్చి, మెట్టసాగు చేసే పేద రైతులకు సహకారమందిస్తామని ఇందులో స్పష్టం చేయడం జరిగింది.

విద్యుత్ ఉత్పాదనలోగాని, విద్యుత్ పంపిణీలోగాని శ్రద్ధాసక్తులు చూపుతామని అనడం ఆనందించవలసిన విషయం.

విద్యారంగములో పెద్ద మార్పులు తీసుకొని వస్తామని గవర్నరుగారు అన్నారు. ఇది పరమమాదిరిగా నేర్చుకున్న విద్య కేవలము గుమస్తాగా తయారవడం కాకుండా, ఇపుడు విద్య నేర్చిన ప్రతి పౌరుడు ఏదో ఒక పని చేసుకొని తన జీవనోపాధికి పనికివచ్చే ఈ నూతన విద్యావిధానమును తీసుకురావడం హర్షించవలసిన విషయం. విద్యా రంగములో వృత్తి విద్య నేర్పడం ఇదొక చరిత్రాత్మకమైన మార్పు అందుకు ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను.

బడుగువర్గాల విముక్తికోసము ఉద్యోగవకాశాలు కల్పించడం, జిల్లా ప్రణాళికా అధికారులలో ఇందుకు సంబంధించిన కార్యక్రమాలు అమలు జరుపుతామని గవర్నరుగారు తెలియజేశారు.

అంతేకాకుండా, రైతులను ప్రోత్సహించవలెనని, రైతులకు ప్రాధాన్యత నివ్వాలని, ఈ రోజు అష్టకష్టాలు పడుతున్న వారి సమస్యల పరిష్కారం విషయంలో ఏ మాత్రం శ్రద్ధ చూపకపోవడంవల్లనే వారికి గిట్టుబాటు ధరలు లేకపోవడం జరిగింది. దీనిని దృష్టిలో పెట్టుకొని రైతుల మేలు చేస్తుందనే వాగ్దానము గవర్నరుగారి ప్రసంగములో వుంది. కొన్ని ప్రధానమైన పంటలకు సబబైన ధరలు వచ్చేటట్లు చేయడం జరిగిందని అన్నారు. రైతు పండించే ఆహార ధాన్యాలకు ధరలు నిర్ణయించే హక్కు రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి వుండాలి. ఒక ఫ్యాక్టరీలో ఒక వస్తువు తయారవుతే దాని ధరను నిర్ణయించే హక్కును యాజమాన్యానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి లేకపోవడం చాలా దురదృష్టకరము. భారతదేశములో ఇది ఎందుకు కొనసాగుతున్నది? రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ఈ విషయాన్ని గంభీరంగా తీసుకొని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి తెలియజేసి, ఆ హక్కును పొందేటట్లు ప్రయత్నించాలని తమరి ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

నీటి పారుదల విషయంలో అత్యంత ప్రాధాన్యత ఇస్తారని గవర్నరుగారు ఎందుకు అన్నారు? కారణం ఏమిటంటే ఇది చాలా అవసరం. మనది వ్యవసాయ రాష్ట్రము కాబట్టి, ఆచరణలో ప్రభుత్వ యంత్రాంగము అత్యంత శ్రద్ధాసక్తులు చూపవలసిన అవసరముంది. నిర్మాణములోవున్న చిన్న నీటివనరుల ప్రాజెక్టులన్నీ పూర్తి చేయవలసి వుంది. అనేక చిన్న ప్రాజెక్టులు పూర్తిచేస్తే, అనేక వెనకబడిన బడుగువర్గాల రైతాంగము వారికి వారి పొలాలు సాగుచేసే అవకాశము కలగడం, తద్వారా ఉత్పత్తి అధికం చేయటానికి వీలు ఏర్పడుతున్నది. నీటి వనరులను సంపూర్తిగా వినియోగించడానికి కృషి చేయవలసి వున్నదని గవర్నరుగారు అన్న విషయం గమనించవలసిన విషయం.

పౌరసరఫరాల విషయంచూస్తే, కిలో బియ్యం రెండు రూపాయల పథకం అందరి ఆమోదం పొందింది. ఈ పథకాన్ని ఎగతాళిచేసిన మహానుభావులుకూడా వున్నారు. ఎందుకు

రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం అందించాలన్నవారే, ఇటువంటి పథకముండాలని, ఇవి పేదల అభ్యుదయానికి ఎంతో తోడ్పడతాయని అన్నారు. ఈ ప్రభుత్వము పేదల ఆకలిని తీర్చే పథకాలు ఎన్నో తయారుచేయడం జరుగుచున్నది. ఇది ప్రజా ప్రభుత్వముకాదని కొందరు భావిస్తున్నారు. ఏది ఏమైనప్పటికీ ఈ పథకాల అమలులో లోటుపాట్లు లేకుండా ప్రభుత్వ యంత్రాంగము గట్టి శ్రద్ధ చూపవలసిన అవసరముంది. కొన్నిచోట్ల ఈ పథకాలు దుర్వినియోగము అవడం జరుగుచున్నది. అటువంటిచోట్ల తప్పులు చేసిన వారిని కఠినంగా శిక్షించవలసిన అవసరముంది. ఎంత పెద్దవారైనా ప్రభుత్వము చూస్తూ వూరకుంటే అది కూడా ప్రభుత్వము తప్పుచేసినట్లే అవుతుందని తమరిద్వారా సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. బలహీనవర్గాల సంక్షేమం కోసము తెలుగుదేశం ప్రభుత్వము క్రొత్త క్రొత్త పథకాలు ప్రవేశపెట్టింది. పేదలు ఊహించని రీతిలో వాటిని పెట్టడం జరిగింది.

వ్యవసాయ కార్మికులకు 60 సంవత్సరములు పైబడిన వారికి భూమి లేనివారికి నెలకు రు. 30 లు పెన్షను మంజూరు చేశారు. దీనిని రు. 50 ల వరకు పెంచవచ్చు. శ్రమ జీవుల సంక్షేమంకొరకు పాటుపడుతున్న ఈ ప్రభుత్వము నిజమైన ప్రజా ప్రభుత్వముగా పేరు తెచ్చుకొంది. పేదలకిచ్చిన భూములు ఇంకను కొన్నిచోట్ల భూస్వాముల చేతుల్లోనే వున్నాయి. దీనికి కారణం అప్పటి ప్రభుత్వమే కారణం, ఇది అవమానకరమైన విషయం. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అలాంటి భూములను స్వాధీనం చేసుకొని పేదలకు యిస్తుందని గవర్నరుగారన్నారు. నిర్దాక్షిణ్యంగా భూములను స్వాధీనం చేసుకొని పేదవారికిచ్చే తరుణం ఆసన్నమైంది. అన్యాయంగా భూముల దురాక్రమణకు పాల్పడినవారిని కఠినంగా శిక్షించవలెనని ఆ విధంగా చర్య తీసుకుంటారని గవర్నరుగారు వారి ప్రసంగములో తెలిపారు.

11-00 a.m. ఈ విద్యాలయాలలో చాలా మటుకు అన్నీ అద్దె బిల్డింగ్సులో ఉంటున్నాయి. 36 సంవత్సరాల స్వాతంత్ర్యము తరువాత యీ దేశంలో ధనవంతులు యింకా ధనవంతులు అవుతున్నారు. పేదవారు యింకా పేదవారు అవుతున్నారు. వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో చదువుకుంటున్న పిల్లలకు పాఠశాలలు నిర్మించడానికి మాత్రం యీ ప్రభుత్వంవద్ద డబ్బు లేదు. 15 సంవత్సరాలనుంచి యీ పాఠశాలలో టీచర్సు నియామకం విషయం ఎవరూ పట్టించుకోవడంలేదు. మేము చదువుకుంటామని ముందుకు వచ్చే విద్యార్థులకు చదువుచెప్పే టీచరులేడు. చదువుచెప్పడానికి వీలుండే, స్కూలు బిల్డింగు లేదు. చిన్న స్కూలు బిల్డింగు నిర్మించే తాహతు యీ ప్రభుత్వానికి లేదు. ఈ ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ప్రతీ గ్రామంలో పాఠశాల నిర్మాణం చేయాలని యీ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకొంది. ఆ విధంగా గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో గవర్నరుగారు తెలిపినందుకు వారికి నేను ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. అదేవిధంగా వెనుకబడిన తరగతులవారికి హాస్టల్సు సంఖ్య విపరీతంగా పెంచారు. ఇకపోతే విద్యా బోధన విషయంలో విపరీతమైన మార్పులు తెస్తున్నామని గవర్నరుగారి

ప్రసంగంలో చెప్పారు. కాని ప్రభుత్వం సాధించదలచుకున్న అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు సవ్యంగా సాధించాలంటే ప్రభుత్వ యంత్రాంగం ఎంతో పటిష్టంగా ఉండాలి. ఆ విషయం కూడా గవర్నరుగారు తమ ప్రసంగంలో స్పష్టంచేసారు. ప్రస్తుతం ఉన్న యీ ప్రభుత్వ యంత్రాంగం నవసమాజ స్థాపనకు ఏ విధంగాను దోహదం చేసేదిగా లేదు. ఈ నవసమాజాన్ని ఏర్పాటు చేసుకోవాలని మన రాజ్యాంగ నిర్మాతలు అనుకున్న విధంగా యీ ప్రభుత్వ యంత్రాంగం పనిచేసే తీరులేదు. ఇదంతా యిక్కడ శాసనసభ్యులు అందరూ ఆలోచించవలసిన విషయం. ఈ పరిపాలనా పద్ధతులలో మనము అనుకున్న విధంగా యీ నూతన సమాజ నిర్మాణం చేయలేదు. అందుకే యీ పరిపాలన స్పష్టంగా నిర్దుష్టంగా ఉండడానికిగాను యీ ప్రభుత్వం యీ మాండలిక వ్యవస్థను ఏర్పాటుచేస్తున్నామని చెబుతున్నది కాబట్టి ఈ మాండలిక వ్యవస్థను ముందుకు తీసుకు పోవడంలో కృషి చేయాలిగాని యీ ప్రభుత్వం వెనుకంజ వేయకూడదని అధ్యక్షులద్వారా ప్రభుత్వానికి, ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలుపుతున్నాను. ఈ రోజు ప్రభుత్వాలు చేస్తున్న పనులతీరు చూసి ప్రజలు నిర్వీర్యులుగా తయారవుతున్నారు. గ్రామాలలో పనిచేసే వ్యవసాయ కూలీలు, రైతులు అందరూ కూడా వారి జీవితాలు నాశనం చేసుకుంటున్నారు.

ఈ విధానాలు గ్రామాలలో యింకా ఎన్నాళ్ళు సాగాలి. కాబట్టి యీ పరిపాలనా యంత్రాంగం పోకడ మారకపోతే ప్రజలు ప్రభుత్వం మీద ఎదురు తిరుగుతారు. కాబట్టి యీ మాండలిక వ్యవస్థను ఏదైతే యీ ప్రభుత్వం అనుకుంటున్నదో దానిని యీ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఆచరణలోనికి తీసుకురావాలి. యీ మాండలిక వ్యవస్థద్వారా యీ ప్రభుత్వం ప్రజలవద్దకు వెళ్ళి వారి అవసరాలను తీర్చగలగాలి. అలా యీ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం చేయగలదని ప్రజలు అనుకొని ఎన్నుకొన్నారు. అందువల్లనే యీ మాండలిక వ్యవస్థ విషయంలో గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది. కాబట్టి యీ విషయంతో యీ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం తక్షణ చర్యలు తీసుకొని యీ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంమీద పెట్టుకున్న ఆశలు, కలలు నిజం చేయాలని కోరుతున్నాను. తరువాత స్త్రీల విద్యా విషయంలో క్రొత్త క్రొత్త మార్పులను ప్రవేశపెట్టేలా యోచన చేస్తున్నట్లు గవర్నరుగారు తమ ప్రసంగంలో స్పష్టం చేసారు. కాబట్టి యీ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం యిటువంటి మంచి నిర్ణయాలు చేసి వాటిని ఆచరణలోపెట్టి యీ ఎన్. టి. ఆర్. నాయకత్వంలో ఉన్న యీ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం కృషిచేసి మొట్టమొదటిగా భారతదేశంలో పనిచేసే ప్రభుత్వం అని పేరు తెచ్చుకోబోతోంది. అట్లాచేసే ప్రభుత్వమని యీ ఎన్నికలే తెలుపుతున్నాయి. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వమును ఎన్నుకొనడం ద్వారా యీ ప్రజల అభిమతం యిపుడు తెలిసిపోయింది. దానిని ఆచరణలో పెట్టేందుకు యీ తెలుగుదేశం నాయకులు శ్రీ ఎన్.టి.ఆర్. కృషిచేయగలరని ఆసిస్తూ ఈ సభకు గవర్నరుగారు యిచ్చిన ప్రసంగానికి ధన్యవాదాలు తెలుపుతుంటూ శలవుతీసుకుంటున్నాను.

SRI K. VIDYADHARA RAO (Chintalapudi): Mr. Speaker, Sir, I take this privilege once again to second the Motion of Thanks moved by my friend Sri S. V. L. Narasimha Rao and once again thank the respected Governor who has clearly and emphatically stated the policies of the Government, its future policies for the development of the state and welfare of the people. Here, I would like to state that the elections to the Parliament in 1984 and to the Assembly in 1985 were clearly a referundum on certain issues viz., 1) provision of minimum requirements to the people of Andhra Pradesh, 2) the policy of engineering defections followed by the Congress (I) Party, 3) the statement made by the Hon. Prime Minister that the same party which ruled at the Centre should rule at the States and only if the Congress Government is voted to power the Central aid would be coming. Here the Telugu Desam party after coming into power in January, 1983 took up certain popular schemes to provide minimum requirements of the people who hitherto have been neglected by the Congress government which ruled the State for thirty five uninterrupted long years. Immediately after coming into power, the Telugu Desam Party took up schemes to provide mainly shelter, food, clothing and pensions for weaker sections and provision of drinking water supply to the people who were denied the same during the Congress rule. The State Government decided to provide subsidised rice in the State @ Rs. 2 per k.g. roughly to 94.64 lakhs families in the State and also subsidised clothes-dhoti and saree to all green card holdersat 50% subsidy. It has decided to construct houses for weaker sections and by January, 1985, 1,68,872 houses have been constructed at a cost of Rs. 6,000 to 7,000 for each hause. It intends to construct another 2,70,000 houses this year. The Government has also decided to provide pensions at Rs. 30 per month to landless agricultural workers of 60 years of age and above.

It also provides pension to the widows at the rate of Rs. 50 to each and 30,000 widos are benefited in the State.

Similarly, the people of the Andhra Pradesh have clearly rejected the policy of defection and overthrowing duly elected

government which were contrary to the democratic system. We have seen the party which was found by the defector Sri Nadendla Bhaskara Rao was totally defeated at the polls recently. Out of 222 seats contested by that party none could win, and only three could get back their deposit. Not only that, as could be seen from the recent election results, the strength of the Congress (I) Party which and a strength of 60 in the VII Assembly has been reduced to 49. This clearly demonstrates that the people will not tolerate pulling down of a duly elected government and is a fitting reply to the plea of the Prime Minister that one party should rule at the Centre and the same party should rule at the State,

(INTERRUPTIONS)

MR. SPEAKER :- Please do not interrupt while speaking. You will also get an opportunity. Please resume your seat.

Sri K. Vidyadhara Rao Sir. people have also clearly rejected the statement of the Prime Minister that the party elected at the Centre should rule the State, It seems he has also stated in his election propaganda in Andhra Pradesh - "if only the Congress Party is elected and if the vote is given to the Congress Party, the central aid would be coming. This clearly shows his intention that, Governments, other than the Congress Government in the States, would not be financed or their financial requirments properly met by the Central Government. This is something unheard of. The Constitution of India very clearly provides for Governments in the State to be formed by any party. which ever the people want and like and not thatone not that,only the same party which rules the Centre should rule at the States also Here, again there is an issue. We have been hearing that in the last elections. the Congress people or the Congress leaders have been shouting at the top of the voice that, when the Telugu Desam Party was elected and came into power in Andhra Prdesh the development of Andhra Pradesh had come to a stand still. Here, I would like to place certain facts before the august House

In 1982-83 the State Budget was only Rs. 625 crores whereas in the year 1984-85 it is Rs. 978 crores. Is this not development? Moreover, the Plan allocation for the 7th Plan is Rs. 7,500 crores, which is nearly double the amount of the 5th Plan. If this is not development, then, what is called development? The food-grains production has gone up from 100 lakh tonnes to 119 lakh tonnes in the State. After the Telugu Desam Party came into power, we have established 7,000 small scale industrial units. One lakh families have been provided with subsidised rice and moreover the generation of power in the State has surely gone up. and the distribution system of power has been strengthened. which was hitherto neglected by the previous Government we have seen the previous Congress Budget, allotting money for increase of generation but no equal amount was given for distribution system. and for strengthening the distribution system. Similarly we have seen that the State Government after coming into power, was intending to take up many irrigational power projects like Polavaram barage, Ichampally project, Srisailam Left and Right canals and the Second phase of Vamshadhara and Sriramsagar Projects. All these projects cost a total amount of Rs. 6,000 crores. We have already seen the on going commitments for the irrigation and power projects comprising of 60% of the total plan allocation and we are very little left for taking up the execution of these projects. That is the reason why my beloved leader has to voice the idea of national projects. It is very clear in his intention that these projects should be considered as national projects because they are of national importance and their results, directly or indirectly are necessary for the entire country as a whole and it is not posible for the Stete Government to finance these projects all by itself. With the ambitious Telugu Ganga Project which is launched to provide drinking water to Madras State and to irrigate the forest land of Royalaseema and Nellore, has also been grounded and the Central Government has been sounded for clearence, The clearence is still due from the Central Government and this project, to be financed by the State Government alone, is not possible and feasible unless and

until the Centre helps. But we have seen the intention of the Central Government in giving funds to finance the minimum requirement programmes started by the State Governments and the irrigation projects which the State Government would like to implement, which they wanted so much. The policy of the Central Government makes us feel. as if the State has to go about, with a begging bowl to the Centre for meeting its requirements. That is the reason why our beloved leader, at many instances, again voiced the review of the Centre State relations. It is very necessary to finance its requirements and finance these projects. Moreover we have seen the Congress people in their election campaign saying that the State Government had developed in many ways under the Congress rule in 35 years. I do not say that no development was made in the past 35 years. I do agree that certain amount of development was there. It is definitely the duty and responsibility of any duly elected Government to see that some development is there. But I would like to state emphatically here that this State has been receiving a step-motherly treatment which could be clearly seen, the way the progress is made in the Visakhapatnam Steel Plant, or the implementation of the Nagarjuna Fertilisers project at Kakinada or Mangalagiri Tyres Factory. Here, if we see the progress of of these institutions they are at snail's pace. Even in the case of Polavaram project, which has been much talked of the amount which has been spent on the project until now, is only on going helicopter and laying the foundation stone by our beloved former Chief Minister Sri Anjaiah. But for laying the foundation stone, has the Congress Government ever cared to allot even a single pie even in the 7th Plan? Sir. I would like to question this House about this. We have seen 1.400 crores of rupees being spent for Asian games. We have seen Rs. 800 crores and odd spent for the Non-aligned Conference held in Delhi during late Madam Gandhi's regime. but nobody has ever thought of allotting a single pie fot this Polavaram project even

in the 7th Plan, which would Provide drinking water and irrigate the coastal dis tricts of Andhra Pradesh. That is the reason why at every juncture my leader is forced to voice about the review of Centre - State relations. That is the reason, why the Telugu Desam Party advocates the following changes in the financial arrangements between the Centre and the State,

The proceeds of thc Corporate Tax and the Surchange on Income-tax must be included in the divisible pool.

The scheme of administrative duties on excise shall be abolished.

50% of the yield from every increase in the agricultural prices shall be given to the State.

The royalty payable to the State for the mineral resources shall be made on advalorem basis and in consultation with the States.

The State Government shall be involved in the policy and lecisions making at the Reserve Bank and other Financial nstitutions.

There should be institutional set up for consultations ietween the Centre and the State on fiscal matters of mutual oncern.

The Union Government must be made to take full dvantage of provisions of Article 268 and 269 to raise reserves ·om the areas of central jurisdiction.

The income thus generated shall be passed on to the tates.

Sir, we have seen Article 263. Even after 35 years of loption of the Indian Constitution It is a dead letter to-day. rticle 263 clearly states the setting up of Inter-State Councils by e President of India, with representatives of the Union and

States to settle Inter - State disputes arising - but even to this day, the Article 263 has not been adopted or brought into force.

Similarly, we have seen with reference to drinking water. After the Telugu Desam Government came into power, they have considered it as priority and covered 4000 problematic villages and created 28,180 new drinking water sources in the State. It also intends to provide a drinking water source for every 100 individuals of the population.

Similarly, for the welfare of women, which has been g ven main thought in the Telugu Desam manifesto, has been rightly implemented after the Telugu Desam Party came into power, A legislation has been introduced in the Assembly to confer equal rights for women and the Central Government have been consulted for amending the Hindu Succession Act, for which we are yet to receive a reply from the Central Government. A Wmen's University has also been established. The State Government has made a provision for reservation to create jobs for women and reserved 35% of jobs available for these women of the State.

Similarly, hostels for working women have been established in the State The State Government intends to sanction 43 orphanages in the State, one for women and one for men for each district, Each hostel is to house hundred boarders. The working expenditure in the hostel for each boarder has been increased from Rs. 50 to 145.

Similarly I would once again request the N G. Os. and the Government employees to reconsider their stand and forget the year of misunderstanding and commence a new year of understanding and feel the responsibility and take active participation in the development and progress of the State, as the intention of the Telugu Desam Govenment and our leader is very clear.

Two D. A. instalments on par with the Central Government employees have been given. An interin payment of allowance of Rs, 35 and Rs. 75 for salaries below and above Rs. 500, has also been released.

The State Government is actively reconsidering regrouping of Pay Scales to remore the anomalies and also the retiring age hasbeen restored to 58.

I am sure, with this uuderstanding, the State Government employees will reconsider and actively feel the responsibilty and participate in the development and implementation of the progressive policies of the State and the welfare of the peole of Andhra Pradesh.

Sir, winding up on the Motion of thanks, I would like to bring to the notice of the august House about the practice and austerity of my Government and my Council of Ministers. My Government and the Council of Ministers have cutdown their unnecessara and wasteful expenditure to effect economy in the State.

I once again assure the House that the Telugu Desam Party would stand up to the expectations of the people of Andhra Pradesh and would definitely take active part in implementing the progressive socio-economic reforms and look after the welfare of the weaker-sections of the people of Andhra Pradesh and play an active role in guiding the destiny and the future of the Country. I once again affirm and assure the House that the peole of Andhra Pradesh have affirmed their unstinted faith in the Leader of the Party, Sri N. T. Rama Rao and given such a massive mandate to Telugu Desam Party.

Thank you.

శ్రీ ఎం. బాగా రెడ్డి (జహీరాబాద్) :- అధ్యక్షా, తమరికి లీగల్ నాలెడ్జ్, కాన్‌స్టిట్యూషనల్ నాలెడ్జ్ ఉన్నందువల్ల తమరికి బాగా తెలుసు, మనం చాలా మటుకు బ్రిటిష్ పార్లమెంటరీ ప్రొసీజర్ అడాప్ట్ చేస్తున్నాము. బ్రిటిష్ కింగ్ గురించి మనం కింగ్ కెన్ డూ నో రాంగ్ అనుకున్నట్లు గవర్నరు ప్రసంగం గురించి కూడా ఆలోచించినప్పుడు, మొట్ట మొదలు ఆయన ప్రసంగం స్టార్ట్ చేస్తూ బై అండ్ లార్జ్ ఎలక్షన్స్ పీస్‌ఫుల్‌గా జరిగాయని చెప్పారు.

I thing this is the greatest joke of the year, (Laughter)

అయితే ఆ తీరుగా జరిగి ఉంటే నేను మా పార్టీవారు నిజంగా సంతోషపడేవాళ్ళం. ప్రజాస్వామ్యంలో పోటీ చేసినప్పుడు గెలవడం, ఓడడం ఉండి ఉంటుంది. కాని కొంత మంది పోలీసు ఆఫీసర్స్ చాలా యాక్టివ్‌గా చాలా ఎఫెక్టివ్‌గా పనిచేసారు. ఎంత ఎక్కువగా ఎంత ఎఫెక్టివ్‌గా అంటే తెలుగు దేశం క్యాండిడేట్ కంటే కూడా—

More loyal and faithful than the King himself.

అన్నట్లుగా వాళ్ళు పని చేయడం జరిగింది. కొన్ని సంఘటనలు జరిగాయి. మామూలుగా ప్రభుత్వోద్యోగులుగా అందరిని సమానంగా చూస్తే సరిపోయేది. నరసింహా రావు గారు చాలా మంది విషయాలు చెప్పారు. ప్రభుత్వోద్యోగులు ప్రజా సేవకులు అనిపించుకోవాలి, కానీ ప్రజా భక్షకులుగా పోలీసులు తయారవడం రాష్ట్రం యొక్క దురదృష్టం. మన శాసన సభ్యులు తుంగతుర్తి ఎం. ఎల్. ఏ ను ఏ విధంగా చూసింది ఆలూరిలో జరిగిన సంఘటనలు చూస్తే, ఒక పార్టీ కేసును, రెండవ పార్టీ కేసును సమానంగా చూడకపోవడం జరిగింది. ఇలాంటివి కాల్ అటెన్షన్స్ రూపంలో సభ్యులు కూడా అడిగారు, ముఖ్యంగా హరిజనుల గిరిజనులపై జరిగిన అత్యాచారాలు ఎన్నో. నిజాం బాదులో మునిసిపల్ కౌన్సిలర్‌న్ను ఏ విధముగా హెరాస్ చేసారో అన్నీ చూస్తున్నాం. కొందరు పోలీసు ఆఫీసర్లు, అధికారులు ఆ విధంగా చేయడం మన రాష్ట్రానికి కానీ, ప్రభుత్వానికి కానీ ఏ విధంగానూ మంచిది కాదు. ఎలక్షన్లకు కంటెస్ట్ చేసినప్పుడు గెలవడం, ఓడడం ఉంటుంది. కానీ వాళ్ళ జోక్యం చేసుకుని, ఏదో ప్రమోషన్స్ కోసం వాళ్ళు పని చేయడం అన్ని విధాలుగా ఖండించదగిన విషయం. అది ఏ పార్టీకయినా మంచిది కాదు.

రెండవ విషయానికివస్తే plan విషయంలో గవర్నరుగారు చెప్పారు. 7వ ప్లానులో అన్ని చేస్తాము. మైనర్, మీడియమ్ ఇరిగేషన్ను అన్ని కూడా కంప్లీట్ చేస్తాము అంటే

کون جیتا ہے تیرے زلف کے سر ہونے تک

ఆరవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో కంప్లీట్ కావలసిన బాధ్యతలు అన్నీ కూడా 7వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో కంప్లీట్ చేస్తాము అంటే మరి 8వ పంచవర్ష ప్రణాళికలోకి కూడా పోయే అవకాశం ఉంది. మనరాష్ట్రం ఆర్థికంగా దిన దినానికి వెనుకబడి పోతున్నాము. పర్ క్యాపిటా ఇన్‌కమ్ పెంచాలి. గవర్నరుగారు పర్‌క్యాపిటా ఇన్‌కమ్ ఎంతో పెరిగిందనీ, మన ఆర్థిక పరిస్థితి ఎంతో మెరుగయ్యిందనీ చెబుతారనే ఆశించాను. కానీ నిరాశ కలిగింది. మనరాష్ట్రానికి కావలసినన్ని రిసోర్సెస్ ఉన్నాయి. ఆరిసోర్సెస్‌ని యుటిలైజ్ చేసుకోవాలి.

మనకు కావలసిన సోర్సెస్‌ను మనం యుటిలైజ్ చేసుకుని మన రాష్ట్ర ఆర్థిక పరి 9-30 a.m.
స్థితిని బాగుచేసేందుకు ప్రయత్నంచేయాలి. ఏడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక మరియు ఐదవపంచవర్ష ప్రణాళిక గురించి మాట్లాడినప్పుడు ప్లాన్ విషయమేకాదు. ఔట్‌సైడ్ ది ప్లాన్‌మనం ఏమి చేయగలుగుతామనేదికూడా చూడాలని ముఖ్యమంత్రిగారికి ప్రత్యేకంగా మనవిచేస్తున్నాను ఔట్‌సైడ్ ది ప్లాన్ డెవలపింగ్ స్టేజ్‌లో మనం వున్నాము.ప్లానింగ్ ఫైనాన్స్‌తెలియకపోతేమన రాష్ట్రప్రజలు నష్టపోతారు. ఔట్ సైడ్ ది ప్లాన్ ఎలా చేయగలుగుతామనే సమస్యవచ్చినప్పుడు మన రాష్ట్రంలో ఎన్నో ఇన్‌స్టిట్యూషన్స్ వున్నాయి. నేను మంత్రిగా వున్నప్పుడు అరబ్ కంట్రీస్ వారందరితో సంప్రదించాను వారితో సంప్రదించడమే కాకుండా గుజరాత్, మహారాష్ట్ర గవర్నమెంట్ వారితో కూడా సంప్రదించాను. మహారాష్ట్ర గవర్నమెంట్‌వారు 1000 కోట్ల రూపాయలు అరబ్ కంట్రీస్‌నుంచి నాలుగు శాతం వడ్డీతో తెచ్చారు. లెక్కలేనన్ని ఇన్‌స్టిట్యూషన్స్ తీసుకున్నారు. ఫైనాన్స్ అండ్ ప్లానింగ్ సెక్రటరీగావున్న పన్నీ ఫెర్ అనేఆయన మహరాష్ట్రానికి చెందినవారు. ఆయన తండ్రి ఇక్కడ హైకోర్టు చీఫ్ జస్టిస్‌గా వుండెను. ఆయన అరబ్ కంట్రీస్‌కు వెళ్ళేకమిటీకి సెక్రటరీగా వుండెను. ప్లాన్ ఏ విధంగా తెచ్చారు. ఎందుకు ప్లాన్‌లో ఇంక్లూడ్ కాలేదని ఆయనతో మాట్లాడాను. ఆయన మూడు రోజులు సెలవు తీసుకుని ఇక్కడకు వచ్చారు. నేను ఆఫీసర్స్ అందరితో డిస్కషన్ పెట్టినాను. అరబ్ కంట్రీస్ వారందరితో మాట్లాడాను. వాళ్ళు టరమ్స్‌కు ఒప్పుకున్నారు. వాళ్ళు డబ్బు వద్దని ఒక లిస్ట్ యిచ్చారు. గవర్నమెంట్ పిక్చర్‌లోకి రావలసిన అవసరం లేదు. మా దగ్గర కొంతమంది ఇండస్ట్రీస్ పెట్టుకున్నారు. కొంతమంది బ్యాంకర్స్ వున్నారు. అంటే వాళ్ళే డబ్బు ఫైనాన్స్ చేస్తున్నారు. 1000 కోట్ల రూపాయలవరకు ఇండివిడ్యువల్‌గా వీళ్ళే ఫైనాన్స్ చేస్తారు. వాళ్ళు డబ్బుకు బదులు కూరగాయలు, మాంసము, గ్రుడ్లు, చేపలు, పండ్లు మొదలైనవి పంపమన్నారు. దానిమీద నేను ఇక్కడ మన దగ్గర వున్న ముస్లిం పెద్దలను, ఇండో అరబ్ లీగ్ ప్రెసిడెంట్స్‌ను, మన గవర్నమెంట్ ఆఫీసర్స్‌ను పిలిపించి కొన్ని స్కీమ్స్ గురించి మాట్లాడడానికి తాతారావుగారు, మిగత డిపార్ట్ మెంట్స్ వారు వచ్చారు. ఆ స్కీమ్స్ గురించి అరబిక్‌లో కూడా ట్రాన్స్‌లేషన్ చేయించాను. ఔట్ సైడ్ ది ప్లాన్ తెప్పించుకున్నప్పుడు మన రాష్ట్రానికి ఎలా వుంటుంది? నాన్-

ప్లాన్ అంటే ఏమిటి? నాన్- ప్లాన్ సీలింగ్ ఎలా వుంటుంది? నాన్ ప్లాన్ సీలింగ్ కాకుండా ఔట్‌సైడ్ ది ప్లాన్ తెచ్చుకోగలిగితే మన రాష్ట్రాభివృద్ధికి మేలు కలుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. మైనర్ ఇరిగేషన్‌కొరకు యూరప్ దేశాలు కొంత సహాయం చేస్తాయని గవర్నరు ప్రసంగంలో చెప్పారు. డీటైల్స్ ఏమీ లేవు. మైనర్ ఇరిగేషన్‌కొరకు వరల్డ్ బ్యాంక్‌కు ఒక స్కీమ్ పంపినాము. అక్కడవున్న సీనియర్ వైస్ ప్రెసిడెంట్ హైదరాబాద్‌కు వచ్చినప్పుడు నేను వుర్దూలో మాట్లాడుతూ నేను రాసిన వుర్దూ పుస్తకం ఇస్తే ఆయన చాలా సంతోషపడ్డారు. అప్పుడు నరసింహంగారు మన రాష్ట్రానికి సెక్రటరీగా వుండెను. శ్రీ వేణుగోపాలరెడ్డిగారు డిప్యూటీ సెక్రటరీగా వుండెను. అది మన అదృష్టం అనుకోవాలి. మైనర్ ఇరిగేషన్ కొరకు పంపిన ప్రాజెక్టులు ఏమి గవర్నరు ప్రసంగంలో లేకపోవడం చాలా శోచనీయమయిన విషయం. విద్యుచ్ఛక్తి గురించి ముఖ్యంగా గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో చెప్పడం జరిగింది. నేను కూడా రైతును. గ్రామంలో వుండేవాడిని. విద్యుచ్ఛక్తి ఇబ్బందిఏమిటో నాకు బాగాతెలుసు. అదృష్టవశాత్తు శ్రీ తాతారావుగారుఈనాడు అనుభవం గల వ్యక్తి; ఎక్స్‌పర్ట్; ఛైర్మన్‌గా వున్నారు. దౌర్భాగ్యమో, దురదృష్టమో రెండు సంవత్సరాల నుంచి ఎప్పుడు చూచినా విద్యుత్ కొరతనే వున్నది. ఆరోజు బందాడీ గ్రామాలలో 5వ, 6వ పంచవర్ష ప్రణాళిక క్రింద స్కీమ్స్ సాంక్షన్ చేస్తే అది ఇంత వరకు చేయలేదు. 133 కె. వి. లైన్ 6వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఇన్‌క్లూడ్అయింది. ఏమి దౌర్భాగ్యమో ఏమో గత 20 సంవత్సరాల నుంచి చూస్తున్నాము. గ్రామాలలో ట్రాన్స్‌ఫారమ్స్ కాలి పోతే ఒక్క రోజులోకో రెండు రోజులలోనో రిప్లేస్ చేయాలి. కానీ రెండు సంవత్సరాల నుంచి జరుగుతున్నది ఏమిటంటే ట్రాన్స్‌ఫారమ్స్ కాలిపోతే ఆ రైతులు రూ.1,000, 1,200లో కలెక్ట్ చేసుకుని లారీలో ఆ ట్రాన్స్‌ఫారమ్‌ను తీసుకుని పోయి రిపేరు చేయించుకుని తీసుకవచ్చే దుర్భర పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్ట్‌మెంటు వారు ఏమీ పట్టించుకోవడం లేదు. అందరు పెద్ద, పెద్ద ఆఫీసర్స్ వున్నారు. వాళ్ళ నిజాయితీపైన నాకు నమ్మకం వుంది. ట్రాన్స్‌ఫారమ్స్ లేవు. కండక్టర్స్, వైర్స్ లేవని అంటాడు, మోటార్స్ తెచ్చుకుంటే లైన్స్ వేస్తామంటారు. హరిజనులు, గిరిజనులు అందరు మోటార్లు తెచ్చుకుని పెట్టుకున్నారు. సరి కనెక్షన్స్ లేవు. మోటారులు ఇన్‌స్టాల్‌మెంటులో తెచ్చుకుంటారు. ఇన్‌స్టాల్‌మెంటు ఇవ్వకపోతే మోటారులు రిటన్ చేయాలి. ఇటువంటి దౌర్భాగ్య పరిస్థితి ఎందుకు వచ్చిందో ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను. రైతుల ఇబ్బందులు ఒక శాసన సభ్యునిగా నేను చూచినాను, శాసనసభ్యులంతా వారి. వారి నియోజక వర్గాలకు అప్పుడప్పుడు వెళ్ళి చూడాలని ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక ఆర్డరు యిచ్చినారు. వారిమాట ప్రకారము వెళ్ళి చూసినాము. 1984 లో మూడువందలకనెక్షన్స్ యిచ్చినారు. ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్ట్‌మెంటువాళ్ళను అడిగితే డబ్బులేదు. మెటీరియల్ లేదు అంటున్నారు, ట్రాన్స్‌ఫారమ్స్ లేవని అంటున్నారు. ఈ విధంగా అయితే అగ్రికల్చర్ దెబ్బతింటుంది. అప్‌లాండ్ ఏరియాను డెవలప్ చేయాలనేది చాలా

సంతోషకరమైన విషయం నీరు ఎక్కడయితే పుష్కలంగా దొరుకుతుందో ఆ ప్రాంతాల్లో ఆర్థిక పరిస్థితి బాగు పడుతున్నది. కాబట్టి ప్రతివారు ప్రాజెక్టులు కావాలని కోరుతున్నారు.

నీరు కావాలని కోరుతున్నాను. దురదృష్టవశాత్తు కొన్ని ప్రాంతాలకు నీరు యివ్వలేకపోతున్నాము. వాళ్ళకు ఏవిధంగా సహాయం చేయగలం? బావులు త్రవ్వకోవాలి. మోటార్స్ పెట్టుకోవాలి. బ్యాంకులు నేషనలైజ్ అయ్యాక చాలామందికి బావులు త్రవ్వకోవడానికి, ఎలక్ట్రిక్ మోటార్స్ పెట్టుకోవడానికిగాను అప్పులు దొరకుతున్నాయి. 10బావులు వున్న గ్రామంలో 100 బావులు వస్తున్నాయి. అప్పులు దొరికిన వారు వేరే విధంగా పూర్తి చేసుకుంటున్నారు. పేదవారు యిబ్బంది పడుతున్నారు. సబ్ సాయిల్ వాటర్ లెవెల్ రోజురోజుకూ క్రిందికి పోతున్నది. రాయలసీమ, తెలంగాణా, శ్రీకాకుళం, వైజాగ్ ప్రాంతాలలో సబ్ సాయిల్ వాటర్ మనం అరికట్టకపోతే 20-30 అడుగుల పైన వున్న నీరు యిప్పటికే 120 అడుగుల దాకా లోపలికి పోయింది, దీన్ని అరికట్టకపోతే వచ్చే 10-20 సంవత్సరాల్లో బహుశాఅది 200-300 అడుగులలోతుకు పోతుంది, చివరకు అవి పెట్రోల్ బావులలాగా ఎంత లోతుగా తయారవురాయో చెప్పలేము, అటువంటి పరిస్థితి రాకముందే మనం దాన్ని సరిదిద్దుకునే ప్రయత్నం చేయాలి,నేను చేయవలసిన ప్రయత్నాలను గురించి తెలుసు కొనడానికి మహారాష్ట్ర, గుజరాత్, రాజస్థాన్ రాష్ట్రాలు తిరిగి వచ్చాను. వాళ్ల కొన్ని ఏర్పాట్లు చేసుకున్నారు. మహారాష్ట్రలో పెద్దఎత్తున పెర్క్యులేషన్ ట్యాంక్స్ కట్టారు. గుజరాత్, రాజస్థాన్‌లలో కూడా పెర్క్యులేషన్ ట్యాంకులు కట్టారు. పెద్ద ఎత్తున బండింగ్ స్కీమ్ము తీసుకున్నారు. మన రాష్ట్రంలో పెర్క్యులేషన్ ట్యాంకులు కట్టే విషయం గవర్నర్ గారి ప్రసంగంలో చర్చకు రాకపోవడం దురదృష్టకరమని నేను అనుకుంటున్నాను. నిజంగా మనం అప్‌ల్యాండ్ ఏరియాకు ఏమయినా చేయాలనుకుంటే పెర్క్యులేషన్ ట్యాంక్స్ కట్టాలి. మా ప్రభుత్వం వున్నప్పుడు మేము కొంత డబ్బు దాని గురించి కేటాయించి పెర్క్యులేషన్ ట్యాంకులు మొదలు పెట్టి ఎన్నో చోట్ల కట్టించాము. దానివల్ల, మంచి ఫలితాలు వచ్చాయి. ఈ ప్రభుత్వం కూడా పెద్ద ఎత్తున చేయాలని మీ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. చేయకపోవడం దురదృష్టకరం. అలా చేయకపోతే కేవలం అప్‌ల్యాండ్ వారికి లిప్ సంపతి చూపించినట్లవుతుందే గానీ ఇన్ ఫ్యాక్ట్ టాంజిబుల్‌గా చేసినట్లు కాదని మనవి చేస్తున్నాను. అగ్రికల్చర్ విషయం వచ్చినప్పుడు ధరల విషయం చెప్పారు. షుగర్‌కేన్ ఏరియా పెంచాలని చెప్పారు. నిజం చెప్పాలంటే మహరాష్ట్రంలో షుగర్‌కేన్ డెవలప్‌మెంట్‌కు మంచి అవకాశాలు వున్నాయి. మహారాష్ట్రలో మనకంటే నీటి సదుపాయం తక్కువ.

అయినప్పటికీ వారు లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్ము పెట్టి చెరకు పండిస్తున్నారు. మన కంటే వారికి ఏరియా ఎక్కువ, పెర్సెంటేజ్ ఆఫ్ రికవరీ ఎక్కువ వుంది. మన దౌర్భాగ్యం

ఫ్రేమందే మన అధికారులు ప్రభుత్వాన్ని కంటిన్యుయస్‌గా మిస్‌గైడ్ చేస్తున్నారు. వాళ్ళ క్లయిమేట్: నీరు, గాలి, బావుంది. వాళ్ళ పెర్సెంటేజ్ ఆఫ్ రికవరీ బావుంది. నేను ఆ విషయాలు అన్నీ చూసి 1982లో రిపోర్టు యిచ్చారు. ముఖ్యమంత్రిగారు ఆ రిపోర్టు చూడవలసిందిగా కోరుతున్నాను. కర్ణాటక, మహారాష్ట్ర మరియు పంజాబ్‌లలో హార్వెస్టింగ్ మరియు ట్రాన్స్‌పోర్టేషన్‌లను ఫ్యాక్టరీ మేనేజ్‌మెంట్ వారే చేస్తారు. ఒకప్పుడు పంజాబ్‌లో 8.5 శాతం రికవరీ మాత్రమే వుండేది. వాళ్ళు మహారాష్ట్రకు వెళ్ళి స్టడీచేసి ఆ తరువాత అక్కడ ఈ ప్రొసీజర్‌ను ఇంప్లిమెంట్ చేయడంవల్ల అక్కడ పర్సెంటేజ్ ఆఫ్ రికవరీ పెరిగింది. అంటే 10 పర్సెంట్‌కు పెరిగింది. 0.1 శాతం రికవరీ అయితేనే కోట్ల రూపాయల తేడా వస్తుంది. గవర్నర్‌గారు తమ ఉపన్యాసంలో మొత్తం డబ్బు చెల్లిస్తున్నామన్నారు. నిజాం షుగర్ ఫ్యాక్టరీకి 50 సంవత్సరాల చరిత్ర వుంది. ఈ 50 సంవత్సరాల చరిత్రలో రైతులను ఎప్పుడూ డబ్బు యివ్వక బకాయిలు పెట్టిన సంగతి వినలేదు. గత 2 సంవత్సరాల నుంచి ఏమి జరుగుతున్నదంటే మినిమం ప్రయిస్‌మాత్రం యిచ్చి తరువాత 2 నెలలకు, 4 నెలలకు, 8 నెలలకు చెల్లించే దుర్భర పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. రైతులు బిచ్చగాళ్ళలాగా బ్యాంకుల చుట్టూ రూ. 10, 20 లకు తిరిగిన స్థితి మేము చూశాము. ఏదో నిందించాలని కాదు, అసలు విషయం నేను చెబుతున్నాను నిజాం షుగర్ ఫ్యాక్టరీ వాళ్ళకు నేను సమాధానం చెప్పడానికి సిద్ధంగా వున్నాను. ఈ పరిస్థితి రైతులకు రాకూడదని నేను అంటున్నాను. ఈ బరువంతా ఎవరిమీద పడుతుందంటే రైతులకు డబ్బు దొరకనందున నీళ్ళవాళ్ళకు, లారీల వాళ్ళకు, బండ్లవాళ్ళకు వీరంతా బాధపడడం జరుగుతుంది. ఇది యిక సాగకూడదని అంటున్నాను. మనం యిచ్చేది ఒకేసారి యిస్తే యిలా జరగదు. నిజాం షుగర్ ఫ్యాక్టరీకి మంచి క్రెడిట్ వుంది. 50 సంవత్సరాల చరిత్రను పరిశీలిస్తే 8 లేక 10 రోజుల్లో డబ్బు దొరుకుతుందనే నమ్మకం రైతులకు వుండేది. గత సంవత్సరం నుంచి అది పోయింది. డబ్బు వస్తుందో లేదో ఎప్పుడు వస్తుందో తెలియదు. రైతులకు యివ్వవలసిన డబ్బు 8 నెలల తరువాత చెల్లిస్తున్నారు. దానికి మిత్తిలేదు. రైతులు యివ్వవలసినదానికి వడ్డీలేదు అదే బ్యాంకులకు వడ్డీతోసహా చెల్లించవలసి వస్తోంది. అలాగే రైతులు యివ్వవలసివుంటే వడ్డీతోసహా చెల్లించవలసి వస్తోంది. పరిస్థితులు ఇలా వుంటే ఎలా బాగుపడతామని బాధపడుతున్నారు. రెండవ విషయం ఇరిగేషన్ గురించి. మైనర్ అండ్ మేజర్ ఇరిగేషన్ గురించి చాలా స్కీమ్ములు మన రాష్ట్రంలో తీసుకున్నాము. ఇప్పుడే కొందరు గౌరవసభ్యులు రాయలసీమ కె. సి. కెనాల్‌నుంచి నీళ్ల తీసుకొనడంలేదని మనవి చేశారు. త్వరగా నీరు రిలీజ్ చేసేలా ముఖ్యమంత్రిగారు శెలవు యివ్వాలని మనవి చేస్తున్నాను. లెఫ్ట్ కెనాల్ కార్యక్రమం ప్రారంభమైనదని గవర్నర్‌గారు చెప్పినారు. శ్రీశైలం లెఫ్ట్ కెనాల్ ఏ విధంగా ప్రారంభం చేశారో చెబుతారా? ఎవరు టన్నెల్ చేస్తున్నారు, ఎట్లా ప్రారంభం చేశారనే విషయం తెలియలేదు. లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ అంతటి పెద్ద స్కీమ్‌ను చేపడితే విజయవంతం కాదని మనవి చేస్తున్నాను ఇక పరిశ్రమల విషయానికి వస్తే, నేను ఇంతకుముందే మనవి చేసిన

ట్లుగా మన రాష్ట్రంలో పరిశ్రమలకు పనికివచ్చే రా మెటీరియల్ పుష్కలంగా వుంది. లైమ్ స్టోన్, కోల్, ఐరన్ఓర్ వంటి ఖనిజ సంపదను ప్రకృతి మనకు పుష్కలంగా యిచ్చింది, గవర్నర్‌గారు తమ స్పీచ్‌లో ఆల్విన్ ఫ్యాక్టరీ గురించి గొప్పగా చెప్పినారు. మన ఖనిజ సంపదను సద్వినియోగం చేసుకోవలెనంటే ఎన్నెన్నో కొత్త ఫ్యాక్టరీలను స్థాపించవలసి వుంటుంది. ఆల్విన్ కంపెనీ ఎప్పుడో 1981లో స్టార్ట్ అయింది. దాన్ని క్రెడిట్‌గా తీసు కునే మంచిదేకానీ మనం కొత్తవికూడా సాధించాలి. ఎప్పుడో 4 సంవత్సరాల క్రిందటి విషయాలు చెప్పరాదు. మనం ఇంకా ఎన్నో సాధించాలి. మనం యింకా టైర్ ఫ్యాక్టరీ గురించి అల్యూమినియం ఫ్యాక్టరీ గురించి ప్రయత్నం చేయవలసిన బాధ్యత వుంది. ఇవన్నీ మనం పర్స్యూ చేయాలి. మీద్వారా ఒక విషయం ముఖ్యమంత్రిగారికి మనవి చేస్తాను. కేంద్ర ప్రభుత్వం 1982లో రాం. కె. వేపాగారి అధ్యక్షతన ఒక కమిటీని వేసింది. ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో మూడు జిల్లాలను సెలెక్ట్ చేసి న్యూక్లియస్ ప్లాంట్ పెట్టాలని నిర్ణయం చేసింది. అప్పుడు పెద్దలు రామారావుగారు కూడా వున్నారు. ఇంకా కొందరు పెద్దలు, కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు కలిసి 10 మందిగల టీమ్ ఏర్పడింది. అనంతపూర్, మెదక్, అదిలాబాద్ ఈ 3 జిల్లాలను సెలక్ట్ చేశాము. వాళ్ళు ఈ జిల్లాలను తీసుకోలేదు. రిపోర్ట్స్ ప్రిపేర్ చేశారు. ఆ తరువాత రిపోర్ట్సు చూస్తే కేంద్ర ప్రభుత్వం రూ. 209 కోట్లు కేటాయించి నట్లు తెలిసింది.

ఈ స్కీములో ఒక్కొక్క జిల్లాలో 37 వేల మందికి ఉద్యోగావకాశాలు చూప బడినాయి. స్థలాన్ని సేకరించారు. మెదక్ జిల్లాలో 4 సెంటర్స్‌లో స్థలం సేకరిం చారు. అనంతపురం జిల్లాలో సేకరించారు. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో సేకరించారు. ఈ న్యూక్లియస్ ప్లాంటు మెదక్ నుంచి ఆదిలాబాదుకు షిఫ్ట్ అయింది బోర్స్ వేసుకొన్నారు. టెలిఫోన్, టెలెక్స్ లైన్స్ వేసుకొన్నారు. 40,50 లక్షల రూపాయలు వరకు ఖర్చు పెట్టుకొన్నారు. మెదక్‌లో వచ్చినా, ఆదిలాబాదులో వచ్చినా బాధ లేదు. మొత్తము మీద రావాలి. ఆదిలాబాదు ఫార్వర్డ్ జిల్లా. ఇండస్ట్రియలిస్ట్స్ ఎప్పుడూ ఫార్వర్డ్ జిల్లాకు పోరు. వెనుకబడిన జిల్లాను చూస్తూ వుంటారు. హైదరాబాదు పట్టణం చుట్టుప్రక్కల పెట్టడానికి రారు. పటంచేరులో పరిశ్రమలు పెడితే సబ్సిడీ వస్తుంది కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాల నుంచి వచ్చినవారు సబ్సిడీ దొరుకుతుందని పటంచేరులో పరిశ్రమలు పెడతారు. మెదక్ జిల్లా పరిషత్తులో అన్ని పార్టీలకు చెందినవారము ఏకగ్రీవముగా తీర్మానముచేశాము. మెదక్‌లో వుంటే ఈ పాటికి పని ప్రారంభమయి వుండేది. అక్కడ, ఇక్కడ కాకుండా ఈ కార్యక్రమము ఆగిపోవడం దురదృష్ట కరం. విద్య. ఒక్కొక్క తాలూకాలో 4 డిగ్రీ కాలేజీలు వుండవచ్చు. కొన్ని తాలూకాలలో జూనియర్ కాలేజీ కూడా లేని పరిస్థితి వుంది, ఈ మధ్య జూనియర్ కాలేజీలు వచ్చి వుండవచ్చు. జూనియర్ కాలేజీకి కాని, డిగ్రీ కాలేజీకి కాని ఇంత డబ్బు కట్టాలనే నిబంధన గరల్స్ జూనియర్ కాలేజీలకు

సంబంధించి అయినా రిలాక్స్ చేయవలసిన అవసరం వుంది. ప్రతి తాలూకా లోనూ గర్ల్స్ జూనియర్ కాలేజీ పెడతామనే ప్రస్తావన గవర్నరుగారి ఉపన్యాసములో వుంటుందని ఆశించాను. కాని లేదు. కొన్ని లక్షలు చేసి యివ్వాలంటే రాయలసీమ, తెలంగాణా శ్రీకాకుళం వంటి వెనుకబడిన ఏరియాలవారు ఎక్కడనుంచి తెచ్చి యిస్తారు? కొన్ని ప్రాంతాలవారికి తేలికగా వుండవచ్చు. కొన్ని ప్రాంతాలవారికి కష్టమైన విషయం. చదువును డబ్బుతో కొలవడం మంచి పద్ధతికాదు. అవసరాలను బట్టి కాలేజీలను ఏర్పాటు చేయాలి. డబ్బు యిస్తేనే ఏర్పాటు చేస్తాము లేకపోతే లేదనేది మంచి పద్ధతి కాదు. వైద్య సహాయానికి సంబంధించి ఒక ఆర్డరు జారీ చేశారు. 51 వేల రూపాయలు, 2 ఎకరాల భూమి యిస్తే హాస్పిటల్ శాంక్షన్ చేస్తామన్నారు. 25 తాలూకాల ప్రజలు 51 వేల చొప్పున డబ్బు వసూలు చేశారు. మంత్రి రామచంద్రరావుగారి నియోజకవర్గము నుంచి 51 వేల డబ్బు, 2 ఎకరాల భూమి యిచ్చారు. అసలు హాస్పిటల్ శాంక్షన్ చేస్తారా లేదా? లేకపోతే డబ్బు అయినా వాపసు చేయాలి. మేము ఏమీ చేయలేము అయినా చెప్పాలి. ఏమీ చెప్పకపోతే ఎట్లా? డబ్బు కట్టిన చోట అయినా వెంటనే ఏర్పాటు చేసే ప్రయత్నం చేయాలి. ఎప్పుడు ఈ గవర్నమెంటు ప్రమాణం చేసినా పాత నగరంలో కర్ఫ్యూ వస్తున్నది. మర్డర్స్ జరుగుతున్నాయి. ఈ సంఘటనలను అరికట్టడానికి ప్రతిపక్షాలవారిని కాన్ఫిడెన్స్‌లోకి తీసుకొని చర్చించి నిర్ణయాలు తీసుకోవాలి. అందరి సహకారం తీసుకొని ఈ సమస్యల పరిష్కారానికి కృషి చేయాలి. హైదరాబాదు కాస్మోపాలిటన్ సిటీ మేము చదువుకొన్న రోజులలో, ఉస్మానియా యూనివర్శిటీలో కన్నడం మాట్లాడేవారు, మరాఠీ మాట్లాడేవారు, ఉర్దూ మాట్లాడేవారు అందరం కలిసి చదువుకొన్నాము. భాషా భేదం లేకుండా అందరం కలిసి చదువుకొన్నాం. ఈనాడు తెలుగును రాష్ట్ర భాషగా వాడుకొంటున్నాం. దానిని అభివృద్ధి చేసుకోవాలి. కాని ఇతర భాషలు మాట్లాడేవారి ఫీలింగ్స్ హర్ట్ కాకుండా చూడాలి. ఉర్దూ భాషకు హిస్టారికల్ బ్యాక్‌గ్రౌండ్ వుంది. స్వీట్ లాంగ్వేజిగా వున్న భాష అది. అటువంటిదానిని మనం ఏవిధంగా నిలబెట్టగలుగుతాము? ఉర్దూ అకాడెమీని ప్రోత్సహించగలుగుతున్నామా? సంవత్సరం వరకు గ్రాంట్స్ ఆపి యిబ్బంది పెట్టాలని ప్రయత్నం చేస్తే ఎంతవరకూ న్యాయము? చాలామంది ముస్లిమ్స్ ఉద్యోగాలమీద ఆధారపడి వున్నారు. రిటైర్‌మెంటు వయస్సును తగ్గించడం వల్ల 49 వేల మంది నిరుద్యోగులైనారు. ఖాళీలను భర్తీ చేశామా అంటే ఏమీ లేదు. కనీసం 40 వేల మందికి అయినా ఉద్యోగావకాశాలు కల్పించామని చెబుతారని ఆశించాను. కాని అటువంటిదేమీ కన్పించలేదు. పరిశ్రమలు అభివృద్ధి చేసి ఉద్యోగావకాశాలు కల్పించకపోతే ఎట్లా? అందరిని బిచ్చగాళ్లవలె తయారు చేయాలనుకోవడం మంచిదికాదు. మన రాష్ట్రానికి మంచి వనరులున్నాయి. ఈ మధ్య నేను దక్షిణ కొరియా వెళ్లాను. యుద్ధాలలో దెబ్బతిని వెనుకపడివున్న దక్షిణ కొరియా 15 సంవత్సరాలలో ఎంతో అభివృద్ధి చెందినది. అక్కడ

రా మెటీరియల్స్ లేవు. మినరల్స్ లేవు. కాని ఈ రోజు ఇతర దేశాలతో పోటీ పడగలిగిన స్థితిలో వుంది. మహరాష్ట్రంలో ఎన్నో పరిశ్రమలు పెడతామని ఆఫర్స్ ఇస్తున్నారు. కేంద్రం అధికారంపైనే వదిలివేస్తే జరిగేది కాదు. ఇనీషియేటివ్ తీసుకోడానికి ముఖ్యమంత్రిగారికి టైము దొరుకుతుందో లేదో నాకు అనుమానంగా వుంది.

10-00 a.m. మనరాష్ట్రం పారిశ్రామికంగా వెనుకబడివుంది. మరియు ఇండస్ట్రీస్ రావడంలేదు. అందువల్ల ఉద్యోగ అవకాశాలు పెరగడం లేదు. పరిస్థితి ఇట్లాగే కొనసాగితే ఇంకా దిగజారిపోయే ప్రమాదం వుంది ఇప్పటికే 5వ స్థానం నుండి 18వ స్థానానికి వెళ్ళాము. ఇంకముందు అసలు స్థానమేలేకుండాపోయే పరిస్థితి ఏర్పడుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో ట్రైబల్ గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి ఇస్తామని చెప్పారు. ఆరవ ప్రణాళికలో ఆర్. ఇ. సి. స్కీము క్రింద ట్రైబల్ గ్రామాలకు కేంద్రప్రభుత్వం ఫండ్స్ ట్రాన్స్‌ఫర్ చేసింది. నా నియోజక వర్గంలో ఆరవ ప్రణాళికలో 34 ట్రైబల్ గ్రామాలకు శాంక్షన్ అయితే నాలుగు మాత్రమే ఇచ్చారు. ఇండస్ట్రీస్‌లో కాని, ఇరిగేషన్‌లో కాని, ఎగ్రికల్చర్‌లో కాని మన రాష్ట్ర పరిస్థితి దినదినం దిగజారి పోతున్నది. పోలీసు డిపార్టుమెంటు చేసిన అన్యాయాలు, అత్యాచారాలు, అనవసరమైన అరెస్టులు మొన్న ఎన్నికలలో మన రాష్ట్రానికి అవమానాన్ని కలిగించాయని మనవి చేస్తున్నాను. తెలుగు దేశంవారిని సంతోష పెడితే చాలు తమకు ప్రమోషన్ వస్తుంది. ఇంక్రిమెంట్స్ వస్తాయి అనే ఆశతో వారు పనిచేసినట్లు కన్పిస్తున్నది. ఈ పద్ధతిని మార్చుకొని రాష్ట్రాభివృద్ధి కొరకు పని చేయాలని కోరుతూ గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో కొత్తదనం కన్పించలేదనీ, ఎన్నికలు ప్రశాంతంగా జరిగాయని చెప్పిన దానికి నా నిరసన తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు (సిరిసిల్ల) :— అధ్యక్షా, ఎనిమిదవ శాసనసభలో గవర్నరుగారి ప్రసంగం యథాతథ పరిస్థితిని, వాస్తవ పరిస్థితిని మరొకసారి చూపించినట్లు స్పష్టం అవుతున్నది. గతాన్ని ఎంతవరకూ విమర్శనాత్మకంగా పరిశీలించారో భవిష్యత్తు గురించి నూతన విధానాలను కార్యక్రమాలను అంతసుస్పష్టంగా ప్రకటించారని చెప్పటానికి నేను సిద్ధంగా లేను. కాని ఒకటి మాత్రం చెప్పక తప్పదు. వాస్తవ పరిస్థితిని అందరి కళ్ళకు కట్టినట్లు చిత్రించినందుకు నేను సంతోషిస్తున్నాను. అయితే ఇంకొక అడుగు ముందుకు వేసి ప్రజల ఆశలను, ఆకాంక్షలను సాధించటానికి కార్యక్రమాలూ, కార్య విధానాలు సుస్పష్టంగా, నిర్మొహమాటంగా ప్రకటించివున్నట్లయితే అది నిజంగా ప్రజల ఆశకు ప్రతీకగా రాష్ట్రపురోగమనానికి, అభివృద్ధికి మార్గదర్శకంగా వుండేదని మనవిచేస్తూ యున్నాను.

గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో చెప్పినట్లు ఈనాడు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని 6 కోట్లమంది ప్రజలు ఎన్నికలలో పాల్గొని ఒక సుస్పష్టమైన నిర్ణయాన్ని ప్రకటించారు. అంత సుస్పష్ట మైన నిర్ణయాన్ని ప్రకటించిన ఆరుకోట్ల ప్రజానీకానికి నేను సభాకాంక్షలు అందచేస్తున్నాను. రాజకీయ పరిణామాలలో మార్పులు రాకపోతే, ఖచ్చితమైన మౌలికమైన మార్పులు రాక పోతే రాష్ట్ర పురోగమనానికి అవసరమైన పరికరాలు దొరకవు. రాష్ట్రంయొక్క వెనుక బడినతనాన్ని తొలగించి సమస్యలను తెలుగుదేశం పార్టీ పరిష్కరిస్తుందన్న ఆశతో ప్రజలు ఓటు వేశారు. అది వాస్తవం. దానికి ఇంకో కారణం కూడా వుంది. రెండు సంవత్స రాలు తెలుగుదేశంపార్టీ అధికారంలో వుంది. ఆ ప్రభుత్వం ఆ సమయంలో ఘనకార్యాలు ప్రజాహిత కార్యక్రమాలు చేసిందని చెప్పటానికి నేను సిద్ధంగాలేను. ఇప్పుడు ప్రజలు ఇచ్చిన నిర్ణయం నెగెటివ్ నిర్ణయమని మనవిచేస్తున్నాను. ఏ మార్పును, ఏ కార్యక్రమా లను ప్రజలు ఆశించారో, దేనికి ప్రజలు తపించారో అది రెండు సంవత్సరాలలో పూర్తి కాలేదు. రాష్ట్ర సమస్యలను, ప్రజల ఇబ్బందులను అర్థంచేసుకొని పరిష్కరించటానికి, తగిన చర్యలు తీసుకోటానికి ఎన్. టి. రామారావుగారికి అవకాశంలేకుండా, అవకాశంలేకుండా ముందుచూపుతనంతో, తొందరపాటుతనంతో ఈ ప్రభుత్వాన్ని కూలద్రోయాలనే దుష్ట ప్రయత్నాలనుచూసి సహించలేక అయిదు సంవత్సరాలు పాలించటానికి తిరిగి రామారావు గారికి అవకాశం ఇచ్చారు. ఆయనకు ప్రజలు బ్రహ్మరథంపట్టారు, గెలిపించారు. 35 సం వత్సరాలు పాలించిన పార్టీ సమస్యలను పరిష్కరించలేదని, రాష్ట్రం అభివృద్ధి చెందలేదని, భారతదేశం అభివృద్ధి కాలేదనీ చెప్పటానికి నేను సిద్ధంగాలేను. మా పార్టీకూడా సిద్ధంగా లేదు. ఆంధ్రదేశం అభివృద్ధిచెందింది, భారతదేశం అభివృద్ధిచెందింది. అయితే దారిద్ర్యరేఖకు దిగువనవున్న 143 దేశాలలో మనదేశం 125వ స్థానంలో వుంది. అది సిగ్గుచేటైన విష యము. మనం ఆర్థికాభివృద్ధి, పారిశ్రామికాభివృద్ధి కొంతవరకే సాధించాము. ఇంకా వేగంగా సాధించాలి. ఇంకా వేగంగా ముందుకుపోవాలి. మనం సాధించిన ప్రగతి, సంపా దించిన సంపద ప్రజలలోకి వెళ్ళి వారి విశ్వాసం పొందగలగాలి. అలా ప్రజలలోకి పంపే బాధ్యత ప్రభుత్వంమీద వుంది. ఆ బాధ్యతను గత ప్రభుత్వాలు విస్మరించడం జరిగింది. గుత్తపెట్టుబడిదారులు, బ్లాక్ మార్కెటీర్లు, నల్లడబ్బు సంపాదించినవారు తమ అధికారాన్ని చెలాయించుకున్నారు. వారి అభివృద్ధి కొనసాగింది. అందుకే మనదేశం 125వ స్థానంలోనే వుండిపోయింది.

ఆ వైఫల్యమే ప్రజలలో తిరుగుబాటుకు దారితీసింది. సమాజములో 50, 52 పర్సెంటువున్న పేద ప్రజలు, మా యీ దారిద్ర్యం పోవడంలేదే, మా కండ్లముందు నిన్న గాక మొన్న పైకి వచ్చినవాడు, వుద్యోగం చేసినవాడు, వ్యాపారం చేసినవాడు, లక్షాధి పతి కోటీశ్వరుడు అయి ఆకాశానికి అందలం ఎక్కుతున్నాడు, మా గతి యింత అధ్వా న్నంగా ఎందుకు వుందని ఆత్మ పరిశీలన చేసుకొని, మాకు అన్యాయం జరుగుతున్నదని

రెచ్చిపోయి చైతన్యవంతులైనారు. తద్వారా వారిలో తిరుగుబాటు వచ్చింది. అందుకు ప్రధాన కారణం సాంఘిక న్యాయానికి సంబంధించిన ప్రక్రియ, దానికి సంబంధించిన వ్యవస్థ. రాజ్యాంగంలో సూచించిన సోషల్ జస్టిస్ కార్యక్రమాలు గత 35 సంవత్సరాలలో విస్మరించబడ్డాయి. అంతేగాదు వ్యతిరేక పరిణామాలకు దారి తీసినవి. అందుకని దేశముతోబాటు యీ రాష్ట్రములోకూడ దరిద్రం మరింత పెరిగిపోయింది, ప్రజల్లో తిరుగుబాటు వచ్చి మార్పుకొరకు ఉత్సుకతతో ముందుకువచ్చి మార్పు చేయడం జరిగింది. ప్రజలు మార్పు చేశారు. ప్రజలు మాకు అధికారం యిచ్చారు, రెండు ఏండ్లలోనే అధికారం లాక్కోడానికి ప్రయత్నించేస్తే తిరిగి పోరాడి సాధించుకున్నాము, ఇప్పుడు అధికారం సాధించుకున్నాము అనే ఆనందముతో ఉత్సాహముతో, మాకు అధికారం వచ్చింది, మా నాయకుడిని మా కార్యక్రమాలను చూచి అధికారం యిచ్చారు, మేము సంతృప్తిగా వుండ వచ్చునని తెలుగుదేశము పార్టీ అనుకుంటే, నేను మిత్రపక్షంగా సోదరుడిగా మనవి చేస్తున్నాను, అది చాలా పెద్ద పొరపాటు అలా చేశారని, అనుకున్నారని, తప్పిదం చేశారని, చేస్తున్నారని విమర్శించడానికి తయారుగాలేను. కాని యిప్పుడే చెప్పుకోవడం మంచిది. ఈనాడు మార్పు తీసుకువచ్చారు, అధికారం యిచ్చారు. వెంటనే యీ మార్పుకు అర్థం ఏమిటి, రాజకీయ పరిణామం ఏమిటి అనేదానికి ఒకటి తరువాత ఒకటి చకచకా చూపిస్తూ ప్రజల్లోకి వెడితేతప్ప ప్రజల విశ్వాసం మనపట్ల వుండదు. ప్రజలు చాలా రాడికల్‌గా ఆలోచిస్తున్నారు. తొందరగా ఆలోచిస్తున్నారు, తొందరగా మా సమస్యలు పరిష్కారం కావాలని కోరుకుంటున్నారు. ఏదో ఓపిగ్గా వుండుమని, వెనుకటిలాగా మొదటి ప్రణాళికలో ప్రారంభించిన ప్రాజక్టు ఆరుప ప్రణాళికలో కూడ పూర్తికాని పద్ధతిలో 30, 40 ఏండ్లలో పని పూర్తి చేస్తామనే పద్ధతిలో కూర్చుంటే ప్రజలు క్షమించరు. ప్రజల్లో ఓర్పు తగ్గిపోతున్నది. ప్రజలు యిచ్చిన విశ్వాసముతో ప్రజాస్వామ్య కార్యకర్తలుగా ముందుకువచ్చి తక్షణమే ముఖ్యమైనటువంటి మార్పులు తీసుకురావడానికి ప్రయత్నించాలి. ప్రజా బలం వుంది, అండవుంది, అన్ని ఆయుధాలు వున్నవి, వాటిని వుపయోగించి సాంఘిక పరిణామాలను త్వరితగతిన ముందుకు తీసుకురావడానికి కర్తవ్యాన్ని నిర్వహించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రి నందమూరి తారకరామారావుగారు ప్రతి ఉపన్యాసంలో నిర్ద్వంద్వంగా సాంఘిక న్యాయం చేకూరుస్తానని, బడుగు ప్రజలను పేద ప్రజలను ఉద్ధరిస్తానని వాగ్దానాలు చేస్తున్నారు. చేశారు. అయితే వారి ప్రతి అక్షరాన్ని ఆచరణలో మార్చుకోవలసిన అవసరం వచ్చింది. రుజువు చేసుకునే సమయం వచ్చింది. దానికి వారం పది రోజులు అనికాదు ఈ 5 సంవత్సరాలకాలం సరిపోతుంది. తగిన పద్ధతిలో నాయకుడు, పార్టీచేసిన వాగ్దానాలు వీరు అమలు జరుపుకుంటున్నారనే విశ్వాసంతో ప్రజలు ప్రక్కన వుంటారు, తప్పకుండా యీ పార్టీ, మిత్రపక్షాలతో కలిపి యీ పనులు సాధించారని ముద్ర వేయడానికి సంసిద్ధంగా వుంటారు. అటువంటి ప్రజాభిప్రాయం సేకరించడానికి, ప్రజల సపోర్టు అందుకోడానికి తగినటువంటి సాంఘిక న్యాయముతోకూడిన అభివృద్ధిని సాధించడానికి, అటువంటి

అభివృద్ధిలో భాగస్వాములైన కోట్లాది శ్రమజీవులు- వ్యవసాయ కార్మికులు, కర్షకులు- సమస్యలను పరిష్కరించే యంత్రాంగాన్ని అందులో యిమడ్చి సాంఘిక న్యాయం సమకూరిస్తే తప్పనిసరిగా యీ విజయభేరి నిజంగా ఆంధ్ర రాష్ట్ర సర్వతోముఖాభివృద్ధికి దారి తీస్తుందనడములో నాకు ఏమాత్రం సందేహంలేదు. నా పార్టీపరకు వస్తే ఒకటి మనవి చేయవలసిన్ను. మార్పులు తీసుకురావడములో పెట్టుబడిదారీ పద్ధతి ఒకటి వుంది. అమెరికన్ సాంరాజ్య పద్ధతి ఒకటి వుంది. మిత్రులు బాగారెడ్డిగారు చెప్పారు, దక్షిణ కొరియాను. ఉదాహరణగా తీసుకోవాలన్నారు. ఆ దేశాన్నిగాని మరి అటువంటి దేశాలనుగాని వుదాహరణగా తీసుకుంటే- ఇవాళ మన రాజీవ్‌గాంధీగారిని కలుసుకొని దురదృష్టవశాత్తు అమెరికన్ సాంరాజ్యవాదులు, జపాన్ సాంరాజ్యవాదులు, మల్టీనేషనల్ కార్పొరేషన్స్, ప్రపంచ బ్యాంకు, యింటర్నేషనల్ మానిటరీ ఫండు వారు చూపించే అభివృద్ధి పద్ధ ముడిపడితే అవి దారిద్ర్యం నిర్మూలించే కార్యక్రమాలు కావు. పారిశ్రామికాభివృద్ధిని, వ్యవసాయాభివృద్ధిని త్వరితగతిన పెంచడానికి లక్షల కోట్ల రూపాయలు రుణాలు యివ్వడానికి వారు సిద్ధంగా వున్నారు. అయితే వారి షరతులు ఏమంటే, సాంఘిక న్యాయానికి సంబంధించిన చట్టాలు చేయరాదు, కార్మికులకు సమ్మె చేసే హక్కు వుండకూడదు, కార్మికులకు బోనస్ యివ్వడం, లాకౌట్‌చేస్తే యజమానులపైన ప్రభుత్వ నిర్బంధం పనికిరాదు, యిటువంటి షరతులకు లోబడి సాంరాజ్యవాదులు, గుత్త పెట్టుబడిదారులు, మల్టీ నేషనల్ కార్పొరేషనువారు కోరే అభివృద్ధి యీ దేశానికి సరిపోదు. అవసరంలేదు. న్యాయంగా, నిజంగా ఇందిరాగాంధీగారు చాలా సందర్భాలలో తిరస్కరించారు. ఆమెకుమారుడుకూడ తిరస్కరిస్తానని వాగ్దానం చేశారు. కాబట్టి ఇండియన్ నేషనల్ కాంగ్రెస్ (ఐ) తమ విధానాన్ని మార్చుకోకుండా వుండాలి. ఇప్పటికే మల్టీనేషనల్ కార్పొరేషనువారు మన దేశములో చొచ్చుకుపోయారు, మన నరాల్లోని రక్తాన్ని పంచుకుంటున్నారు. వారికి ముగుదాడువేసి వారిని కంట్రోలుచేసి యీనాడున్న ఆర్థిక వ్యవస్థలోని వారి పునాదులను పెకిలించి వేసి స్వావలంబన పద్ధతి అనుసరించాలి. నాలుగు రోజులు ఆలస్యం అయినా మంచిదే, ఆకలిలోవున్నా పర్వాలేదు, కాని అడుక్కుతినే బ్రతుకు అవసరంలేదు. స్వాతంత్ర్య స్వావలంబన పద్ధతిలో ఆర్థికాభివృద్ధిని సాధించుకోవలసిన అవసరంవుంది. కాని దక్షిణ కొరియా పద్ధతి పనికిరాదు. అయితే యిది చిక్కుతోకూడిన సమస్య క్రియానుగతముగా స్వావలంబన పద్ధతిలో స్వతంత్ర ఆర్థిక విధాన పునరుజ్జీవం నిర్మించుకోవలసిన సమస్య. ఈ పునరుజ్జీవ పద్ధతిలో ప్రజలను సంతోషపెట్టడానికి కార్యక్రమాలుచేస్తే కూడ మిత్రులు కొంతమంది విమర్శిస్తున్నారు. రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం స్కీము, సగం ధరకు ధోవతి, చీరె, వ్యవసాయ కార్మికుడికి 30 రూపాయల పెన్షన్, విధవరాండ్రకు 50 రూపాయల పెన్షన్- యిలాంటివి అన్ని పాపులిస్ట్ స్లోగన్స్, జనాకర్షణ నినాదాలు, ఓట్లు సంపాదించుకోడానికి చేసినవి తప్ప మరొకటి కాదని విమర్శిస్తున్నారు. నేను దానిని పూర్తిగా వ్యతిరేకిస్తున్నాను. నిజమే, ఏ

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అయినా తన మనుగడను కాపాడుకోడానికి, పబ్బం గడుపుకోడానికి నాలుగురోజులు కరిపాలించి అంతం చదివిపెట్టి పోదామనే సంకుచిత భావముతో, స్వార్థములో చిన్న చూపుతో వుండి వాక్యసములోవున్న డబ్బునంతా ఎవరికి ఏది కావాలంటే అది యిస్తూ పోతే- ఆ మధ్యన నెలరోజులు ప్రభుత్వం చేసింది యీ రాష్ట్రములో, అలాంటి పద్ధతిలో చేస్తే- నిజంగా తెలుగుదేశం చేసినా ఏ పార్టీచేసినా ఏ నాయకుడు చేసినా దానిని నిర్ద్వంద్వంగా ఖండించడములో మా పార్టీ ఏ మాత్రము సంకోచించదు. కాని యివి సంక్షేమ కార్యక్రమాలు. రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం కార్యక్రమము, గురించి నేను ఎన్నికల్లో చూశాను. కొన్ని సందర్భాలలో స్త్రీలను ఓట్లు అడిగితే- పంట పండుతున్న స్త్రీలను పంటశాలకు వెళ్ళి ఓట్లు అడిగితే. మేము యింకెవరికి వేస్తాము, రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం తింటున్నాము, మీ బియ్యమే తింటున్నాము అన్నవారు వున్నారు. అయితే ఒక బియ్యమేకాదు, బియ్యముతోబాటు నిత్యావసర వస్తువులు అన్ని పబ్లిక్ డిస్ట్రిబ్యూషను సిస్టమ్‌ను పటిష్టంగా ఏర్పాటుచేసి ప్రతి యింటిని తట్టి అవి సరఫరా చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. ఇవి సంక్షేమ కార్యక్రమాలు. ఇలాంటి సంక్షేమ కార్యక్రమాలను జనాకర్షణకొరకు ద్రోహబుద్ధితో చేశారని చెప్పడం తప్పు అని మనవిచేస్తున్నాను. ఆ కార్యక్రమం ప్రారంభించినప్పుడు అంతో యింతో జనములో విశ్వాసాన్ని సంపాదించగలిగింది. 35 సంవత్సరాలుగా వాగ్దానాలమీద వాగ్దానాలు చేయడంతప్ప ఆచరణలో ఏమీ రాలేదు. ఇదివరలో బియ్యం అన్ని ఎక్కడికి పోయినవి? తహసిల్ కార్యాలయము నుండి క్రిందికి రాలేదు, గ్రామునికి చేరలేదనే విమర్శలుచేస్తూ యీ శాసనసభలో రోదనపడ్డాము. 35 సంవత్సరాలనుండి పబ్లిక్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ అని మంత్రులు చెప్పారు. కాని పబ్లిక్ డిస్ట్రిబ్యూషన్‌అంటే ప్రైవేటుకాని డిస్ట్రిబ్యూషనుగా వుండినది. అటువంటి దానిని యీనాడు మొదటిసారిగా నిజంగా గ్రామసీమల్లోకి తీసుకుపోయి యింటింటికి చేరవేసే పరిణామం వచ్చింది. లారీలద్వారా బియ్యాన్ని తీసుకువెళ్ళి గ్రామాల్లో వేస్తున్నారు. కొన్ని సందర్భాలలో పేద-ప్రజల అవసరాలకు మించి వుండడంవల్ల కొంతమంది ధనికులుకూడ వాటిని కొనుక్కుంటున్నారు. కాబట్టి యిందులో చెప్పుకోదగ్గ మార్పు వచ్చింది. దానివల్ల ప్రజలలో విశ్వాసం వచ్చింది. అది ప్రధానమైనటువంటి బాధ్యత వహించింది మన ఎన్నికల ఫలితాలు దిగ్విజయంగా రావడానికి అని చెబుతున్నాను.

కనుక దీనిని పరిరక్షించాలి. పరిపుష్టం చేయాలి, విస్తృతం చేయాలి. శాశ్వతం చేయాలి. అప్పుడే యీ పబ్లిక్ డిస్ట్రిబ్యూషన్‌వల్ల నిత్యావసర వస్తువుల పంపిణీ పేద ప్రజ లందరికీ సవ్యంగా సాగుతుంది. ఈ సంక్షేమ కార్యక్రమాలు అనివార్యమైన కార్యక్రమాలుగా భావించాలి. అది పరిపుష్టం చేయాలని ప్రత్యేకించి ప్రభుత్వ పక్షం వారికి మనవిచేస్తున్నాను. అయితే ఒక హెచ్చరిక మొట్టమొదటే మనవిచేసినాను. ఈ సంక్షేమ కార్యక్రమాల పైన కేంద్రీకరించి, ప్రజలు అదే పనిగా భజనచేస్తారు కాబట్టి, సంతోషపడతారు కాబట్టి

యీ రాష్ట్రంలో ఉన్న రూ. 14,000 లేక 20,000 కోట్లలో పెద్ద భాగాన్ని ఉపయోగించి పరిపాలన చేద్దామని అశాస్త్రీయమైన, అవాంఛనీయమైన, అధికారం పూర్వకమైన పద్ధతులు అనుసరించకూడదు. కాబట్టి నా అంచనాలో ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఉన్న అనుభవాలు దృష్టిలో పెట్టుకొన్నట్లయితే యే రాజ్యమయినా డైరెక్ట్‌గా సంక్షేమ కార్యక్రమాలపైన ఖర్చుపెట్టడంకాదు. డోల్స్ యివ్వడంకాదు. ఖర్చుపెట్టి ఓట్లు సంపాదించుకుంటున్నారనేది న్యాయంకాదు. పేదరికాన్ని తొలగించడానికి పేదరికంపైన డైరెక్ట్‌గా దాడిచేయాలి. అందుకు పెట్టుబడి అవసరం. అనేక పద్ధతులలో యీ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టడం అవసరం. దీనికొరకు మన బడ్జెట్టులో ఎట్టి పరిస్థితిలో కూడా 10 పర్సెంటు 15 పర్సెంటుకంటే యెక్కువ డబ్బు యిటువంటి కార్యక్రమాలపైన ఖర్చుపెట్టకూడదు. దీనికి ఒక దామాషా ఉండాలి. మౌలికమైన సమస్యల పరిష్కారానికి ఎలక్ట్రిసిటీ ప్రాజక్ట్సు, భారీ నీటి వనర్ల, పారిశ్రామికాభివృద్ధివంటి, శాశ్వత అభివృద్ధి కార్యక్రమాలపైన 80 పర్సెంటు ఖర్చుపెట్టి 20 పర్సెంటు సంక్షేమ కార్యక్రమాలపైన ఖర్చుపెడితే అది ఒక దామాషా సరిగా ఉంటుంది. ఇది అభివృద్ధి చెందుతున్న ప్రపంచదేశాలయొక్క అనుభవాన్నిబట్టి మనవిచేస్తున్నాను. ఆ దామాషా తప్పితే భారీ పరిశ్రమలకు డబ్బులేదు. భారీ నీటివనర్లకు డబ్బులేదు. భారీ విద్యుచ్ఛక్తి ప్రాజక్టులకు డబ్బులేదు. విద్యా విధానం మార్పుకు డబ్బులేదు. వీటన్నిటికి డబ్బు లేదు ఉన్న కాస్త డబ్బు సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు పెడుతున్నాము కాబట్టి నమస్కారం పెట్టి యీ పద్ధతివల్ల ప్రయోజనం లేదు. అందుకే రాష్ట్ర, కేంద్ర సంబంధాలను పునర్వ్యవస్థీకరించడంతోపాటు ఆర్థిక వనర్లను బాగా యినుమడింప చేసుకొనే యీ మౌలికమైన సూత్రం కేపిటల్ డెవలప్‌మెంటుపైన యే మాత్రం చిన్నచూపు చూడకుండా పెద్ద ఎత్తున కార్యక్రమం కొనసాగించాలి. దీనిని తక్కువ అంచనా వేయకూడదు. మిత్రులు చాలా మంది పెద్ద పెద్ద ప్రాజక్టులు ప్రారంభించారని చెప్పినారు. మొదటి ప్రణాళికలో ప్రారంభించిన బడ్జెట్టు అంకెలు యీ నాడు 7వ ప్రణాళికలో కూడా పూర్తి కావడంలేదు.

ఈ ప్రాజక్టులు తొందరగా పూర్తి చేస్తూ యీ సమస్యలు పరిష్కారం చేయడానికి పూనుకొనే పద్ధతిలో ప్రయత్నంచేయాలి. అయితే వనర్లు, డబ్బు సమస్య ఉంది, ఈ రాష్ట్రానికి వనర్లు కొరత చాలా ఉంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్రాలకు యిచ్చే వనర్లు పరిశీలిస్తేదీనికి సర్కారియా కమీషన్‌ను పెట్టినారు. పరిశీలిస్తున్నారు. ఏది యేమైనప్పటికి రాష్ట్ర, కేంద్ర సంబంధాలలో మౌలికమైన మార్పు రానిదే రాష్ట్రాలు అభివృద్ధిచెందజాలవు. కేంద్రప్రభుత్వంయొక్క బడ్జెట్టులో వారి ఆదాయంచూస్తే 1981-82 లో రూ. 142.35 కోట్లు ఉంది. ఈ 142 వేల కోట్ల ఆదాయంలో రూ. 70 వేల కోట్లు డబ్బు రాష్ట్ర కేంద్ర ప్రభుత్వం యొక్క బొక్కసంలో లెక్కన రాకుండా నల్లధనంగా పోతున్నాయి. ఇంటర్‌నేషనల్ మానిటరీ ఫండ్ వారు అంచనా వేశారు. ఇతర ఎకనామిస్ట్స్ కూడా సర్వే చేసి గ్రాస్ నేషనల్ ప్రొడక్షన్‌లో సగానికి సగం నల్లధనంగా మారిపోతోందని

చెప్పినారు. ఈ నాడు కేంద్ర ప్రభుత్వం యెన్నో వేల కోట్ల రూపాయలతో బడ్జెట్టు ఆమోదించి ఖర్చు పెడుతోంది. దాదాపు అందులో సగానికి సగం వేల కోట్ల రూపాయలతో యీ నల్ల ధనాన్ని నడిపించే వ్యాపారస్థులు అంతర్జాతీయంగా ఉన్న వీరి మురా యీ నాడు భారతదేశంలో ప్రపంచ వ్యాప్తంగా మన వనర్లు లాగివేస్తూ ఉందే మన దేశానికి అభివృద్ధి యెక్కడ నుంచి వస్తుంది ? గాడిదలకు గడ్డి వేసి ఆవులను పాలు యిమ్మంటే యిస్తాయా ? ఈ గాడిదలు, శ్రమజీవులు సృష్టించిన డబ్బును సగానికి సగం బ్లాక్ మనీగా మారుస్తూ ఉంటే, దాని పైన కేంద్రానికి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి కంట్రోలు లేకపోతే, యీ ఎకనామిక్ అఫెన్సెస్‌ను కట్టుకొని వారిపైన శిక్షలు వేసి ఆ డబ్బును అంతా లాక్కొని ప్రజా సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు, ఆర్థికాభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు ఖర్చు పెట్టే శక్తి కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు లేకపోతే యింక యీదేశం యెవరిది అంటారు ? ఇది నల్లధనాన్ని నడిపించే వారు చేసిందే తప్ప, గుత్తా వ్యాపారస్తులదే తప్ప, కుబేరులదే తప్ప మల్టీనేషనల్ కార్పొరేషన్ వారి కుట్రలలోనే తప్ప దేశం యొక్క స్వతంత్ర ఆర్థిక ప్రభుత్వ విధానాలు అని చెప్పుకుంటే సిగ్గుచేటు తప్ప మరొకటి కాదు. దీనిలో ప్రధాన మైన బాధ్యత కేంద్ర ప్రభుత్వానిదేనని అంటున్నాను. ఆ రాష్ట్ర కేంద్ర ప్రభుత్వాలు తమ బాధ్యతను సమ పాళ్ళలో పంచుకొని ఆ దుర్మార్గులను, బ్లాక్‌మార్కెట్‌దార్లను, నల్ల ధనం సంతరించుకోనే వారి పైన దాడి చేసి ఒక సమరం సాగిస్తే తప్ప రాష్ట్రానికి కాని కేంద్రానికి కాని వనర్లు ఉండవు. కేంద్రం బలంగా ఉంటేనే రాష్ట్రాలు బలంగా ఉంటాయి. రాష్ట్రాలు పరిపుష్టంగా ఉంటేనే కేంద్రం బలంగా ఉంటుంది. ఫ్యాడరిజాన్ని నమ్మిన పంజాబులో జరిగిన ఘాతుకం మనం చూడడం లేదా ? ఈశాన్య రాష్ట్రాలలో జరుగు తున్న ఘాతుకం చూడడం లేదా? ఇంకా అనేక నినాదాలు బయలుదేరుతున్నాయి. ఈ భారత దేశాన్ని ముక్కలు చెక్కలు చేయడానికి అంతర్జాతీయంగా అనేక ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాయి. రాష్ట్రాలు కేంద్రాన్ని గురించి చిన్న మాటలు మాట్లాడడం మంచిది
10-30a.m. కాదు. అయితే అంతమాత్రాన కేంద్రానికి కేంద్రానికి సర్వాధికారాలు వదిలిపెట్టి రాష్ట్రాలకు ఉండవలసిన సముచితమైన స్థానాన్ని వదులుకోవడం యెవరూ చెప్పిన విద్య కానే కాదు. మన రాష్ట్రాలకు సరియైన న్యాయం జరగడం లేదు. 23 పర్సెంటు మాత్రమే యిచ్చే పద్ధతి సరియైనది కానేకాదు. దానిని వెంటనే రెట్టింపు చేసి రాష్ట్రాల బొక్కసాన్ని, రాష్ట్రాల వనర్లను ద్విగుణీకృతం చేయవలసిన బాధ్యత కేంద్రం పైన ఉంది. ఆ ముఖ్యమైన విషయాన్ని గవర్నరు తమ ప్రసంగంలో యెందుకు ఉదహరించ లేదు? ఏ ప్రభుత్వం కూడా డబ్బు సంపాదించుకొని పేదవాని యింటికివెళ్ళి పేదరికాన్ని తొలగిస్తానని చెప్పడం సరియైనది కాదు. కాని 10, 15 సంవత్సరములు తర్వాత యీ సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు ఒక లిమిట్ అనేది పెట్టుకోవాలి. కొన్ని వందల కోట్ల రూపాయలతో యీ పేదరికాన్ని ఎటాక్ చేసే పద్ధతికి స్వస్తి చెప్పాలి. దీనితోపాటు సాంఘిక న్యాయానికి సంబంధించిన కార్యక్రమాలు అమలు చేయాలి. భూసంస్కరణల

చట్టంలో మిగిలిన భూములను న్యాయంగా పంపిణీ చేస్తామని అన్నారు. ఆ మిగిలిన భూములు దొరికిన భూములు. అసలు భూ సంస్కరణల చట్టంవ లొసుగులు పొడిచి, భూములు మిగలకుండా దాదాపు 20.15 లక్షల ఎకరములు ఉంచే అవి 10 లక్షల ఎకరములవ దిగజారి 8 లక్షలు దొరికినాయని, ఒక లక్ష ఎకరములు పంచుతామని చెప్పి పాత ప్రభుత్వం ప్రజలను మోసం చేసింది. భూసంస్కరణ చట్టానికి మౌలికమైన సవరణలు చేయాలని హైకోర్టు, సుప్రీం కోర్టు కూడా జడ్జిమెంటు యిచ్చింది. లక్షలాది ఎకరాలను బినామీ పేర్లతో జరిగే అమ్మకాలను ఆదిరట్టడానికి భూసంస్కరణల చట్టానికి అవసరమైన సవరణలు యీ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అయినా తీసుకువచ్చి ఆ మిగులు భూములను పేద ప్రజలకు పంచాలని కోరుతున్నాను. వ్యవసాయ కార్మికులకు కనీస వేతన చట్టం, చేనేత పారిశ్రామికులకు కనీస వేతన చట్టం అలాగే మిగిలా వృత్తుల వారికి సంబంధించిన కనీస వేతనాల చట్టాన్ని అమలుపరచి వారికి అవసరమైన పోషణలు, సెలవులు యిచ్చి వారు కూడా సంఘంలో సమానత్వం ఉండేవిధంగా జీవించేటట్లు నిర్ణయాలు చేసి యీ పరిపాలన బాగా ఉన్నదనేటట్లు చేయాలి. వాగ్దానాలు చేయడం సులభమే. ఆ వాగ్దానాలు అమలుజరుగుతున్నాయనే నమ్మకం ప్రజలలో కలిగేటట్లు పరిపాలన చేయాలి. అప్పుడు ప్రభుత్వానికి ప్రజల అండదండలు ఉంటాయని తెలియజేస్తూ అభివృద్ధి కార్య, కార్యక్రమాలు ఖచ్చితంగా అమలు జరిగేటట్లు చూడాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వి. వెంకటేశ్వరరావు (మధిర) :- అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో గతంలో అమలు పరచినటువంటి సంక్షేమ కార్యక్రమాల గురించి అట్లాగే భవిష్యత్తులో అమలుపరచే పథకాలు గురించి చెప్పినారు. అందులో కొన్ని సంక్షేమ కార్యక్రమాలు బాగా ఉపయోగపడేవిగా ఉన్నాయి. మన రాష్ట్రం గత సంవత్సరం తీవ్రమైన అనావృష్టికి గురి అయింది. దీనివల్ల యీ రాష్ట్రానికి రూ. 900 కోట్లు నష్టం ఒరిగిందని యీ ప్రభుత్వం కేంద్రానికి అంచనా పంపించింది. దీనికి కేంద్రప్రభుత్వం యిచ్చిన సహాయం పరిమితమైనది మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తనకున్న పరిధిలో కొన్ని చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది. ఇప్పటికీ 1,2 ఎన్నికలు రావడం వల్ల యీ కార్యక్రమాలు అమలుజరగకుండా అడుగున పడిపోయినాయి. వీటిని వెంటనే అమలుపరచాలి. మంచినీటి సమస్య చాలా ప్రధానమైనది. అనావృష్టి కారణంగా యీ నాడు చాలా గ్రామాలలో మంచినీటి కొరత సమస్య యేర్పడింది. ఈ సమస్యను తీర్చడానికి గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో చెప్పిన గ్రామాలు కాకుండా యింకా మంచినీటిసమస్య ఉన్న క్రొత్త గ్రామాలు ఉన్నాయి. ఆ గ్రామాలలో కూడా మంచినీటి సమస్యను తీర్చడానికి యుద్ధ ప్రాతిపదిక మీద పని చేయాలి. ప్రత్తి, పొగాకు, మిర్చి వ్యవసాయ ఉత్పత్తులకు కేంద్రం నిర్ణయించిన మద్దతు ధరకన్నా యెక్కువ ధర చెల్లించ వద్దు అని కేంద్రం ఆంక్ష పెట్టడం విచార

కరమైన విషయం చెరకుకు గిట్టుబాటు ధర లేదు. అనావృష్టికారణంగా చెరకు పండడం తక్కువయి పోయిందని మనవిచేస్తున్నాను.

ఇపుడు మార్కెటుకుపోతే కేంద్రప్రభుత్వం నిర్ణయించిన ధరకంటే కనీసం 15 రూపాయలు తక్కువ అయితేతప్ప కొనే దిక్కులేని పరిస్థితి ఉంది. కాబట్టి యీ ధాన్యములు భారత ప్రభుత్వ ఫుడ్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా లేక రాష్ట్ర ప్రభుత్వ సివిల్ సప్లయిస్ కార్పొరేషన్ద్వారాగాని కొనుగోలు చేయడానికి మార్కెటులోకి వచ్చి కౌంటర్స్‌ను ఓపెన్ చేస్తుందా అంటే అదీలేదు. ఈ ధాన్యము ధర బస్తాకు 10 రూపాయలు అదనంగా యిచ్చి కొనకపోతే గ్రామాలలో ఉన్న రైతు వ్యాపారస్తులుచేసే ధరల నిర్ణయానికి కట్టుబడి అయినకాడికి ఈ ధాన్యాన్ని అమ్మకునే పరిస్థితి వస్తుంది. కాబట్టి యిటువంటి అవకతవకలను సవరించాలని కోరుతున్నాను. ఇక పొగాకు విషయం ఉంది. ఫారిన్ కరన్సీ ఈ పొగాకు వ్యాపారంద్వారా కేంద్రప్రభుత్వానికి వస్తున్నది. దానివల్ల కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఎప్పుడు లాభంకూడా ఉంది. కాని కేంద్రప్రభుత్వం వారు కాని, ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వారు కాని ఈ పొగాకుకు కనీస ధర నిర్ణయించి ఆ పొగాకును మార్కెటులో కొనడానికి తగిన ఏర్పాట్లు చేయడంలేదు. ఈరోజు ఈ పొగాకు ధరను తగ్గించి బహిరంగవేలంద్వారా ఈ పొగాకును వ్యాపారస్థులు కొనుగోలుచేసి రైతులకు నష్టం కలిగిస్తున్నారు. ఈ విషయంలో ఈ టొబాకో కంపెనీలవారితో సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ఆఫీసర్లు కుమ్మక్కు అయి 2000 క్వింటాల్ ఉండే పొగాకును కనీసం 1500 రూపాయలకు కూడా కొనని పరిస్థితులలో ఈ పొగాకు పండించే రైతులు కంటనీరు పెట్టుకుంటున్నారు. ఇటువంటి పరిస్థితులలో కేంద్రప్రభుత్వం నిమ్మకు నీరెత్తినట్లు కూర్చొని చూస్తున్నదే కాని ఏమీ సహాయం అందజేయకపోవడం శోచనీయమైన విషయం, క్రిందటి సంవత్సరం మన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ వ్యవసాయ శాఖామంత్రి నాయకత్వంలో ఢిల్లీకి రాయబారం వెళ్ళినపుడు కేంద్రప్రభుత్వం మొండిచెయ్యి చూపింది. కాబట్టియిటువంటి పరిస్థితులలో రైతులను కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలే ఆదుకోవాలని చెబుతున్నాను. ఇకపోతే భూ సంస్కరణల విషయంలో చెప్పారు. మిత్రులు రాజేశ్వరరావుగారు మాట్లాడుతూ కొన్ని విషయాలు స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వంవారు 6 కోట్ల 20 లక్షల ఎకరాలు క్రింద మిగులు భూమిని తేలిస్తే ఇపుడు కేవలం 4 కోట్ల 40 లక్షల భూమి ఉంటుందంటున్నారు. ఇందులోకూడా 20 లక్షల ఎకరాలు పేదలకు పంచారు. ఈ మధ్య మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వంవారు 12 లక్షల ఎకరాలు పంచారు. ఈ 1975-1976 ఎమర్జన్సీ పీరియడ్‌లో బినామీ ట్రాన్సాక్షన్స్ చాలా జరిగాయి. అందువల్ల అటువంటి బినామీ ట్రాన్సాక్షన్స్‌ను సరిచేయాలని పెద్ద ఉద్యమం జరిగింది. ఈ ఉద్యమంలో కొందరు ప్రాణాలు కోల్పోవడం కూడా జరిగింది. అపుడు ఆనాటి ప్రభుత్వం ఈ శాసన సభలో ఒక వాగ్దానం చేసింది. ఆ వాగ్దానాలను నిలబెట్టుకోవడానికి అవసరమైన చట్టాన్ని ఈ ప్రభుత్వం ఈ సభలో ప్రవేశపెట్టాలని కోరుతున్నాను

తరువాత దేవాదాయ భూములు విషయం తీసుకుంటే గత సంవత్సరం పెద్ద ఎత్తున ఆందోళనచేసి రైతాంగం ప్రభుత్వానికి ఒక మెమోరాండం యిచ్చుకున్నారు. ఈ దేవాదాయ భూములు చాలా చోట్ల భూస్వాములు స్వాధీనంలో ఉంచుకొని వాటిని అమ్ముకోవడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. కాబట్టి వారు ఆ భూములను అమ్ముకోకుండా చేయడానికి ఈ ప్రభుత్వం వెంటనే ఒక చట్టాన్ని తీసుకురావాలి. ఆ భూములను ప్రభుత్వమే స్వాధీనం చేసుకొని నామమాత్రపు రేటుతో ఈ పేద రైతులకు సాగుచేసుకోవడానికి యివ్వాలని కోరుతున్నాను. ఇంకొక విషయం ఏమిటంటే మన తెలుగుదేశం పార్టీ గత రెండు సంవత్సరాలుగా అవలంభించిన సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు తృప్తి పొంది ఈ తెలుగుదేశం పార్టీని మరల ప్రజలు ఎన్నుకున్నారు. ఇపుడు మన ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో 20 లక్షలమంది చదువుకున్న నిరుద్యోగులు ఉన్నారు. ఈ పరిస్థితి చాలా విచారకరమైంది. ఈ విషయంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం వారికి ఒక విజ్ఞప్తిని యిక్కడ రిజల్యూషన్‌ద్వారా తెలియజేయడం జరిగింది. ఇపుడు ఈ ప్రభుత్వం ఈ వ్యవసాయ కార్మికుల విషయంలో శ్రద్ధ తీసుకొని వారి సంక్షేమం కోసం ఒక బిల్లును ప్రవేశపెట్టాలని కోరుతున్నాను. తరువాత ఈ ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో కరువు వచ్చిన ప్రాంతాలలో డిశంబరు వరకూ రుణాల వసూలు రైతుల వద్దనుంచి ఆపు చేస్తామన్నారు. ఇపుడు కరువువల్ల దాదాపు 920 కోట్ల రూపాయల పంట నష్టం జరిగింది. అటువంటపుడు డిశంబరు వరకూ వాయిదావేసినా రైతులు ఈ అప్పులను ఏ విధంగా బ్యాంకులకు, ప్రభుత్వంవారికి కట్టగలుగుతారు? ఎందుకంటే డిశంబరులో వచ్చే పంట ఏమీలేదు. కాబట్టి ఈ బ్యాంకులవారు యిచ్చిన రుణాలను లాంగ్ టెరమ్స్ లోన్సు షార్టు టెరమ్ లోన్సుగాను, మీడియం టెరమ్ లోన్సుగానూ కన్వర్టుచేసి రైతులకు ప్రభుత్వం సహాయం చేయాలనికోరుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

*SRI MOHD. MUKARRAMUDDIN (Charminar): Mr. Speaker, Sir, the Directive Principles of State Policy provide that the State shall strive to promote the welfare of the people by securing and promoting a social order in which justice, economic social and political, shall inform all the institutions of national life and that the State shall direct its policy towards securing adequate means of livelihood to all the citizens. The Directive Principals of State Policy apply equally to the rural and urban areas. The Address of the Governor amplifies the policy of the Government with regard to the rural areas, without any particularly reference to the urban areas, particularly the Old City which is badly neglected by the Government.

Throughout the country elections are held to the local bodies. Grama Panchayats, Panchayat Samithis Municipal Cor-

porations and all other bodies except Hyderabad where no elections are held since 1964. This is a point to be considered by this Hon. House.

In the field of education and employment also, the Old City is badly neglected. The Government has not enunciated any policy for establishing schools in Old City, particularly the Urdu medium schools, The Official Language Act pestulated that wherever the Muslim population is more than ten per cent, the Government should declare that the second Official Language should be Urdu. But, in actual practice, this order is not being followed.

In Hyderabad city, the Muslim population is more than 40%. But still, Urdu colleges are very few and the Government. has not declared Urdu as the second official language. Consequently. in a number of offices Urdu has been removed.

With regard to Minorities, welfare, Mr. Speaker, Sir, there are 7 crores of citizens living in Andhra Pradesh. Out of this, roughly one-sixth are muslims. What all has been said about the welfare of minorities i. e., muslims is that a Minorities Corporation has been provided. The Corporation has been provided with insufficient funds. Just some Rs. 50 lakhs has been granted which is insufficient even probably for the staff' What we wanted was that there should be a corpus of Rs. 10 crores granted, so that the interest could be spent towards the welfare of the minoritics. Secondly, the Minorities Corporation is headed by a person who is a 'yes man' of the ruling party. He does not enjoy the support of the majority of the minorities, The election results have shown that he does not enjoy the confidence of the minorities at all. It is necessary that the Government should appoint a person who enjoys the confidence of the minorities.

So far as power is concerned, time and again, it has been said that the State is having surplus power. But in practice, it is seen that we do not get a regular power supply. Specially in the old city and other areas the power supply is very often disrupted. Therefore, measures should be taken to see that the power supply is continuous.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

The Government has declared as its policy that the agricultural supply should be regulated and fixed that Rs. 250 should be charged per pumpset of 5 H.P. But this is not followed in very many districts particularly in Andole where a Cooperative. society has been established. / It is true that there is need for proper police-public relationship. This is still wanted even after 37 years of independence. The police, very often harass people. The Governor has stated that the law and order situation is by and large satisfactory. I submit that this is an incorrect statement The incidents on 9th September, 1984 and there after point to the fact that the law and order situation in the city has worsened Curfew was c'amped for days on. The Governor has not at all referred to the incidents of 9th September, 1984 and no relief has been granted. Several persons lost their lives and several persons lost their property. Nothing has been said about them and the relief which is proposed to be provided Those incidents are bound to be repeated this year also. Absolutely nothing has been said about the measures the Government is taking to prevent recurrence of such incidents. The police have failed in their duty in maintaning order. The recent disturbance also show that the police has not taken any preventive measures to see that such incidents do not recur What they do is they arrest people after the incidents occur in the nameof preventive arrests. They detain people for days on. The Constitution provides that no person shall be detained for more than twenty four hours without being produced before a Magistrate and without obtaining an order of remand. But in actual practice the police arrest people, detain then longer and adopt third degree methods harassing people, beating them mercilessly and main them. Such things should be controlled and avoided. The Governor is silent particularly on this aspect. The Government is complacent in saying that except communal disturbances nothing happened, which is incorrect.

In the field of education, the Government is not taking any action at all. In the old city area, about 45% of the people reside on the southern side of Musi river where there there is hardly

any school, The schools which are there are housed in rented and dilapidated buildings. Schooling is very much inadequate. The directive principles mandate that the Government should take action for providing eduacation to one and all. But the old city is particularly neglected. In this context. I would request the Government to pay better attention to Education. to good policing and other aspects and particularly in the old city, I also request that the Government should hold municipal elections in the City of Hyderabad immediately. Thank you.

డా. ఎస్. చంద్రమౌళి (చీరాల) :- అధ్యక్షా, గవర్నరు గారి ప్రసంగం వాస్తవికతను రుజువు చేసే విధంగా ఉంది, నందమూరి తారక రామారావుగారి అధ్యక్షతన ఉన్న తెలుగు దేశం పార్టీ విధానాలను ప్రస్ఫుటించడంలో చాలా న్యాయమూ, చాలా వాస్తవికత ఉందని నేను తెలియచేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా ఏ ప్రభుత్వమయినా దాని పని తీరు ప్రభుత్వోద్యోగుల సామర్థ్యంపై ఆధారపడి ఉంటుంది. వారు అసంతృప్తితో ఉంటే ప్రభుత్వం ఎక్కువ కాలం పని చేయలేదు, ఆ ప్రభుత్వ విధానాలు ఎక్కువగా అమలు జరగవు. అందువల్ల మొదటగా ప్రభుత్వం ఉద్యోగులకు వేతన సవరణవిధానాన్ని తెలుగు దేశం పార్టీ చేపడుతుందని గవర్నరు గారు తమ ప్రసంగంలో చెప్పడం సంతోషదాయకం ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో 100కి 80 మందికి పైగా బడుగు వర్గాం వారు, హరిజనులు, గిరిజనులు పేదరికంలో బ్రతుకుతున్న వారూ ఉన్నారు. వారి కొరకు సంక్షేమ కార్యక్రమాలను, ముఖ్యంగా వారి ఆర్థిక స్థోమతను పెంచే విధానాలను అనుసరిస్తేనే వారు తృప్తి చెందుతారు 35 సంవత్సరాల కాంగ్రెస్ పాలనలో పేదలు పేదలుగానే ఉండిపోయి, ధనికులు మరింత ధనికులైనారు. ప్రజలు కడుతున్న పన్నులు కానీ, వారు శ్రమ చేసి పండించే పంటల ఫలితం కానీ, ఉత్పత్తి చేస్తున్న వస్తువులు కానీ వారికి దొరకడంలేదు. ఏ కొద్ది మంది జేబులోకో పోతుంది. ఆ రకంగా కాకుండా ప్రజల అవసరాలను తీర్చేటట్లుగానూ, వారికి తగిన న్యాయం చేకూరేట్లుగానూ సంక్షేమ కార్యక్రమాలను చేపట్టడం తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం మొట్టమొదటిసారిగా చేస్తున్నది. ఇంకా అనేక పథకాలను అమలు చేయబోతోందని గవర్నరు గారు తమ ప్రసంగంలో చెప్పారు. మొన్నటి ఎన్నికల సందర్భంగా ప్రతి వోటరు వద్దకూ వెళ్ళినప్పుడు, "మీకు కాక మరెవరికి ఓటు వేస్తాము ? కిలో రెండు రూపాయల బియ్యం పథకం ప్రవేశపెట్టారు. ఇన్ని సంవత్సరాలుగా కాంగ్రెసు పార్టీ చేయలేనిది మీరు చేశారు. ప్రజల మనిషిగా ఉన్నారు. ప్రజలలో ఒకరిగా, ప్రజల నుంచి వచ్చిన నాయకులుగా, ప్రభుత్వం ప్రజల కోసం పనిచేసేదిగా ఉంది. తెలుగు

దేశానికి కాక మరే పార్టీకి మేము వోటు వేస్తాము ?" అని అన్నారు. పౌర సరఫరా విధానం చూస్తే, బియ్యం, కిరోసిన్, పంచదార అనేక ఇతర నిత్యావసర వస్తువులు సక్రమంగా చౌక ధరల దుకాణాల ద్వారా సరఫరా అవుతున్నాయి.

ముఖ్యంగా వారు తినే తిండి, కట్టుకునేందుకు బట్ట, ఉండడానికి వసతి ఈ మూడు ప్రాథమిక అవసరాలు వారికి కావాలి. అవి తీర్చడానికి తెలుగుదేశం కంకణం కట్టుకున్నది. అందువల్ల వారికి అతి తక్కువ ధరలకే ధోవతులు, చీరలు సప్లయి చేయడం జరిగింది. వారి అవసరాలు తీర్చే ప్రభుత్వం ఈ ప్రభుత్వమే అన్న భావన వారిలో కలిగింది. ఇక ముందు కూడా ఎన్నో మంచి కార్యక్రమాలు చేపట్టి తీసుకు వెళతాము అనే భావన తెలుపుతూ ఉన్నది గవర్నరుగారి ప్రసంగం. 11-00a.m.

హాస్టల్సు విషయం తీసుకుందాము. ఇతర హాస్టల్సుతో పోలిస్తే బి.సి.కి సంబంధించిన హస్టల్సు ఎక్కువగా నిర్మించడం జరిగింది, దానిలో విద్యార్థులకు 10 శాతం అడ్మిషన్సు ఎక్కువచేయడంజరిగింది. టెక్నికల్ సంక్షేమకార్యక్రమాలు ముఖ్యంగా అగ్రికల్చరల్ లేబర్స్‌కు 60 సంవత్సరములు నిండిన వారికి 30 రూపాయలు పెన్షన్ ఇవ్వడం చాలా సమంజసమయిన విషయం. ఇంతవరకూ ఎవరూ అలాంటి ఆలోచన చేయలేదు. ఈ తెలుగు దేశం పార్టీ అమలు చేస్తున్నది.

వ్యవసాయం తరువాత మన దేశంలో చేనేత పరిశ్రమ చాలా ముఖ్యమయినది. ఈ దేశంలో 7 లక్షల మగ్గాలు ఉన్నాయి. వాటి మీద 40 లక్షల మంది జీవనోపాధి పొందుతున్నారు. వారిలో కనీసం 50 వేల మంది వృద్ధులున్నారు. రోజులో 24 గంటలూ పనిచేసినా కూడా పొట్టనిండని పరిస్థితి. వారికి కూడా వృద్ధాప్యంలో సహాయం చేస్తే బాగుంటుంది. 60 సంవత్సరాలు నిండిన వారికి ఈ పెన్షన్ ఇచ్చేదానికి మన ప్రభుత్వం ఆలోచన లోకి తీసుకుని, బడ్జెటులో దీనిని కొంత కేటాయిస్తే బాగుంటుందని నేను మీ ద్వారా మన ముఖ్యమంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేసుకుంటున్నాను. రైతులకు అనేక విధాలుగా సహాయం చేస్తున్నాము. గిట్టుబాటు ధరలు రాబట్టడంలో గానీ, చెరుకు ధరలు పెంచే విషయంలో గానీ, ప్రభుత్వంలో ఉన్న కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీస్ ద్వారా టన్నుకు 15 రూపాయల్లు ఇప్పించే దానికి కృషిచేయడం మన అందరికీ తెలిసిన విషయమే.

స్త్రీ సంక్షేమ కార్యక్రమాల గురించి కొంత చెప్పదలచుకున్నాను. మేము ఈ ఎలక్షను కాంపైన్ గురించి వెళ్ళినప్పుడు స్త్రీలు అనేక విషయాలు వారికి ఉన్న బాధలు చెప్పారు. ముఖ్యంగా వారికి మరుగు దొడ్లు లేని పరిస్థితి ఉన్నది. ఈ విషయం నందమూరి తారకరామారావు గారు ఆలోచనలోకి తీసుకుని స్త్రీలకు తగిన హామీ ఇచ్చారు.

ఆ విధంగా నిర్మాణం జరగడానికి అవకాశం ఉన్నది. ఇలాంటి కార్యక్రమాల గురించి ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకోవాలి.

వృత్తి విద్య గురించి కూడా చెప్ప దలచుకున్నాను. వృత్తి విద్య 8వ తరగతి నుంచే మొదలు పెట్టాలి. పెద్దవాడు అయ్యాక తన కాళ్లమీద తాను నిలబడగలిగే సెల్ఫ్ రిలయన్స్ ఉండాలంటే ఇది చాలా అవసరం. ఇది మన నందమూరి తారక రామారావు గారు ప్రవేశ పెట్టడం చాలా విప్లవాత్మకమయిన విధానం. ఏ రాష్ట్రంలోనూ కూడా 8వ తరగతి నుంచి వృత్తి విద్య లేదు. ఇక్కడ అది అమలు జరుగుతున్నందుకు ముఖ్య మంత్రి గారిని చాలా అభినందించవలసిన విషయం.

మహాత్మా గాంధీగారు గ్రామ స్వరాజ్యం రావాలి అన్నారు. గ్రామంలో ఉన్న వారు, వారి యొక్క భావలు, కష్టాలు చెప్పుకునే దానికి ఒక సంఘాన్ని ఏర్పాటు చేసు కుని, దాని ద్వారా వారి కష్టాలు తీర్చే దానికి మహాత్మాగాంధీ గారు ఒక పథకం ఆలో చించారు. అలాగే మండలి పంచాయతీలను డీసెంట్రలైజేషన్ విధానం ప్రవేశ పెట్టే దానికి అన్నగారు అనేక విధాలుగా ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. రేపో మాపో అసెంబ్లీలో బిల్లు కూడా రాబోయే విషయం మాకు తెలుసు. గవర్నరుగారు అలాంటి విషయాలు తమ ప్రసంగంలో చెప్పడం చాలా సంతోషంగా ఉంది. నిజంగా ప్రజా పరిపాలన ఇది. దీనిని ఏ డివి నుంచో వచ్చిన నాయకులు పాలించడం లేదు. మన ప్రజలతో ఎన్నుకో బడిన నాయకులే నాయకత్వం వహిస్తున్నారు. వారి సామర్థ్యాన్ని ఉపయోగిస్తున్నారు. వారు ప్రజల అవసరాలను గుర్తించి, అన్ని వర్గాల వారికి బడుగు వర్గాల వారికి, చేతి వృత్తుల వారికి, చేనేత పారిశ్రామికులకు అనేక రకాల వారికి సమంజసమయిన రీతిలో వారికి తప్పనిసరిగా సహాయం చేసేదానికి అనేక కార్యక్రమాలు గవర్నరుగారి ప్రసంగం లో తెలుస్తున్నది. నందమూరి తారక రామారావు గారు ప్రతి వారి హృదయంలో ప్రతిష్టంగా నిలిచిపోయే విషయం అందరికీ తెలుసు. ఎన్నో ఆశలు పెట్టుకున్న ప్రజల మనోభావాలను గుర్తించి, వచ్చే 7వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఏడు వేల 5 కోట్ల రూపా యలు ఇస్తున్నారని చెప్పారు. ఈ సంక్షేమ కార్యక్రమాలతో బాటుగా ముఖ్యంగా ఇతర ప్రాజక్టు అభివృద్ధికరంగా చేయడానికి కొంత డబ్బును వినియోగించి మహారాష్ట్రాన్ని తీర్చి దిద్దే దానికి భావిభారత విధానాన్ని కృషిచేయడం అభినందించాలనే విషయాన్ని గవర్నరు గారికి మీ ద్వారా తెలుపుతూ, వారికి నా కృతజ్ఞతలు తెలియచేసుకుంటూ నేను సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎస్. విజయరామరాజు (నాగూరు) :- ఉపసభాపతి మహాశయా, నేను ఈ శాసన సభలో 1978 సంవత్సరంనుంచి శాసన సభ్యుడిగా కొనసాగుతున్నాను. అనేక మార్లు ఈ గవర్నరుగారి ప్రసంగాలుగారి వినడం జరిగింది. కానీ ఇంత నిస్సారమయిన,

ఇంత చప్పదనముతోకూడిన గవర్నరు ప్రసంగం ఇంతకుముందు ఎప్పుడూ వినలేదు అసలు గవర్నరుగారి ప్రసంగం పూర్తిగా తప్పుల తడకలతో, అబద్ధాలతో ఉన్నది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నక్రికల్) :- అధ్యక్షా, అబద్ధాలు అనేది అన్‌పార్లమెంటరీ, అది తీసివేయాలి.

శ్రీ ఎస్. విజయరామరాజు :- రాఘవరెడ్డిగారు ఎన్. టి. రామారావుగారి బలంతో వచ్చారు. అందువల్ల వారికి అభిమానం ఉండే అది బయట పొగుడుకోమనండి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :- అధ్యక్షా, సభా మర్యాదలు పాటించడం మంచిది. సభను గౌరవించడం అవసరం.

శ్రీ ఎస్. విజయరామరాజు :- నాకు మీరు సభా మర్యాదలు సాంప్రదాయాలు నేర్పనక్కరలేదు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :- శాసనసభలో అబద్ధం అనేది వాడకూడదు.

శ్రీ ఎస్. విజయరామరాజు :- పోనీ అలాగే సత్యదూరం అందాము.

ఎన్నికలు చాలా ప్రశాంతమైన వాతావరణంలో జరిగినట్లు వారు సెలవిచ్చారు. మా దగ్గర వున్న సమాచారం ప్రకారం నిజానికి ప్రతి నియోజక వర్గంలోనూ ఎన్నికలు సక్రమంగా జరగలేదు. మీ ముఖ్యమంత్రిగారు మెజారిటీ కోల్పోయి రాజీనామా చేసిన తరువాత రాష్ట్రపతి పాలన విధించకుండా ఆయనను ఆపద్ధర్మ ప్రభుత్వంతో కొనసాగించడమే కేంద్ర ప్రభుత్వం చేసిన పెద్ద తప్పు. వారు అలా చేసినందువల్లే పోలీసులని, సారా కాంట్రాక్టర్లను, గూండాలని వినియోగించుకుని గిరిజనులను, హరిజనులను, బలహీన వర్గాలకు చెందిన వోటర్ల నెవరిని ఓటు చేయనీయకుండా రిగ్గింగుచేసి దొంగవోట్లు వేయించి, వోట్లుకొని ఈ తెలుగుదేశ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిందని ఘంటా పథంగా చెప్పగలను.

(ఇంటరప్షన్)

ఇకపోతే ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టు గురించి చెప్పారు. మా గిరిజన ప్రాంతంలో వున్నంతగా సహజ నీటివనరులు బహుశః ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఎక్కడా వుండవు. ఈ సహజ నీటి వనరులు సక్రమంగా వినియోగించి ప్రాజెక్టులు కట్టినట్లయితే ఈ ఆంధ్ర రాష్ట్రం కొద్ది కాలంలోనే వ్యవసాయ రంగానికి సంబంధించి మరో పంజాబుగా మారుతుంది. వీటన్నిటిని చేయకుండా ముఖ్యమంత్రి ఇగ్నోర్ చేస్తూ, తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టుకోసం ఆయనపడే తపన

చూస్తూవుంటే మాకు రాష్ట్రం సంద్గిగ్ధావస్థగా వుంది. మద్రాసులో కొన్ని వందలకోట్ల రూపాయల ఆస్తులు ఉంటున్నాయి కాబట్టి వాటిని కాపాడుకోడానికే తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టు ద్వారా నీటిని సరఫరా చేస్తున్నారని నేను చెబుతున్నాను. అయితే ఈవాళ గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో ఇవన్నీ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంద్వారా సంక్రమించినటువంటివని చెప్పారు. ఇవన్నీ శ్రీ ఎన్. టి రామారావుగారు ప్రారంభించినవికావు. ఇంటింటా దీపం, వూరూర బస్సు ఆనాడు మా కాంగ్రెస్ ముఖ్యమంత్రి అయిన శ్రీ చెన్నారెడ్డిగారు ప్రారంభించారు. రూపాయకు కిలో బియ్యం శ్రీ విజయభాస్కరరెడ్డిగారు ప్రారంభించారు. శ్రీ విజయభాస్కరరెడ్డిగారు ప్రారంభించిన మధ్యాహ్న భోజన పథకాన్ని అమలు చేయలేక విఫలం అయ్యారని ప్రభుత్వం ఒప్పుకున్నది. ఆనాడు మంచినీటికోసం అనేక గిరిజన గ్రామాలలో బోరింగులువేసి మంచినీటిని సరఫరాచేస్తే, ఇప్పుడు పాడయిన ఆ బోరింగులను రిపేరు చేయకుండా మీ ప్రభుత్వం ఎటువంటి దీనావస్థలో వుందో మనవిచేయవలసిన అవసరం లేదు. ఈవాళ గవర్నరుగారి ప్రసంగంమీద మాట్లాడడానికి అసలు ఏమీ సబ్జక్టులేదు. గవర్నరుగారి ప్రసంగం కేవలం ఊకదంపుడుగా వుంది. కాబట్టి ఏ వ్యక్తి కూడా మాట్లాడకుండా దీనిని పూర్తిగా త్రోసివుచ్చాలని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ డి. రాజశేఖర్ (కంకిపాడు) :- అధ్యక్షా, 8వ శాసనసభ సమావేశంలో గవర్నరుగారి ప్రసంగానికి ధన్యవాదాలర్పిస్తున్నాను. గత రెండు సంవత్సరాలుగా తెలుగుదేశం పార్టీచేసిన కార్యక్రమాలు ప్రజలు ఏవిధంగా ఆదరించారో అది ఈరోజు జరుగుతున్న శాసనసభే నిదర్శనము. రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం, వ్యవసాయ కూలీలకు పెన్షన్, పక్కా గృహాలు, వితంతువులకు పెన్షన్, వుద్యోగాలలో 30 శాతం స్త్రీలకు రిజర్వేషన్, మరి ఏ మహిళలు అయితే మాకు అండదండలు ఇచ్చి మమ్మలను ఈ స్థానాలలో కూర్చోబెట్టారో వాళ్ళను సెపరేట్‌గా విశ్వవిద్యాలయాలు, విముక్తి ప్రోగ్రామ్‌ద్వారా ప్రతి వూరిలో మహిళలకు మరుగుదొడ్లు ఏర్పాటు చేయడం మొదలైన కార్యక్రమాలు అన్నీ కూడా గత రెండు సంవత్సరాలు తెలుగుదేశం అధికారంలో వుండగా తీసుకున్నవే. మేము తీసుకున్న కార్యక్రమాలు సరైనవి అయినవోకావో ప్రజలు తీర్పు యిచ్చారు, ఈరోజు ఇక్కడ సమావేశాలు ఏవిధంగా జరుగుతున్నాయో ఇక్కడవున్న సభ్యులందరికి తెలుసు. కిలో బియ్యం రూ. 1-90 పైసలకు ఇచ్చామని, మధ్యాహ్న భోజన పథకం పెట్టామని శ్రీ విజయరామరాజుగారు చెప్పారు. కిలో బియ్యం రూ. 1-90 పైసలు అని పేపరుమీద తప్ప ప్రజావీకానికి అందుబాటులోకి రాలేదు. మేము ఈవాళ కిలో బియ్యం రూ. 2-00 లకు ఇస్తున్నామంటే ఈవాళ దేశంలో ఏ రాష్ట్రంలో చేయనటువంటి కార్యక్రమాన్ని తెలుగుదేశ ప్రభుత్వము అన్న శ్రీ ఎన్. టి. రామారావుగారే చేయగలుగుతున్నారని చెప్పగలుగుతున్నాము. బాధ్యతగల నాయకుడు వచ్చినప్పుడు కిలో బియ్యం రూ. 2-00లు అని

చెప్పేవన్నా వాళ్ళు పరిపాలించే రాష్ట్రాలలో, వాళ్ళు ఏలుతున్న రాష్ట్రంలో ఎక్కడయినా సరే కిలో బియ్యం రూ. 1-90 పైసలుగానో, రు. 1-75 పైసలుగానో, రు 2-00 గానో తీసుకుని ఈ కార్యక్రమం మీరన్నా బాగా చేస్తున్నామని చెప్పడం సరైన పద్ధతి అని నేను అనుకుంటున్నాను. బలహీన వర్గాలకు తీసుకున్న కార్యక్రమాలు ఈ రోజున త్రొక్కే వాడికే రిక్షా. 20 శాతం సబ్సిడీమీద రిక్షాలు యిచ్చాము. 1984-85లో రిక్షా కార్మికు లకు రెండు లక్షల రూపాయలు కేటాయించాము. దానిని ఇంకా ఎక్కువగా పెంచి వాళ్ళకు ఎక్కువగా వుపయోగపడేటట్లు చేయవలెనని కోరుచున్నాను. ఈవాళ గ్రామీణ నీటి సరఫరా గురించి చూస్తే అప్‌లాండ్ ఏరియాలోవున్న వాటర్ టాంక్స్‌ను తాత్కాలికంగా అయినా సరే కొంచెము బాగుచేస్తే కొంచెము నీరు అయినా వుంటుంది. వేసవికాలం వస్తూ వుంది గనుక అప్‌లాండ్ ఏరియాలో కొంచెము నీటి సరఫరా కల్గించాలని మనవిచేస్తున్నాను. కానీ ఇంకా ఎక్కువగా యుద్ధ ప్రాతిపదికమీద తీసుకుని చేయవలసిన అవసరం వుందని మనవి చేస్తున్నాను. వెంకటేశ్వరరావుగారు చెప్పినట్లు నిరుద్యోగులు చాలా మంది వున్నారు. వారికి కూడా నిరుద్యోగ భృతి ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా ప్రభుత్వానికి సూచన చేస్తున్నాను. ఏ ప్రభుత్వం చేయని మైనారిటీ కార్పొరేషన్ ఏర్పాటు చేయడం, 20 లక్షల రూపాయలు గ్రాంటు యివ్వడం జరిగింది. ఆ గ్రాంటును ఇంకా కొంచెము పెంచి వారికి సహకారం చేయగలరని కోరుతున్నాను

విద్యా విధానంలో ఎనిమిదవ తరగతినుంచి వృత్తి విద్యా కోర్సులు ప్రవేశపెట్టడం జరుగుతోంది. రేపు వాళ్ళు బైటకు వెళ్ళి తమ కాళ్ళపై తాము నిలబడగలిగే వృత్తి విద్యా కోర్సులవలన లాభించగలిగాననే విధంగా దేశంలోని విద్యా విధానాన్ని ఈ రాష్ట్రంలో కూడా పెట్టడం జరుగుతున్నది. రెండు సంవత్సరాల కాలంలోనే ఈ విధమైన కార్యక్రమా లన్నీ తెలుగుదేశ ప్రభుత్వం చేపట్టడం జరిగింది. ఏదో 30 సంవత్సరాలలో ఏదో పేపర్ల మీదనో, మైకులద్వారానో చెప్పి పాపులారిటీ కోసం కాకుండా మేము చేసిన అవినీతి, లంచగొండితనం, రిగ్గులు, సిమెంటు, పైపుల కుంభకోణాలద్వారా జరిగినట్లుగా కాకుండా మాలో వున్న ఎవరైనా పొలిటికల్ కరప్షన్ చేయుచున్న వాళ్ళను ప్రజలకు దూరంగా నెట్టివేసే ప్రభుత్వాన్ని మేము ఈ రోజున మీకు యివ్వగలుగుతున్నాము. గవర్నరుగారి ప్రసంగానికి మరొకసారి ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ టి. యస్. యల్. నాయకర్ (సంపద) :- అధ్యక్షా, గవర్నర్‌గారి ప్రసంగా నికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. కొన్ని సూచనలను మీద్వారా ప్రభుత్వానికి చేయ దలచుకున్నాను. ఈనాడు ప్రభుత్వ యంత్రాంగంలో ఎంతో కరప్షన్, పొల్యూషన్ వుంది. పొలిటికల్ కరప్షన్‌కూడా చాలా వుంది. వీటన్నింటిని అరికట్టవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద వుంది. అదేవిధంగా ప్రభుత్వ యంత్రాంగంమీద కూడా కరప్షన్‌ను అరికట్ట

పలసిన బాధ్యత వుంది. దీనిచో రాష్ట్రాభివృద్ధికి దోహదం కలుగదని మీ ద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను. 6వ ప్రణాళిక కంటే ఈ ఏడవ ప్రణాళికలో రెట్టింపు ధనం కేటాయించడం జరిగింది. ఏ పంచవర్ష ప్రణాళికను తీసుకున్నా (1వ ప్రణాళిక మొదలు 6వ ప్రణాళికదాకా) ఏదీ సకాలంలో అమలు జరుగలేదు. ఏ ప్రాజెక్టు సకాలంలో పూర్తికాలేదు. అందువల్ల కాస్ట్ ఆఫ్ ప్రొడక్షన్ ఎక్కువ కావడం ప్రభుత్వానికి చాలా నష్టం కలుగడం జరుగుతోంది. అదేవిధంగా వ్యవసాయం తీసుకుందాము. సన్నకారు రైతులకు సకాలంలో విత్తనాలు, ఎరువులు సబ్సిడీ ధరలకు సరఫరా కావాలి. అంతేకాకుండా చిన్న చిన్న పనిముట్లు సకాలంలో అందజేస్తే ఎక్కువ పంట పండించి ఎక్కువ పంటను వుత్పత్తి చేయగలుగుతారు. ధాన్యాన్ని బస్తా ఒక్కంటికి రూ. 80/- లకు రైతు అమ్మడం విచారకరం. ధాన్యం ధరను నిర్ణయించవలసిన బాధ్యత కేంద్ర ప్రభుత్వం మీద వుంది. నిజంగా రైతుకు మద్దతుధర లభించకపోవడం విచారకరం. రైతుకు సకాలంలో మద్దతుధర లభించేలాగాను, ఈ ప్రోసెస్‌లో మిడిల్‌మెన్‌ను ఎలిమినేట్ చేయవలసిన బాధ్యత వుంది. అప్పుడే రైతుకు గిట్టుబాటుధర లభిస్తుంది. కేంద్ర ప్రభుత్వంలోని ఐ.ఎ.యస్. ఆఫీసర్లు ఎయిర్ కండిషన్డ్ గదులలో కూర్చొని మద్దతు ధరలు నిర్ణయిస్తారు. కేంద్ర ప్రభుత్వాధికారులు నిర్ణయించిన ధరకు రైతు అమ్మవలసి వస్తున్నది. మన రాష్ట్రంలో రైతుకు సకాలంలో రెండవ పంటకు సరియగు ధర రావడంలేదు. బస్తా ధాన్యం రూ. 80/- కంటే ధర పలకడంలేదు. గవర్నమెంట్ వారు నిర్ణయించిన గిట్టుబాటు ధరయగు రూ. 108/-లు కూడా లభించక పోవడం విచారకరం. రైతుకు గిట్టుబాటు ధర లభించేలా చేయవలసిన బాధ్యత మంత్రివర్యులమీద వుందని మీద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. చాలా వెల్‌ఫేర్ స్కీమ్సు చేపట్టడం సంతోషించదగిన విషయం. 35 సంవత్సరాల కాంగ్రెస్ చేయలేని సంక్షేమ కార్యక్రమాలను తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం రెండు సంవత్సరాల్లో చేపట్టిందంటే ఎంతో గర్వించదగిన విషయం. అదే విధంగా ల్యాండ్ రిఫార్మ్స్ తీసుకుంటే అందులో ఎన్నో అవకతవకలు వున్నాయి. అనేక బినామీలు జరుగుతున్నాయి. విలేజ్ లెవెల్ కమిటీలను వేసి ఈ బినామీలను అరికట్టవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంమీద వుంది. ఈ విధంగా విలేజ్ లెవెల్ కమిటీల పర్యవేక్షణలేని ఎడల ఎంతోమంది భూస్వాములు బినామీ ట్రాన్‌శాక్షన్స్ వేసి కూడా చట్టం పరిధి నుంచి తప్పించుకోగలుగుతున్నారు. ఈ విధంగా విలేజ్ కమిటీలను వేసి, బినామీ వ్యవహారాలను అరికట్టవలసిన బాధ్యత, ల్యాండ్ రిఫార్మ్స్ కమిటీ చట్టాన్ని సక్రమంగా అమలు చేసేటట్లు మార్పు తీసుకురావలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంమీద వుందని మీ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత వృత్తి విద్యకు అధిక ప్రాధాన్యత లభించడం గర్వించదగిన విషయం. నిజంగా ఈ డిగ్రీ కళాశాలలకంటే వృత్తికళాశాలలను అధికంగా నెలకొల్పి, విద్యార్థులు తమ కాళ్ళ మీద తాము నిలబడే విధంగా చేయడం ఎంతో గర్వించదగిన విషయం. ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో గవర్నమెంట్ ఫిషరీస్ టెక్నికల్ ట్రయినింగ్ హైస్కూల్సు లేకపోవడం విచారకరం

ఇతర రాష్ట్రాల్లో ఇలాంటి హైస్కూల్సు వున్నాయి. ఈ రాష్ట్రంలో కూడా గవర్నమెంట్ ఫిషరీస్ టెక్నికల్ ట్రయినింగ్ హైస్కూల్స్ స్థాపించవలసినదిగా మీ ద్వారా ముఖ్యమంత్రి గారికి తెలియజేస్తున్నాను. ఇక వైద్య సహాయం గురించి తీసుకుంటే గ్రామసీమల్లో నివసిస్తున్న జనాభాకు ఏ విధమైన వైద్య సహాయం లభించడం లేదు. ప్రతి గ్రామంలో ఒక నర్సును ఎప్పాయింట్ చేసి గ్రామీణులకు, స్త్రీలకు సలహాలు యిచ్చే విధంగా చేస్తే బావుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. గ్రామాంలో హెల్త్ సెంటర్స్‌ను ఏర్పాటు చేసి గ్రామీణులంతు సేవలనుఅందిస్తే బావుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఎలక్ట్రిసిటి విషయం తీసుకుంటే నా నియోజకవర్గంలో సంవత్సరానికి కనీసం రెండు, మూడు గ్రామాలకు కూడా ఎలక్ట్రిఫికేషన్ కాలేదంటే విచారకరం. అదే విధంగా ఈ ఎలక్ట్రిక్ ల్యాంప్స్, ట్రాన్స్‌ఫార్మర్సు బర్న్ కావడం, అలా కూడా కొన్ని గ్రామాలకు విద్యుత్తు లేక పోవటం ఎంతో విచారకరమైన విషయం. ఈ విషయానికి అత్యంత ప్రాధాన్యం యిచ్చి ప్రతి లెజిసేటర్ పరిధిలోను సంవత్సరానికి రెండు లేక మూడు గ్రామాలను కేటాయించి, అక్కడ అమలు జరిగే విధంగా చేస్తే మన ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో కూడా చాలా గ్రామాలు ఎలక్ట్రిఫికేషన్ కావడానికి, అభివృద్ధి కావడానికి అస్కారం వుంటుంది. మండల్స్ విషయం తీసుకున్నట్లయితే మనకు మాండలిక రాజ్యాంగ విధానం చాలా అవసరం. అందువలన చాలా వరకు అవినీతి నిర్మూలనకు అవకాశం వుంటుంది.

(Mr. Speaker in the Chair)

ప్రభుత్వం ప్రజల దగ్గరకు వెళ్ళవలసిన బాధ్యత వుంది. ప్రతి చిన్న విషయానికి యిక్కడ ఆత్మ త్యాగం చేసుకునే కంటే అక్కడికక్కడే పరిష్కారం చేయడానికి అన్ని పనులు శాశ్వత పరిష్కారం కావడానికి ఆస్కారం వర్తించడానికి మాండలిక రాజ్యాంగం అవసరమనీ, అత్యంత త్వరలో దీనిని అమలు చేస్తే బాగుంటుందనీ కోరుకుంటూ ఈ సదవకాశం యిచ్చినందును ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఆర్. చంగారెడ్డి (నగరి) :- అధ్యక్షా, గవర్నర్ గారి ప్రసంగానికి ధన్యవాదాలు తెలిపే సందర్భంలో నేను కొన్ని సూచనలను తెలియజేయదలచుకున్నాను. మొదటిది. ఈ జరిగిన ఎన్నికలు ప్రశాంత వాతావరణంలో జరిగాయని గవర్నర్‌గారు తమ ఉపన్యాసంలో తెలియజేయడం దురదృష్టకరం. గత పార్లమెంట్ ఎన్నికలలో గానీ, మొన్న జరిగిన అసెంబ్లీ ఎన్నికలలో గానీ జరిగిన దౌర్జన్యకాండ, దహనకాండ గమనించినప్పుడు ఎంతో ఆశ్చర్యపడవలసిన అవసరం వుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఇప్పుడు బడ్జెట్ ప్రెజెంటేషన్ వుంటుంది. మీరు తరువాత మాట్లాడండి.

PRESENTATION OF BUDGET FOR 1985-86 (VOTE ON ACCOUNT)

అధ్యక్షమహోదయా,

1985-86 సంవత్సరానికిగాను ఆంధ్రప్రదేశ్ తాత్కాలిక బడ్జెట్ సభవారికి సమర్పిస్తున్నాను.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజలు మరోమారు విధానసభ ఎన్నికల్లో మా పార్టీ పట్ల తమ ప్రగాఢ విశ్వాసాన్ని ప్రకటించి మాకు అఖండ విజయం చేకూర్చారు. ఈ సహకారానికి రాష్ట్ర ప్రజలందరికీ మా కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తూ—నిష్కళంకమైన, సమర్థవంతమైన పాలనకూ—నిరుపేదల, దళిత వర్గాల ప్రజల అభ్యుదయానికీ, మా ప్రభుత్వం కట్టుబడి వుందనీ, ఈ లక్ష్య సాధనకు శక్తి వంచన లేకుండా కృషిచేస్తుందనీ పునరుద్ఘాటిస్తున్నాను. 1983లో అధికారానికి వచ్చిన వెంటనే-బీదప్రజల, బలహీనవర్గాల సంక్షేమానికి అత్యధిక ప్రాధాన్యమిస్తూ, మా ప్రభుత్వం చేపట్టిన అనేక పథకాల గురించి గౌరవనీయులయిన సభ్యులకు తెలుసు, కిలో రెండు రూపాయల బియ్యం; సబ్సిడీ ధరలకు చేనేత బట్టల పంపిణీ; బలహీన వర్గాల గృహ నిర్మాణం; మొదలైనవి మేము చేపట్టినవాటిలో మచ్చుకి కొన్ని పథకాలు.

ఆర్థిక పరిస్థితి

రాష్ట్ర ఆదాయం

ప్రస్తుత ధరల ప్రకారం 1983-84 సంవత్సరంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆదాయం 10,625 కోట్ల ఒక లక్ష రూపాయలున్నట్లు అంచనా. 1982-83 లో వున్న 8.898 కోట్ల 68 లక్షల రూపాయలకంటే ఇది 19.4 శాతం ఎక్కువ. 1970-71 సంవత్సరపు స్థిరీకరణ ధరల ప్రకారం— 1983-84 సంవత్సరంలో రాష్ట్ర ఆదాయం 4,278 కోట్ల 63 లక్షల రూపాయలు. 1982-83 సంవత్సరపు 3,924 కోట్ల 38 లక్షల రూపాయల రూపాయల ఆదాయం కన్నా ఇది 9 శాతం ఎక్కువ. 1970-71 సంవత్సరపు ధరల ప్రకారం - రాష్ట్రంలో తలసరి ఆదాయం 1982-83 లో 708 రూపాయలుండగా, ఈ ఆదాయం 1983-84 లో 6.64 శాతం అంటే 755 రూపాయలకి పెరిగింది.

వ్యవసాయం :

1983-84 సంవత్సరంలో వాతావరణ పరిస్థితులు చాలమటుకు అనుకూలంగా ఉండటంతో-రాష్ట్రంలో ఆహారధాన్యాల ఉత్పత్తి 118 లక్షల 82 వేల టన్నులకు చేరింది. 1981-82 సంవత్సరంలో సాధించిన అత్యధిక ఉత్పత్తి 114 లక్షల 17 వేల టన్నుల

మాత్రమే. అంటే 1983-84 సంవత్సరపు ఉత్పత్తి 1981-82 సంవత్సరపు ఉత్పత్తి కంటే 4.1 శాతమూ, 1982-83 సంవత్సరపు ఉత్పత్తి కంటే 6.3 శాతము ఎక్కువ.

1984-85 వ్యవసాయ సంవత్సరంలో నైరుతీ ఋతుపవనాలవల్ల (జూన్-సెప్టెంబర్ 1984) రాష్ట్రంలో మొత్తం 508 మిల్లీ మీటర్ల వర్షం మాత్రం పడింది. మామూలుగా పడవలసిన 602 మిల్లీ మీటర్ల వర్షపాతం కంటే ఇది 16 శాతం తక్కువ. ఈశాన్య ఋతుపవనాల కాలంలో కూడా (అక్టోబర్ - డిసెంబర్ 1984) రాష్ట్రంలోని అనేక ప్రాంతాల్లో పడవలసినంత వర్షం పడలేదు. మామూలు వర్షపాతం 203 మిల్లీ మీటర్లు కాగా, ఈ కాలంలో 158 మిల్లీ మీటర్ల వర్షం మాత్రమే పడింది. అంటే 22 శాతం తగ్గిందన్నమాట.

1984 నవంబర్లో నెల్లూరుజిల్లా, చిత్తూరు జిల్లాలోని తూర్పు తాలూకాలూ తీవ్రమైన తుఫాను తాకిడికి గురయినాయి.

రాష్ట్రంలోని అనేకప్రాంతాల్లో ఏర్పడిన తీవ్ర అనావృష్టి పరిస్థితుల వల్లా, నెల్లూరు, చిత్తూరు జిల్లాలో వచ్చిన తుఫానువల్లా వ్యవసాయోత్పత్తి కొంత దెబ్బతిన్నది. ఈ కారణాలవల్ల ఖరీఫ్, రబీ పంట కాలాల్లో ఆహార ధాన్యాల ఉత్పత్తి 1983-84 లో కంటె తక్కువ ఉండగలదని అంచనా.

ధరల పరిస్థితి

టోకు ధరలు :

1983 నవంబరుతో పోలిస్తే 1984 నవంబర్లో వ్యవసాయోత్పత్తుల టోకు ధరల సూచిక 13.1 శాతం పెరుగుదలను సూచించింది.

వాడకందార్ల ధరలు :

1984 సంవత్సరంలో (జనవరి-నవంబరు) రాష్ట్రంలోని 8 ఎంపిక చేసిన కేంద్రాల్లో—పారిశ్రామిక కార్మిక వర్గానికి చెందిన వాడకం దార్ల సగటు ధరల సూచి—550 వద్ద వుంది. అంతకు ముందు సంవత్సరం ఇదే కాలంలో ఈ సూచి—493 వద్ద వుంది. అంటే 1984 లో 11.6 శాతం పెరుగుదలను సూచించింది.

1985 - 86 వార్షిక ప్రణాళిక

ఆరవ పంచవర్ష ప్రణాళిక వల్ల కలిగిన అనుభవాలనూ, ఏడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక కోసం నిర్ణీతపరచిన పరిధికి అనుగుణంగానూ, 1985-86 వార్షిక ప్రణాళికను రూపొం

దించవలసి వుంది. గత సంవత్సరాలతో పోల్చినపుడు, దేశములోని అనేక ప్రాంతాలతో పోల్చినపుడు కూడా ఆర్థిక పెట్టుబడుల విషయంలోనూ, సాధించిన విజయాల్లోనూ-ఆరవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో - ముఖ్యంగా గత రెండు సంవత్సరాల్లో మన కృషి ప్రశంస నీయంగా వుందని చెప్పటానికి నేను సంతసిస్తున్నాను. ఈ అనుభవాలను పురస్కరించుకొని, ఏడవ పంచవర్ష ప్రణాళికా పెట్టుబడి 7,500 కోట్ల రూపాయలుంటే సముచితంగా వుంటుందని మేము భావిస్తున్నాం. ఇది ఆరవ ప్రణాళికా పెట్టుబడికి రెట్టింపు పైగా ఎక్కువ. జాతీయ దృక్పథంతోనూ మన రాష్ట్ర విధానాలనూ ప్రాధాన్యతలనూ కూడా దృష్టిలో వుంచుకుని ఏడవ పంచవర్ష ప్రణాళికా కార్యక్రమాన్ని రూపొందించటం జరిగింది. 6.5 శాతం పెరుగుదల సాధించటం; ఆర్థిక-సాంఘిక అభివృద్ధి సమన్వయం; దారిద్ర్య నిర్మూలన కార్యక్రమాలు; ప్రజాపంపిణీ విధానాన్ని, యువజన, మహిళా సంక్షేమ కార్యక్రమాలనూ, మెరుగు పర్చటం-ఇవన్నీ మన లక్ష్యాలు; మన మార్గాలు.

ఏడవ పంచవర్ష ప్రణాళికను అమలు పర్చటంలో తొలి మెట్టుగా-1,170 కోట్ల రూపాయల పెట్టుబడి గల 1985-86 వార్షిక-ప్రణాళికను-ఏడవ పంచవర్ష ప్రణాళికతోపాటు ప్రణాళికాసంఘానికి సమర్పించటంజరిగింది. ప్రణాళికా సంఘపు సమావేశాల్లో మన అధికారులీప్రణాళికల గురించి చర్చలు జరిపారు. అయితే ప్రభుత్వ స్థాయిలో మరికొన్ని చర్చలు జరిగేవరకూ ఈ విషయంలో తుది నిర్ణయం తీసుకోవటం సాధ్యపడదు. రాష్ట్రావసరాలకూ, ఆహారం, పని, ఉత్పాదన అనే జాతీయ లక్ష్యాల సాధనకూ అనుగుణంగా-భారత ప్రభుత్వం మన రాష్ట్రానికి తగు సహాయం సమకూర్చగలదని ఆశిస్తూన్నాం. వివిధ రాష్ట్రాలకు కేంద్ర సహాయం సమానంగానూ న్యాయమైన రీతిలోనూ పంపిణీ కాగలదని మేము ఆశిస్తున్నాము.

అనిశ్చితమైన ఈ పరిస్థితుల్నీ, ఇప్పుడు సమర్పిస్తున్న ఈ వోట్-ఆన్-ఎకౌంట్ బడ్జెట్‌నీ దృష్టిలో వుంచుకొని-1984-85 సంవత్సరపు కేటాయింపుకు దగ్గరగా వుండేట్టుగా 1985-86 వార్షిక ప్రణాళికాపెట్టుబడిని 1,044 కోట్ల రూపాయలుగా నిర్ణయించడం జరిగింది.

అయినప్పటికీ, ఆరవ ప్రణాళికా పథకాల నిర్వహణ ఖర్చును ప్రణాళికేతర అంచనాలలో చేర్చడంవలన, 1984-85 సంవత్సరపు సవరించిన ప్రణాళిక కంటే కూడా, 1985-86 ప్రణాళికలో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు గణనీయంగా పెరుగుతాయి. పరిమిత ప్రయోజనంగల ఈవోట్-ఆన్-ఎకౌంట్ సమర్పిస్తున్నా కూడా, సేద్యపునీరు; విద్యుచ్ఛక్తి పరిశ్రమలు; గనులు; సంఘసేవా కార్యక్రమాలూ మొదలయిన ప్రధాన రంగాలకు-1984-85 సవరించిన అంచనాల స్థాయిలోనే—1985-86 వార్షిక ప్రణాళికలో కూడా ప్రాధాన్యమివ్వడం జరిగింది. అంతేకాకుండా 1985-86 సంవత్సరంలో సాంఘిక,

సామాజిక సేవారంగంలో అభివృద్ధి కార్యకలాపాలు అధికమయ్యే అవకాశముంది. 1984-85 ప్రణాళికలో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు నిర్దేశించిన 90 కోట్ల రూపాయలకు పైగా పెట్టుబడిని ఇప్పుడు ప్రణాళికేతర ఖర్చుగా చూపడం జరిగింది. ఇందులో సుమారు మూడో వంతు- షెడ్యూల్డు కులాలు; జాతులు; వెనకబడిన తరగతులవారి సంక్షేమానికి కేటాయించడం జరిగింది. వ్యవసాయ, గ్రామీణాభివృద్ధి రంగాల్లో పెట్టుబడి స్వల్పంగా పెరుగుతుంది. కేవలా సహాయంతో అమలు జరుగుతున్న అడవుల పెంపకం పథకాల కేటాయింపు, కేంద్ర సహాయంతో అమలు జరిగే పథకాలకు మనవాటా గ్రాంట్లు సమకూర్చడం మొదలయిన ఖర్చులకుగాను ఈ రంగంలో పెట్టుబడి పెరిగింది. రాష్ట్ర రోడ్డు రవాణా సంస్థ ప్రణాళికకోసం ఆమోదించిన వనర్ల కారణంగా రవాణా రంగపు కేటాయింపుకూడా కొద్దిగా పెరుగుతుంది. అయితే- అభివృద్ధి రంగంలోకి వచ్చే- వివిధ శాఖలూ, కార్యకలాపాలకు నాలుగు ప్రధాన విషయాలు దృష్టిలో వుంచుకుని కేటాయింపులు జరిగాయి. అవేమిటంటే—

1) సాధ్యమైనంతవరకూ 1984-85 స్థాయిలోనే అభివృద్ధి కార్యకలాపాలు నిర్వహించడం;

2) మెట్ట సేద్యం; తోటల పెంపకం; పట్టు పరిశ్రమ; చిన్నతరహా సేద్యపు నీటి వనర్లు; గ్రామీణ విద్యుదీకరణం; వృత్తి విద్య; యువజన, మహిళా సంక్షేమం మొదలయిన కార్యక్రమాలకు ప్రాధాన్యమిస్తూ- ఏడవ పంచవర్ష ప్రణాళికా విధానాలకు వినూత్న రూపాన్నివ్వడం;

3) ప్రణాళికా రంగంనుంచి ప్రణాళికేతర రంగానికి మారిన కార్యకలాపాలను పరిగణనలోకి తీసుకోవడం;

4) విదేశ సహాయంతో అమలుజరిగే పథకాలకవసరమైన కనీస పెట్టుబడులూ కేంద్ర సహాయంతో అమలు జరిగే పథకాలకు మాచింగ్ గ్రాంట్లూ (Matching Grants) సమకూర్చడం.

షెడ్యూల్డు కులాలూ; షెడ్యూల్డు జాతులూ; ఆర్థికంగా వెనకబడిన ఇతరవర్గాలు చిన్న, సన్నకారు రైతులు; వ్యవసాయ కార్మికులు; వృత్తిపనివారు; మహిళలూ బాలల సంక్షేమానికి వుద్దేశించిన 20 సూత్రాల కార్యక్రమం, ప్రగతిపథం కార్యక్రమాలను 1985-86లో కూడా ఇతోధిక శక్తితో కొనసాగించటం జరుగుతుంది.

కట్టుపడివున్న ఖర్చులు (Committed expenditure)

1985 మార్చి మాసాంతంతో ఆరవ ప్రణాళికా కాలం ముగుస్తుంది. ప్రణాళికా

సంఘం నిర్దేశించిన నిబంధనల ప్రకారం- ఆరవ ప్రణాళికలో అమలుపర్చిన కొన్ని పథకాలను 1985-86 నుంచీ- కట్టుపడివున్న పథకాలుగా ప్రణాళికేతర రంగంలోకి తీసుకు రావడం జరిగింది. అందువల్ల- 1985-86 బడ్జెట్‌లో ప్రణాళికేతర ఖర్చులకింద- వివిధ పద్దులకుగాను 109 కోట్ల 60 లక్షల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది.

సాంఘిక సంక్షేమ పథకాలు

సమాజంలోని బీదవర్గాల స్థితిగతులు మెరుగు పర్చడం, రాష్ట్రంలోని మారుమూల ప్రాంతాలను సైతం అభివృద్ధిపర్చడం-ఈ ప్రభుత్వ విధానంగా వున్న సంగతి గౌరవ నీయులైన సభ్యులకి తెలుసు. ఈ విధానాన్ని దృష్టిలో వుంచుకుని, ఈ ప్రభుత్వం అనేక సంక్షేమ పథకాలను ప్రవేశ పెట్టింది: అమలు పర్చింది. కాలపరిమితిని దృష్టిలో వుంచుకొని వీటిలో కొన్ని ప్రధాన పథకాల గురించి మాత్రం ప్రస్తావిస్తున్నాను.

షెడ్యూల్డు కులాల సంక్షేమం :

షెడ్యూల్డు కులాలవారి పిల్లలకు మెరుగైన విద్యావకాశాలు పెంపొందించే ఉద్దేశ్యంతో-1984-85 లో జిల్లాకి రెండు చొప్పున రెసిడెన్సియల్ పాఠశాలలు ప్రభుత్వం మంజూరు చేసింది. వీటిలో ఒకటి బాలురకూ, మరొకటి బాలికలకు ప్రత్యేకించి, ఒక్కొక్క దానిలో రెండేసి వందల మందిని చేర్చుకోవడం జరుగుతుంది. ఈ పాఠశాలలకుగాను-1984-85లో 236 లక్షల 75 వేల రూపాయలు కేటాయించగా, 1985-86 సంవత్సరానికి 1,306 లక్షల 92 వేల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది.

వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమం :

వెనుకబడిన తరగతులవారి సంక్షేమానికి ప్రాధాన్యమిస్తూ, వారి సాంఘిక, ఆర్థిక స్థితిగతులు మెరుగుపర్చడానికవసరమైన చర్యలన్నీ ప్రభుత్వం తీసుకుంటోంది.

1984-85 సంవత్సరంలో - వెనుకబడిన తరగతులవారి పిల్లలకోసం 801 హాస్టళ్లు; బెస్తవారి పిల్లలకోసం 36 ఆశ్రమ పాఠశాల హాస్టళ్లు; వడ్డెర; గొర్రెల కాపర్లు మొదలయిన వారి పిల్లలకోసం 22 ఆశ్రమపాఠశాల హాస్టళ్లు నిర్వహించడం జరిగింది. వీటివల్ల సుమారు 78 వేల 4 వందల మంది విద్యార్థులకు ప్రయోజనం లభించింది. మెట్రిక్ పైచదువులు చదివే విద్యార్థులకు సుమారు 80 వేల మందికీ, మెట్రిక్ దిగువ చదువులు చదివే 5 లక్షల 20 వేల మందికి ఆరువేల మూడు వందల మంది I.T.I విద్యార్థులకి స్కాలర్‌షిప్పులివ్వడం జరిగింది. వెనుక బడిన తరగతుల విద్యార్థుల కోసం సుమారు వంద హాస్టళ్ళు కొత్తగా ప్రారంభించాం; ఇదే కాకుండా

అంతకు ముందున్న హాస్టళ్ళలో పది శాతం ఎక్కువ విద్యార్థులకు వసతి కల్పించడం జరిగింది.

1985-86లో, 2 వేల 5 వందల మంది బాలబాలికలకు వసతి కల్పిస్తూ, 50 హాస్టళ్ళు కొత్తగా ప్రారంభించాలని సంకల్పించాం. ఆర్థిక సహాయ పథకాల కింద-సుమారు 68 వేల 7 వందల కుటుంబాలకు సహాయమందించాలని సంకల్పించాం. ఇందుకు గాను 1985-86 సంవత్సరానికి నాలుగున్నరకోట్లరూపాయలు 'మార్జిన్ మనీ'గా కేటాయించటం జరిగింది.

షెడ్యూల్డు జాతుల సంక్షేమం :

షెడ్యూల్డు జాతుల సంక్షేమ కార్యక్రమాలు మన రాష్ట్రంలో రెండు విధాలుగా అమలు జరుగుతున్నాయి. 1) వారిని ఇతరులెవ్వరూ స్వార్థానికి వినియోగించుకోకుండా చూడటం; 2) వారి సంక్షేమాన్ని పెంపొందించటం. షెడ్యూల్డు జాతులవారి నెవరూ మోసగించకుండా— వారు నివసించే ప్రాంతాల్లో-ఆంధ్ర ప్రదేశ్ (షెడ్యూల్డు ప్రాంతాలు) భూమి బదలాయింపు నిబంధనలు; ఆంధ్ర ప్రదేశ్ (షెడ్యూల్డు జాతులు) రుణ విముక్తికి నిబంధనలు; ఆంధ్రప్రదేశ్ (షెడ్యూల్డు ప్రాంతాలు) వడ్డీ వ్యాపారుల నిబంధనలు; ప్రత్యేక డిప్యూటీ కలక్టర్ల ద్వారా అమలు పర్చడం జరుగుతోంది. గిరిజన సహకారసంస్థ గిరిజనప్రాంతాల్లో చిన్నతరహా అడవి ఉత్పత్తులు కొనే ఏకైక సంస్థగా గిరిజనులకు గిట్టుబాటుధరలు లభింపజేస్తోంది. ఇంటి వాడకం కోసం చిన్న తరహా అడవి ఉత్పత్తులు ఉచితంగా సేకరించే అనుమతి గిరిజనులకివ్వటం జరిగింది.

గిరిజనుల అభ్యుదయం కోసం తగు పథకాలు రూపొందించడానికిగాను ప్రధాన కార్యదర్శి అధ్యక్షతన ప్రభుత్వం ఒక ఉన్నతస్థాయి సంఘాన్ని ఏర్పాటు చేసింది. ఈ సంఘ నిర్ణయం ప్రకారం- గిరిజన ప్రాంతాల అభివృద్ధికోసం ఉద్దేశించిన-వ్యవసాయం; తోటల పెంపకం; చేపల పెంపకం; పరిశ్రమలు; గ్రామీణ నీటి సరఫరా; జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి కార్యక్రమం మొదలయిన పథకాలకవసరమైన నిధులన్నీ సమీకృత గిరిజనాభివృద్ధి సంస్థల ద్వారా సమకూర్చడం జరుగుతోంది. గిరిజన ప్రాంతాల్లో వివిధ రకాల పనులు అమలు పర్చేందుకు గాను-ఒక చీఫ్ ఇంజనీర్ అధిపతిగా-ప్రత్యేకంగా ఒక ఇంజనీరింగ్ విభాగాన్ని ఏర్పాటు చెయ్యటం జరిగింది.

గిరిజన ప్రాంతాల్లో పనిచేసే ప్రభుత్వోద్యోగులందరికీ నివాసగృహాల నిర్మాణం; పాఠశాల భవనాలు; హాస్టళ్ళ భవనాల నిర్మాణం కూడా చేపట్టడం జరిగింది. ఏడవ ప్రణాళికా కాలంలో మరింతగా అభివృద్ధి పర్చే ఉద్దేశ్యంతో — 1984-85 లో గిరిజన

ప్రాంతాల్లో పట్టు పరిశ్రమ; తోటల పెంపకం మొదలయిన ఇతరకార్యక్రమాలు కూడా ప్రారంభించడం జరిగింది.

గిరిజనుల పిల్లలకు విద్యావకాశాలు మెరుగు పర్చటంకోసం ప్రస్తుత సంవత్సరంలో నాలుగు రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలలు ప్రారంభించటం జరిగింది. ఏడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక కాలంలో గిరిజన ప్రాంతాల్లో మరికొన్ని రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలలు ప్రారంభించాలని ప్రభుత్వం సంకల్పిస్తోంది.

రాష్ట్రంలో దారిద్ర్యరేఖకు దిగువనవున్న 5 లక్షల గిరిజన కుటుంబాల్లోనూ- ఆరవ ప్రణాళికా కాలంలో సుమారు 2 లక్షల 30 వేల కుటుంబాలకు సహాయ మందించటం జరిగింది; మిగతా 2 లక్షల 70 వేల కుటుంబాలకూ ఏడవ ప్రణాళికా కాలంలో సహాయం చెయ్యాలని సంకల్పించాం.

వికలాంగుల సంక్షేమం :

వికలాంగులకు తగు విద్యావకాశాలు, శిక్షణా సౌకర్యాలూ, పునరావాసమూ కల్పించి, వారు తమశక్తి సామర్థ్యాలను వినియోగించే అవకాశం కల్పించి- వారిని సమాజానికి ఉపయోగపడే పౌరులుగా తయారు చెయ్యటమే ప్రభుత్వ లక్ష్యం. ఈ లక్ష్య సాధన కోసం ప్రభుత్వం వివిధ రంగాలలో అనేక పథకాలను చేపట్టింది. హాస్టళ్ళ నిర్వహణ; స్కాలర్‌షిప్పు లివ్వటం; ఆర్థిక సహాయ మందించటం; మార్జిన్ మనీ సమకూర్చటం; శిక్షణ, ఉత్పత్తి కేంద్రాల నిర్వహణ; చెవిటి వారికీ, అంధులకూ పాఠశాలలు నెలకొల్పటం; నిరుద్యోగభృతి ఇవ్వటం-ఇలాంటి పథకాలన్నీ చేపట్టడం జరిగింది. ఈ పథకాలు పటిష్టంగా అమలు జరిగేట్టు చూడం కోసం - 'ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వికలాంగుల సహకార సంస్థ' ను ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసింది.

రాష్ట్రంలో ప్రప్రథమంగా - శ్రీకాకుళం జిల్లాలో మహిళల కోసం ప్రత్యేకంగా శిక్షణ-ఉపాధి కేంద్రం మొకటి ప్రారంభించటం జరిగింది. ఇందులో వికలాంగులయిన 50 మంది మహిళలకు ఉపాధి కల్పించే విధంగా ప్రత్యేకమైన పుణ్యంగల పనులు నేర్పడం జరుగుతుంది. వికలాంగుల కోసం-విజయనగరం జిల్లా గజపతినగరంలో ఒకటి. నెల్లూరులో ఒకటి-మూడు చక్రాల సైకిళ్లూ తయారుచేసే విభాగాలు మంజూరయినాయి. 'స్వంత రిక్షా' పథకం కింద-హైదరాబాదులో సాలీనా నాలుగు వేల సైకిల్ రిక్షాలు తయారు చెయ్యగల విభాగాన్ని నెలకొల్పే ప్రతిపాదన కూడా ప్రభుత్వం ఆమోదించింది. ఈ విభాగంలో - సుమారు 150 మంది వికలాంగులకు ఉపాధిలభిస్తుంది.

మహిళా సంక్షేమం

మహిళా ఉద్యోగినుల సౌకర్యార్థం మరో మూడు హాస్టళ్ళు ప్రారంభించాం. రాష్ట్ర సదనాలలో, వృద్ధ సదనాలలో వుండే మహిళలకు యిచ్చే ఆహార చార్జీల రేటును 'నెలకు రూ. 50 ం నుండి రూ. 145 లను పెంచాం. ప్రస్తుతము నెల్లూరు, భీమునిపట్నము

లలో వున్న మహిళా సాంకేతిక కళాశాలలు కాకుండా అదనంగా మరో రెండు మహిళా సాంకేతిక కళాశాలలను కడప, చిత్తూరు జిల్లాలలో 1985-86 సంవత్సరములో స్థాపించాలని సంకల్పించాం.

బలహీనవర్గాల గృహనిర్మాణం

బలహీన వర్గాలవారికోసం— పాకలు కాకుండా పక్కా యిళ్ళు నిర్మించే ఒక బృహత్తర కార్యక్రమాన్ని ప్రభుత్వం 1983-84 లో చేపట్టింది. బలహీనవర్గాల గృహ నిర్మాణ కార్యక్రమం క్రింద—ప్రభుత్వం ఏటా 40 కోట్ల రూపాయల సబ్సిడీ సమకూర్చటమే కాకుండా, ఈ కార్యక్రమానికి రుణాలిచ్చే ఆర్థిక సంస్థలకు అవసరమయిన హామీలు కూడా యిస్తోంది. 1983-84లో మొత్తం 1,07,400 ఇళ్ళు నిర్మించటం జరిగింది. 1984-85లో 90వేల ఇళ్ళ నిర్మాణం చేపట్టడం జరిగింది; 1985 జూన్ నాటికి ఈ యిళ్ళ నిర్మాణం పూర్తికాగలదని భావిస్తున్నాం.

సబ్సిడీ బియ్యం

సంవత్సరానికి ఆరువేలుగాని, అంతకు తక్కువగాని, ఆదాయంగల కుటుంబాలకు-1983 ఏప్రిల్ 14వ తేదీనుంచి కిలో రెండు రూపాయల చొప్పున చౌకధరల దుకాణాల ద్వారా ప్రభుత్వం బియ్యం సరఫరా చేస్తోంది. 1984-85 బడ్జెట్‌లో ఈ పథకంకోసం 100 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించగా, ఖర్చు 137 కోట్ల రూపాయలవరకూ ఉండగలదని భావిస్తున్నాం. 1985-86లో ఈ పథకంకోసం 160 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది.

సబ్సిడీ ధరలకు జనతా చేనేత చీరెలు; ధోవతుల సరఫరా

ఆకుపచ్చ రేషన్‌కార్డులుగల బీద ప్రజలకు 1984 నవంబరు ఒకటో తేదీనుంచి ప్రభుత్వం జనతా చేనేత చీరెలూ, ధోవతులూ 50 శాతం సబ్సిడీ ధరలకు సరఫరా చేస్తోంది. ఈ పథకానికయ్యే సబ్సిడీ ఖర్చు నిమిత్తం ప్రభుత్వం నాలుగు కోట్ల రూపాయలు మంజూరు చేసింది.

పాల సరఫరాకు సబ్సిడీ

ప్రభుత్వం తీసుకున్న మరో ప్రధాన సాంఘిక సంక్షేమ చర్య- పాలసేకరణ ధర పెంచటం. కిలో వెన్న లభించే గేదె పాలధర 45 రూపాయల 70 పైసలకి, ఆవుపాల ధర 20 రూపాయలకి పెంచటం జరిగింది. ఇందువల్ల పాడి పశువుల పెంపకం జీవనాధారంగా గల వేలాది కుటుంబాలకి లాభం కలిగింది.

ఈ ధరల పెరుగుదలవల్ల రాష్ట్ర పాడి పరిశ్రమాభివృద్ధి సహకార సమాఖ్యకు; జిల్లా సహకార సంఘాలకూ కలిగే నష్టం తీర్చడానికి సబ్సిడీగా 1984-85 సంవత్సరానికి 279 లక్షం 84 వేల రూపాయలూ, 1985-86 సంవత్సరానికి 216 లక్షల 22వేల రూపాయలూ కేటాయించడం జరిగింది.

వృద్ధాప్య పింఛన్లు

1984-85లో 2,16,463 మందికి వృద్ధాప్య పింఛన్లివ్వడానికిగాను 7 కోట్ల 20 లక్షల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది. 1985-86 సంవత్సరానికికూడా ఈ పథకానికి ఇంతే మొత్తం కేటాయించడం జరిగింది.

వితంతువులకు పింఛన్లు

బీదవారయిన వితంతువులకు సహాయంచేసే ఒక సాంఘిక భద్రతా పథకాన్ని— ప్రభుత్వం మంజూరుచేసింది. ఈ పథకం ప్రకారం 65 సంవత్సరాలలోపు వయసుగల వితంతువులకు సాలుసరి ఆదాయం 18 వందలకంటే తక్కువ వున్నవారికి- కుల, మత, విచక్షణ లేకుండా నెలకు 50 రూపాయల చొప్పున పింఛన్లు ఇవ్వడం జరుగుతుంది.

అన్ని జిల్లాల్లోనూ, జంటనగరాల్లోనూగల 49వేల మంది వితంతువులకు పింఛన్లివ్వడానికిగాను- 1984-85లో 2 కోట్ల 94 లక్షల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది. ఈ పథకాన్ని 1985-86లో కూడా కొనసాగించడం జరుగుతుంది.

భూమిలేని వ్యవసాయ కార్మికులకు పింఛన్లు

భూమిలేని, కాయకష్టం చెయ్యలేని, వృద్ధులయిన వ్యవసాయ కార్మికులకు ఆర్థిక సహాయం చేసేందుకు ప్రభుత్వం 1984-85 సంవత్సరంలో మంజూరుచేసిన మరో సాంఘిక భద్రతా పథకమిది. ఈ పథకం కింద 60 సంవత్సరాల వయసుదాటిన భూమిలేని వ్యవసాయ కార్మికులకి కాయకష్టంద్వారా లభించే ప్రతిఫలం తప్ప మరో జీవనాధారం లేని వారికి, నెలకు 30 రూపాయల చొప్పున సంవత్సరం పొడుగునా పింఛన్లు లభిస్తాయి ఇందునిమిత్తం 1984-85లో 6 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించబడగా 1985-86 సంవత్సరంలో- దాదాపు 7 లక్షలమందికి ఈ పింఛన్లివ్వడానికిగాను- ప్రణాళికలోనూ, ప్రణాళికేతరంగానూ కూడా 24 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది.

'స్వంత రిక్షా పథకం' కింద రిక్షాలాగేవారికి సహాయం

రిక్షాలాగే వారికి ఆర్థిక సహాయం చేసేందుకుగాను- ప్రభుత్వం 1984-85లో

"స్వంత రిక్షా" పథకాన్ని ప్రారంభించింది. ఈ పథకం ప్రకారం- స్వంతంగా రిక్షా కొనుక్కునేవారికి- రిక్షా ధరలో 20 శాతం మేరకు సబ్సిడీ లభిస్తుంది. మిగతా 80 శాతమూ ఆర్థిక సంస్థలద్వారా రుణంగా లభిస్తుంది. ఈ పథకానికిగాను 1984-85లో సబ్సిడీగా కోటిరూపాయలు విడుదల చెయ్యడం జరిగింది. 1985-86 సంవత్సరానికిగాను 75 లక్షల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది.

గ్రామీణ నీటి సరఫరా పథకాలు

రాష్ట్రంలో నీటి కొరత తీవ్రంగా వున్నట్టు గుర్తించిన 12,269 గ్రామాల్లోనూ, అయిదో పంచవర్ష ప్రణాళికాంతం వరకూ 4,063 గ్రామాలకు నీటి సరఫరా ఏర్పాట్లు జరిగాయి. అంటే- ఆరవ పంచవర్ష ప్రణాళికాకాలంలో ఇలాంటి గ్రామాలు 8,206 మిగిలాయి. వీటిలో ఆరవ ప్రణాళిక మొదటి నాలుగు సంవత్సరాల్లోనూ 6,708 గ్రామాలకు నీరు సరఫరా చెయ్యటం జరిగింది. మిగతా 1,498 గ్రామాలకూ 1984-85లో నీటి సరఫరా ఏర్పాట్లు చెయ్యాలని సంకల్పించడం జరిగింది.

ఏడవ పంచవర్ష ప్రణాళికా కాలంలో- మూడవ జాబితాలోగల 14,406 నీటి కొరత గ్రామాలన్నిటికీ- రాష్ట్ర ప్రణాళిక కింద 2 వందలకోట్ల రూపాయల వ్యయంతో నీటి సరఫరా సౌకర్యం కల్పించాలని సంకల్పించాం.

సత్వర గ్రామీణ నీటి సరఫరా పథకం కింద- కేంద్ర ప్రభుత్వం 1,043 లక్షల 23వేల రూపాయలు విడుదల చేసింది. రాష్ట్రంలో గ్రామీణ నీటి సరఫరా పథకాలు అమలు పర్చడంలో ఉత్తమ కృషి జరిపినందుకిచ్చే మొత్తంకూడా ఇందులో కలసివుంది.

1985-86లో 20 కోట్ల రూపాయల ఖర్చుతో 1,440 నీటికొరత గ్రామాలకు నీటి సరఫరా సౌకర్యాలు కల్పించాలని సంకల్పించాం. ఇదికాక, సత్వర గ్రామీణ నీటి సరఫరా కార్యక్రమం కింద- కేంద్ర ప్రభుత్వంనుంచి అయిదుకోట్ల రూపాయలు లభించవలసివుంది.

గ్రామీణ పారిశుధ్యం (విముక్తి కార్యక్రమం)

గ్రామీణ పారిశుధ్యానికిగాను- 1983 నవంబరు ఒకటో తేదీనుంచి 'విముక్తి' అనే పేరుతో ప్రభుత్వం ఒక నూతన కార్యక్రమాన్ని ప్రవేశపెట్టింది. పాకీపనివారి ఆర్థిక స్థితిగతులు దబ్బతినకుండా వారికావృత్తినించి విముక్తి కలిగించే ఉద్దేశ్యంతో- ఎన్నికచేసిన కొన్ని గ్రామ పంచాయతీల్లోనూ, బలహీన వర్గాల నివాస కాలనీల్లోనూ, విడిగానూ, ఉమ్మడిగానూ కూడా మరుగుదొడ్లు నిర్మించటం, రక్షిత నీటి సరఫరా పథకాలున్న గ్రామాల్లో తక్కువ ఖర్చుగల నీరుపోసి ఫ్లష్‌చేసే సౌకర్యముగల మరుగుదొడ్లను నిర్మించటం; మహి

ళల మర్యాదకోసం మరుగుకోసం- సామూహిక మరుగుదొడ్లను నిర్మించటం; ఇలాంటి మరుగుదొడ్లద్వారా లభించే బయోగ్యాస్‌ను ఉత్పాదక ప్రయోజనాలకు వినియోగించటం- ఇవి ఈ కార్యక్రమ లక్ష్యాలు.

1984-85లో ఈ కార్యక్రమం కోసం కోటి 40 లక్షల రూపాయలు కేటాయించ డం జరిగింది ఇందుకోసం ఏడవ పంచవర్ష ప్రణాళికా కాలంలో 50 కోట్ల రూపాయలూ ఈ ప్రణాళిక మొదటి సంవత్సరంలో 5 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించాలని సంకల్పించాం.

పట్టణ ప్రాంతాలలో విముక్తి కార్యక్రమం

మలమూత్రాదులను మనుషులు స్వయంగా శుభ్రంచేసే పద్ధతికి స్వస్తి చెప్పే ఉద్దే శ్యంతో—— ఆ రకమైన మరుగుదొడ్లన్నిటినీ, నీరుపోసి ఫ్లష్‌చేసే సౌకర్యముగల మరుగు దొడ్లుగా మార్చడానికి ఒక పథకాన్ని రూపొందించడం జరిగింది. 15 పట్టణాల్లో లోగడ చేపట్టిన పథకాలను పూర్తి చెయ్యటమే కాకుండా, 1984-85లో 30 కొత్త పట్టణాల్లో కూడా ఈ పథకాన్ని చేపట్టడం జరిగింది. 1985-86లో 7 కోట్ల రూపాయల ఖర్చుతో 62 పట్టణాల్లో ఈ పథకాన్ని అమలుపర్చాలని సంకల్పించాం.

కేంద్ర సహాయంతో అమలుజరిగే పథకాలకింద రెండు మున్సిపాలిటీలలో పాకీ పనివారికి విముక్తి కలిగించే కార్యక్రమం చేపట్టడం జరిగింది. ఇందుకయ్యే ఖర్చులో 50 శాతం కేంద్రం గ్రాంటుగా యిస్తుంది; మిగతా 50 శాతమూ మునిసిపాలిటీలకు వడ్డీ లేకుండా రుణంగా యివ్వటం జరుగుతుంది. 1982-83లో వరంగల్లు, ఏలూరు పట్టణాల్లో చేపట్టిన ఈ పథకం ఈ మార్చి నెలాఖరుకి పూర్తవుతుంది. 1984-85 సంవత్సరంలో రాజమండ్రి; కర్నూలు; సిద్దిపేట పట్టణాలకుకూడా ఈ పథకాన్ని వర్తింపజెయ్యాలని సంకల్పించడం జరిగింది. 1985-86లో కూడా ఇందుకు సంబంధించిన పనులు కొనసాగు తాయి

ఉద్యోగుల సంక్షేమం

కరువుభత్యం

కేంద్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగులతో సమానంగా కరువుభత్యం ఇచ్చేందుకుగాను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 1984-85లో ఇప్పటివరకూ 9 విడతల కరువుభత్యం మంజూరు చేసింది ఇందువల్ల- 640 రూపాయలుగాని అంతకు తక్కువగాని జీతంగల వారికి కరువు భత్యం వారి జీతంలో 55 నుంచి 77.5 శాతానికి, 640 రూపాయలకు మించి జీతంకలవారి గరువుభత్యం 44 నుంచి 62 శాతానికి, పెరిగాయి. 1983-84 సంవత్సరానికి చెందిన బకాయిలతోపాటు ఈ కరువుభత్యం పెంచడంవల్ల 1984-85 సంవత్సరంలో ప్రభుత్వంపై

91 కోట్ల 67 లక్షల రూపాయల అదనపు భారం పడింది. సాలీనా సుమారు 90 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చవుతుంది.

తాత్కాలిక వేతనం

ప్రభుత్వం ఉద్యోగులకు — 15 రోజుల వేతనాలతో సమానమైన మొత్తాన్ని తాత్కాలిక వేతనంగా మంజూరు చేసింది. 1984 మార్చి 31వ తేదినాటికి- నెలకు 16 వందలుగాని, అంతకంటే తక్కువగాని జీతంగం వారికి సహాయం లభిస్తుంది. నెలకు 750 రూపాయల జీతంగలవారి కెంత మొత్తం లభిస్తుందో- అది గరిష్ఠ పరిమితిగా నిర్ణయించడం జరిగింది. ఈ సదుపాయం కల్పించినందువల్ల- ప్రభుత్వానికి అదనంగా సుమారు 17 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుకాగలదని అంచనా.

తాత్కాలిక సహాయం

1985 ఫిబ్రవరిలో ప్రభుత్వం తన ఉద్యోగులకు తాత్కాలిక సహాయం కూడా మంజూరు చేసింది. వేతనాల స్కేలు 410-625 రూపాయలుగాని అంతకు తక్కువగాని వున్నవారికి నెలకి 35 రూపాయల చొప్పునా, అంతకంటే ఎక్కువ స్కేలు జీతం గం వారికి నెలకి 75 రూపాయల చొప్పునా 1985 ఫిబ్రవరి ఒకటో తేదినుంచి ఈ తాత్కాలిక సహాయం లభిస్తుంది. జీతాలలోగల అసమతలను సరిదిద్ది, వేతనాల స్కేళ్ళు పునర్విభజించి, ప్రస్తుత వేతనాలను సవరించేవరకూ ఈ తాత్కాలిక సహాయం లభిస్తుంది. ఈ తాత్కాలిక సహాయం మంజూరువల్ల ప్రభుత్వానికి సాలీనా 25 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చవుతుందనీ, 1984-85లో 2 కోట్ల 8 లక్షల రూపాయలు ఖర్చవుతుందనీ అంచనా.

సేద్యపు నీరు

కృష్ణా, గోదావరి నదులు ఇతర నదీజలాలు వినియోగించుకుంటూ రాష్ట్రంలోని అన్ని ప్రాంతాలకూ, ముఖ్యంగా రాయలసీమ, తెలంగాణాలోని అనావృష్టి పీడిత ప్రాంతాలకూ, కోస్తా జిల్లాలలోని ఎగువ ప్రాంతాలకూ, సేద్యపునీటి సౌకర్యం కల్పించాలన్నది రాష్ట్ర ప్రభుత్వ నిశ్చిత విధానం. ఈ విధానానికి అనుగుణంగానే తెలుగు గంగ ప్రాజెక్టు; శ్రీశైలం కుడివొడ్డు కాలువ; శ్రీశైలం ఎడమవొడ్డు కాలువ; శ్రీరామసాగర్ ప్రాజెక్టునుండి కాకతీయ కాలువ పొడిగింపు; మొదలయిన పథకాలను ప్రభుత్వం చేపట్టింది. అంతేకాకుండా లోగడ ప్రారంభించిన సోమశిల; సింగూరు; జూరాల; ఏలేరు; వంశధార; తుంగభద్ర ఎగువకాలువవంటి భారీ ప్రాజెక్టులు పూర్తి చెయ్యడానికి తగుచర్యలు తీసుకుంది. గోదావరి నదీ జలాలను సాధ్యమైనంత ఎక్కువగా వినియోగంలోకి తెచ్చేందుకుగాను పోలవరం; ఇంచంపల్లి ప్రాజెక్టులు చేపట్టడానికి సంబంధించిన పరిశీలన జరుగుతోంది. పని ప్రారంభిం

చిన భారీ, మధ్య, చిన్నతరహా సేద్యపునీటి ప్రాజెక్టులన్నిటినీ ఏడవ పంచవర్ష ప్రణాళికా కాలంలో సత్వరంగా పూర్తి చెయ్యాలన్నది ప్రభుత్వ సంకల్పం.

54,250 హెక్టార్లకు అదనంగా సేద్యపునీటి సౌకర్యాలు కల్పించే ఉద్దేశ్యంతో 1985-86 సంవత్సరంలో సేద్యపునీటి రంగానికి 225 కోట్ల 90 లక్షల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది.

చిన్నతరహా సేద్యపునీటి కార్యక్రమాలకు అత్యంత ప్రాధాన్యమిస్తూ ఈ రంగానికి 1985–86లో 24 కోట్ల రూపాయలు కేటాయిస్తున్నాం 1984-85లో 22 వేల హెక్టార్ల భూమికి చిన్నతరహా సేద్యపునీటి పథకాలద్వారా నీరు సరఫరా చెయ్యాలని సంక [illegible] ఈ పథకాలకింద 24 వేల హెక్టార్లకు సేద్యపునీటి సౌకర్యం కల్పించాలని సంకల్పించాం. ఏడవ ప్రణాళికా కాలంలో ఈ రంగంలో మొత్తం 70 వేల హెక్టార్లకు సేద్యపునీరు సరఫరా చెయ్యాలన్నది లక్ష్యం.

విద్యుచ్ఛక్తి

1985-86లో విద్యుచ్ఛక్తి రంగానికి 200 కోట్ల 41 లక్షల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది. 1984-85 సంవత్సరాంతానికి రాష్ట్రంలో విద్యుదుత్పాదక శక్తి 3,156 మెగావాట్లకు పెంచాలని సంకల్పించాం. శ్రీశైలం నాలుగో విభాగంలో 110 మెగావాట్లూ, నాగార్జునసాగర్ పంప్‌డ్ స్టోరేజి పథకపు రెండోదశ మొదటి విభాగంలో వంద మెగావాట్లూ ఉత్పాదన జరపడం ద్వారానూ, నాగార్జునసాగర్ పంప్‌డ్ స్టోరేజి పథకం రెండవదశలో రెండవ విభాగం ప్రారంభించడం ద్వారానూ ఈ ఉత్పాదక శక్తి సాధించాలని సంకల్పించడం జరిగింది.

1985-86 లో ఉత్పాదక కార్యక్రమం

1985–86లో విద్యుదుత్పాదన 210 మెగావాట్లు పెంచాలని సంకల్పించడం జరిగింది. నాగార్జునసాగర్ పంప్‌డ్ స్టోరేజి పథకపు రెండవ దశలో 100 మెగావాట్ల శక్తిగల మూడవ విభాగం ప్రారంభించడం ద్వారానూ, శ్రీశైలం జల విద్యుచ్ఛక్తి పథకపు రెండవ దశలో 110 మెగావాట్ల శక్తిగల మొదటి విభాగం ప్రారంభించటం ద్వారానూ ఈ ఉత్పాదక శక్తి సాధించాలని సంకల్పం. 1985-86లో కేంద్ర రంగంలో వున్న విద్యుత్ ప్రాజెక్టులనుంచి మనకు లభించే వాటాతో కలిపి రాష్ట్రంలో విద్యుదుత్పాదక శక్తి 3,599 మెగావాట్లకు పెరుగుతుంది.

1983-84 సంవత్సరపు లెక్కలు

1983-84 సంవత్సరంలో 35 కోట్ల 10 లక్షల రూపాయల రెవెన్యూ మిగులు

వుండగలదని అంచనా వెయ్యగా- ఆ సంవత్సరంలో 88 కోట్ల 57 లక్షం రూపాయల లోటు కనిపించింది. రిజర్వ్ బ్యాంక్‌నించి తీసుకున్న 59 కోట్ల 81 లక్షం రూపాయల ఎడ్వాన్సుపోగా, ఆ సంవత్సరం 16 కోట్ల రూపాయల మైనస్ బాలెన్స్‌తో ముగిసింది. రిజర్వ్ బ్యాంక్‌నించి తీసుకున్న ఎడ్వాన్స్ సర్దుబాటు చెయ్యగా- 73 కోట్ల 21 లక్షం రూపాయల మైనస్ బాలెన్స్ వుంటుందనుకున్నా 1983-84 సంవత్సరం 75 కోట్ల 31 లక్షం రూపాయల మైనస్ బాలెన్స్‌తో ముగిసింది.

1984-85 సంవత్సరపు సవరించిన అంచనాలు

1984-85 సంవత్సరంలో 67 కోట్ల 65 లక్షం రూపాయల మిగులు ఉండగం దని మొదట భావించగా- సవరించిన అంచనాల ప్రకారం 133 కోట్ల 14 లక్షల రూపాయల రెవెన్యూ లోటు తేలింది. ఈ సంవత్సరం ఒకకోటి 3 లక్షం రూపాయల ప్లస్ బాలెన్సుతో ముగియగలదని భావిస్తున్నాం.

1985-86 సంవత్సరపు బడ్జెటు అంచనాలు

1984-85 సంవత్సరానికి 133 కోట్ల 14 లక్షల రూపాయల లోటు రాగలదని భావిస్తుండగా— 1985-86 సంవత్సరంలో 149 కోట్ల 17 లక్షల రూపాయల రెవెన్యూ లోటు వుండగలదని భావిస్తున్నాం. 1985-86 సంవత్సరంలో మొత్తం 258 కోట్ల 77 లక్షల రూపాయల లోటు రావలసివుంది.

అయితే ఒక కోటి 3 లక్షల రూపాయల వోపెనింగ్ బాలెన్స్‌పోగా- ఈ సంవత్సరం 257 కోట్ల 74 లక్షల రూపాయల మైనస్ బాలెన్స్‌తో ముగుస్తుంది.

ఏడవ ప్రణాళికలో- ఆహారం, పని, ఉత్పాదన అనే లక్ష్యాలు సాధించడానిగ్గాను- జాతీయ అభివృద్ధి సమితి- ప్రభుత్వరంగంలో 1,80,000 కోట్ల రూపాయల పెట్టుబడిని ఆమోదించింది. ఇలాంటి ప్రణాళికను సక్రమంగా అమలుపర్చాలంటే- అందులో అధిక భాగం రాష్ట్రాల్లో వెచ్చించవలసి వుంటుంది. జాతీయ అభివృద్ధి సమితి ఆమోదించిన ప్రకారం ఏడవ ప్రణాళికను అమలు పర్చాలంటే- రాష్ట్ర వనర్లు సరిపోవుగనుక కేంద్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్రాలకిచ్చే సహాయాన్ని తగినంతగా అధికం చెయ్యవలసి వుంటుంది.

రాష్ట్ర ప్రణాళికకు కేంద్రంనుంచి లభించలగలదని భావిస్తున్న అదనపు సహాయంతోనూ, పన్నుల ఎగవేతను అరికట్టి వసూళ్లు పెంచడం ద్వారానూ, పరిపాలన పటిష్టం చెయ్యడంవల్లనూ, అదనపు వనర్ల సమీకరణద్వారానూ,ఖర్చు తగ్గించడం ద్వారానూ- ఈలోటు భర్తీ చెయ్యాలని సంకల్పించాం.

ముగింపు

తెలుగుదేశం పార్టీకి ఎన్నికల్లో మహత్తర విజయం చేకూర్చి- రాష్ట్ర ప్రజలు మా పట్ల వారికిగల విశ్వాసాన్ని, నమ్మకాన్ని మరో మారు ఋజువు చేశారు. మా ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న విధానాలనూ, అమలు పరుస్తున్న సాంఘిక సంక్షేమ కార్యక్రమాలనూ ఈ విధంగా ఆమోదించారు. ఏడవ ప్రణాళికకూ, ముఖ్యంగా 1985-86 సంవత్సరపు ప్రణాళికకూ, ప్రణాళికా సంఘంతో చర్చలు జరిపిన అనంతరం తుది రూపాన్ని ఇవ్వడం జరుగుతుంది. అందువల్ల- ఈలోగా ప్రభుత్వ కార్యకలాపాలు కొనసాగటానికి వీలుగా- ఆరుమాసాల ఖర్చుకుగాను- ఈ 'వోట్ ఆన్ ఎకౌంట్' బడ్జెటును ఆమోదించవలసిందిగా విధాన మండలికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

అధ్యక్ష మహాశయా, ఇంతటితో నా ప్రసంగాన్ని ముగించి- ఈ బడ్జెటును సభ వారి ఆమోదం కోసం సమర్పిస్తున్నాను.

॥ జైహింద్ ॥

12-11p.m. MR. SPEAKER: Now the House stands adjourned to meet again at 3-00 P.M. today.

(Then the House adjourned to meet again at 3-00 P.M. on the same day.)

The House re-assembled at 3-00 p.m.

(Mr. Speaker in the Chair)

ANNOUNCEMENT

re: Time for receipt of Cut motions to the Budget for 1985-86 (Vote on Account).

MR. SPEAKER: I am to announce to the House that Cut Motions to the Budget for 1985-86 (Vote on Account) will be received upto 9-00 a.m. to-morrow the 14th March, 1985.

re : Nomination to the Committee on Amenities.

MR. SPEAKER : I am to announce to the House that under rule 265 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, I have nominated the following Members to the Committee on Amenities :

1. Sri Vasantha Nageswara Rao, Minister for Home & Legislative Affairs.
2. ,, P. Siva Reddy,
3. ,, P. V. Krishna Rao,
4. ,, Boyina Rajaiah,
5. ,, C. Ananda Rao,
6. ,, K. Bapiraju,
7. ,, Mohd. Rajab Ali,
8. ,, P. Venkatapathi.

I nominate Sri Vasantha Nageswara Rao as the Chairman of the Committee.

MOTION ON ADDRESS BY THE GOVERNOR

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి : అధ్యక్షా, ఉదయం నేను గవర్నరు ప్రసంగం మీద ధన్యవాదాలు చెప్పే సందర్భములో మాట్లాడుతున్నప్పుడు, బడ్జెటు స్పీచ్ యింటరప్షన్‌వల్ల నా ఉపన్యాసాన్ని పూర్తి చేయలేక పోయాను. అసలు యీ గవర్నరు ప్రసంగానికి ధన్యవాదాలు చెప్పడమా లేకపోతే నిరసన తెలియజేయాలాఅనే సందేహం వస్తున్నది. మొత్తం రాష్ట్రము మీద చూచినా ప్రత్యేకంగా నా నియోజకవర్గాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకున్నా నిరసన చెప్పడమే మంచిదనిపిస్తున్నది. ఎందుకంటే ఎన్నికల రోజు గాని, ఎన్నికల తరువాత గాని, ముందుగాని. పార్లమెంటు ఎన్నికల సందర్భములో గాని అక్కడ దౌర్జన్యం విలయ తాండవం చేసింది. చేసింది. అక్కడ ఎన్నికలు శాంతియుతంగా సాఫీగా జరుగలేదని చెబుతున్నాను. అంతేగాదు, ఎన్నికలు జరిగేరోజు మాజీ శాసనసభ్యులు ఛీఫ్ విప్ అయిన శ్రీ ఆరేటి కోటయ్య గారు అక్కడికి వచ్చారు. వారు కూడ చూశారు. అక్కడ తెలుగు దేశము కార్యకర్తలు చేసినటువంటి దౌర్జన్యం, విజృంభన చూచి వారు కూడ ఆశ్చర్యపోయారు. తడుగుపేట గ్రామములోని హరిజనవాడలో ఒక హరిజనుడి యింటి లోకి దూరి అక్కడ వున్నటువంటి ధాన్యాన్ని దోచుకొని ఏ విధంగా అన్యాయం, అక్ర

మం చేశారో వారు కూడా కండ్లార చూచి నాతో చెప్పడం జరిగింది. అంతేగాదు, సమితి అధ్యక్షుడు కారులో వెళుతుంటే అతని కారు వెనుకాల లారీ వెళ్ళి సమితి అధ్యక్షుడి కారును ఢీకొట్టి వారిని క్రిందికి యీడ్చి కొట్టడం కూడ జరిగింది. ఎన్నికలు జరిగిన రోజు ఇంకా అనేకం అవాంఛనీయ సంఘటనలు జరిగినవి. కౌంటింగ్ రోజు కూడ దౌర్జన్యం విలయ తాండవం చేసింది. ఆ విషయం పత్రికలలో కూడ వచ్చింది. అందుకని శాంతియు తంగా పోలింగు జరిగిందని చెప్పడానికి ఎలాంటి ఆస్కారం లేదు. అందువల్ల యిక్కడ ప్రసంగములో, ప్రశాంతంగా జరిగింది అనేది తీసివేసి శాంతియుతంగా జరుగలేదని చెప్ప డం ముదావహంగా వుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. అంతేగాకుండా పార్లమెంటు ఎన్ని కలు జరిగిన తరువాత గంగమాంబపురము, దొనివారప్పంలాటి గ్రామాల్లోని హరిజనులను ఎన్నోరకాల బాధలు పెడుతున్నారు, వారిని బయటకు రానీయకుండా, కూలీకి వెళ్ళ నీయకుండా వారిని ఎటూ పోకుండా దారిలేకుండా చేసిన పరిస్థితిని సెంటరునుండి వచ్చిన కొంత మంది అబ్జర్వర్స్, మరి యిక్కడ నుండి వచ్చిన నాయకులు కూడా చూశారు. ఎన్నికల తరువాత వెంకటాపురం, తడుగుపేట, గంగమాంబపురంలో జరుగుతున్నటు వంటి దౌర్జన్యకాండను అరికట్టాలని కోరుతున్నాను. దౌర్జన్యమే చేయాలనుకుంటే చేయ నీయండి నాకు అభ్యంతరం లేదు, కాని యీ దౌర్జన్యకాండను అరికడితేనే యీ ప్రభుత్వా నికి గౌరవం వుంటుందని ముఖ్యమంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను. పోతే వుద్యోగులలో నిజాయితీ వున్నవారు, నీతివంతులు వున్నారని చెప్పారు. ఒప్పుకుంటాను. చాలా మంది నిజాయితీగా వ్యవహరించారు. కాని ఎంత మందిని యీ ప్రభుత్వం హింసించిందో ఆలోచిస్తే బాగుంటుంది. కొంత మంది నాయకులు తమ స్వార్థముకొరకు చెప్పినవాటికి లొంగలేదని కొంత మందిని శిక్షించడం జరిగింది. ఉదాహరణలు యిప్పుడు చెప్పక పోయినా వ్రాతపూర్వకంగా యివ్వడానికి సిద్ధంగా వున్నారని చెబుతున్నాను.

పోతే ఏడవ ప్రణాళికలో 7500 కోట్లు మనం కేటాయించుకుంటున్నామని చెప్పారు. కాని దానికి తగినటువంటి యితర ప్రాతిపదికలు గాని లేకపోతే దానిని ఏ విధంగా వుపయోగించుకోవాలని గాని పర్ కేపిటా యిన్కం ఏమిటీ అనిగాని యివి ఆన్నీ గవర్నరు ప్రసంగంలో వివరించ లేదు. ఏ విధంగా వుపయోగం చేస్తారనేది చెప్పాలి. విద్యుచ్ఛక్తి, విద్యారంగం, బడుగు వర్గాలకు ప్రాధాన్యత అని చెప్పారు. అవి ఏ విధంగా ఏడవ ప్రణాళికలో రాష్ట్రాభివృద్ధికి తోడ్పడుతున్నవో తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను. ఇక ప్రకృతి వైపరీత్యాలు, అతివృష్టి అనావృష్టి, ఏ ఏ ప్రాంతాలు వాటికి గురి ఆయిన వనేది తమకు తెలియకపోలేదు. కాని ఎక్కడైతే అతివృష్టి పరిస్థితి ఏర్పడిందో అక్కడ సరైన, సక్రమమైన సహాయం బలహీనవర్గాల ప్రజలకు అందలేదని మనవి చేస్తున్నాను. కొంత మందికి సహాయం అందింది. కొంత మందికి అంద లేదు. మొన్న ఆ ప్రాంతాలు పర్యటించినప్పుడు చాలా మంది వారి వేదనను తెలియ జేయడం జరిగింది. రాష్ట్రము, వ్యవసాయములో గణనీయమైనటువంటి అభివృద్ధిని సాధించిందని అన్నారు. ఎంత మంది

రైతులు పంటలు పోగొట్టుకున్నారు, సరైన భీమా పథకం లేకుండా గిట్టుబాటు ధర లేకుండా పంటలు నాశనం అయిన సంగతి తమకు తెలుసు. కాబట్టి సరైన భీమా పథకము రైతులకు సమకూర్చి పండించిన పంటకు సరైన ధర యిప్పించాలని కోరుతున్నాను. నీటి పారుదల విషయములో యీ ప్రభుత్వము ఏమంత గణనీయమైన అభివృద్ధిని సాధించలేదనేది యిక్కడ యిచ్చిన ఫిగర్సు ద్వారానే తెలుస్తున్నది. గత 30 సంవత్సరాలలో మనము ఎన్నో ప్రాజెక్టులు కట్టుకున్నాము. నాగార్జునసాగరు, తుంగభద్ర లాంటివి కట్టుకున్నాము, గత రెండు సంవత్సరాల కాలములో నీటి పారుదల క్రింద ఆశించిన వనరులు కల్పించడం జరుగలేదు. ఇప్పటికైనా మెట్ట ప్రాంతాలలో పెర్కొలేషను ట్యాంక్స్, బోర్ వెల్స్ ఏర్పాటు చేస్తే కనీసం సన్నకారు రైతులకు వుపయోగం వుంటుందని, ఆ విధంగా చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. పౌర సరఫరాల విషయం. రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం పథకము తెలుగు దేశము ప్రభుత్వం మొదలుపెట్టింది, కాబట్టి దానివల్ల ఎన్నికల్లో వారికి విజయం వచ్చి ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేసుకోడానికి అవకాశం వచ్చిందని చెప్పబడుతున్నారు. రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం అమ్మడం అనేది మంచిదే. కాని మిగతా నిత్యావసర వస్తువుల ధరలు ఎట్లా వున్నవి? ఒక బియ్యం సప్లయి చేసినంత మాత్రానా రైతులు గాని బీద ప్రజలు గాని సంతృప్తి చెందరు. చింతపండు, ఆయిలు, మిరపకాయలు లాంటి మిగతా నిత్యావసర వస్తువుల ధరలు ఆకాశాన్ని అంటుతున్నవి. ప్రక్క రాష్ట్రమైన మద్రాసులో ధరలు చాలా తక్కువగా వున్నవి. అక్కడికి యిక్కడికి పోల్చి చూస్తే ఒక్కొక్క వస్తువు మీద కిలోకు రెండు మూడు రూపాయల ఎక్కువధర యిక్కడ వుంది. బియ్యముతో పాటు మిగతా వస్తువుల ధరలను కూడ తగ్గించడానికి ప్రయత్నం చేస్తే యీ తెలుగు దేశము ప్రభుత్వానికి మంచి పేరు వస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను. పోతే మండలాలు ఏర్పాటు చేస్తున్నామన్నారు. మంచిదే.కాని వాటికి తగినటువంటి వనరులు ఎక్కడి నుండి తెస్తారని అడుగుతున్నాను. ఇప్పుడున్న సమితులకే సరైన ఆర్థిక వనరులు సమకూర్చనప్పుడు యీ మండలాలకు ఎంత డబ్బు అవసరం ఎక్కడినుండి సమకూరుస్తారు? సమితుల్లో వున్న ఎన్నో కార్యక్రమాలకు సెంట్రల్ గవర్నమెంటు నుండి గ్రాంట్సు వస్తున్నవి. ఎన్. ఆర్. ఇ. పి., ఐ. ఆర్. డి. పి. గ్రాంట్సు వస్తున్నవి. రాష్ట్ర బడ్జెటు నుండి ఖర్చు పెట్టేది చాలా తక్కువ. మండలాలకు సరైన వనరులు కల్పిస్తేగాని అవి జయప్రదం కావని మనవి చేస్తున్నాను. అంతేగాదు, సమితులు, జిల్లా పరిషత్తులు ఏర్పడినప్పుడు కొన్ని రిజర్వేషన్సు యివ్వడం జరిగింది. ఎస్.సి., ఎస్.టి., బి.సి. లకు. అలాంటి రిజర్వేషన్సును యిప్పుడు కూడ మండలాలలో కల్పించాలని కోరుతున్నాను. మైనార్టీస్‌కు కూడ రిజర్వేషను కల్పించాలి. ఏమైనా సరైనా వనరులు లేకుండా మండలాల ఏర్పాటు వృధా అని మనవి చేస్తున్నాను. విద్యుచ్ఛక్తి విషయములో గణనీయమైన అభివృద్ధిని సాధించామన్నారు. ఆ అభివృద్ధి రైతులకు ఏ విధంగా వుపయోగపడుతున్నదో

ఆలోచించండి. నేను మద్రాసు రాష్ట్రము ప్రక్కనే ఉంటున్నాను. కాని మా ప్రాంతములో లైట్సు వెలగడం లేదు. మోటార్లు, ట్రాన్స్‌ఫార్మర్స్ కాలిపోవడం జరుగుతున్నది. తిరిగి ట్రాన్స్‌ఫార్మర్‌ను పెట్టాలంటే 6 నెలల టైము పడుతుంది. మదారాసు ప్రజలు మనలను చూచి నవ్విపోయే పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. అంతేగాకుండా అక్కడ వున్నటువంటి పేద ప్రజలకు హరిజనులకు, గిరిజనులకు స్ట్రీటు లైట్సు యివ్వడం లేదు, మోటారు కనక్షన్సు యివ్వడం లేదు. ఎప్పుడో పోయిన ఎన్నికల సమయములో శ్రీహరిపురము వెళ్ళినప్పుడు అక్కడ ఒక పోల్ నిలబెట్టబడి వుంది. మొన్న ఎన్నికల సమయములో పోతే కూడ అదే పోల్ అట్లాగే వుంది, గాని దాని మీద వైర్ గాని కండక్టరు గాని పెట్ట లేదు. యీ విధంగా అభివృద్ధి జరుగుతున్నది. ఈ విషయాలన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. పరిపాలనా పునర్వ్యవస్థీకరణతో గ్రామ మునసబులను, కరణములను ఎబాలిష్ చెయడం మంచిదే, కాదని చెప్పడం లేదు. కాని ప్రత్యామ్నాయ ఏర్పాట్లు ఏమి చేశారని అడుగుతున్నాను. ప్రత్యామ్నాయ ఏర్పాటు వుంటే ఏ రైతుకు అయినా సర్టిఫికెటు అవసరం వచ్చినప్పుడు తీసుకురావడానికి వీలుంటుంది. అటువంటి పరిస్థితి యీ రోజు లేదు. వెంటనే ఆ ఏర్పాటు చేయండి. మదరాసు, కర్నాటకలలో చేసినట్లు అదే కుటుంబాలలో వున్న చదువుకున్నవారికి వుద్యోగాలు కల్పిస్తే రైతులకు ప్రజలకు వుపయోగపడుతారని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రజాస్వామ్య సమాజములో పోలీసులకు, ప్రజలకు మధ్యన సత్సంబంధాలు వుండాలన్నారు, గవర్నరు ప్రసంగములో. చాలా సంతోషం. కాని మన ప్రభుత్వం ఆ విధంగా చూడడం లేదు. ప్రతి చిన్న విషయములో కూడ ప్రభుత్వం జోక్యం చేసుకుంటున్నది, మంత్రులు జోక్యం చేసుకొని అధికారులను బాధిస్తున్నారంటే ఆశ్చర్యపడవలసిన అవసరం లేదు. పుత్తూరు, నగరి నియోజకవర్గాలలో అక్కడి మంత్రులు జోక్యం చేసుకొని ప్రతి విషయములో కూడ - పోలీసులు న్యాయం చేయాలనుకున్నా కూడ - చేయకుండా అడ్డుపడుతున్నారు. హింసా కృత్యాలకు దారి తీస్తున్నారు. అటువంటి వాటికి అవకాశం యివ్వకూడదని ముఖ్యమంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను. మంచి చేస్తే యీ ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించే ప్రశక్తి వుండదు. కాని దౌర్జన్యాలు, అక్రమాలు చేస్తే, మేము కూడ ఆ విధంగానే దిగజారవలసి వసుంది. మేము ఎటువంటి అల్టర్నేటివ్ చూచుకోవాలి అనేది ఆలోచించవలసి వసుంది.

ఇకపోతే కృష్ణా జలాల విషయంలో రాయలసీమకు చాలా అన్యాయం జరిగింది. ఈ అన్యాయాన్ని అరికట్టాలి, ముఖ్యమంత్రిగారు రమణారెడ్డి గారికి కొన్ని హామీలు యిచ్చారని పత్రికల్లో వచ్చింది. ఇవ్వలేదని కూడ వచ్చింది. రాయలసీమ కరువు ప్రాంతము. కృష్ణా జలాలను అన్ని జిల్లాలకు ప్రత్యేకంగా చిత్తూరు జిల్లాకు సరఫరా చేయాలి. ఈ కృష్ణా జలాలు కుచస్థలి నదిలో పడేట్లు ఏర్పాటుచేస్తే అక్కడి రైతులకు

న్యాయం జరుగుతుంది. కృష్ణాజలాలు ఇంజనీర్ల ప్రాతిపదిక మేరకు పూండి ద్వారా నగరిలో కలసి కుచస్థలినదిలో పడాలనేది ప్లాను. దానినిమార్చి నెల్లూరు వెంకటగిరి, కాళహస్తి లద్వారా మదరాసుకు మంచినీటినిసరఫరా చేయాలంటున్నారు. అది ఏ విధంగా మారిందో చాలా ఆశ్చర్యంగా వుంది. ఇప్పటికైనా దానిని మార్చి చిత్తూరు జిల్లాను సస్యశ్యామలం చేయాలని ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. గ్రామీణ నీటి సరఫరా పథకం క్రింద ఎన్నో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు సాధించామని చెప్పారు. నేను 81 లో శాసనసభ్యుడిగా వున్నప్పుడు నా నియోజకవర్గములోని పడకాల అనే గ్రామంలో ఒక రక్షిత నీటి సరఫరా పథకం సాంక్షను అయింది. ఇంతవరకు దానిగురించి పెండరు పిలవడంగాని ఫౌండేషను వేయడం గాని జరుగలేదు. చాలా ఆశ్చర్యంగా వుంది. 4 ఏండ్ల తరువాత మళ్ళీ ఆ గ్రామానికి వెళ్ళినప్పుడు చూస్తే ఆ రక్షిత నీటి పథకం యింకా లైమ్‌లైట్‌లోకి రాలేదు అంటే ఏ విధంగా అమలు చేస్తున్నారనేది తెలుస్తున్నది. అందుకని అలాంటి జాప్యం చేయకుండా బలహీన వర్గాలవారికి యీ ప్రభుత్వం సేవ చేస్తుందని ఆశిస్తూ, యీ అవకాశం యిచ్చినందుకు అధ్యక్షులవారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ యం. ఓంకార్ (నరసంపేట) : అధ్యక్షా, తెలుగు మహాజనులు మరొకసారి కాంగ్రెస్‌ను అతి ఘోరంగా ఓడించి తెలుగు దేశాన్ని, దాని మిత్ర పక్షాలను అత్యధిక సంఖ్యలో గెలిపించినందుకు ఆ మహాప్రజానీకానికి మా పార్టీ తరఫున హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. శ్రీ ఎన్.టి.ఆర్. నాయకత్వములో తిరిగి తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఏర్పడినందుకు ఆ పార్టీకి, ఆ పార్టీ నాయకునకు మా శుభాకాంక్షలు అందజేస్తున్నాను. కాంగ్రెస్ (ఐ) తిరిగి అధికారములోకి రాకూడదని కోరుకున్న ప్రథముల్లో మా పార్టీ ఒకటి. కాబట్టి కొన్ని విషయాలు మేము అరమరిక లేకుండా చెప్పవలసిన అవసరం వుంది. గవర్నరుగారి ప్రసంగము అతి ముఖ్యమైనటువంటి సందర్భములో చేయబడింది. ఒక సందర్భం ఏమంటే, తెలుగు దేశం పార్టీ తిరిగి మరింత బలాధిక్యతతో అధికారంలోకి వచ్చిన సమయము, రెండవది, ఆరువ ప్రణాళిక పూర్తి అయి ఏడవ ప్రణాళికలో అడుగు పెడుతున్న సంధి సమయము. కనుక యీ ప్రసంగాన్ని సాధారణ ప్రసంగముగా చూడడానికి వీలు లేదు, దాదాపు రానున్న అయిదు సంవత్సరాలవరకు యీ ప్రభుత్వం యొక్క మూల విధానాలను తెలియజేసే ప్రకటనగా చూడవలసి వుంటుంది. ఆ విధంగా చూచినప్పుడు రాష్ట్రములో వివిధ ప్రాంతాలలో ఏర్పడి వున్నటువంటి అసమానతలను, రాయలసీమ, తెలంగాణ సర్కార్సు జిల్లాలలోని మరికొన్ని ప్రాంతాలలో ఏవైతే వెనుకబడి వున్నవో, వివిధ అసమానతలతో బాధపడుతున్నవో, వాటి నిర్మూలనకు సమగ్రమైనటువంటి పథకాలు గాని ఆ రకమైనటువంటి ఆలోచన గాని యీ ప్రసంగములో ఎక్కడా లేదు. ఇదివరలో ఎన్ టి ఆర్ ప్రభుత్వము ఒక హైపవరు కమిటీని వేసింది, కాని ఆచరణలో అది పని చేయలేదు. కొన్ని అంతరాలు వచ్చినవి.

జరిగిపోయింది. ఇప్పటికైనా దాని కొరకు ఒక నిర్దుష్టమైనటువంటి విధానం లేకపోతే రోజూ యీ తగాదాలు వుంటాయి. అవి రాష్ట్ర సమైక్యతకుభంగం కల్గిస్తాయి. రెండవది మన రాష్ట్రం తరచు దుర్భిక్షానికి, వరదలకు గురి అవుతూ వుంటుంది,

వీటికి శాశ్వత పరిష్కార మార్గాలు లేవా? ఈ ప్రణాళికలో అనేక ప్రణాళికలు చెబుతూ వస్తున్నారు. అవి వరదలుకాని దుర్భిక్షంగాని యేర్పడినప్పుడే చెబుతూ ఉంటారు. గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో కనీసం 5 సంవత్సరములలోను, 10 సంవత్సరములలోను లేక యిన్ని సంవత్సరములలో యీ రాష్ట్రాన్ని యీతి బాధనుంచి కాపాడుతామని చెప్పలేదు. మన రాష్ట్రాభివృద్ధికి యెంతో ముఖ్యమైనటువంటి యిచ్చంపల్లి ప్రాజెక్టు గురించికాని, పోలవరం ప్రాజెక్టు గురించికాని ప్రస్తావనలేదు. అవి లేకుండా మీరు రాయలసీమకు కృష్ణా జలాలను తగినంతగా తరలించి న్యాయం చేకూర్చగలరా? తెలంగాణా ప్రాంతాన్ని, దాని వెనుకబడినతనాన్ని బాగుచేయగలరా? ఇప్పుడున్నటువంటి కృష్ణా డెల్టాలోని ఆయకట్టు దారులకు భంగం కలగకుండా వారిని రక్షించగలరా? ఇవి యేమి సాధ్యంకాదు. విద్యుచ్ఛక్తిని కూడా పెంచలేదు. పారిశ్రామిక అవసరాలుకాని, వ్యవసాయ అవసరాలుకాని తీర్చలేరు. ఇటువంటి ముఖ్యమైన ప్రాజక్టులు గురించి 7వ ప్రణాళికలో పూర్తి చేయడానికి లేక సగభాగం అయినా పూర్తి చేయడానికి ఒక నిర్దుష్టమైన ఆలోచన లేనప్పుడు మీరు చేయగల్గింది యేమిటి? ఇందులో ఒక వాక్యం ఉంది.

'On going projects will be completed by the end of VII Five-Year Plan.'

అది కనుక నిజం అయితే అంతకన్నా దారుణం మరొకటిలేదు. కొన్ని దశాబ్దాల పూర్వం పూర్తి కావలసినటువంటి ప్రాజెక్టులు యింకొక 5 సంవత్సరములుదాకా వాటిని వాయిదావేయడం దారుణం. శ్రీశైలంప్రాజక్టుకాని, శ్రీరామసాగర్ ప్రాజక్టు కాకతీయ కెనాల్ ఎక్స్‌టెన్షన్ యిటువంటివి అన్నీ రెండు సంవత్సరములలో పూర్తిచేసేటట్లు ఒక నిర్దుష్టమైన పధకం వేసుకోకపోతే మన రాష్ట్రం యీ దుస్థితినుండి బయటపడదు; చాలా చిక్కులు ఎదుర్కొనవలసి వస్తుంది. ప్రజలు చాలా బాధపడతారు. పైగా యిందిరాగాంధీ గారి మరణానికి ముందు, ఆమె జనగాం వచ్చినప్పుడు వాగ్దానాలు చేసినారు. శ్రీశైలం ప్రాజక్టు దగ్గర లిఫ్ట్ యిరిగేషన్ పెట్టి సిద్ధిపేట' చెరియాల, జనగాం, సూర్యాపేట తదితర ప్రాంతాలకు నీరు అందిస్తామని అన్నారు. ఇందులో దాని ప్రస్తావనేలేదు. అట్లాగే యిదివరకు ప్రభుత్వం కొన్ని వాగ్దానాలు చేసింది. మానేరు డాం ఎగువ ప్రాంతం, కరీంనగర్ జిల్లాకు సంబంధించిన లిఫ్ట్ యిరిగేషన్ పథకాలు వీటి ప్రస్తావనే ఇందులో లేదు.

సమగ్ర సింగరాయ ప్రాజక్టువల్ల సుమారు 5 లక్షల ఎకరములతో 50 గ్రామాలు లాభపడే కరీంనగర్ జిల్లాకు సంబంధించిన అతి ముఖ్యమైన ప్రాజక్టు దాని ప్రస్తావన

కూడా ఇందులో లేదు. ఈ విధంగా ముఖ్యమైన వర్గాలపై యిప్పటికయినా ఒక సమగ్ర పథకాన్ని తీవ్రంగా ఆలోచించకపోతే లాభంలేదు. హరిజన, గిరిజన, యితర బలహీనవర్గాల యిళ్ళ సమస్య ఉంది. ఇదేదో మామూలు సమస్యగా చెప్పినారు. కాని వీటికి మీ దగ్గర నిర్దిష్టమైన లెక్కలు ఉన్నాయా? హరిజనులు, గిరిజనులు బలహీన వర్గాలవారు యిళ్ళు లేనివారు లక్షలాదిమంది ఉన్నారు. వీరికి యిళ్ళ పూర్తిచేయడానికి యిన్ని కోట్ల రూపాయలు అవసరం ఉంటుందని, యిన్ని సంవత్సరాలకాలం అవసరం ఉంటుందని ఒక నిర్దిష్టమైన ప్రణాళిక లేకుండా కనీసం 5 సంవత్సరాలలో అయినా వారినందరినీ యిళ్ళులేనివారుగా చేయము అని ప్రతివారికి గృహవసతి కల్పిస్తామని చెప్పకుండా యేమీ చేస్తారు? పట్టణాలలోను, పల్లెలలోను, పారిశ్రామిక కార్మికులు, ప్రభుత్వోద్యోగులు యిళ్ళు లేక అవస్తపడుతున్నారు. ఇటువంటి పరిస్థితిలో దీనికి ఒక నిర్దిష్టమైన ప్రణాళిక అవసరం ఉంటుంది. అట్లాగే మంచినీటి విషయం చాలామంది చెప్పినారు. ఇప్పుడున్న స్పీడులో మీరు నడిచిన, నెదర్‌లాండు స్కీము అని, లేకపోతే ప్రపంచ బ్యాంకు స్కీము అని యీ స్కీములుమీద ఆశపడితే లాభంలేదు. వీటికి ప్రణాళికలు లేకపోతే లాభంలేదు. చాలామంది చెప్పినట్లుగా యీ పద్ధతిలో అయితే 50 సంవత్సరములుకూడా పూర్తిఅయ్యే పరిస్థితి లేదు. పారిశ్రామిక కార్మిక సమస్యలు కూడా చాలా తీవ్రంగా ఉన్నాయి. అందులో వారు ఎదుర్కొనే సమస్యలు రిట్రెంచ్‌మెంటు, పనిభారం పెంపుడం, కార్మిక లాకౌట్లు, కర్మాగారాలు మూసివేతలు, బోనస్ చెల్లించకపోవడం, వేతనాలు తక్కువగా ఉండడం చాలా ఫ్యాక్టరీలలో కనీసవేతనాల చట్టం అమలుజరగనపోవడం, కాంట్రాక్ట్ లేబర్ పద్ధతి యింకా కొనసాగుతూ ఉండడం, వర్క్‌చార్జ్ ఎంప్లాయీస్‌ను అట్లాగే ఉంచి, మీరు యిష్యూచేసిన జి. ఓ. ప్రకారం ఎన్. ఎమ్. ఆర్‌గా గుర్తించకుండా ఉండడం యిటువంటి సమస్యలతో కార్మికవర్గం సతమతం అవుతూ ఉంది. అటువంటి మూలకారణాలకు సంబంధించిన యే సమస్యలు దానిలో ప్రస్తావించలేదు. అటువంటప్పుడు పారిశ్రామిక ఉత్పత్తి యెట్లా పెరుగుతుంది? రాష్ట్రంలో అభివృద్ధి యే రకంగా పెంచుతారన్నది ఆలోచించండి. దీనికి విద్యుత్ పథకం, యంత్రాంగ నిర్మాణంకూడా ఉండాలి. ఇది 22 లక్షల మంది పారిశ్రామికులను సంతృప్తిపరచడానికి, జోలపాడడానికి ఉన్న సూచనలు తప్ప మరొకటికాదు. మనందరికీ తెలిసినదే. కనీసం మీడియం, స్మాల్‌స్కేలు యిండస్ట్రీస్ లేకుండా నిరుద్యోగ సమస్యను పరిష్కరించలేము. కేవలం ప్రభుత్వోద్యోగాలు యిస్తేనే యీ సమస్యలు పరిష్కారంకావు. ఇటువంటి యేజన్సీ ప్రాజక్టులు మీడియం పరిశ్రమలు, స్మాల్‌స్కేలు పరిశ్రమలు నిర్మించడానికి బ్యాంకుల దగ్గర రుణాలు తీసుకోవాలి. ప్రయివేటు వ్యక్తులు రూ. 10 కోట్లు తమ డబ్బు పెట్టి రూ. 70 కోట్లు, రూ. 80 కోట్లు బ్యాంకునుంచి తీసుకొని విస్తృతంగా పరిశ్రమలు నిర్మించుకొని కోటీశ్వరులు, శత కోటీశ్వరులు అవుతున్నారు. అటువంటి పని మన స్టేట్ గవర్నమెంటు చేయడానికి ముందుకు యెందుకురాదు? ఆ విధంగా చేయకుండా యీ సమస్యను యెట్లా పరిష్కారం చేయగలము?

చేయలేము. కనీసం వెస్ట్ బెంగాల్ ప్రభుత్వాన్ని ఆదర్శంగా తీసుకోవాలి. వెస్ట్ బెంగాల్‌లో కనీసం నిరుద్యోగుల కాకుండా పరిమిత సంఖ్యలో ఉద్యోగాలు యిచ్చినారు. దానిని అమలు చేయండి. రైతు సమస్య చాలా ముఖ్యమైనది. వీరికి పండించిన పంటకు గిట్టుబాటు ధర విషయం కేంద్రం మీద నెట్టడానికి వీలులేదు. కేంద్రం చేతిలో సమస్త అధికారాలు ఉన్నమాట నిజమే. ప్రైస్ ఫిక్సేషన్ పద్ధతికూడా వారి చేతిలో ఉంది. నేను కాదనడం లేదు. కాని మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒక నిర్దుష్టమైన విధానంతో ముందుకురావాలి. వ్యవసాయ పంటలకు టోకు వ్యాపారానికి స్వాధీనం చేసుకొని చర్యలు తీసుకుంటే తప్ప రైతాంగానికి గిట్టుబాటుధర లభించదు. కౌలుగోలుదారులకు జీవితావసర వస్తువులు బియ్యం, పప్పులు, ఉప్పులతోసహా చౌకగా సరఫరా చేయడానికి వీలు ఉంటుంది. ఈ స్కీము మన స్టేట్ పరిధిలో ఉందని తమ అధికార పరిధిలో లేదని కేంద్రం ఛాలెంజ్ చేస్తే అప్పుడు మనందరం కలిసి కేంద్రంతో పోరాడుదాము. అదే విధంగా ప్రధాన ప్రతిపక్షమయిన ఇందిరాకాంగ్రెసు-ఐ పార్టీ కూడా కలిసి వస్తుందని ఆశిద్దాము. అట్లా రాకుండా ఉంటే, అది వారి యిష్టం. ఇటువంటి కీలకమైనటువంటి మేనేజ్‌మెంటును తీసుకోకుండా ఉంటే దీనిని పరిష్కారం చేయలేము. వ్యవసాయ పంటలు కాకుండా పొగాకు వ్యాపారాన్ని కూడా ప్రభుత్వం చేపట్టాలి. తరువాత మీరు ప్రభుత్వోద్యోగులకు పే రివిజన్ కమీషన్‌ను యేర్పాటు చేస్తామన్నారు. అట్లాగే 55 సంవత్సరాలది 58 సంవత్సరాలకు వారికి వయో పరిమితిని పునరుద్ధరించడం సంతోషమే. కాని ఉద్యోగస్థుల మైండ్‌లో ఒకటే మెదులుతోంది. అదేమిటంటే 30 సంవత్సరముల సర్వీసు పూర్తికాగానే తమను తిరిగి ఇండ్లకు పంపించివేస్తారని భయపడుతున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు ఎలక్షను సందర్భంలో ఒక బహిరంగ సభలో అటువంటిది యేమీ లేదని అన్నారు. చాలా సంతోషం. ఇటువంటి ముఖ్యమైన ప్రసంగం చేస్తున్నప్పుడు గవర్నరు ప్రసంగంలో ఆ ప్రస్తావనే లేకపోవడం విచారకరం. ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు ఉద్యోగస్థుల మైండులో ఉన్న ఆందోళనను తొలగించాలి. ఈ ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని మనపరిపాలనకు అతిముఖ్యమైనది. ఈనాడు అతి ముఖ్యమైన సమస్య అయినటువంటి లంచగొండితనం చాలా పేరుకుపోయింది. దీనినికూడా తొలగించవలసిన అవసరం ఉంది. దీనినిగురించికూడా గవర్నరు ప్రసంగంలోలేదు, కాని దీనికి తగిన యేర్పాట్లు యేమిటో దీనికి విజిలెన్స్ కమీషన్‌ను వేసినారు, దీనికి మరొకరకమైన నిఘా విభాగాన్ని యేర్పాటు చేస్తేగాని యిది పరిష్కారంకాదు. దీనికి అన్ని స్థాయిలలో అఖిలపక్ష కమిటీలను వేసి దీనిని అజమాయిషీ చేసే కమిటీలుగా పెట్టండి. వీరిచ్చిన సూచనలు నిర్దుష్టంగా విచారించే యంత్రాంగాన్ని నియమించండి. మంచివారిని చెడ్డవారిని ఒకేమాదిరిగా ట్రీట్ చేయకండి.

అవినీతిని గురించి మేము యెవరిమీద అయితే ఫిర్యాదు చేస్తున్నామో వారికే శిక్ష వేస్తున్నారు తప్ప మిగిలినవారిపైన శిక్ష విధించడంలేదు. మీరు తలబెట్టిన కిలో రూ. 2 లు

బియ్యం పథకం అనేక తీరులలో బ్లాక్‌మార్కెట్ అతి తీవ్ర స్థాయిలో ఒరిగిపోతోంది. మధ్యాహ్న భోజన పథకం- దీనిని పిల్లలపేరు చెప్పి పెద్దలు కాజేస్తున్నారు.

నేను ఎం. ఎల్. ఎ. గా కంప్లయింట్‌చేసినా కూడా విచారణ జరగలేదు. క్రింది వారు విచారణచేస్తే పోలీసులతో వారిని తన్నించారు. ఇట్లా జరుగుతున్నది. నిర్దిష్టమైన ఆలోచన, ప్రణాళికా లేకపోతే ఫలితం శూన్యము. అన్నిటికన్నా ముఖ్యమైంది ప్రజలు 'ఈ ప్రభుత్వము మాది' అని భావించేలాగా చేయాలి. ఎక్కడ చూచినా ధనిపం స్థానమే వుంది. సామాన్య తరగతినుండి వచ్చిన ఎం. ఎల్. ఎ. కు కూడా విలువలేదు. అలాంటి స్థితి పోవాలి. ప్రతి పౌరుడు ప్రతి ఆఫీసుకు ధైర్యంగా వెళ్ళే పరిస్థితి కల్పించాలి. అది కనుక చేయకపోతే కాంగ్రెసుకు, మీ ప్రభుత్వానికి తేడాలేదని ప్రజలు భావిస్తారు. ఆ స్థితికి రానివ్వకూడదు. 3-30 p.m

ఇదే సమయంలో అన్ని స్థాయిలలో కూడా అఖిల పక్ష కమిటీలను ఏర్పాటు చేయాలి. అపుడే సమస్యలు పరిష్కారమవుతాయి. దురదృష్టవశం ఏమంటే రైతుల సమస్యలు పరిష్కారముకాలేదు.

రైతు గనుక దరఖాస్తుకాపీని తహశీల్‌కు, డిప్యూటీ కలెక్టరుకు, కలెక్టరుకు, సెక్రేటరియట్‌కు పంపితే, నాకు కాపియేకదా పంపారని క్రిందివాడు ఎంచుకొని, దాన్ని బుట్ట దాఖలు చేస్తున్నారు. పైవారికి పంపిస్తే క్రిందివారికి కోపము వస్తున్నది. కలెక్టరు స్థాయిలో అఖిలపక్ష కమిటీలను వేయాలి. మిగుల భూముల విషయంలో కమిటీని వేశారు. సంతోషము. ఇది అమలులోకి రావలెను. ఇప్పటికి పరిస్థితులలో అమలు జరుగుతుందని కలలో కూడా ఊహించవద్దు. ఏ పక్షమైనా అధికారములో వుండనీయండి. మొట్టమొదట ఎం. ఎల్. ఎ. లకు సంబంధించి సీలింగునకు మించిన మిగులు భూములను తెలియజేయుటకు ఎందుకు ముందుకురాకుండా వున్నారు? అటువంటి విషయాంలో ఎందుకు విచారణ జరుపకూడదు? లక్షల ఎకరాలు మిగులు భూమి బినామి పేర్లతో వుంది. పేర్లు అనేకం వుంటాయి. కాని సాగుచేసేవాడు ఒకడే వుంటాడు. అలాంటి స్థితి వున్నప్పుడు ఏమి చేయాలి? ఒక సమగ్రమైన మార్పు ఎంతయినా అవసరం. దాచిన భూములను వెలికి తీయుటకు మీరు ఏర్పాటుచేసే కమిటీకి, స్వయంగా పోయి భూమిని వెలికి తీసే అధికారాన్ని కమిటీలకు యివ్వండి. నాలుగు కుటుంబాలకు నాలుగు స్టాండింగ్ హోల్డింగ్స్ వుంటాయి. వాళ్ళలో ఒకరు చనిపోతారు. మిగిలిన అన్నదమ్ములు దానిని పంచుకొంటున్నారు. కాంపెన్‌సేషన్ తీసుకొనేదానికి అధికారం వుంటుంది. భూమి యివ్వడానికి అధికారం వుండదట. వివిధ రూపాల్లో దాచబడిన భూములను వెలికితీసే అధికారాన్ని కల్పించండి.

కేంద్రప్రభుత్వము రాష్ట్రానికి డిఫెన్స్ పరిశ్రమను యిస్తారని అన్నారు.. అణు విద్యుత్ కేంద్రము ఏమయింది? కోచ్ ఫ్యాక్టరీ ఖాజీపేటలో పెడతామని వాగ్దానము చేశారు.

ఏమైంది? మీరు కొన్నింటిలో చొరవ తీసుకొన్నారు. కాకినాడ, నాగార్జున ఫర్టిలైజర్ ఫ్యాక్టరీని ప్రారంభించారు చాలా సంతోషము. గత రెండు దశాబ్దాలుగా 60 ప్రాజెక్టులు పెండింగులో వున్నాయి. వాటిని పూర్తి చేయడానికి మీరు ఏమి చర్యలు తీసుకొన్నారు? ఖాజీపేట బలార్షా రైల్వేలైను ఎలెక్ట్రిఫయి చేస్తున్నారు. దాని హెడ్‌క్వార్టర్సు ఖాజీపేటలో పెట్టాలని ప్రజలు కోరుతున్నారు. దాని విషయంలో కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వ్రాశారా? వ్రాయకపోతే వ్రాస్తారా? పబ్లిక్ సెక్టార్‌కు నష్టము లేకుండా వాటిని కాపాడి రాష్ట్ర ఆదాయాన్ని పెంచాలన్నది ఏమైంది? అవినీతిని, అసమర్ధతను తొలగించడానికి మీరు తీసుకొన్న నిర్దిష్టమైన పథకము ఏది ? ప్రజావాహిని అభీష్టము ప్రకారం ఈ ప్రభుత్వము తిరిగి అధికారంలోకి వచ్చింది, సుస్థిరమైన, పటిష్టమైన, దృఢమైన రాష్ట్రాలున్నపుడే కేంద్రం దృఢంగా సుస్థిరంగా వుండగలదన్న రాజకీయ విశ్వాసంపట్ల ప్రజలు వేసిన ముద్ర ఇది అని గవర్నరుగారు అన్నారు. సంతోషమే. అయితే దాని రూపకల్పన ఏమిటి? పటిష్టమైన రాష్ట్రం అంటే ఏమిటి? కేంద్రం చేతుల్లో విదేశీ వ్యవహారాలు, తంతితపాలా, కమ్యూనికేషన్స్, కరెన్సీ ప్రణాళికా సంబంధించిన అధికారాలు వుంటాయి. మిగిలినవి రాష్ట్రం చేతుల్లో వుంటుంది. మన రాష్ట్రం అభివృద్ధి కావాలంటే మన తెలుగు బాషను మాట్లాడే వారినే చీఫ్ సెక్రటరీ మొదలుకొని చీఫ్ జస్టిస్ వరకు నియామకంచేయాలి. అన్నిస్థాయిల్లో సంపూర్ణ అధికారం రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు వుండాలి. రాష్ట్రం కేంద్రఅధికారంలో వుండకూడదు. రాష్ట్రములో వుండవలసిన అధికారులను ఒక నిర్దిష్టమైన ప్రాతిపదిక మీద వేయాలి. రాష్ట్ర పరిస్థితులను బట్టి, ఫయినాన్స్ కమీషన్ వారికి ఫలానా దానికి ఇంత వుండాలి, ఫలానా దానికి ఇంత వుండాలని నిర్దిష్టంగా చెప్పగలిగే సామర్ధ్యముగలవారు కావాలి. మరొక వైపు ప్రజలను ఎడ్యుకేట్ చేయాలి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని పునర్వ్యవస్థీకరించాలి.

ట్రయిబల్ ప్రాంతాల విషయంలో ఆ ప్రాంతాల అభివృద్ధి విషయం గురించి ప్రస్తావించినందుకు సంతోషము. మాట వరుసకు మాత్రం చెప్పారు. నిర్దిష్టంగా ఏమీ చెప్పలేదు. ట్రయిబల్ ప్రజలకు మన రాష్ట్రములో త్రిపురా ప్రభుత్వము చేసినట్లుగా ఎందుకు ట్రయిబల్ డిస్ట్రిక్ట్ ఏర్పాటు చేయకూడదని అడుగుతున్నాను. వారి పరిపాలన వారికి అప్పగించండి. వారికి ఆ అర్హత లేకపోతే నాన్ ట్రయిబల్‌ని పెట్టండి. ఇపుడున్న ట్రయిబల్ స్కీములు కంటి నీటిని తుడుపు స్కీములు మాత్రమే. ట్రయిబల్స్ ఏమీ లాభపడడం లేదు. రెండు, మూడు సంవత్సరాలు ట్రయిబల్ ఏరియాలలో మైనర్, మీడియం ఇరిగేషన్ స్కీములను ప్రభుత్వమే చూసే ఏర్పాట్లు, మరి అలాంటి యంత్రాంగాన్ని వుంచడం అవసరము. ఈ ప్రాజెక్టులను సత్వరం పూర్తి చేయకపోతే ప్రయోజనం వుండదు.

అదే రకంగా ఫారెస్టు భూములు 15, 20 సంవత్సరాలనుంచి కొందరు రైతులు,

వెనుకబడిన తరగతులవారు సాగు చేసుకుంటున్నారు. ఎమర్జన్సీ కాలంలోయీ ఫారెస్టు భూములను సెంట్రల్ గవర్నమెంటు కాంకరెంటు లిస్టులో చేర్చడం జరిగింది. అందువల్ల బీద ప్రజలకు చాలా నష్టం జరుగుతోంది. ఎందుకంటే ఫారెస్టు ఆఫీసర్సు ఫారెస్టులలో సాగుచేసుకునే గిరిజనులను, వెనుకబడిన తరగతులవారిని చాలా యిబ్బందులు పెడుతున్నారు. 1964 సంవత్సరంనుంచి సాగులో ఉన్నవారికి పట్టాలు యివ్వాలని చట్టంలో ఉంది. అది అమలు జరగాలి. దానికోసం కేంద్రం వారితో పోరాడి ఆ ఫారెస్టు భూములను గిరిజనులకు యీ ప్రభుత్వం అందించకపోతే ట్రయిబల్స్ పైకిరారు. తరువాత యీ ట్రయిబల్స్ అభివృద్ధికి యీ రాష్ట్రప్రభుత్వం ప్రత్యేకమైన పథకాలు తయారు చేయాలి. నా నియోజకవర్గంలోని కొత్తగూడెం గ్రామంలో 300 ఇళ్ళు తగులబడ్డాయి. అక్కడ ఉన్న అడివి తగులబడుతూ వచ్చింది. ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటువారికి సంబంధించిన ఆస్తులు బాంబూలకు నిప్పుఅంటుకొని సుమారు కోటి రూపాయలు నష్టం జరిగింది. అందువల్ల యీ అడివి ప్రాంతంలో ఎక్కడ వద్ద వద్దా నిప్పు అంటుకొని ఫారెస్టుకు తద్వారా గిరిజనులకు, ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటువారికి చాలా నష్టం వస్తున్నది. కాబట్టి యీ విధంగా కాలిపోయి ఆస్తులు నష్టం జరగకుండా యీ ప్రభుత్వం ఒకప్లాను తయారు చేయాలి. 1983 లో యీ పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చినప్పుడు యీ హౌసింగుకు ఒక కోటి రూపాలు యిచ్చారు. మరల తీరా అమలులోకి వచ్చేసరికి ఒక కోటి లేదు అని దానిని సగం చేసారు. డబ్బు లేదంటున్నారు. ఆ విధంగా మరల 3వ వంతు కోటా తగ్గించారు. ఈ విధంగా అయితే ఏ కాంట్రాక్టరు ఇళ్ళు కట్టడానికి ముందుకు వస్తాడు? అతను ఇసుక, రాయి, సిమెంటు, లేబరుకు డబ్బు యివ్వడం అన్నీ సమకూర్చుకోవాలి. కాబట్టి యీ గృహాలు కట్టడం పూర్తి చేయడానికి యీ ప్రభుత్వం ఒక స్పష్టమైన ప్లానులు వేసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

ఇక రెండు రూపాయల కిలో బియ్యం విషయంలో దాని అమలు రాష్ట్రంలో బాగా జరిగి శ్రీ ఎన్. టి. ఆర్. ఎలక్షన్స్‌లో విజయానికి 50 శాతం కారణం అయింది. ఇక 20 శాతం యీ చీరలు ధోవతులు పంపిణీవల్ల మిగిలినది స్త్రీలకు యీ ఆస్తి హక్కు యిస్తానని చెప్పడం వల్ల శ్రీ ఎన్. టి రామారావుగారు ఎన్నికలలో విజయం సాధించారు. కాని యీ రెండు రూపాయలు కిలో బియ్యం పథకం అందరికీ ఎందుకు విస్తరింప చేయకూడదు. దానికోసం యీ ఆహార ధాన్యాల టోకు వ్యాపారాన్ని యీ ప్రభుత్వమే చేపడితే మన రాష్ట్రంలో మిగులు బియ్యం మనమే ఉపయోగించుకోవచ్చును. అందుకు యీ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వానికి అభిమతం కావాలి అమలు చేసే శక్తి ఉండాలి. ఆ పథకం తయారుచేసుకొని అందుకు సమర్థవంతులైన ఉద్యోగులను సెలెక్టు చేసుకోవాలి. ఆ విధంగా యీ రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం పథకం అన్ని వర్గాలవారికి విస్తరింప చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇకపోతే యీ నిత్యావసర వస్తువులు, జనతా చీరలు

పబ్లిక్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ ద్వారా సమర్ధవంతంగా పంపిణీ చేయాలి, ఇక్కడ యీ జనతా చీరల పంపిణీ విషయంతో యీ చీరలు. ధోవతులు పథకం ఇందిరాగాంధి గారిదే అని కొందరు, ఎన్. టి. ఆర్. గారిదని కొందరు వాదనలు చేసుకోవడం కూడా జరుగుతోంది, అయినా యీ పథకమును పట్టణాల వరకే ఎందుకు పరిమితము చేస్తున్నారు? పల్లెలలో నివశించే పేదవారికి కూడా చీరలు ధోవతులు పథకం అమలు చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇక మన రాష్ట్ర లోనూ . మొత్తం దేశంలోనూ ఇక్రిసాట్ విదేశీ సంస్థ చేస్తున్న కార్య కలాపాలను యీ ప్రభుత్వం ఒక కంట కనిపెట్టుకొని ఉండాలి. ఉన్న చట్టాలు సరిపోక పోతే వారి పనులను కంట్రోలు చేయడానికి గాను కేంద్ర ప్రభుత్వం మీద వత్తిడి తీసుకువచ్చి వారి కార్యకలాపాలను అరికట్టాలి. వారిమీద యీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కంట్రోలు పెట్టుకొని తగిన చర్యలు తీసుకోవాలి. ఇక శాంతిభద్రతల విషయంలో 1975 సంవత్సరంలో సంవత్సరంలో రమేజాబీ కేసు విషయం తప్పితే హైదరాబాదులో హిందువులు, ముస్లిములు కూడా ఎప్పటినుంచో చాలా బాగా సహకరించుకుంటూ కాలం గడిపేవారు, కాని కాంగ్రెసు వారికి దురదృష్టవశాత్తు యీ హిందూ ముస్లిములు కలిసి ఉండకూడదనిపించింది. అందువల్ల ఏదో ఒకచోట యీ హైదరాబాదులో మతకలహాలను సృష్టించి అవి ఆరకుండా చేస్తున్నారు. పోలీసు డిపార్టుమెంటువారు కూడా యిందులో భాగం పంచుకొని యీ మతకలహాలను. కొట్లాటలను పెంచి పోషిస్తున్నారు. ఇదే మొదటి నుంచి నేను చేస్తున్న ఆరోపణ. కాబట్టి యిక్కడ యీ జంటనగరాలలో మత సామర స్యాన్ని సాధించడానికి అన్ని వర్గాల వారితో చర్చలు జరపాలి. పాత బస్తీలో ఉన్న వారికి లైట్లు, మంచినీటి సదుపాయాలు సరిగా ఉన్నాయో లేదో చూడాలి. నిరుద్యోగు లకు ఉద్యోగ వసతి కల్పించాలి. బీదవారికి వృత్తి చేసుకోవడానికి ఉపాధి కల్పన చేయాలి. ఈ పనులు యీ ప్రభుత్వం చేయకుండా ఉంటే యీ హిందువులు, ముస్లి ములు ఒకరిమీద ఒకరు ఈర్ష్యతో ఉండి మతకలహాలకు దారి తీయిస్తున్నారు. ఇపుడు యీ మత కలహాలతో సంబంధం లేకుండా నేను యీ బీదవారికి ధనిక వర్గాలకు మధ్య గల తేడాలు పెరిగితే బీదవారికి న్యాయం జరగడంలేదు. అటువంటి పరిస్థితులలో రాష్ట్రంలో అనేకమైన అరాచక సంఘటనలను సృష్టిస్తున్నారు. అటువంటి వాటిని అరి కట్టాలి, అంతేకాకుండా యీ రాష్ట్రంలో దొంగతనాలు రాజకీయ హత్యలు పెరుగు తున్నాయి.

శాంతి భద్రతల పరిస్థితి పూర్వంకన్నా చెడిపోయిందని చెప్పడంలేదుకానీ ప్రతి నిత్యం ఈ సమస్య పెరుగుతోందేకానీ తరగడంలేదు. దీనితోనే సంతృప్తి పడటం మంచిది కాదు. నా స్వవిషయం చెప్పడం అనివార్యంకానీ నేను ఒక పబ్లిక్ మీటింగులో పార్లమెంటు ఎన్నికల సందర్భంగా 19వ తేదీ డిసెంబరు, 84న ఉపన్యాసం ఇస్తుంటే నా వేదిక వద్దకు రాడికల్సు అనేవారు వచ్చి 13 తుపాకీ గుండ్లతో నా శరీరం పేల్చారు. సుమారు 8 బాంబులు పేల్చారు. ఏదిఏమైనా అందరి ఆశీర్వాదంవల్ల నేను బతికాను. ఈ చేసినది రాడికల్సు. చేయించినవారు కాంగ్రెసులోని ఒక సెక్షన్ భూస్వాములు. ఈరోజుకూ...

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి (ఖైరతాబాదు) :- అధ్యక్షా, ఓంకార్‌గారు చెప్పినదానికి కొందరు తెలుగుదేశం సభ్యులు చప్పట్లుకొట్టారు. అంటే ఆయనమీద బాంబులు వేయడమూ, తుపాకులు వేయడమూ అనేది చప్పట్లుకొట్టే విషయమా? కాంగ్రెసువారే అని రుజువు చేసిన నాడు తప్పకుండా ఆ ఆరోపణను తలవంచుకుంటాము.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :- మిత్రులు జనార్ధనరెడ్డిగారు మంచి ప్రశ్న వేశారు. జవాబు చెప్పడానికి అవకాశం ఇచ్చారు. దీనివెనకాల కాంగ్రెసులోని ఒక సెక్షను అన్నానేకానీ మొత్తం అని అనలేదు. భూస్వాములలో ఒక సెక్షను అని అన్నాను. వారిని ముట్టుకోవ డానికి పోలీసులు సాహసించడం లేదు. అందుకే ఈ దుస్థితి. అక్కడి జిల్లా అధికారులను వ్యక్తిగతంగా ఆరోపణ చేయడంలేదు. వారి పరిమితి వరకు చేశారు. భూస్వాములైతే వారి ముందుకు పోవడం వారికి సాధ్యం కావడంలేదు. కాదు. గ్రామాలలో భూస్వాముల మామిడి తోటలలో నాలుగు మామిడి మొక్కలు పోతే పోలీసులు, గూండాలు దాడిచేశారని వారిపై దాడిచేసి రక్షణ కల్పిస్తారు. కానీ 13 తుపాకులతో నామీద దాడిచేస్తే రక్షణ ఏమీ ఉండదు. కానీ ఏవో నాలుగు మొక్కలు తీసుకుపోయారని దాడిచేయడం, భూస్వాము లకు, వారి ఆస్తులకు రక్షణ కల్పించడం జరుగుతుంది. శాంతి భద్రతలను కాపాడడానికి ఈనాడు పరిస్థితులు అనుకూలంగా లేవు. మరింత పెరగడానికి దోహదం చేస్తున్నాయి. దీనిని గురించి చాలా తీవ్రమైన పద్ధతిలో ఆలోచించాలి. పోలీసు డిపార్టుమెంటు ప్రజలకు అనుగుణమైన సంస్థగా తీర్చిదిద్దబడుతుందని గవర్నరుగారు చెప్పారు. అది ఆచరణకు రావాలి. నిర్దిష్టమైన డ్రైవ్ ఉండాలి. కాంగ్రెసేతర ప్రభుత్వము ప్రజలయొక్క ఆకాంక్ష లకు అనుగుణంగా రాష్ట్ర అభివృద్ధికి పాటు పడగలదని తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వాగ్దానం చేసింది. తెలుగుజాతి ఆత్మగౌరవం పెంచడంకోసం, భాషా రాష్ట్రాలు రావడంకోసం పోరా డాము. అందుకే తెలుగుదేశం పార్టీని బలపరిచాము. అదే సమయంలో ఒక సలహా. ఈ పార్టీ కూడా కాంగ్రెస్ పార్టీలాగా భూస్వాములకు, పెట్టుబడిదారులకు అనుగుణంగా ఉండే పార్టీ కాదని రుజువు చేసుకోవాలి. అప్పుడే ఆచరణలో తెలుగుదేశం పార్టీకి, కాంగ్రెస్ పార్టీకి తేడా ఉంటుంది. అధికారములోకి మళ్ళీ వస్తాము అంటూ పలుకు కంటే కల్ల. గత అనుభవంలో రెండు సంవత్సరాలలో పడిపోయింది. ప్రజలెన్నో త్యాగాలు చేసిన ఫలితంగా తిరిగి అధికారంలోకి రాగలిగింది. అప్పుడు ఒక్క ఆరు నెలలు లేదా మరొక సంవత్స రమూ ఉంటే రామారావుగారి ప్రభుత్వము దానంతటదే పడిపోయేది. ప్రభుత్వోద్యోగులు ఎదురు తిరిగేవారు. ప్రజలలో పని చెయ్యని ప్రభుత్వము అనే పేరు వచ్చింది. దానంత టదే పడిపోయే ప్రభుత్వాన్ని మేమే తిరిగి అధికారంలోకి రావడానికి వీలు కల్పించాము" అని కొందరు ఎదురు తిరిగిన వర్గం వారన్నారు. దీనిని ఈ ప్రభుత్వం హెచ్చరికగా తీసు కోవాలి. అదే సంతృప్తితో ఉంటే గోతిలో పడతారు. భూస్వాములు, పెట్టుబడిదారు పెట్టు

బకుల కోసం కాదు, పేద ప్రజలకోసం, రాష్ట్రాభివృద్ధికోసం ఉన్నామనే విషయము రుజువు చేసుకోవాలి. ఆ రకంగా ఉండాలి.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి :- అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి ప్రసంగాన్ని నేను అభినందిస్తూ కొన్ని సూచనలు మాత్రం సరిగ్గా లేవని మనవి చేస్తున్నాను. ఎలక్షన్స్ చాలా బాగా జరిగాయన్నారు.

(మిస్టర్ డిప్యూటి స్పీకర్ ఇన్ ది ఛైర్)

ఎలక్షన్స్‌కి ముందు ఒక్కరోజు పోలీసు అధికారులు హైదరాబాదులో ఉన్నారు. కానీ మొత్తం ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో కాంగ్రెసు కార్యకర్తలు జండాలు పెట్టుకుని ఎక్కడ తిరిగినా వారిని అరెస్టు చేయడము చేశారు. నా నియోజక వర్గంలోనే ఒక రోజు ముందు 200 మందిని అరెస్టు చేశారు. ఎలక్షన్ల రోజున పోలింగ్ కేంద్రాల వద్ద 144 సెక్షన్ పెట్టారు. 35 సంవత్సరాల స్వాతంత్ర్య కాలం నుండి ఏ ఎలక్షన్‌లోనో ఈ రకంగా లేదు, ఈ ప్రభుత్వం పోలీసు అసిస్టెంటు కమిషనర్లను బూతుల వద్ద పెట్టి, కాంగ్రెసు కార్యకర్తలు మోటర్‌సైకిల్స్‌మీద తిరుగుతుంటే వాటిని సీజ్ చేయించింది. తెలుగుదేశం జెండాలు పెట్టుకున్న వారిని సపోర్టు చేశారు. పోలీసు అధికారులు కూడా పచ్చ యూనిఫాం వేస్తే బాగుంటుంది. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంలో స్త్రీలకు రక్షణ ఉంటుందన్నారు. రంగనాయకులు అనే ఎం. ఎల్. ఎ. గారు గతంలో ఎం. ఎల్. ఎ. క్వార్టర్సులో ఉండి, అక్కడి స్వీపరు వారి రూం తుడవడానికి వస్తే ఆమెను మానభంగం చేయడానికి ప్రయత్నించారు. ఈ రకంగా ఉంటే తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంలో స్త్రీలకు రక్షణ కల్పిస్తామని, అర్ధరాత్రి నిండు సొమ్ముతో సెకెండ్ షో చూసి మహిళ నడిబజారులో రాగలిగిననాడే రామరాజ్యం వస్తుందని చెప్పినమాట ఏ రకంగా నిలబడుతుంది? వారి ఎం. ఎల్. ఎ. తోనే రక్షణ లేకుండా పోతే ఇక స్త్రీలకు ఏ రకంగా రక్షణ కల్పిస్తారు? హైదరాబాదులో పోలీసుల అత్యాచారాలు రోజు రోజుకి పెరుగుతున్నది. హైదరాబాదులో రమేజాబీ కేసు సమయం నుండి హిందూ ముస్లిం గొడవలు వచ్చాయని ఓంకార్‌గారన్నారు అప్పుడు ప్రతిపక్షాల

వారే రమేజాబీకి అన్యాయం జరిగిందని ఆగ్లహ్నం చేయి చారు. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం పోయి రెండు సంవత్సరాలైనా మిత్రపక్షాలకు ఇంకా కాంగ్రెసుపార్టీ అధికారంలో ఉందనే అనుకుని చెప్పడంలో ఎంత వరకూ నిజం ఉందో ఆలోచించాలి. కాంగ్రెసు పాలనలో ఎప్పుడో ఏవో కొన్ని జరిగితేనే, ప్రభుత్వం తరపున శుభకార్యాలు జరగలేదు. ఈరోజు పాతపట్టణంలో కర్ఫ్యూ ఉండగా ప్రమాణ స్వీకార కార్యక్రమం చేపట్టారు. పాత పట్టణం ప్రజలు ప్రజలు కారా ? భాగస్వాములు కారా ? 35 సంవత్సరాల కాంగ్రెసు పాలనలో ఏ విధంగానూ అభివృద్ధి జరగలేదని అన్నారు. 35 సంవత్సరాలు కాంగ్రెసు పాలనలో

ఉన్న వారే తెలుగుదేశం ఎం.ఎల్.ఎ. లుగా, మంత్రులుగా ఉన్నారు. వసంత నాగేశ్వర రావు, శ్రీనివాసులు రెడ్డి, మహేంద్రనాథ్ మొదలైన వారంతా కాంగ్రెసు పార్టీ వారే కదా ? ఇంకా ఎంతోమంది ఉన్నారు. వారంతా కాంగ్రెసు ప్రభుత్వంలో భాగస్వాములు కారా ? ఈ రకంగా లేనిపోని అపనిందలు కాంగ్రెసు వారిపై వేసే బదులు మంచి కార్యక్రమాలను చేపట్టండి. రెండు సంవత్సరాలలో ఈ ప్రభుత్వం వారిలో వారే కొట్లాటలు పెట్టుకుని పడిపోయింది. అటువంటిది తిరిగి జరగకుండా చూడాలి.

4-00 p.m.

గవర్నరు గారి ప్రసంగంలో వారు ఎన్నో విషయాలు చెప్పారు. దానిలో ఒక్కటి కూడా సరిగాలేదు. నిరుద్యోగుల విషయం ఏమీ చెప్పలేదు.ముఖ్యమంత్రి గారు సినిమాలలో రిక్షాలు ఇచ్చినట్లుగా ఇప్పుడు కూడా నిరుద్యోగులకు రిక్షాలు ఇస్తాము అంటున్నారు. 1983 కి ముందు 17,52,670 మంది నిరుద్యోగులున్నారు. ఇప్పుడు ఈ ఒకటిన్నర సంవత్సర కాలంలో 1984 జూన్ వరకూ 21,43,832 మంది నిరుద్యోగులున్నారు. తెలుగు దేశం ప్రభుత్వంలోనే 3,91,162 మంది నిరుద్యోగులు ఉన్నారు. ఇంజనీర్సు 1982 నాటికి 3,900 మంది ఉంటే జూన్ 84 నాటికి 10,450 మంది ఉన్నారు. డాక్టర్సు 4,275 మంది ఉంటే ఈ రోజు 10,249 మంది ఉన్నారు. ఈ ఒకటిన్నర సంవత్సర కాలంలోనే 20,149 మంది నిరుద్యోగులున్నారు. ఈ విధంగా నిరుద్యోగులసంఖ్య పెరిగిపోతోంది. ఏవిధంగా వీరికి స్వయం ఉపాధికల్పన కల్పించాలి అనే ఆలోచన లేకుండా రిక్షాలు నడుపుకోమంటున్నారు. డాక్టర్లు, ఇంజనీర్లు మొదలైన చదువుకొన్న నిరుద్యోగులకు రిక్షాలు ఇస్తున్నారా? ఇస్తే అవి వారేం చేస్తారో తెలియదు కానీ ప్రాబ్లమ్స్ ఎలా సాల్వ్ చేస్తారు? ఈ ప్రభుత్వంలోని మిత్రపక్షంవారు కాంగ్రెసు వారు ఇప్పుడు అధికారంలో లేరని గుర్తించాలి. ఈ ప్రభుత్వం ఏదన్నా చర్యలు తీసుకుని నిరుద్యోగ సమస్య తీర్చాలి. మిత్ర పక్షాల వారికి కూడా తెలుసునో లేదో కాని కాంగ్రెసు వారు ఇప్పుడు ప్రభుత్వంలో లేరని మరొకసారి చెబుతున్నాను. కొత్త ఇండస్ట్రీస్ ఎన్ని వచ్చాయో అందరికి తెలుసు. డి.బి.ఆర్ మిల్ లో 5,600 మంది పనిచేస్తారు. ఆ ఇండస్ట్రి మూత పడి సంవత్సరం అయింది. ఇప్పుడు ప్రైవేటు వారితో అగ్రిమెంటు అయ్యింది అన్నారు. ఆ అగ్రిమెంటులో కూడా ఏదో కుంభకోణం ఉంది అంటున్నారు. ఆ అగ్రిమెంటు కాగితాలు ఒకసారి చూపిస్తే బాగుంటుంది. ప్రయివేటు యాజమాన్యం వారయినా అక్కడ ఉండే కార్మికులను తీసుకుంటే బాగుండేది. కానీ కొంత మందిని మాత్రమే తీసుకుంటాము అంటున్నారు. మరి తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం వారు ఇంటింటికీ ఉద్యోగం ఇప్పిస్తాము అంటున్నారు. ఉన్న ఇండస్ట్రీలనే మూత పడవేసి, ఉద్యోగులను నిరుద్యోగులుగా చేస్తున్నారు. చిరాలలో టుబాకో కంపెనీ ఉంది. అది కూడా మూతపడి ఉంది. రీ రోలింగు ఇండస్ట్రీస్, ఆయిల్ ఇండస్ట్రీస్ కొన్ని మూతపడి యున్నాయి ఇండస్ట్రీస్ గురించి గవర్నమెంటువారు ఏదయినా

చర్య తీసుకోవాలి. లేబర్ డిపార్టుమెంటులలో అధికారులు లేరు. నాకు కార్మికులకు సంబంధాలు ఉన్నాయి కనుక చెబుతున్నారు. లేబర్ డిపార్టుమెంటులో అడిషనల్ ఆఫీసరు పోస్టు ఉన్నది. అది కూడా అబాలిష్ చేసారు. అక్కడ ఉండే పోస్టులు ఫిలప్ చేయడం లేదు. ఏ విధంగా మీరు కార్మికుల సమస్యలు తీరుస్తారో అర్థం కావడం లేదు. లేబర్‌కి వెల్‌ఫేర్ యాక్టివిటీస్ పెడతాము అన్నారు. కానీ ఒక్కటి కూడా చేయడం లేదు. మహారాష్ట్ర, గుజరాత్, తమిళనాడులలో లేబర్ వెల్‌ఫేర్ ఫండ్ పెట్టి ఎన్నో కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తున్నారు. కానీ ఈ ప్రభుత్వం వారు ఒక్క మంచి నిదర్శనమయిన చర్యకూడా తీసుకోకుండా లేనిపోనివన్నీ కల్పించి కాంగ్రెసువారిని అంటున్నారు తప్ప మరేమీ లేదు.

కిలో రెండు రూపాయల బియ్యం ఎంతమందికి ఎన్ని కిలోలు దొరకుతున్నాయో అందరికీ తెలుసు. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం వారు ఉన్నప్పుడు విజయభాస్కర రెడ్డి గారి హయాములో కిలో రూ. 1.90 పైసలకే ఇచ్చారు. అది ఇప్పుడు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వారు 25 కిలోలు మాత్రమే ఇవ్వడం జరుగుతోంది.

శ్రీ టి. సీతారాం (ఆముదాలవలస) :- రూ. 1.90 పైసలకు ప్రక్కరాష్ట్రాల వారికి ఇచ్చి ఇంప్లిమెంటు చేసి ఉంటే తప్పకుండా వారు బాగు పడి ఉండేవారు అక్కడ చేసి ఉంటే బాగుండేది.

శ్రీ పి. జనార్ధన రెడ్డి : మహారాష్ట్రలో రొట్టెలు తింటారు తప్ప అన్నం తినరు. అది అందరికీ తెలుసు.

శ్రీమతి పి. మణిమ్మ (పెనుగొండ) : కాంగ్రెసు వారు ప్రభుత్వంలో ఉండగా ఇంత మంచి అన్నం ఎవరూ తిని ఉండ లేదు. మా ప్రభుత్వం వచ్చాకే కాస్త మంచి అన్నం తింటున్నారు ప్రజలు.

శ్రీ పి. జనార్ధన రెడ్డి గారు : ఇప్పుడు ఉన్న హోమ్ మినిస్టరు గారు, ఇంకా తదితరులు ఒకప్పుడు కాంగ్రెసు వారే. మీరు కూడా కాంగ్రెసు వారే. భాస్కరరావు గారు కూడా కాంగ్రెసు వారే. వారు ఇప్పుడు లేరు. కాని అందరూ ఎప్పుడో ఒకప్పటికి అందరూ కాంగ్రెసులోకి వచ్చేవారే. అది ఎంతో కాలంలో లేదు. చాలా త్వరలోనే అందరూ వచ్చి మాలో చేరుతారనే నమ్మకం మాకుంది. 35 సంవత్సరాలలో కాంగ్రెసు ప్రభుత్వంలో ఏమీ అభివృద్ధి జరగలేదు. 35 సంవత్సరాల క్రిందటికంటే ఇప్పుడు వారి ఆస్తి ఎంత పెరిగిపోయిందో ఒకసారి చూద్దాం.

శ్రీ టి. సీతారాం : పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సర్, ముఖ్యమంత్రిగారి ఆస్తిగురించి

ఎందుకు ? ఆయన సంపాదించిన ప్రతి పైసా ముఖ్య మంత్రి కాక మునుపు వారి స్వార్జితమే.

(ఇంటరప్షన్సు)

శ్రీ పి జనార్ధన రెడ్డి : ఈ 35 సంవత్సరాలలో వారు ఉన్నతస్థితికి రాలేదా అని చెబుతున్నాను. గవర్నరు గారు పోలీసుల గురించి ప్రసంగించారు. వారికి నేను పోలీసుల గురించి చెప్పాను కానీ వారి చెవులకు వినపడలేదు. పోలీసు డిపార్టుమెంటు ఒక్క తెలుగుదేశానికి మాత్రమే సేవకులుగా ఉన్నారు. వాళ్ళకు కూడా పసుపు పచ్చ బట్టలు యూనిఫారమ్‌గా ఇవ్వండి. కాకీ బట్టలు తీసి వేయండి, అలాగే లేడీ పోలీసులకు పసుపు పచ్చ చీరలు ఇవ్వండి. మిత్రపక్షాలు వారు కూడా ముఖ్యమంత్రిగారి సహాయంలో గెలిచారు కాబట్టి ఫస్టు సెషనులో వారిని బలపరచ వచ్చు. రెండవసారి సెషనుకు మిత్ర పక్షాల వారు బలపరచలేక పోవచ్చునని అనుకుంటున్నాను. మీరు నాకీ అవకాశం ఇచ్చి నందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె ఎర్రన్నాయుడు (చోడవరం) :- అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి ప్రసంగానికి ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటూ కొన్ని విషయాలు తెలియపరచదలచుకున్నాను. రాష్ట్రం లోని ఆరుకోట్ల ప్రజానీకం ఎన్నికలలో చారిత్రాత్మకమైన తీర్పు ఇచ్చారు. ఇప్పుడు మనం ఏ శాసనాలు చేసుకున్నా, కార్యక్రమాలు చేసుకున్నా అది ప్రజలకు చేరువగా అమలు చేయవలసివుండి. ప్రభుత్వాధికారులు ప్రభుత్వంతో సహకరించడంవల్ల మనం చేస్తున్న కార్యక్రమాలన్నీ సక్రమంగా అమలు చేయడానికి అవకాశముంది. ముఖ్యంగా ప్రభుత్వో ద్యోగుల గురించి వేతన సవరణ సంఘాన్ని వేయడం చాలా హర్షించదగిన విషయం. ఏడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఆరవ పంచవర్ష ప్రణాళికకంటే రెట్టింపు వినూత్న ప్రణాళిక లను తీసుకున్నాము. గత 30 సంవత్సరాలు కాంగ్రెస్ పరిపాలనలో రాష్ట్రం ఏ విధంగా అభివృద్ధి చెందింది రాష్ట్రంలో వుండే ప్రజానీకానికి తెలుసు. ఈ రోజు రాష్ట్రాన్ని అభి వృద్ధి చేయడానికై మనం నిర్దిష్టమైన ప్రణాళికను తీసుకుని రెట్టింపు నిధులను కేటా యించడం హర్షించదగిన విషయం.

రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం, పింఛను సౌకర్యం మొదలగునవి చాలా హర్షించదగిన విషయాలు. రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం దుర్వినియోగం జరగ కుండా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటే అది పేద ప్రజానీకానికి మరింత చేరువగా అందు బాటులో వుండే అవకాశం వుంటుంది. పింఛను సౌకర్యాలు కూడా మనం అందరికి మొట్ట మొదట ఇవ్వలేకపోయాము. మన రాష్ట్రంలో వుండే వితంతువులందరికి సక్రమంగా పింఛను అందుబాటులోకి వచ్చేటట్లు ఎక్కువగా నిధులు కేటాయించాలని ప్రభుత్వానికి

తెలియజేయుచున్నాను. 1984వ సంవత్సరం నవంబర్‌లో ప్రకృతి విపత్తువల్ల నెల్లూరు, చిత్తూరు జిల్లాల్లో దరువందల 20 కోట్ల రూపాయల విలువచేసే పంటలు పాడయి, ఎంతో ప్రాణ నష్టం సంభవించింది. ఆ పరిస్థితులలో కేంద్రం మనం కోరుకున్న నిధులు కేటాయించనప్పటికి, జిల్లా యంత్రాంగం, ప్రభుత్వ యంత్రాంగం లోటుపాట్లు లేకుండా సహకరించడంతో శ్రద్ధ తీసుకున్నందులకు ప్రభుత్వానికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. గత ప్రభుత్వం యిచ్చనన్ని లోన్స్ 1984-85వ సంవత్సరంలో రెట్టింపు లోన్స్ సహకార రంగాలద్వారా రైతాంగానికి అందించింది. గత ప్రభుత్వానికి రైతాంగాన్ని ఎంత అభివృద్ధి చేయాలన్న వుద్దేశ్యం వుందో మనకు పనుల ద్వారానే తెలుస్తుంది. రాష్ట్రంలో వ్యవసాయం ముఖ్యమైన అగ్రస్థానాన్ని ఆక్రమించింది. రైతులకు గిట్టుబాటుధర యివ్వడంలో ప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసుకుంటుంది. గిట్టుబాటుధర నిర్ణయించడంలో కేంద్రం కీలకపాత్ర వహించాలి. అన్ని పంటలు పండించే దానిలో మిగతా రాష్ట్రాలకంటే ఆంధ్రప్రదేశ్ అన్నపూర్ణ అని చాటి చెప్పినప్పటికి రైతులకు గిట్టుబాటు ధర కేంద్రం సరిగ్గా యివ్వడంలేదు. కేంద్రం పైన కూడా వత్తిడి తేవలసిన బాధ్యత రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి వుంది.

రూ. 1-90 పైసలకు కిలో బియ్యం, జనతా చీరలు మొదలైనవన్నీ కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వమే ప్రవేశపెట్టిందని శ్రీ విజయరామరాజుగారు చెప్పారు. గత ఎన్నికలలో అందరూ కూడా గ్రామ గ్రామానికి వెళ్ళి ఈ కార్యక్రమాలు మేము చేశామని మేము, కాంగ్రెస్‌వారు చేశారని వారు చెప్పుకున్నారు. ఈ కార్యక్రమాలు ఎవరు చేశారనేది రాష్ట్రంలోని ఆరుకోట్ల ప్రజానీకం చారిత్రాత్మకమైన తీర్పు ఇచ్చారు. అందువలన దానిని గురించి చర్చించవలసిన పనిలేదు. మరి ఇలాంటి కార్యక్రమాలు మిగతా రాష్ట్రాలలో ఎందుకు చేయలేకపోతున్నారో ప్రజానీకానికి తెలుసు. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ప్రతి ఓటరులో చైతన్యం వచ్చింది. మాయమాటలు నమ్మే ప్రసక్తిలేదు. విప్లవాత్మకమైన కార్యక్రమాలు తెలుగుదేశం పార్టీ చేస్తుంది. గవర్నరు ప్రసంగంలోని కార్యక్రమాలన్నీ బాగానే వున్నాయి గవర్నరు ప్రసంగానికి మరొకసారి ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వై. నారాయణస్వామి (తాడేపల్లిగూడెం) :- అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి ప్రసంగాన్ని ఆమోదించే తీర్మానాన్ని నేను పూర్తిగా బలపరుస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రి శ్రీ ఎన్. టి. రామారావుగారు ప్రజల విశ్వాసం పొందడానికి, ప్రజాస్వామిక విలువలు కాపాడడానికి ఏడవ అసెంబ్లీని రద్దుచేసి ఎనిమిదవ అసెంబ్లీ ఎన్నికలలో ప్రజల విశ్వాసం పొంది ఘనమైన విజయం పొందినందుకు సభాముఖంగా వారికి నా అభినందనలు తెలియజేస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారి నాయకత్వంలో బలహీన వర్గాలవారికి, బడుగువర్గాలవారికి సాంఘిక సంక్షేమ కార్యక్రమాలు అమలుపరచడమే కాకుండా, అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు, అభ్యుదయ

కార్యక్రమాలు అమలుపరచడంవల్లనే ఈ రెండు సంవత్సరాల కాలంలోనే వారు ప్రజల విశ్వాసం పొందారని చెప్పగలుగుతున్నాను. ప్రతిపక్ష పార్టీ వారు చెప్పినట్లుగా అభివృద్ధి, అభ్యుదయ కార్యక్రమాలు కుంటుపడ్డాయనే వాదనలో నేను ఏకీభవించను. రాష్ట్రాలు బలంగా వున్నప్పుడే కేంద్రం బలంగా వుంటుందని నేను విశ్వసిస్తున్నాను.

తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టు అనావృష్టికి గురి అయిన రాయలసీమ ప్రాంతానికి ఏ విధంగా వ్యవసాయ వుత్పత్తికి వుపయోగపడుతుందో అదే విధంగా నదీ జలాలు 90 శాతం సముద్రంలోకి వృధాగా పోతున్నవి. పోలవరం ప్రాజెక్టు, పోలవరం బ్యారేజీ నిర్మించినట్లయితే పశ్చిమ గోదావరి, తూర్పు గోదావరి, విశాఖ పట్టణం జిల్లాలు మెట్ట ప్రాంతానికి, వ్యవసాయానికి, త్రాగే నీటికి ఎంతో వుపయోగకరంగా వుంటుంది. మన ప్రభుత్వం ఈ ప్రాజెక్టును నేషనల్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టుగా తీసుకుని కేంద్ర ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తే ఆ ప్రాంత అభివృద్ధికి ఎంతో వుపయోగపడుతుందని భావిస్తున్నాను. గవర్నరు ప్రసంగంలో పరిశ్రమల అభివృద్ధికి 1984 డిసెంబర్ నాటికి 251 క్రొత్త పరిశ్రమలు పెట్టడానికి అంగీకరించారు. అది మంచి అభివృద్ధిగా భావిస్తున్నాను. ముఖ్యంగా కాకినాడలోని నాగార్జున ఎరువుల కర్మాగారానికి 588 కోట్ల రూపాయలతోటి పూర్తి శాంక్షన్ లభించినందుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేసిన కృషి విజయమయినందుకు నా ధన్యవాదాలు తెలియపరుస్తున్నాను.

అదేవిధంగా వ్యవసాయ రంగంలోను, విద్యుత్ రంగంలోను ప్రభుత్వం అనువన్నటువంటి అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను విజయవంతంగా నడుపుతున్నందుకు మరలా అభినందిస్తూ మరోసారి ప్రజలు మన నాయకుడైన నందమూరి తారక రామారావుగారి యందు విశ్వాసం వుంచినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ, ఈ అవకాశం యిచ్చిన మీకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ శెలవు తీసుకుంటాను.

శ్రీ పి. చంద్రశేఖర్ :— అధ్యక్షా, గవర్నర్‌గారి ప్రసంగానికి ధన్యవాదాలు తెలిపే తీర్మానంపై ఇంతవరకు చాలామంది పెద్దలు మాట్లాడారు. ముఖ్యంగా కొన్ని విషయాలమీద విపులీకరణగా చెప్పాలనుకుంటున్నాను. ప్రభుత్వం తలపెట్టిన ఉద్యోగుల పే రివిజన్ స్కీమ్ మూలంగా ఈ 30 సంవత్సరాలలో ఏనాడు లేనంత జీతాలు ప్రభుత్వోద్యోగులకు మనం యిస్తున్నాము. ఇంకా తారతమ్యాలు వున్నాయని కొంతమందికి అధిక జీతాలు లభిస్తూ వుండగా మిగతావారికి సరిగా జీతాలులేవని ఒకే వూరిలోవున్న వారికి జీతంలో వ్యత్యాసాలు వున్నాయని, ఇలాంటివాటిని తొలిగించడానికి రివిజని ఏర్పాటు చేశారు. ప్రభుత్వోద్యోగులకు యిదివరం. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం రెండు సంవత్సరాల క్రితం అధికారంలోకి వచ్చాక ఎన్నో కార్యక్రమాలను చేపట్టింది. ప్రణాళికలను చేపట్టింది. అనివార్య కారణాలవల్ల రెండు భయంకరమైన తుఫానులు రావడంవల్ల రాష్ట్ర ప్రణాళిక దెబ్బతిన్నది. దాదాపు 920 కోట్ల రూపాయల నష్టం జరిగితే కేంద్రప్రభుత్వం యిచ్చిన

సహాయం ఏమాత్రం సరిపోలేదు. కేంద్రప్రభుత్వ సహాయం అందక ప్రణాళికలు దెబ్బ తించే అనుకున్న పనులు చేయలేకపోతే కాంగ్రెస్‌వారు ఈనాడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏమి చేసిందని అడగడం శోచనీయం. కేంద్రంలో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వమే అధికారంలో వుంది కదా, వారిద్వారా మన రాష్ట్రాభివృద్ధికి సరియైన నిధులు ఎందుకు తేలేకపోయారని ప్రశ్నిస్తున్నాను. మనం ఎన్నో కార్యక్రమాలు చేపట్టాము. ముఖ్యంగా రైతుకు గిట్టుబాటు ధర యిప్పించడానికి తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అధికారంలోకి రాకముందు, అధికారంలోకి వచ్చాక కూడా ఎన్నో ప్రయత్నాలు చేసింది. మన రాష్ట్రంలో 80 శాతందాకా వ్యవసాయదారులే వున్నారు. కాని కేంద్రం ధరల నిర్ణయాధికారం తన చేతుల్లో వుంచుకొని రైతుకు సరియైన ధర యివ్వకుండా వారి అభివృద్ధికి చర్యలు తీసుకోకుండా ఏవో కల్లబొల్లి కబుర్లు, మాయ మాటలు చెప్పడానికి ప్రయత్నించింది. ఈనాడు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చాక దాదాపు రూ. 186 కోట్లతో రైతులకు సహాయం చేయడానికి కార్యక్రమం చేపట్టింది. ఇక యిరిగేషన్ విషయం తీసుకుంటే రకరకాల ప్రాజెక్టులను చేపట్టింది. ఇచ్చంపల్లి, పోలవరం ప్రాజెక్టులు, శ్రీశైలం రైట్, లెఫ్ట్ కెనాల్సు ఎన్నో చేపట్టింది. ఉదయం బాగారెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ ఈ డ్యామ్స్ పూర్తి చేయడానికి 7వ ప్రణాళిక సరిపోతుందా అని అన్నారు. దాదాపు డ్యామ్ కట్టడానికి కేటాయించిన 600 సిమెంట్ కట్టలు ఆవిరి అయ్యాయి కనుక ఈనాడు డ్యాం కట్టాలంటే టయిమ్ పడుతుంది. 7వ ప్రణాళికలో ఈ డ్యామ్‌లు సత్వరం పూర్తి చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను. వెనుకబడిన మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలో 2 ప్రాజెక్టులు కొత్తగా నిర్మాణంలో వున్నాయి. జూరాల ప్రాజెక్టు విషయం గవర్నర్‌గారి ప్రసంగంలో రాలేదు. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం చొరవ తీసుకొని జూరాల ప్రాజెక్టుకు నిధులు కేటాయించి పూర్తిచేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలోని భీమా ప్రాజెక్టు విషయంకూడా గవర్నర్‌గారి ప్రసంగంలో రాలేదు. ఈ భీమా ప్రాజెక్టు నిర్మాణంవల్ల అసలే నీరులేని మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలో పంటలు పండడానికి ఆస్కారం ఏర్పడుతుందని కాబట్టి ప్రభుత్వం చొరవ తీసుకొని ఈ రెండు ప్రాజెక్టులను సత్వరం నిర్మించాలని మీద్వారా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. సివిల్ సప్లయిస్ విషయం తీసుకుంటే రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం పథకం ఒక కోటి అరవై లక్షలమంది ప్రజలకు ఉపయోగపడే విధంగా చేస్తున్నాము. ఇది చౌకబారు ప్రకటన అని కాంగ్రెస్ వారు అన్నారు. జనాన్ని ఆకర్షించడానికి చేసే చౌకబారు ప్రకటన అన్నారు. జనాకర్షణ సంగతి దేవునికి తెలుసు, కాని రోశయ్యగారు మాత్రం ఆకర్షితులయ్యారు. వారు ఎలక్షన్ కాంపయిన్‌లో "మా ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వస్తే రూ. 1-90 పైసలకే కిలో బియ్యం యిస్తామని" చెప్పారు. గడిచిన 30 సంవత్సరాల కాలంలో పేద ప్రజలకు కడుపునిండా తినడానికి రెండు రూపాయలకు, రెండున్నర రూపాయలకు కిలో బియ్యం యిచ్చిన సంఘటనలు వున్నాయా అని నేను సూటిగా ప్రశ్నిస్తున్నాను.

కేంద్రప్రభుత్వంపై వత్తిడితెచ్చి బియ్యం మాత్రమే కాకుండా పప్పు ధాన్యాలు, పంచదార నూనెలు మొదలైనవి కూడా తక్కువ ధరలకు అందించే ప్రయత్నం చేయాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. బలహీనవర్గముల సంక్షేమం విషయం తీసుకుంటే ఈనాడు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అధికారంలోనికి వచ్చాక వితంతువులకు పెన్షన్ ఏర్పాటు, 60 సంవత్సరములుదాటిన వ్యవసాయ కూలీలకు నెలకు 30 రూపాయలు యిచ్చే ఏర్పాటు యింకా ఎన్నో సంక్షేమ కార్యక్రమాలను చేపట్టింది. నెలకు 30 రూపాయల స్కీమ్ ఇంతవరకు 5 లక్షలమంది ప్రజలకు అందుబాటులో వుంది. రిక్షా త్రొక్కే కార్మికులకు స్వంత రిక్షాలు ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. అంతేకాకుండా 43 అప్పనేవ సెంటర్సు ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. జనతా పంచెలు, చీరలను 50 శాతం సబ్సిడీ ధరలకు అందించడం జరిగింది. కాంగ్రెస్‌వారు తమ ఎన్నికల ప్రచారంలో ఇందిరాగాంధీగారు ఢిల్లీనుంచి చీరలు ధోవతులు నేరుగా పంపిస్తూ వుంటే తెలుగుదేశంవారు అమ్ముతున్నారని శాకబారు ప్రచారం చేయడం జరిగింది, అలాంటి ప్పుడు కార్లలో, జీప్‌లలో వారే తెచ్చి ఎందుకు పంపిణీచేయకంలేదని ప్రశ్నిస్తున్నాను. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ప్రజలకొరకు ఏమీ చేయకంలేదని పనికిమాలిన కబుర్లు చెప్పి మభ్యపెట్టే ప్రయత్నం చేశారు. కాని ప్రజలు తెలివైనవారు, వారు ఎన్నికలలో ఓటుద్వారా సరియగు గుణపాఠం చెప్పారు. బాలికల కొరకు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం 98 క్రొత్త హాస్టళ్ళను నిర్మాణం చేయడం జరిగింది. ప్రతి హాస్టల్‌లో వందమంది బోర్డర్సును తీసుకోవడం జరుగుతుంది. ట్రయిబల్ వెల్‌ఫేర్ స్కీమ్ క్రింద అడవులలో నివసించే ఆదివాసులకు, దారులు సరిగాలేక బాధపడేవారికి గార్లండ్ స్కీమ్‌ద్వారా విద్యుదీకరణ చేయాలని నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. ఇది వారికి ఎంతో ఉపయోగకరమని నేను మనవి చేస్తున్నాను. వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమం విషయంలో 100 కొత్త హాస్టల్స్‌ను నిర్మాణం చేయడం జరిగింది. అందులో మొత్తం ఐదువేల సీట్లు వుంటాయి. దీనివల్ల ఎంతోమంది వెనుకబడిన తరగతులవారు ప్రయోజనం పొందుతున్నారు. అంతేకాకుండా 20 ఆశ్రమ హాస్టల్సును కూడా ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఈ విధమైన ఎన్నో సంక్షేమ కార్యక్రమాలు చేపట్టడం మాత్రమే కాకుండా ఏడు, పది తరగతుల విద్యార్థులకు పరీక్ష ఫీజు రద్దు విషయంకూడా ప్రభుత్వ ఆలోచనలో వున్నది. ప్రభుత్వానికి ఈ విషయంలో మీద్వారా ధన్యవాదములు తెలుపుతున్నాను. అంగవికలుల విషయంలో వారికి సహాయపడడానికిగాను విశాఖపట్టణంలో స్త్రీలకొరకు ట్రయినింగ్ స్కూలు స్థాపించడం జరిగింది. దీనివల్ల ఎంతోమంది స్త్రీలు లాభపడుతున్నారు. ప్రతి సంవత్సరం ఈ స్కూల్‌ద్వారా వందమందికి శిక్షణ యివ్వడం జరుగుతుంది. పేదలకు న్యాయ సహాయం గురించి తీసుకుందాం. ఈ స్కీమ్ విషయంలో చాలామంది పేదవారికి ఆ సంగతే తెలీదు. అప్లికేషన్ ఎలా పెట్టుకోవాలి, ఎవరిని కలుసుకోవాలి, జిల్లా కలెక్టర్‌గారినా లేక జిల్లా జడ్జి గారినా అనే విషయం తెలీదు.

ఈ విషయాలను ప్రజలకు తెలియచేయడంలో ప్రభుత్వం చొరవ తీసుకోవాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. ఇక హౌసింగ్ విషయం తీసుకుంటే దాదాపు ఒక లక్షా అరవై ఎనిమిదివేల పక్కా ఇళ్ళను నిర్మించడం జరిగింది. ఇంకా 90 వేల యిళ్ళ నిర్మాణం పూర్తిచేయడానికి ఏర్పాట్లు జరుగుతున్నాయి. కాంగ్రెస్‌వారు తమ ముప్పది సంవత్సరాల పరిపాలనా కాలంలో పక్కా ఇండ్ల నిర్మాణం చేపట్టలేదు. నాలుగు వందల రూపాయలలో లేదా ఒక వెయ్యి రూపాయలలో యిచ్చి గుడిసెలు వేసుకోమని కోరడం జరిగింది. అవి ఏ గాలి వానకో కొట్టుకుపోవడం జరిగేది. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో ఈ పథకం ఏర్పాటుచేసి పేదలకొరకు గృహనిర్మాణ పథకం చేపట్టడం జరిగింది. ఇందువల్ల పేదలు లాభపడ్డారని మనవి చేస్తున్నాను. స్త్రీల సంక్షేమం విషయం తీసుకుంటే వర్కింగ్ వుమెన్‌కొరకు కొత్త హాస్టల్స్ ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. వేరు వేరు ప్రాంతాలలో, జిల్లాలలో నివసిస్తూ ఉద్యోగాలకొరకు వేరే ప్రాంతాలకు వచ్చే స్త్రీల సౌకర్యంకోసం వర్కింగ్ వుమెన్స్ హాస్టల్సు నిర్మించి వారిని ఆదుకోవడం జరుగుతున్నది. మన రామ రాజ్యంలో రక్షణ అనే కార్యక్రమంద్వారా రక్షణ ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతోంది. యువకుల కొరకు 1985వ సంవత్సరాన్ని ఇంటర్‌నేషనల్ యూత్ యియర్‌గా డిక్లేర్ చేయడం జరిగింది. ప్రభుత్వం యింకా చొరవ తీసుకొని నిరుద్యోగ సమస్యను సత్వరం తొలగించడానికి ప్రయత్నిస్తే బాగుంటుంది. శ్రీ ఓంకార్‌గారు చెప్పినట్లు కేంద్ర ప్రభుత్వం ద్వారా ఒత్తిడి తెచ్చి కొత్త కొత్త ప్రాజెక్టులుకాని ఇండస్ట్రీస్‌కాని ఏర్పాటు చేసుకుంటే దానిద్వారా నిరుద్యోగులకు అవకాశం కల్పించినట్లు అవుతుంది. పశ్చిమ బెంగాల్‌లోలాగా కొంత అయినా నిరుద్యోగ భృతి యిస్తే యువకులు కొంతయినా బాగుపడ తారని మనవి చేస్తున్నాను.

-30 p.m. విద్యా విషయంలో మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చూపినంత శ్రద్ధ దేనిలోనూ చూపలేదంటే తప్పుకాదు. 16,000 మంది ఉపాధ్యాయులను నియమించడం జరిగింది. దానిలో దాదాపు 30 శాతం స్త్రీలను నియమించారు. ఒక్కొక్క జిల్లాలో 1.300 స్కూల్ బిల్డింగ్స్ నిర్మాణం చేయడం జరిగింది. దానివల్ల చదువుకోడానికి బడికి వచ్చే పిల్లల సంఖ్య పెరిగింది. మధ్యాహ్న భోజన పథకం ఏర్పాటు చేశాము. ఇంతకుముందు ఉపాధ్యాయులే నిర్వహిస్తూ వుండేవారు. వారినుంచి తీసుకొని సర్‌పంచ్‌లకు ఇవ్వడం జరిగింది. సర్పంచ్‌లు విద్యార్థులకు పెట్టకుండా వారే వాడుకోవడం జరుగుతోందని పునరాలోచించి సక్రమంగా అమలుజరపుటవల్ల అనుకొన్న కార్యక్రమం జరుగుతోంది. మెడికల్ అండ్ హెల్త్ దాదాపు 25 ప్రైమరీ హెల్త్ సెంటర్స్‌ని ఓపెన్ చేశారు. ఎంత డబ్బు ఖర్చు పెట్టినా గ్రామ ప్రాంతాలలో పని చేయడానికి డాక్టర్స్ ముందుకు రావడం లేదు. ప్రతి డాక్టరు తన సర్వీసులో కొంత కాలము గ్రామ ప్రాంతాలలో పని చేయాలనే నిబంధన వుంటేతప్ప లేకపోతే మనం ఖర్చు

చేస్తున్నదంతా వృధా అవుతుంది. గ్రామీణ మంచి నీటి సరఫరా. చాల గ్రామాలలో మంచి నీటి కొరత వుంది. నెదర్‌లాండ్ స్కీము కాని, డచ్ స్కీము కాని అవసరము వున్న చోట మంచి నీటి సదుపాయాలను కలుగచేయడానికి కృషిచేయాలి. సమస్యా గ్రామాలు అని 1974 లో ఒక లిస్ట్ తయారుచేశారు. దాని తరువాత ఎన్నో గ్రామాలు సమస్యా గ్రామాలుగా తయారయినాయి. కొత్తగా సమస్యా గ్రామాల లిస్ట్‌ని తయారు చేసి మంచి నీటి కొరతను తీర్చడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. మైనారిటీల సంక్షేమానికి 30 సంవత్సరాల కాంగ్రెస్ పాలనలో ఏమీ చేయలేకపోయారు. తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత వారికి ఫైనాన్స్ కార్పొరేషన్‌ని 1 కోటి రూపాయలతో ఏర్పాటు చేసి 2 నెలల క్రితం ముఖ్యమంత్రిగారు దానికి 50 లక్షలు చెక్ కూడా యివ్వడం జరిగింది. దాని వల్ల మైనారిటీ వర్గాల ప్రజలకు ఎంతోమేలు చేకూరుతున్నది. పరిశ్రమలను ఏర్పాటు చేసేవారు కేంద్రము యిచ్చే సబ్సిడీ కోసం పరిశ్రమలను ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. స్థానికముగా ఉద్యోగావకాశాలకోసం ఏర్పాటు చేయటం లేదు. మద్రాసునుంచి వచ్చిన పారిశ్రామిక వేత్త అయితే మద్రాసునుంచి వచ్చినవారికి ఉద్యోగాలిస్తున్నారు. మహారాష్ట్ర నుంచి వచ్చిన పారిశ్రామిక వేత్త అయినా వారివాళ్ళకు ఉద్యోగాలిచ్చుకొంటున్నారు. ఏ రాష్ట్రమునుంచి వచ్చినవారు ఆ రాష్ట్రమునుంచి ఉద్యోగులను తెచ్చుకొంటూ వుండడంవల్ల స్థానికులకు లాభము ఏమీ కల్గడం లేదు? కనుక స్థానికులకు 50 శాతం ఉద్యోగాలైనా యివ్వాలనే నిబంధన ఏర్పాటు చేయాలి. పవర్ జనరేషన్, ప్రొడక్షన్ గురించే ఆలోచన చేశారు. డిస్ట్రిబ్యూషన్ గురించి ఆలోచన చేయలేదు. పవర్ స్టేషన్స్ కట్టారు. కరెంటు మోటార్స్‌కి గాని, ట్రాన్సఫార్మర్స్‌కి గాని, పోల్స్‌కిగాని మనం యితర రాష్ట్రాల మీద ఆధారపడవలసివస్తోంది. 4 సంవత్సరాలైనా వ్యవసాయదారునికి కనెక్షన్‌రావడం లేదు. దానికి కూడా కొన్ని వందల రూపాయలు లంచము యివ్వవలసివస్తోంది. ఇలా అయితే ఎట్లా అభివృద్ధి చెందుతారనేది ఆలోచించాలి.

ఆయిల్ ఇంజన్స్ పెట్టుకొంటే ఆయిల్ ధర పెరుగుతోంది. అందువల్ల రైతు అప్లికేషన్ పెట్టుకొన్న 6 నెలలలోపల కరెంటు అందే ఏర్పాటు చేయాలి. లా అండ్ ఆర్డర్ విషయంలోచాలమంది కాంగ్రెస్ సభ్యులు ఆందోళన వ్యక్తం చేశారు. గవర్నరు గారి స్పీచ్‌లో కూడా బై అండ్ లార్జ్ అనేమాట అన్నారు అంటే చాలావరకు బాగానే జరిగిందని అర్థము. అక్కడక్కడ కొన్ని సంఘటనలు జరిగాయని కాంగ్రెస్‌పార్టీ వారు అన్నారు. నల్గొండ జిల్లాలో ఎన్నికల సందర్భంలో 6 హత్యలు జరిగాయి. వీటిని ఎవరు చేశారు. అనేది కాంగ్రెస్ వారు ఆత్మపరిశీలన చేసుకోవాలి. భువనగిరిలో కంగాళ రంగారెడ్డిని హత్య చేశారు. నకిరేకల్‌లో మాదాల రాములును హత్య చేశారు. రామన్నపేటలో ఇదరు టి.డి.పి. కార్యకర్తలను హత్యచేశారు. తుంగతుర్తిలో 70ఏళ్ళ ఎల్లయ్య అనే సి.పి.ఐ. కార్యకర్త హత్య చేయబడ్డారు. వీరిని ఎవరు హత్య చేశారనేది

ఆలోచించాలి? హత్యలు చేయమని పోలీసులు చెప్పలేదు. ప్రభుత్వం చెప్పలేదు. ఎన్నికలలో ప్రశాంత వాతావరణాన్ని ఎవరు పాడు చేశారో ది ఆలోచించినపుడు వారు అట్లా చెప్పరు. నిజామ్‌దాద్ విషయం చెప్పారు. దానికి ఎలక్షన్స్‌తో సంబంధంలేదు. ఆ కౌన్సిలర్ ఏ పార్టీకి సంబంధించినవారు కాదు. చిన్న సమస్యపైన తగువు పడు తూంటే ఆ గుంపును కంట్రోల్ చేయడానికి పోలీసువారు లాఠీ చార్జి చేశారు. తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత లా అండ్ ఆర్డర్ ఎంతో మెరుగు పడింది, చిన్న చిన్న సంఘటనలు జరుగుతూ వుంటాయి. వాటినన్నింటిని అదుపుచేయ డానికి సమయం పడుతుంది, ప్రతిపక్షాలవారు ప్రభుత్వానికితగిన సహకారాన్ని అందిస్తే ప్రభు త్వం అన్నివిధాల చిత్తశుద్ధితో కృషి చేస్తుందని మనవిచేస్తూ శలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ జక్కా వెంకయ్య (ఆలూరు) : అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి ప్రసంగము మొత్తం మీద తెలుగుదేశంయొక్క రాబోయే కార్యకలాపాలను సూచిస్తుంది. ఆంధ్రదేశాన్ని ఇతర రాష్ట్రాలతో పోల్చినపుడు గతములో చాలా వెనుకబడి వుంది. ఎంతో శ్రమ పడి కృషి చేస్తే తప్ప ముందుకు తీసుకువచ్చే పరిస్థితి లేదు. పూర్తి కాకుండా వున్న ప్రాజక్టులను పూర్తి చేయడానికి కనీసం 4 వేల కోట్ల రూపాయలు అవసరం, పారిశ్రామికంగా కూడ చాలా వెనుకబడి వున్నాం. కేంద్రప్రభుత్వం పైన వత్తిడి తెచ్చి పబ్లిక్ సెక్టార్‌లో పెట్టే పరిశ్రమల విషయంలో అయితేనేమి, చిన్నచిన్న పరిశ్రమలను ప్రోత్సహించడం ద్వారా అయితే నేమి బహుముఖంగా చేస్తే తప్ప ఆంధ్రదేశం ముందుకు పోని పరిస్థితి వుంది. తగినంత అభివృద్ధి కానందువల్ల ప్రాంతీయ అసమానతలు పెరిగి, అలజడులు చెలరేగే పరిస్థితులలో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఎంతో పట్టుదలలో కృషి చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా వుంది. అన్ని పార్టీలవారి సహకారములో దేశాన్ని ముందుకు తీసుకు పోయే కృషిచేయవలసివుంది.

తుంగభద్ర హై లెవెల్ కెనాల్ మొదలు పెట్టారు. కాని చివరివరకూ నీరు పోలేదు. సోమశిల ప్రారంభించి పది సంవత్సరాలు దాటినా ఇంకా బేస్‌మెంట్ పూర్తి కాలేదు. అదేవిధంగా పోచంపాడు, కాకతీయ కెనాల్, ఇంకా ఎన్నో ప్రాజెక్టులు వున్నా యి. నాగార్జున సాగర్ ముప్పయి సంవత్సరాల క్రితం ప్రారంభింపబడినా ఇంతవరకూ ఇంకా చివరివరకూ నీరు పారవం లేదు. రాష్ట్రప్రభుత్వం అయిదు సంవత్సరాలలో పూర్తి చేస్తామని చెప్పింది. ఒక టైమ్ బౌండ్ ప్రోగ్రామ్ పెట్టుకొని ప్రతి సంవత్సరం ఇంత పనిచేయాలి అని ఒక నిర్దిష్టమైన కార్యక్రమం ఏర్పాటు చేస్తే తప్ప లేకపోతే ప్రజ లలో అసంతృప్తి కలిగి వేర్పాటువాదం తలెత్తే ప్రమాదం కూడా వుందని మనవిచేస్తు న్నాను. పరిశ్రమలకు ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చుపెట్టి ఎక్కువగా పరిశ్రమలను స్థాపిస్తేతప్ప యువతరానికి ఉద్యోగాలు దొరకవు. కోపరేటివ్ సెక్టారులో, పబ్లిక్ సెక్టారులో ఇండస్ట్రీ స్ను ప్రోత్సహించాలి. ప్రైవేటు వ్యక్తులు చిన్నచిన్న పరిశ్రమలు పెట్టుకోటానికి ముం

దుకు వస్తే వారిని ప్రోత్సహించాలి, వారికి కావలసిన సహకార సహాయాలు అందచేయాలి మనరాష్ట్రంలోని రైతుల పరిస్థితి చాలా బాధాకరంగా వుంది. ఎప్పుడూ అతివృష్టి, అనావృష్టి, తుఫాను, వరదలకు గురి అవుతూనేవున్నారు. ఆంధ్రదేశంలో పండిన ధాన్యాన్ని గిట్టుబాటు ధరకు అమ్ముకోలేని దుస్థితి వుంది. దీనిని ప్రభుత్వం తీవ్రసమస్యగా తీసుకోవాలి. రాష్ట్రప్రభుత్వమే టోకు వ్యాపారాన్ని చేపట్టాలి. ప్రభుత్వమే ధాన్యాన్ని కొని తక్కువ ధరకు రైతులు అమ్ముకొనే దుస్థితి నుండి వారిని రక్షించాలి. పోయిన సంవత్సరం నెల్లూరు జిల్లాలో 5 లక్షల టన్నుల ధాన్యం అకాలవర్షాల వల్ల పూర్తిగా తడిసిపోయింది. ఈనాటి వరకూ సగం ధాన్యం కూడా అమ్ముడుపోని పరిస్థితి వుంది. దానికి తోడు టుంగ్రోవైరస్ వ్యాధి వచ్చి అరవై పర్సెంటు పంట పాడైపోయింది. ఈ సంవత్సరం పడిన అకాల వర్షాల వల్ల చెరువులకు గండ్లు పట్టాయి. మెట్టసేద్యం చేసుకొనే రైతులు చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. ప్రభుత్వం వెంటనే చర్యలు తీసుకొని రైతులవద్ద వున్న ధాన్యాన్ని కొనే ఏర్పాట్లు చేయాలి. పండిన వున్న రాష్ట్రాలకు మనం నేరుగా ఎగుమతి చేసుకొనే వీలు వుండేట్లుగా కేంద్రంలో చర్యలు జరపాలి. రైతులకు కొన్ని రాయితీలను ఇవ్వాలి. లేకపోతే రైతులు ఆందోళనకుదిగే ప్రమాదంకూడా వుందని మనవిచేస్తున్నాను. 1976 నుండి ఇప్పటివరకూ నెల్లూరు జిల్లాలో నాలుగుసార్లు తుఫాను వచ్చింది. రెండు సార్లు వర్షాభావ పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. 200 పి. డబ్ల్యు డి. చెరువులు, 600 పంచాయితి చెరువులు మా నెల్లూరు జిల్లాలో తెగిపోయాయి. మొత్తం అన్ని చెరువులకు రిపేర్లు చేయాలి. వీటి గురించి పూర్తి సర్వే జరిపించి శాస్త్రీయ పద్ధతిలో రిమోడలింగ్ జరపాలని కోరుతున్నాను. గత నాలుగు తుఫానులలో నెల్లూరు, ప్రకాశం, కృష్ణా జిల్లాలలో వేలాది ఇండ్లు కూలిపోయాయి. పక్కా ఇండ్లు పది, పదిహేను కిలోమీటర్ల దూరం వరకూ వర్తింపచేస్తూ కట్టడం అత్యంత అవసరమని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం ఉత్తర్వు ద్వారా వ్యవసాయ కార్మికులకు కనీస వేతనాలను ప్రకటించింది. కాని వాటిని కట్టుదిట్టంగా అమలు జరిపే యంత్రాంగం లేదు. ఈ కనీస వేతనాలు పెరుగుతున్న ధరలకు అనుగుణంగా లేకపోవడం వల్ల ప్రయోజనం లేకుండా వుంది, సంవత్సరంలో ఆరు మాసాలు పని లేకుండా బస్తీలకూ వలస వెళ్ళవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. వారికి నిర్ణయించిన కనీస వేతనాలను ఖచ్చితంగా అమలు జరిపేట్లు చూడవలసివుంది. అందుకు అవసరమైన యంత్రాంగాన్ని ఏర్పాటు చేయాలి. అంతేగాక వ్యవసాయ కార్మికులకు సంవత్సరంలో 120 రోజులు మాత్రమే పని వున్నట్లు కేంద్ర ప్రభుత్వం జరిపించిన సర్వే వల్ల తెలుస్తున్నది.

వారికి సంవత్సరములో యింకొక మూడు మాసాలైనా పని చూపించడానికి గృహ పరిశ్రమలను విస్తారముగా గ్రామీణ ప్రాంతాలలో నెలకొల్పడానికి ప్రభుత్వం కట్టుదిట్టమైనటువంటి చర్య వెంటనే తీసుకుంటే తప్ప వ్యవసాయ కార్మికులను దరిద్రస్థితినుండి

బయటపడవేయడమనేది సాధ్యంకాని విషయము దానికి ప్రభుత్వం తగిన చర్య తీసు కోవాలి. గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో దానికి తగినంత ప్రాధాన్యత యివ్వబడలేదు, ఆ విధంగా ప్రాముఖ్యత వుంచవలసిన అవసరము ఎంతైనా వుందని ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. పోతే భూ సంస్కరణలు. ప్రభుత్వం అదనపు భూములను తీసుకొని పంచుతా మన్నారు. కాని దానికి నిర్దిష్టమైనటువంటి ఏర్పాట్లు జరుగకుండా అమలులోకి వచ్చే విష యం కల్ల అని మా అనుభవంద్వారా చెబుతున్నాను. ఎందుకంటే యీరోజు బినామి భూములు అన్నింటికికూడ కోర్టు ఖాయంచేసి వెంగళరావుగారి 4 (ఎ) సవరణద్వారా చాలావరకు భూములు తొక్కబడడానికి అవకాశం వచ్చింది. ఇటీవల సుప్రీంకోర్టు తీర్పు తరువాత వ్యవసాయ సంస్కరణల చట్టానికి- నిజంగా పేద ప్రజలకు భూములు పంచ దలుచుకుంటే భూస్వాములవద్ద బినామీగా వుండి నేటికికూడ వందల ఎకరాలు సాగు చేసు కుంటున్నదానిని రద్దుచేసి పేద ప్రజలకు యివ్వాలంటే- ఆ చట్టానికి- అత్యవసరంగా సవరణ తేస్తేతప్ప ప్రసంగములో చెప్పినమాటలు అమలులోకి రావని ప్రభుత్వానికి చెబుతున్నాను.

అంతేగాదు, యిండ్ల స్థలాలు యిచ్చారు. ఇచ్చినచోట మెరకలేదు, మెరకవేసిన చోట తాత్కాలిక యిండ్లు కట్టుకోడానికి వసతి ఏర్పాటు చేయలేదు. రెండవది, మంచినీటి వసతిలేదు. వ్యవసాయ కార్మికుల వాడలలో యీనాటికి నూటికి 50 చోట్ల వసతిలేనటు వంటి పరిస్థితి వుంది. వ్యవసాయ కార్మిక స్త్రీలు రోజుకు 18 గంటలు పనిచేస్తున్నారు. వేకువజామున 5 గంటలకు లేచి పాచిపని చేసుకొని దూరమునుండి నీళ్ళు తెచ్చుకొని వంట వండుకొని పనికిపోయి, పనిచేసి తిరిగివచ్చి మళ్ళీ నీరు మోసుకొనివచ్చి రాత్రికి 10 గంట లకు పండుకునే పరిస్థితివున్న వారి వాడల్లో నీరు ఏర్పాటు చేయడం ప్రభుత్వ కనీస బాధ్యత. దానికి పది, యిరువది కోట్లు ఖర్చు కావచ్చు. అట్టడుగునవున్న స్త్రీల బాధలు తగ్గ డానికి వారి గూడెముల మధ్యన మంచినీటి వసతి ఏర్పాటు చేయడం చాలా కీలకమైనటు వంటి విషయము. ఈ విషయాన్ని ప్రభుత్వం పట్టించుకోవాలి. కేవలం వాగ్దానాలు గాకుండా తక్షణమే అమలు జరుపాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఇంకొక విషయం, చేనేత పరి శ్రమ నేడు సంక్షోభములో వుంది. ఒకప్పుడు రైతాంగంకంటే కూడ అదనపు ఆదాయ ముతో వెలసిల్లే చేనేత పరిశ్రమ దిగజారిపోయివుంది. ఆంధ్రదేశములో లక్షలాది చేనేత పారిశ్రామికులు నిరుద్యోగులై పొట్ట చేత పట్టుకొని వలసపోయి అనేక రకాల పనులు చేస్తున్నారు. మిల్లుల పోటీకి తట్టుకోలేని పరిస్థితి వుంది. వారు తయారుచేసిన గుడ్డకు మార్కెటులేదు. కేవలం విదేశాలకు ఎగుమతిచేస్తే తప్ప వారి వృత్తి కొనసాగని పరిస్థితి వుంది. చీరెల, ధోవతుల సబ్సిడి పథకంవల్ల చేనేత కార్మికులు గతములో వుత్పత్తిచేసిన సరుకు అమ్ముడుపోయినమాట వాస్తవము. కనుక దానిని ఒక పద్ధతి ప్రకారము, ప్రభు త్వం యీ అనుభవంద్వారా, చేనేత పారిశ్రామికులకు ఉపాధికల్పనకొరకు కొన్ని నిర్దిష్ట

మైన ఏర్పాట్లు చేయాలని సూచిస్తున్నాను. ఏమందే, కేంద్ర ప్రభుత్వం యిచ్చేటటువంటి జనతా చీరెలు, ధోవతులు, నేషనల్ టెక్స్టాయిల్ కార్పొరేషను ద్వారా కేంద్ర ప్రభుత్వం నష్టం భరించి యివ్వాలి, మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేనేత పారిశ్రామికులకొరకు సబ్సిడి పథకం కావాలని, ప్రజలకు వినియోగించడానికి అవసరమని కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరాలి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ నిధుల నుండి కూడ కొంత డబ్బును కేటాయించాలి. ఆ విధంగా కేటాయించి చేనేత మగ్గాలను సర్వేచేసి వారు సంవత్సరములో ఎన్ని చీరెలు, ధోవతులు వుత్పత్తి చేయగలరో తేల్చి వారికి ఆ విధంగా కోటాలు యిచ్చి వారు వుత్పత్తి చేసినవాటికి గిట్టుబాటు మజూరీ నిర్ణయించేసి సొసైటీలద్వారా ప్రొక్యూర్‌చేసి ఆ వచ్చిన చీరెలను ధోవతులను పచ్చకార్డు వున్నవారికి సబ్సిడి పథకంద్వారా అమలు జరిపితే బాగుంటుంది. సంవత్సరము మొత్తంమీద 10, 15 కోట్లు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఖర్చుపెడితే చేనేత పారిశ్రామికులకు నిర్దుష్టమైన ఉపాధి ఏర్పడి వారు యీ తెలుగుదేశము ప్రభుత్వాన్ని అన్నివిధాల గమనించే పరిస్థితిలో వుంటారు. వారికి జీవనోపాధి కలుగుతుంది. 30 సంవత్సరాలనుండి చేనేత పారిశ్రామికులు చీరెలు, ధోవతులు వారికి కేటాయించాలనే వారి నినాదం అమలులోకి రావడమేగాకుండా వారికి నిర్దుష్టమైన జీవనోపాధి కలిగి వారు జీవితం కొనసాగించడానికి ఎంతైనా ఆస్కారం వుంటుంది. ఈ విషయాన్ని మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గమనించాలని కోరుతున్నాను.

ఇంకొక ముఖ్య విషయము మన రాష్ట్రములో అనేక పరిశ్రమలు మూతపడే పరిస్థితి వుంది. ముఖ్యంగా కో ఆపరేటివ్ స్పిన్నింగు మిల్లులు, కో ఆపరేటివ్ షుగరు ఫ్యాక్టరీస్. కొన్ని ప్రైవేటు యాజమాన్యములో వున్నవి. సుమారు 50, 60 ఫ్యాక్టరీలు వేలాదిమంది నిరుద్యోగులయ్యేదానికి వీలుగా మూతపడి వున్నవి. మూతపడే దానికి సిద్ధముగా వున్నవి అవి మూతపడకుండా అవసరమైన తగు రక్షణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యివ్వాలి. ఒకవేళ ప్రైవేటు యాజమాన్యం నడపలేని పరిస్థితిలో వుంటే ప్రభుత్వమే స్వాధీనం చేసుకొని నడిపేట్లు చూడాలి. ఉదాహరణకు చల్లపల్లి ఫ్యాక్టరీని మూసి వున్నారు. అక్కడి కార్మికులకు 50 లక్షల రూపాయల జీతాల బకాయ వుంది, అట్లాగే రైతాంగానికి బకాయ వుంది. నెల్లూరు జిల్లాలో కో ఆపరేటివ్ స్పిన్నింగు మిల్లు మూతపడే ప్రమాదం వుంది. దానిమీద రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అత్యవసర చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. పరిశ్రమలు మూతపడనీయకుండా చూచి కార్మికుల జీవనోపాధిని రక్షించాలి. ఆంధ్ర రాష్ట్ర సంపద పరిశ్రమలు మూతపడడంవల్ల కృంగిపోకుండా వుండేదానికి తగుచర్యలు తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. పోతే గత 37 సంవత్సరాల నుండి మన రాష్ట్రం ఎందుకు వెనుకబడి వుంది. దానికి కారణం ఎవరు, ఏమిటీ అనే లోతుపాతులకు పోవలసిన అవసరంలేదు. ఏది ఏమైనప్పటికీ వెనుకబడిన ఆంధ్ర రాష్ట్రాన్ని ముందుకు తీసుకుపోవడం యీ అసెంబ్లీ బాధ్యత, యీ ప్రభుత్వ బాధ్యత. ఈ బాధ్యతను నిర్వహించడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీసుకునే

అన్ని సక్రమమైనటువంటి కార్యకలాపాలకు, చర్యలకు మా సహకారం అందించడం జరుగుతుంది. ఆంధ్ర రాష్ట్రములో అట్టడుగున వుండే వ్యవసాయ కార్మికుల, రైతుల, చేనేత పారిశ్రామికుల, కార్మికుల, కష్టజీవుల మధ్యతరగతి ప్రజానీకంయొక్క శ్రేయస్సును దృష్టిలో పెట్టుకొని మేము చేసిన సూచనలను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తక్షణ చర్యగా భావించి వాటిని అమలు జరపడానికి చర్య తీసుకోవాలని సభాధ్యక్షుంద్వారా విన్నవించుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

5-00 p.m. శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు (మంథని) :— అధ్యక్షా. 8వ మొదటి శాసనసభ సమావేశానికి గవర్నరు ప్రసంగం జరిగింది. సాధారణంగా ప్రభుత్వం వ్రాసి యిచ్చినట్లే గవర్నరు చదువుతారన్నది మనము తెలుసుకుంటే సరిపోతుంది. ప్రభుత్వంమీద యెప్పుడయినా విమర్శ జరుగుతుంది. గవర్నరు ప్రసంగం సామాన్య పద్ధతిలో జరుగలేదు కనుక నిరసన తెలుపుతున్నాను. గవర్నరు ప్రసంగంలో ప్రకృతి విపత్తుల విషయం చెప్పుతుంటూ, 1983లో యీ వరదలు, అనావృష్టి వచ్చినప్పుడు కూడా సరియైన పద్ధతిలో ఉద్యోగస్థులు సహకరించినారని చెప్పినారు. మొత్తంమీద 294 మంది యెన్నికయిన అసెంబ్లీలో వారి నియోజకవర్గంలో వారికి జరిగినపనులు చూస్తే తెలుస్తుంది. మా నియోజకవర్గంలో జరిగింది సక్రమంగా లేదని తెలియజేస్తున్నాను. ఎందుచేతనంటే 1983 లో యెప్పుడయితే వరదలు వచ్చినాయో అప్పుడక్కడ ప్రాజక్టులకు, రోడ్లు చెడిపోవడం యిసుకతో నిండిన భూములు విషయంలో ప్రభుత్వం యెటువంటి చర్య తీసుకోలేదు. మా, మంతెన నియోజకవర్గంలో కన్నాల మైనర్ యిరిగేషన్ ప్రాజక్టు ఉంది. అది తెగిపోతే అక్కడ రెండు సంవత్సరములవరకు దానిని రిపైర్ చేయడానికి టెండర్ పిలవక ఆఖరుకు మొన్న మైనర్ ఎమౌంట్ ఎలాట్ చేసి టెండర్ కు యివ్వడం ఆవిధంగా 2, 3 వేల ఎకరములు పంటను రానియ్యకుండా నష్టం చేయడం, ప్రభుత్వాధికారులు సక్రమంగా పనిచేసినారని గవర్నరు ప్రసంగంలో చెప్పడం విచారకరమైన విషయం.

వారు సరిగా పనిచేయలేదని చెప్పడం తప్పులేదని మనవిచేస్తున్నాను. అది ఒకటే కాదు. కోఆపరేటివ్ అగ్రికల్చరల్ డెవలప్‌మెంటు బ్యాంకుద్వారా యిసుకనిండిన భూములలో యిసుకను తీసివేసుకోవడానికి రుణాలు యిప్పించడానికి సహాయపడకూండా నేటివరకు వారికి డబ్బు యివ్వకుండా ప్రభుత్వం యీ విధంగా ప్రభుత్వాధికారులు సక్రమంగా చేసినారని చెప్పడంలో యెంత న్యాయం ఉందో ఆలోచించాలి. గవర్నరు ప్రసంగంలో పంటల విధానాన్ని గురించి బాగానే చెప్పినారు. పంటలు పండకుండా ఉన్నదానికి ధరా? పంట పండినదానికి ధరా? అర్థంకాకుండా ఉంది. మా దగ్గర పార్లమెంటు యెన్నికల ముందు పోచంపాడు కాల్వనీరు 42,000 ఎకరముల భూమికి రెండవ పంటకు విడిచిపెట్టడానికి ఒక జీ. వో. తెచ్చి మొదటిపంటకు నీరు యివ్వనివారికి వారు ఆ నీరు తీసుకున్న తర్వాత ఆ కెనాల్‌లో ఒక చుక్క నీరులేకుండా ఎండిపోయింది. నీరు సరఫరాలేకుండా కొన్నివేల

ఎకరాలు ఎండిపోయి పంటలులేక ప్రజలు నష్టపడినారు. నీరు యిస్తున్నామని చెప్పినారు. పార్లమెంటు యెన్నికల తర్వాత పంటలు ఎండిపోయి, ఆ గడ్డిని అంతా పశువులకు వేసు కున్న తర్వాత నీరు యిచ్చినారు. దీనికి నిరసన చెప్పకుండా తప్పలేదు. ఇక ఉద్యోగాల విషయానికి వస్తే ప్రభుత్వం ఉద్యోగాల నియామకం విషయంలో, యే పద్ధతి అనుసరిస్తు న్నారో తెలియదుకాని ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్చేంజీలో జరిగే అన్యాయాలు అందరికీ తెలిసిన విషయమే. సింగరేణి కాలరీస్‌లో ఎన్.టి.పి.సి ఉద్యోగాలకు 1976లో ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్చేంజీలో రిజిష్టరు చేసుకున్నవారికి కాల్ వస్తుందని చెప్పి 1974, 1975 లో రిజిష్టరు చేసుకున్నవారికి కూడా కాల్ రాకుండా ఉంది. 1977, 1978, 1979 మరియు 1980లో రిజిష్టరు చేసుకున్నవారికి కూడా కాల్ రాకుండా అదే పరిస్థితి ఉంది. నిరుద్యోగ సమస్యను పరిష్కరిస్తామని చెప్పినారు. ఈ విషయం యిప్పుడయినా ఎంక్వయిరీ చేయించండి. శ్రీ రాజేశ్వరరావుగారు, తదితరులు కూడా చెప్పినారు. ఇదే పద్ధతిలో నడుస్తూ ఉంటే 1984లో రిజిష్టరు చేసుకున్నవారికి కాల్ యెన్ని సంవత్సరాలకు వస్తుందో అర్థం కాకుండా ఉంది. రెండవది ఆఫీసులలో లంచగొండితనం యెక్కువ అయిందనడంలో సందేహం లేదు భూ సంస్కరణ విషయం చక్కగా చెప్పినారు. ఈ చట్టాన్ని తెచ్చింది యే ప్రభుత్వంఅయినా మిగులు భూములు బంజరు భూములనండి, పోరంబోకు భూములనండి యేమైనా కొన్నివేల ఎకరములు మా ప్రాంతంలో ఉన్నాయి. మా నియోజకవర్గంలో యిన్నివేల ఎకరములు మిగులుభూమి ఉందని కమిటీలో మేము వేలెత్తిచూపి రెండు సంవత్సరములు అయింది. ఇంతవరకు డబ్బులు యిచ్చినవారికే పట్టాలు యిచ్చినారు తప్ప డబ్బు యివ్వ నివారికి యివ్వడంలేదు. దానిమీద సరియైన ఎంక్వయిరీ చేయడంలేదు. ఈవిధంగా డబ్బు ద్వారా పట్టాలు యిచ్చే పద్ధతి మంచిదికాదు. భూములులేని నిరుపేదలకు మిగులుభూమి దొరికేటట్లు చూడాలి. వైద్యవిషయానికి వస్తే యింతలో చాలావాట్లు ప్రైమరీ హెల్త్ సెంటర్స్ నియమించి నట్లు చెప్పినారు. ఆశ్చర్యకరమైన విషయం యేమిటంటే 2 సంవ త్సరములక్రితం అప్పుడు ఉన్న జి. ఓ. ప్రకారం నా మంతెన నియోజకవర్గంలో కమాన్ గ్రామములో డిస్పెన్సరీని ఓపెన్ చేయడానికి రూ. 50,000 లు చెల్లించి, 2 ఎకరములు భూమి యిస్తే యీనాటివరకు అక్కడ డిస్పెన్సరీ ఓపెన్‌కాలేదు.

డిస్పెన్సరీ మంజూరు విషయం హెల్త్ సెక్రటరీ దగ్గరవుందని అన్నారు. ఇప్పటికీ మంజూరు కాలేదు. తాలూకా 30 పడకల ఆసుపత్రి చేస్తామని అన్నారు. సెక్రటేరియట్ దగ్గరకు వెళ్ళితే నో ఫండ్స్ అని అంటున్నారు.

"As there are no funds at present, Whenever we find funds with the Gyvernment, we will sanction it," is the communication which I received.

ఈ ప్రభుత్వము ఎక్కడ ఆసుపత్రి ఓపెన్ చేస్తారో తెలియదు. నేను రెండు ఆసుపత్రుల గురించి చెప్పాను ఏమీ కాలేదు. ఈ ప్రభుత్వములో, డాక్టర్లు ఎందరున్నారు, ఎన్ని ఆసుపత్రులున్నాయి ? ఎందరు లేడీ డాక్టర్లున్నారు ఈ రాష్ట్రములో అనేది తెలియనివారున్నారు. మాజీ ఆరోగ్య శాఖా మంత్రి గారిని సెక్రిటేరియట్ దగ్గరకు వెళ్ళి అడిగితే క్రిందినుండి సమాచారము తెప్పిస్తామని అన్నారు. క్రిందనుంచి లేడీ డాక్టర్లు లేరని సమాచారము రాబట్టడానికి రెండు సంవత్సరాలు పట్టింది. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వము వచ్చి 2 సంవత్సరాలైంది. లేడి డాక్టరును వేయలేదు. మరి ఇవన్నీ అభివృద్ధి చేశామని మాట్లాడుతున్నారు. తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్సులో 30 పడకల ఆసుపత్రులు లేవు. పరిస్థితి ఎంత అధ్వాన్నంగా వుందో గమనించండి.

విద్య : సామాన్యంగా మారుమూల గ్రామాలలో వున్న పిల్లలకు ఉచిత విద్యను అందించాలని అనుకొంటున్నాము. మంచిదే. తాలూకాకు మినిమం ఫెసిలటీ అంటే ఒక జూనియర్ కాలేజీని ఏర్పాటు చేస్తామని ఎపుడో చెప్పారు. డబ్బు లేకపోతే జూనియర్ కాలేజి వుండదు. మహదేవపూర్ వుంది. అక్కడ తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్. అక్కడ ఇప్పటికి జూనియర్ కాలేజి పెట్టలేదు. కనీసము పాలిటెక్నిక్ లేకపోతే ఐ.టి.ఐ. అయినా పెడితే కొంతవరకు నిరుద్యోగ సమస్య తీరుతుంది. సెల్ఫ్ ఎంప్లాయిమెంట్ స్కీములను పెట్టండి అంటే ఏమి చర్య తీసుకోలేదు.

ప్రతి గ్రామానికి నీటి సరఫరా అత్యావసరము. పూరూర బస్సు అన్నట్లుగా గ్రామీణ నీటి సరఫరా అన్నారు. 2500 మిలీ వాటర్ సప్లయి స్కీములను 10-12 గ్రామాలలో తీసుకొని, ఏ 1-2 గ్రామాలలోనో చేశవ్‌చేసి, మిగిలినగ్రామాలను అలాగే వదలి వేస్తున్నారు. వాటిని పూర్తి చేయాలంటే ఏ 10 ఏండ్లో పడుతుంది. దానివలన తంగా విపరీతమైన వడ్డీ భారం పడుతుంది. కనీసము బోర్ వెల్స్ ద్వారానైనా గ్రామాలలో త్రాగునీటి వసతి కల్పించండి. ఐ.డి.సి. స్కీము క్రింద కుంటలను నింపితే కనీసము పశువులకయినా నీరు త్రాగుటకు వీలు ఏర్పడుతుంది. ఈ ప్రభుత్వము మంచి పనులు చేస్తారని అనుకొన్నాము. మరి ఎందుకు ఈ మంచి పనులు చేయలేదని అడుగుతున్నాను.

విద్యా విధానము చూస్తే మారుమూల గ్రామాలకు విద్యనందించాలని అన్నారు. గ్రామాలలో 36 వేలు లేనిది ఒక హైస్కూలు వచ్చే పరిస్థితి లేదు. 8వ క్లాస్ కావాలంటే, 12,500 రూపాయలు కావాలి. అది కట్టినా కూడా 2 సంవత్సరాలు అయినా కూడా ప్రభుత్వము నుండి పర్మిషన్ రాలేదు. పర్మిషన్ రాలేదని దూర ప్రాంతాలకు పిల్లలను పంపుతున్నారు. ఉదా॥ గంగారం అనే గ్రామంలో స్కూలుకు పర్మిషన్‌రాలేదు. అక్కడి పిల్లలను వేరే సెంటరుకు వెళ్ళాలని అంటున్నారు. మంత్రివర్యులు ఒకరే వున్నారు. అన్నింటికి సమాధానము చెబుతారని అనుకొంటున్నాను.

విద్యుచ్ఛక్తి చాలా పెద్దది. ఇంటింట దీపమన్నారు. మంతెన ప్రాంతములో 26 గ్రామాలున్నాయి. అక్కడ ట్రాన్స్‌ఫార్మర్ వుంది. అయితే ఒక బల్బు మాత్రం వెలుగుతున్నది. చాలా గ్రామాలు విద్యుదీకరణ అయినట్లు వుంది. కరీంనగర్ జిల్లా శాసనసభ్యులున్నారు. వారి దగ్గర కూడా ఈ సమాచారం వుంది. రెండు సంవత్సరాలయినా మంతెన ప్రాంతములో కరెంటు సప్లయి లేదు. ఎస్. ఇ దగ్గరకు వెళ్ళి లంచము యిచ్చిన వాళ్ళకే కనెక్షన్ ఇస్తున్నారు. మహాదేవపురం వుంది. ఆర్.ఇ.సి. స్కీము క్రింద అక్కడ 3/4 గ్రామాలకు 5 మైళ్ళ వరకు కరెంటు లైను అడవిప్రాంతము నుండా వెళ్ళాలి. ఆర్.ఇ.సి. స్కీము వచ్చి 2 సంవత్సరాలయింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వము వారు కేంద్రానికి వ్రాయాలి, వారి పర్మిషన్ తీసుకోవాలి. అంతవరకు అక్కడ అటవిశాఖ అధికారులు వారి అడవి గుండా లైను వెళ్ళుటకు అనుమతించడం లేదు. నేను కూడా వెళ్ళి మాట్లాడాను. లాభం లేదు.

ఈ విషయంలో అధికారులతో మాట్లాడితే వారు ఏమంటున్నారంటే స్టేటు గవర్న మెంటు పర్మిషన్ తెప్పించుకోవాలి అంటున్నారు ఈ విధంగా సెంట్రల్ గవర్నమెంటు పర్మిషన్ కావాలని, స్టేటు గవర్నమెంటు పర్మిషన్ కావాలని అంటే ఏమీ లాభంలేదు. ప్రజలు చాలా బాధపడతారు, ఈ విధంగా అంటున్నవారిమీద యీ ప్రభుత్వం ఏమీ యాక్షన్ తీసుకోకపోతే చాలా విచారించవలసిన విషయం మారుమూల గ్రామాలకు చెర వలసిన విధంగా యీ సబ్సిడీలు గవర్నమెంటువారు యిచ్చేవి అందడం లేదు. వ్యవసాయ రంగంలో ఉత్పత్తి అధికంచేయడానికి రైతులు స్వంత బావుల కోసం అప్లికేషన్ పెట్టి కుంటే ఎన్ని బావులు త్రవ్వించగలిగారు? కనీసం ఉండడానికి యిల్లు, తినడానికి తిండి, కట్టుకోవడానికి బట్ట లేక గ్రామాంలో బాధపడుతున్న గ్రామవాసీకం అకలు ఏ విధంగా తీరుతాయి? అంతే కాకుండా ఊరికి ఒక బస్సు, ఇంటికి ఒక బల్బు పథకం ఏమి చేశారు? ఇక పారిశ్రామిక రంగంలో ఎన్నో వసతులు కల్పించామని గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో తెలిపారు. కాని యీ గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో యీ ప్రభుత్వం యీ విధంగా చేయబోతున్నది అని చెబితే మంచిది కాని గత ప్రభుత్వం యీ పని చేయలేదు అని చెప్పడం మంచి పద్ధతి కాదు. సిటీలో ఉద్యోగాల కొరకు వచ్చిన గ్రామ ప్రజల నిరుద్యోగులుగా ఉన్న వారు యీ పారిశ్రామిక రంగంలో కొత్త ఇండస్ట్రీస్ స్థాపించక పోతే వారి బ్రతుకు ఏమి కావాలి? గ్రామాలలో ప్రజలు సమస్యలు ఏమిటో తెలుసు కొని యీ ప్రభుత్వం వారికి సహాయం చేయాలి.

ఒక ఫారెస్టు భూముల సాగు విషయంలో ఫారెస్టులలో 50 సంవత్సరాలనుంచి తాత, ముత్తాతలనాటినుంచి దున్నుకుంటున్న భూములను వారు సాగుచేసుకోకుండా చూడ డానికి యీ ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు ఆఫీసర్లు అనేక విధాల ఆటంకాలు కల్పిస్తున్నారు. ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు ఆఫీసర్లు అనేక విధాల ఆటంకాలు కల్పిస్తున్నారు. ఫారెస్టు ఏరి

యాలో సాగుచేసుకుంటూ భూమి సాగుచేసుకోవడానికి ఒక బావి త్రవ్వుకుంటే ఆ బావిని కూడా పూడ్చి వేస్తున్నారు. అడవులలో ఎక్స్‌టెంషన్ ప్రోగ్రాము అంటూ సాగుచేసుకునే రైతులను, గిరిజనులను దెబ్బలు కొట్టి భూములను వెడలగొడుతున్నారు. ఈ విధంగా అయితే యీ ప్రభుత్వం ప్రజలవద్దకు వెళ్లి సంక్షేమ కార్యక్రమాలు అమలు పరుస్తున్నామని ఏ విధంగా చెప్పుకోగలుగుతుంది ? ఇటువంటి విషయాలన్నీ గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో తెలపనందుకు నిరసన తెలుపుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. వెంకటేశ్వరరావు (వినుకొండ) : అధ్యక్షా, గవర్నరు ప్రసంగానికి నా అభినందనలు తెలుపుతూ కొన్ని సూచనలు యీ ప్రభుత్వం ముందు ఉంచదలచుకున్నాను. ప్రధానంగా కాంగ్రెసు పరిపాలనలో కంటే యీ తెలుగుదేశం పరిపాలనలో మవులికమైన మార్పులు ఉంటాయని ఆశించే ప్రజల వాంఛలను యీ ప్రభుత్వం నెరవేరుస్తుందని ఆశిస్తున్నాను. ప్రధానంగా గ్రామాలలో యీ రోజుకు కూడా యీ డ్రింకింగు వాటర్ కొరకు బాధపడే గ్రామాలు ఉన్నాయి. మా కానిస్టిట్యుయెన్సి వినుకొండలో 300 జనాభా పైబడి మంచినీరు లేక కరువులో ఉన్నారు. ఇప్పూరు, వినుకొండ తాలూకాలలో ఫ్లోరిన్ కంటెంటు వాటర్‌లో ఎక్కువవుండి అవి గవర్నమెంటు లిస్టులో ఉన్నాయి. కాని యింతవరకూ యీ ప్రభుత్వం ఆ గ్రామప్రజలకు మంచినీటి సౌకర్యం కొరకు సహాయం చేయడంలేదు. నా నియోజకవర్గంలో నాగులేరు చెరువులు ప్రక్కన ఉన్నా మంచినీటి సౌకర్యంలేదు. 100 మంది జనంలో 90 మంది మంచినీటికి యిబ్బంది పడుతున్నారు. ఇకపోతే బస్సుల సౌకర్యాలు, రోడ్ల సౌకర్యాలు గ్రామాలలో బొత్తిగా ఉండడంలేదు. నా నియోజకవర్గంలో మట్టి రోడ్డు కూడా లేని గ్రామాలు యిప్పటికీ ఉన్నాయి. నెదర్‌లెండు స్కీముల క్రింద యీ గ్రామాలకు మంచినీటి సౌకర్యం కలుగజేస్తామన్నారు. కాని యింతవరకూ ఆ పని జరగలేదు. ఏదో కొత్త తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వచ్చి మేలు చేస్తుందని ప్రజలు ఆశతో ఉన్నారు కాని వారికి ఆశ నెరవేరడంలేదు. కాబట్టి నా నియోజకవర్గంలోని గ్రామాలకు మంచినీటి సౌకర్యం కలిగించాలని కోరుతున్నాను. ఇక పోతే ఇరిగేషన్ సౌకర్యం కలుగజేయడానికి నాగార్జునసాగర్ నీటిని వాడుకోవచ్చును. మా ప్రాంతాలలో పర్కొలేషన్ టాంకులు ఏర్పాటు చేయవచ్చును. నా నియోజకవర్గంలోని గ్రామాల ప్రక్కనే వాగులు ఉన్నాయి. కాని అక్కడ ఆ వాగులలోని నీటిని ఉపయోగించుకోవడానికిగాను డైవర్షన్ స్కీములు లేనందువల్ల పైరులకు నీరు అందడంలేదు. ఇరిగేషన్ సౌకర్యం లేక మాగాణి భూములు కూడా పంటలు వేసుకోవడానికి అవకాశం ఉండడంలేదు. ఇకపోతే ఇరిగేషన్ డిపార్టుమెంటులో లస్కర్స్ విపరీతంగా లంచగొండితనానికి అలవాటు పడిపోయి డబ్బు యిస్తేనే పొలాలకు నీరు యిస్తున్నారు. నా నియోజకవర్గంలో కొన్ని ప్రాంతాలలో వేరుశనగ పంట వేయడం జరిగింది. కాని అక్కడ రైతులు ఆ పొలాలకు నీరు అందక చాలా బాధపడుతున్నారు. ఇంత

వరకూ ఆ ప్రాంతాలలో వర్షాలు పడక పంట చేతిక్కి-చుకోవడానికి వీలులేక రైతులు అనేక యిబ్బందులు పడుతున్నారు. నాగులేరు చెరువులకు నీరు యివ్వవచ్చును. కాని ప్రభుత్వం అటువంటి కార్యక్రమాలు తీసుకోవడంలేదు. ఆ కార్యక్రమాలు జరిపివేస్తేనే కాని మా గ్రామ ప్రజలను ఆదుకోలేము. ఇక మా నియోజకవర్గంలో కొంతమందిరైతులు మిర్చి పంట పండించడం జరిగింది. అది మార్కెటులోనికి తీసుకొని వెళ్ళినపుడు క్వింటాలు 2000 రూపాయలు ఉండేది యిప్పుడు దాని ధర 800 రూపాయలు పడిపోయింది. ఇపుడు వ్యవసాయ ఉత్పత్తులుఅంటే మిర్చికూడా వ్యవసాయ ఉత్పత్తి క్రిందే వస్తుంది. కాబట్టి యీ మిర్చి రేటును పెంచే విషయంలో ప్రభుత్వం ఆలోచన చేయాలి. మధ్య దళారీలు యీ మిర్చిని కొని మార్కెటులోనికి కొంతకాలం సరుకు రాకుండాచేసి తరువాత రేట్లు పెంచి వారు లాభ పడుతున్నారు కాని పండించిన రైతులు ఏమీ లాభపడడంలేదు. ప్రకృతి సిద్ధంగా నీటి వసరులు లేనందువల్ల రైతులు చాలా నష్టపడుతున్నారు. పోనీ పండించిన ఉత్పత్తులు కొంతకాలం నిల్వచేసుకొని రేటు వచ్చినపుడు అమ్ముకుందామంటే రైతులు పంట దాచుకోవడానికి గ్రామాలలో మార్కెటుయార్డులు లేవు. కాని ఆమార్కెటు యార్డుల సదుపాయం మిల్లర్లకు యిస్తున్నారు. రైతులకు యివ్వడంలేదు. కాబట్టి రైతులు పండించే ధాన్యం నిలవచేసుకోవడానికి మార్కెటు యార్డుల సదుపాయం కలుగజేయాలని కోరుతున్నాను. ఆ అటువంటి పరిస్థితులలోనే రైతులు పండించిన ఉత్పత్తులను సరైన రేటుకు గ్రామాలలో అమ్ముకోగలుగరారు.

5-30 p.m

మిర్చి రైతులు అపరిమితంగా నష్టపడినారు. వేరుశనగకు కూడా వారి చేతుల నుండి బయటకు వచ్చేసరికి ధర పడిపోయింది. ఈ విషయంలో కేంద్రాన్ని చూపడం. వారు ధర నిర్ణయించాలని సాకు చూపడం చేస్తే ప్రజలు నమ్మరు. ఇవన్నీ చేస్తున్నది మార్వాడీలు. కేంద్రానిది కాదు. పసుపు, ధాన్యము మొదలైన అనేక వస్తువులు లోకల్‌గా ఉండే మార్వాడీలు, వర్తకులు చేస్తున్నారు. ఏ 10లక్షలకో 20లక్షలకో కొనడమూ, వెంటనే 30లక్షల రూపాయలు రావడమూ, ఆ రకంగా రైతుస్థితి పడిపోవడమూ జరుగుతోంది. దీనినిగురించి ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. మైనార్ఇర్రిగేషన్‌స్కీములు చాలాఉన్నాయి, వాటికి ఒక ప్లాన్ లేదు. క్రొత్త ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత 35 ఏళ్ళ కాంగ్రెసు ప్రభుత్వంలో నష్టాలు జరిగాయి అంటే లాభంలేదు. పాత ప్రభుత్వానికి, క్రొత్త ప్రభుత్వానికి తేడా ఉండాలి. పనులలో, విధానాలలో మార్పు ఉండాలి. బడ్జెటు ప్రసంగం ఎప్పటిలాగానే ఉంది. మార్పు లేదు. మౌళికమైన మార్పు రావాలంటే జరగవలసిన పద్ధతి ఇది కాదు. గవర్నరు గారు మాస్‌స్కేల్‌లో మంత్రులతో ప్రమాణ స్వీకారం చేయించారు. ఇదంతా మనం కాన్స్టిట్యూషన్‌కి ఇచ్చే లిప్‌సింపతీగానే ఉంది. కానీ మర్యాద పూర్వకంగా లేదు. ఎవరు హృదయ పూర్వకంగా ప్రమాణం చేస్తున్నారో మనకు తెలియదు. అంత తొందరపాటు ఎందుకో నాకు అర్థం కాలేదు. ఏదో ఎమర్జెన్సీఅయితేనో

తాత్కాలిక ప్రభుత్వం అతి త్వరగా ఏర్పడే పరిస్థితి ఉండేనో తప్ప ఏదో సెంట్రల్‌వారు పొరపాటు చేశారని మనం కూడా చేస్తే రాజ్యాంగానికి మర్యాద ఇచ్చినట్లు కాదు. హాస్పిటల్స్‌లో పెద్ద సిరంజి నిండా మందు వేసి అదే రోగులందరికీ గుచ్చినట్లుగా ఈ కార్యక్రమం జరిగింది. మార్పు ఉండాలి. ఏ రకంగా అంటే బడ్జెటు ప్రసంగానికి, గవర్నర్ ప్రసంగానికి ముందు ఎం.ఎల్.ఎ. ల నందరినీ సమావేశపరిచి వారివారి నియోజక వర్గం లోని ఇబ్బందులను, కావలసిన వనరులను ఆకళింపుచేసుకుని వాటిని పొందుపరిస్తే బాగుంటుంది. కానీ ఈ ప్రభుత్వం కూడా కాంగ్రెసు ప్రభుత్వంలాగానే చేస్తోంది. లాభం ఉండదు. మెజారిటీ ఉంది కనుక ముందుకు పోతారు. గవర్నరు ప్రసంగం కాగానే బడ్జెటు వచ్చింది. అంత హడావుడి ఎందుకో తెలియదు. నియోజక వర్గంలోని వ్యక్తులను పార్టీల వారిని, సభ్యులను సమావేశపరచాలి. ఇబ్బందులు తెలుసుకోవాలి. ఏ మేరకు ఆ ఇబ్బందులు తీర్చగలరో, వనరులను ఏ మేరకు సేకరించగలరో చూడాలి. సమస్యలు పరిష్కరించాలంటే ప్రతి చోట ఉండే నీటి వనరులేమిటి, మైనర్ ఇరిగేషన్ రోడ్స్ ఎక్కడ లేవు. అని క్రింది స్థాయి నుండి రావాలి. కానీ ఈ బడ్జెటులు ఎ సి. రూం ల నుండి వస్తున్నాయి. అన్ని ప్రణాళికలు వచ్చినా సమస్యలు పరిష్కారం కాక పోవడానికి కారణం ఇదే. ఈ రకంగానే చేస్తుంటే తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంలో సమస్యలు పరిష్కారం కావు. క్రింది నుంచి బ్లూ ప్రింట్స్ తయారు చేసి ఏ రోడ్డు అవసరమో, ఏ నీటి సౌకర్యం అవసరమో, ఏ రకంగా పరిష్కారం చేయగలమో, భూగర్భ జలం ఎక్కడ ఉందో అని కనుక్కోని పక్షంలో సమస్య అలాగే ఉంటుంది. విద్యుత్ సౌకర్యాల గురించి చెప్పారు. గ్రామాలకు చక్కగా సరఫరా చేస్తున్నట్లు చెప్పారు. కానీ విద్యుత్ కొన్ని గ్రామాలలో మాత్రమే ఉంది, సుగాలీలకు ఇవ్వాలన్నారు. స్లోగన్స్ బాగుంటాయి. ప్రసంగాలు బాగుంటాయి. కానీ ఆయా పంచాయతీలలో నిధులుండవు, పంచాయతీ డబ్బు కడితేనే కరెంటు ఉంటుంది. లేకపోతే ఉండదు. ఉప్పలపాడు అనే గ్రామం వుంది.అక్కడి పంచాయతీకి నిధులు లేవు. దాదాపు 14 సంవత్సరాలుగా కరెంటు లేదు. ఈ రకంగా ఎన్నో గ్రామాలున్నాయి. ఇంటింటికి కరెంటు అన్నారు, అది కూడా జరిగేది కాదు. అనుకునేదానికి, ఆచరణకు తేడా ఉంటుంది. పంచాయతి డబ్బు కడితేనే కరెంటు ఇవ్వడానికి వీలుంటుంది. లేకపోతే హరిజన వాడకు కూడా ఉండదు. బి. సి. లకు అసలే లేదు. పంచాయతీలు ఎటువంటి పరిస్థితుల్లో ఉన్నాయంటే మూడు వేలు నాలుగు వేల రూపాయల ఆదాయమున్న పంచాయతీలు చాలా ఉన్నాయి. వాటి గురించి సమగ్రంగా ఆలోచించాలి. ముఖ్యంగా గ్రామాలకు నిధులున్నాయో, లేదో అనేది చూడాలి. కరెంటు ఉపయోగిస్తున్నారో లేదో చూడాలి. నిధులు లేని చోట నిధులు సప్లయి చేయడానికి ఎంత వరకూ వీలుంటుందో చూడాలి. అందరికీ బట్టలు ఇస్తామని, ఇళ్లు కట్టిస్తామని అన్నా కానీ ఈ సమస్య మూడు వందల సంవత్సరాలైనా పరిష్కారం కాదు. కాంగ్రెసు వారు ఫెయిల్ అయింది ఇక్కడే. ఈ ప్రభుత్వం కూడా అవుతుంది

కాగితాలమీద లెక్కలుంటాయి. సమస్య పరిష్కారంకాదు. వనరులు చూపాలి. హరిజనులు గిరిజనులు ఇతర తెగల వారు రాజకీయ పార్టీలు ప్రచారం చేస్తున్న సంగతులు సమ్మే పరిస్థితి ఉంది. వారి పరిస్థితి అట్లాగే ఉంది. మెరుగు పడడం లేదు. ప్రభుత్వంలో మార్పు వచ్చిందనీ ప్రజలకు సంబంధించిన ప్రభుత్వం వచ్చిందని అనుకునే వీలు కల్పించాలి. ఇళ్ళు కట్టిస్తామన్నారు. పంచాయతి సమితికి మూడు వందలు, నాలుగు వందల ఇళ్ళు కట్టిస్తే సమస్య పరిష్కారం కాదు. వారి కాళ్ళ మీద వారు నిలబడే వీలు కల్పించాలి. మనకు వనరులున్నాయి. గవర్నమెంటు పోరంబోకును వ్యక్తులకు ఇవ్వకుండా, హరిజనులకు, గిరిజనులకు, వెనుకబడినవారికి సమిష్టిగా ఇచ్చేట్లుగా, ప్రభుత్వపరంగా ట్రాక్టర్లు ఇచ్చేటట్లుగా, మందులు, ఎరువులు ఇచ్చేట్లుగా చేస్తే వారు వారి కాళ్ళ మీద నిలబడగలుగుతారు. బినామీ పేరుతో ఉంచే సమస్య పరిష్కారం కాదు. ఇక విద్య విషయానికి వస్తే ఒక చిన్న స్కూలును అప్పర్ ప్రైమరీ స్కూలుగానూ, హైస్కూలుగాను మార్చాలి అంటే గత ప్రభుత్వంలో ప్రతి దానికి హైదరాబాదుకు రావలసి వచ్చేది. సెక్రెటేరియట్ చుట్టూ తిరగాలి. కలెక్టరు, జిల్లాపరిషత్‌లలోనే పనులు జరిగేటట్లు చూడాలి. ఇవన్నీ మంత్రులే ఎందుకు చేయాలి? గత ప్రభుత్వంలో వలె పంచాయతీ బోర్డు మీద అవిశ్వాస తీర్మానం వస్తే. సెక్రెటేరియట్‌లో మంత్రుల చుట్టూ తిరగవలసిన అవసరం వస్తోంది. ఇక రిప్రజంటేషన్లు, ఎలిగేషన్స్ ఇస్తే ముఖ్యమంత్రిగారి పేరుతో మంత్రుల పేరుతో అన్నీ ఎండార్స్ చేయడం జరుగుతుందే కాని తరువాత వాటి సంగతి ఏమిటో ఎవరికీ తెలియదు. వారికీ తెలియదు, మాకూ తెలియదు.

దీనివల్ల సమస్య పరిష్కారంకాదు. మీరు జిల్లా లెవెల్లో కొన్ని పెట్టాలి. సెక్రటేరియట్‌లో కొన్ని పెట్టాలి. జిల్లా లెవెల్‌లో పరిష్కారం కానివి ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చినప్పుడు. మంత్రిగారి దృష్టికో, ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికో వచ్చేటట్లు పెడితే దానికి ఒక ఫైలు మెయిన్‌టెయిన్‌చేయాలి. లేకపోతే అది అయిందో లేదో తెలియదు. ప్రభుత్వోద్యోగులు చేయదలచుకుంటే చేస్తారు. లేకపోతే లేదు. దాని పరిస్థితి ఏమయ్యిందో, ఏ స్థితిలో ఉన్నదోకూడా తెలుసుకోవడానికి వీలులేని స్థితి. సెక్రటేరియట్ ఒక సూపర్ స్ట్రక్చర్‌లాంటిది. ఆరోజుల్లో ఇంగ్లీషు వాళ్ళకు అవసరం అయి పెట్టారు. ఇంగ్లీషువారు పెట్టారు కదాని నిజాంవాళ్ళు అవసరంఅయి పెట్టారు. కానీ సెక్రటేరియట్‌లో కొన్ని మార్పులు చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఇక్కడ కాగితాలు కదలవు కాగితాలు కదలక పోతే ఎవరికిపోయేది ఏమిలేదు. ఇచ్చిన కాగితం ఉంటుందో లేదో అపనమ్మకమే. కనుక సెక్రటేరియట్‌లో చాలా మార్పులు చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఎలా చేయాలనేది అన్ని రాజకీయ పార్టీల నాయకులు కూర్చొనిచేయాలి. లేకపోతే మందకొడితనంగా ప్రభుత్వ పనులు జరుగుతున్నాయి. ఈ విషయం చాలా బాధతో చెప్పవలసి వస్తున్నది.

నిత్యావసర వస్తువుల విషయం. కిలో రెండు రూపాయల బియ్యం ఇచ్చాము అను

కుంటున్నారు. ఇది ఏదో కొద్దిమందికే ఇవ్వడం జరుగుతోంది. 6వేల రూపాయల ఆదాయం అనేది పిచ్చివాడి లెక్క. 6వేల రూపాయలకు మించినవాడు లేదనవచ్చు. ఈ స్థితిలో రెవిన్యూవారు లెక్కలు తయారుచేస్తున్నారు. ఈ రెండురూపాయల కిలో బియ్యం అందరికీ ఇచ్చే అవకాశం ఉంది. ఇప్పుడు ఉన్నదానిని జాగ్రత్తగాచేసే పక్షంలో అందరికీ ఇవ్వవచ్చు. ఇప్పుడు ఉన్నది సద్వినియోగం కావడంలేదని ఖచ్చితంగా చెప్పవచ్చు. మీరు తీసుకవెళ్ళి ఇస్తున్నారుతప్ప ఏమయ్యిందో లెక్కలలోలేదు. దానిని సక్రమంగా ఇస్తున్నారా లేదా అనేది లెక్కలేదు డీలరుమీద ఏదయినా రిపోర్టుఇస్తే డీలరుకు రెవిన్యూ అధికారులు వత్తాసు వస్తున్నారు. డీలరు నిర్భయంగా ఉన్నారు. ఎక్కువభాగం డీలర్లు నిముషాలమీద లక్షాధికారులు అయిపోతున్నారు. డీలర్లమీద రాజకీయ వత్తిడులు ఉన్నాయి. దీనికి గవర్నమెంటుపూనుకోవాలి. గవర్నమెంటు ఉద్యోగస్తులు ద్వారానే వీటిని అమ్మించాలి. ప్రతి ఊళ్ళో ఫెయిర్ ప్రైస్ షాప్ గవర్నమెంటువారు నడపాలి. గవర్నమెంటు ఉద్యోగస్తులు మాత్రమే భయపడి సక్రమంగా నిర్వహించగలరు. డీలర్సువల్ల వీలుకాదు. అలాగే కిరోసిను, మధ్యాహ్న భోజన పథకం కేవలం కాగితాలమీద బాగానే ఉన్నాయి. కానీ అందరికీ చేరడం లేదు. ప్రైవేటు వ్యక్తుల వాక్కసాలలోకి పోతున్నాయి. ముఖ్యంగా రెవిన్యూ అధికారులు చాలా దారితప్పి నడుస్తున్నారు. లంచగొండితనం చాలా దారుస్థాయికి పోయింది. ఈ విషయం తెలుసుకోవాలంటే పెద్దకష్టం కాదు. నిత్యావసర వస్తువులను అదుపులోకి తీసుకు రాగలగాలి. గవర్నమెంటువారు ప్రతిచోట డిపోలు పెట్టడంవల్ల లంచగొండితనం సగం ఆపవచ్చు. గవర్నమెంటు ఉద్యోగస్థులకు నిత్యావసర వస్తువులు తక్కువ ధరలకు అందేటట్లు చేయండి. ధరలు తారాస్థాయిలో ఉంటే జీతాలు తక్కువగా ఇస్తూ వాటితోనే కాలక్షేపం చేయమంటే వారు సక్రమంగా ఉండరు. ధరలు అదుపుచేస్తే చాలామంది మంచిగా ఉండడానికి అవకాశం ఉంది. అది చేయడానికి గవర్నమెంటుకు ఇబ్బందికరమయిన విషయంకాదు.

ఇండస్ట్రీస్ సంగతి. మీరు బోల్డ్ స్టేట్‌మెంట్సు చేస్తున్నారు. దానివల్ల ఇబ్బందులు పరిష్కారంకావు. ఎక్కడ ఇండస్ట్రీ లేదో అక్కడ ఇండస్ట్రీ పెట్టాలి. కాన్‌సెన్‌ట్రేషన్ అంతా సిటీస్‌లో జరుగుతున్నది. అన్నిరకాల కాన్‌సెన్‌ట్రేషన్సు సిటీలో జరుగుతున్నాయి. ఇది డైల్యూట్ చేయాలి. గ్రామాలకుకానీ, తాలూకాలకుకానీ జిల్లాలకుకూడా దీనిని విస్తరింపాలని ఉండాలి. మా కాన్‌స్టిట్యూయెన్సీలో అంతా మెట్ట ప్రాంతం ఎక్కువ. దర్శి, పొదిలి, పల్నాడు, గురజాల, మాచర్ల ఉన్నాయి, వీటిలో ఎక్కువభాగం వేరుశనగ అపరిమితంగా పండుతుంది. కేస్టర్ సీడ్స్ విపరీతంగా పండిస్తున్నారు. అనాదినుంచి అవి ఇక్కడ పండిస్తున్నారు. కానీ దానికి సంబంధించిన ఫ్యాక్టరీలేదు. ఎక్కడ ముడిసరుకు ఉంటే అక్కడ ఫ్యాక్టరీ పెట్టాలి. ఇండస్ట్రీ పెట్టాలి. ఆ ఆలోచన చేయాలి. అలాగే ప్రత్తికూడా ఎక్కు

వగా ఉత్పత్తి చేస్తున్నారు. బెస్ట్ ఇన్ ది వరల్డ్ ప్రత్తి ఉత్పత్తి చేస్తున్నారు. దీనికికూడా ఇండస్ట్రీ తీసుకురావాలనే ఆలోచన ఉండాలి.

అది లేనంతకాలం ఉత్పత్తిఅయ్యే వస్తువులకు పొటెన్షియల్ పెంచడానికికానీ, కార్మికులకు ఉపాధి కల్పించడానికికానీ అవకాశంలేదు. ఆ ఏరియాలో మినరల్స్ ఉన్నాయి. లెడ్, కాపర్ దొరుకుతుంది. దీనిని గురించి కూడా ఆలోచనలేదు. ఈ తెలుగు దేశం కొత్త అణువులను కొత్త వనరులను తీసుకుని దానిని ఉపయోగించుకునే ఆలోచన చేయాలి. కనీసం ఒక్కొక్క తాలూకాలో, ఒక్కొక్క నియోజకవర్గంలో ఒక పెద్ద ఇండస్ట్రీ పెట్టాలి అనే ఆలోచన లేకపోవడం మంచిదికాదు. మా చుట్టుప్రక్కల 6, 7 తాలూకాలున్నాయి. ఏ తాలూకాలోనూ ఒక్క ఇండస్ట్రీకూడా గవర్నమెంటు పరంగాలేదు. ఒక్క ఫ్యాక్టరీకూడా లేదు. ఏవో రైస్ మిల్స్, దాల్ మిల్స్ వీటికి మాత్రమే పరిమితమయి ఉంది.

విద్యా రంగాన్ని అభివృద్ధి చేయాలంటున్నారు. వినుకొండ, ఈపూరువంటి తాలూకా హెడ్క్వార్టర్సులో కూడా హైస్కూలులేదు. కాలేజీలేదు. హైస్కూలుంటే టీచర్సు లేరు. ఉన్న స్కూలుకూడా సక్రమంగా నడవడంలేదు.

హౌసింగు స్కీము పెట్టారు. ఈ స్కీములో రు. 6వేల పథకం క్రింద కడుతున్నారు. ఇళ్ళ స్థలాలు ఇవ్వడంలో చాలా అక్రమాలు జరుగుతున్నాయి. ఊళ్ళో పార్టీ లుంటే చిన్న రైతు అని చూడకుండా అతడి దగ్గర తీసుకుంటున్నారు. దీనికి కూడా రెవిన్యూ అధికారులు చాలా దారుణాలు చేస్తున్నారు. దీనికి పొలిటికల్గా ఒక పార్టీ వేయండి. అన్ని పార్టీలవారితో మాట్లాడి చేయండి.

నిత్యావసర వస్తువులు సరిగా ఉన్నాయో లేదో చూడడంలేదు. పంచాయతీ ప్రెసిడెంటుద్వారా మధ్యాహ్న భోజనము జరుగుతోంది, ప్రెసిడెంటుమీద రిపోర్టు ఇవ్వడానికి వీలులేదు. సక్రమంగా జరగడం లేదనిచెప్పినా ఏ చర్యలు తీసుకోవడంలేదు. టీచర్సు ఉన్నప్పుడు సక్రమంగా జరిగిందనే ఆలోచన కొందరిలో ప్రబలమై ఉంది. దానికి కూడా పునరాలోచించాలి.

రైతులు పండించే ధాన్యానికి ధరలేదు. వారికి అందించవలసిన వస్తువులుకూడా అందడంలేదు. ముఖ్యంగా పెస్టిసైడ్స్, ఎరువులు ప్రతి డిపోలోకూడా సక్రమంగా అందడం లేదు. దీనికి గవర్నమెంటు పూనుకుని ప్రతి రైతుకు సక్రమంగా ఎరువులు, మందులు తక్కువ ధరలకు అందేటట్లు చూడకపోతే వారికి అందే పద్ధతిలేదు. ధరలు ఎక్కువ ఇచ్చి కొంటున్నారు. అవికూడా డూప్లికేట్ ఎరువులు, మోసపు ఎరువులు. దానిని అరికట్టవలసిన అవసరం ఉంది. రైతులకు ఋణాలు ఎక్కువగా ఇవ్వాలి. ముఖ్యంగా బ్యాంకులు, గవర్న

మెంటు ఇవ్వాలి, సకాలంలో రైతుకు ఋణాలు ఇవ్వకపోతే వేరేవారిమీద ఆధారపడవలసిన పరిస్థితి. అదునుకు ఋణం దొరకదు. బయట వ్యాపారస్థుడి దగ్గర ఎక్కువ వడ్డీకి తెచ్చి పంటే పండించిన వ్యవసాయోత్పత్తులను వారికి తక్కువ ధరలకు ఇవ్వడం జరుగుతోంది. అందువల్ల రైతు చాలా నష్టపోతున్నాడు.

పంచాయతీలు. ముఖ్యంగా గ్రామ పంచాయతీలు చాలా భాగం చిన్న పంచాయతీలుగా ఉన్నాయి. వీటికి ప్రత్యేకంగా గవర్నమెంటునుంచీ నిధులు ఇవ్వగలగాలి. అవి ఇప్పుడంతవరకు గ్రామాభివృద్ధి చేసుకోడానికి ఉండదు. మరో రోడ్డుతో లింక్ రోడ్ వేసుకోవాలన్నా వారికి ఆ అవకాశంలేదు. ఈ విధంగా చేయడానికి ప్రతి గ్రామ పంచాయతీకి నిధులు ఎంత ఉన్నాయో చూసి సంవత్సరానికి 5 లేక 10వేల రూపాయలవరకు నిధులు గవర్నమెంటువారు వారికి సమకూర్చవలసిందిగా మనవి చేస్తున్నాను. కొత్త ప్రభుత్వానికి పాత ప్రభుత్వానికి భేదం కనపడేటట్లుగా చూడాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ డాక్టర్ ఎ. బాలక్రిష్ణయ్య (మసపత్రి) :- అధ్యక్షా, గవర్నరు ప్రసంగాన్ని మనస్ఫూర్తిగా సమర్థిస్తూ నేను రెండు విషయాలు చెప్పి నా ఉపన్యాసం ముగించదలచాను. ఇప్పుడు మిత్రులందరూ డైరక్ట్‌గా ఎలక్షన్‌నుంచి అసెంబ్లీకి వచ్చారు. ఎలక్ట్రేట్స్ మన స్తత్వం తెలిసినవారు చాలామంది వున్నారు. ఎలక్ట్రేట్స్ ఏవిధంగా ప్రవర్తించింది. వారి అభిప్రాయాలు ఏమిటో చర్చించవలసిన అవసరంలేదని మనవి చేస్తున్నాను. అయిన గత ఎలక్షన్స్‌లో కూడా మనం పాల్గొన్నాం. పాటుపడ్డాము. ఈసారి ఎలక్ట్రేట్స్‌కు తెలుగు దేశంమీద అమోఘమైన ఆప్యాయత, ప్రేమ కలిగింది. తెలుగుదేశం నాయకత్వంకానీ, పార్టీకాని అధికారాన్ని అంటబెట్టుకొని వుండాలని ఎలక్షన్స్‌లో పాటుపడలేదు. మిత్రపక్షాల సలహాపైన మెజారిటీ వున్న అసెంబ్లీని రద్దుచేసి ఈవాళ ప్రజలముందుకుపోయి ప్రజల ఆదరణపొంది, అత్యాయిక మెజారిటీతో తెలుగుదేశ ప్రభుత్వం వచ్చింది. ఇంద్రజాల, మహేంద్రజాలాలేమీ చేయలేదు. ఎన్నోసార్లు ఢిల్లీకి వెళ్ళి అతి కష్టంమీద ఢిల్లీనుంచి టికెట్, సంపాదించి మరి ప్రజలముందుకు రాలేక పిరికితనంతో వెనక్కుపోయే వాళ్ళను ఏమనాలో విజ్ఞులైనవారు ఆలోచించవలసిన అవసరం వుంది. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఇంత చేసింది,

(Speaker in the chair)

తెలుగుదేశ ప్రభుత్వం ఇంత చేసిందనే సమస్యకాదు. ప్రజలకు ఏమిచేయాలనేది ముఖ్యం. తెలుగుదేశ ప్రభుత్వాన్ని ఇంత పెద్ద మెజారిటీతో గెలిపించారన్న సంగతి మరల చర్చించుకో వడం అంత బాగుండదు. ఎలక్షన్స్ కాన్వాసింగ్ గురించి 'నేను కొన్ని గ్రామాలకు వెళ్ళడం జరిగింది. గ్రామాలలో తెలుగుదేశం వారయితే లోపలికి రమ్మని, కాంగ్రెస్ వారయితే బైటకు వెళ్ళమనే పరిస్థితి కలిగింది. మరి ఈ స్థాయిని తెలుగుదేశం ఎందుకు సంపాదించుకోగలిగిందనేది ఆలోచించాలి. తెలుగుదేశంపార్టీకానీ, కార్యకర్తలుకానీ హింసాత్మక

పర్యంతు పాలుపడలేదు. కానీ కాంగ్రెస్‌వారు హింసాత్మక చర్యలకు పాల్పడి అవి తెలుగు దేశంమీదవేసే ప్రయత్నాలు నా నియోజకవర్గంలో జరిగాయి. వనపర్తిలో ఒక యూత్ లీడరు బటన్ నొక్కితే బైటకువచ్చే బాకు తీసుకుని పోలింగ్ బూతుకే వచ్చాడు. అది తెలుసుకుని మేము పోలీసులకు తెలిపితే వాళ్ళు వచ్చి అతనిని కస్టడీలోకి తీసుకున్నారు.

(Mr. Speaker in the Chair)

కానీ అతనిపై ఏమీ చర్య తీసుకోలేదు. హింసాత్మక చర్యలకు ఎవరు కారకులలో తెలుసు కోవాలని మిత్రులకు మనవి చేస్తున్నాను. మిత్రులు శ్రీ చంద్రశేఖరరెడ్డిగారు నల్గొండలో జరిగిన హత్యల విషయంలో హత్య ఎక్కడ జరిగింది, ఏ స్టేజ్‌లో జరిగింది తెలియ జేసారు. ఎలక్షన్స్‌నుంచి ఇప్పుడే బైటకు వచ్చామన్నారు. మరి గాంధేయ పద్ధతులు వారు ఎన్నివాడారు? ఏవీ పద్ధతులద్వారా ఓటు సంపాదించడానికి ప్రయత్నాలు చేసారు అనేది వాళ్ళ హృదయాలంపైక చెయ్యివేసుకుని ఆలోచిస్తే తెలుస్తుంది. లక్షలలో డబ్బు ఖర్చు పెట్టారు. కానీ తెలుగుదేశం అభ్యర్థిని వోడించలేకపోయారు. ప్రజలలో మార్పు వచ్చింది. వారు ఎలాంటి ప్రలోభాలకు లొంగలేదని మనవి చేస్తున్నాను. తక్కిన విషయాలు చాలా వరకు ప్రజానుకూలంగా వున్నాయి. నేను పాలమూర్ జిల్లాకు సంబంధించిన వాడిని. మిత్రులు శ్రీ చంద్రశేఖర్ మా జిల్లా విషయం మాట్లాడారు. మా జిల్లా మొత్తం బీటలు వారిన జిల్లా. నీటి పారుదల వసతులు ఏమీలేవు. చెరువులు, దావులద్వారా నీటిపారుదల వస్తుంది. తెలుగుదేశం పుణ్యమా అని భీమా ప్రాజెక్టు ఒక సబ్ డివిజన్ ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఆ భీమా ప్రాజెక్టు సర్వే పూర్తి అయిన తరువాత ఫౌండేషన్ స్టోన్‌వేసి త్వరగా పని ప్రారంభిస్తే బాగుంటుంది. జూరాల ప్రాజెక్టు పనికూడా నత్తనడక నడుస్తున్నది. అది కూడా త్వరగా చేస్తే బాగుంటుంది. ఈ రెండు ప్రాజెక్టులవల్ల దాదాపు 3, 4 లక్షల ఎక రాల భూమి సాగులోకి వస్తుంది. ఎడమకాల్వ విషయంలో కూడా ఇదే సభలో చర్చ జరి గింది. ఎడమకాల్వనుంచి లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ ద్వారా కల్వకుర్తి, అచ్చంపేట, నాగర్ కర్నూల్ తాలూకాలకు నీరు సప్లయిచేస్తే బాగుంటుంది. మునక భూముల సమస్య మాకు బాగావుంది. ఆనకట్టవలన చాలా భూములు మునకలో పోయినవి. మునకలో భూములు పోయినవారికి ఏమి కాంపెన్సేషన్ దొరికిందోగాని వాళ్ళంతా బిచ్చగాళ్ళుగా మారిపోయారు. వాళ్ళ సమస్య తీర్చవలసిన అవసరం మాకు వుందని మనవి చేస్తున్నాను. అదేకాకుండా పాలమూర్ లేబర్ సమస్య వుంది. అక్కడ తీవ్రమైన కరువు వుంది. పాలమూర్ లేబర్ భూములు లేక, బ్రతుకుతెరువులేక ఈవాళ సగానికి సగం ఆ గ్రామం ఖాళీ చేసిన సంగతి తెలుసు. ఆ విష యం గవర్నరు నివేదికలో లేదు కాబట్టి ఆ సమస్యను క్షుణ్ణంగా పరిశీలించి శాశ్వతంగా ఆ సమస్యలు తీర్చే ప్రయత్నం ప్రభుత్వం చేపడుతుందని ఆశిస్తున్నాను. మా జిల్లాలో ముఖ్యంగా ఆత్మకూరు వనపర్తి, కొత్తకోట గ్రామాలలో బీడీ కార్మికులు చాలామంది వున్నారు. వారి విషయం ఎవరూ ప్రస్తావించలేదు.

వారికి వేతనాలు చాలా తక్కువగా వున్నాయి. వారి ఆరోగ్యం చాలావరకు దెబ్బ తింటున్నది. వారికి కొంత సదుపాయాలు కల్పించి వాళ్ళ పిల్లలకు విద్య, వైద్య సౌకర్యాలు కల్పించాలని ఆ విషయాలు ప్రభుత్వం పరిశీలించాలని మనవిచేస్తున్నాను. మిత్రులు చేనేత పరిశ్రమ గురించి మాట్లాడారు. కొత్తకోట, గద్వాల, ధర్మవరం, చేనేత చీరలకు ప్రఖ్యాతి. అవి విదేశాలకు కూడా పంపబడతాయి. చాలా విలువైన ధరకు అమ్మబడతాయి. ఆ పరిశ్రమ కొంచెము నష్టపడుతున్నది. ఆ పరిశ్రమను కొంత అభివృద్ధిచేసి, వాళ్ళకు చేయూతనిచ్చి సహకరించి మార్కెట్ ఏర్పాటుచేసి వాళ్ళ స్థాయిని మెరుగుపరచడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. ఈ మంచినీటి సమస్య చాలా తీవ్రంగా వున్నది. ఈ సంవత్సరం బోర్స్ కూడా ఎండిపోయినవి. కొన్నిచోట్ల బోర్స్‌కూడా లేవని ప్రజలు చెప్పడం జరిగింది. మేము దానికి అనుగుణంగా కలెక్టరుగారిని రిక్వెస్ట్ చేయడం జరిగింది. కొన్నిచోట్ల ఆమరణ నిరాహార దీక్షలుకూడా చేసారు. మా వనపర్తి గ్రామంలో కూడా నీటి సమస్య చాలా తీవ్రంగా వున్నది. ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయి స్కీమ్ పూర్తిగా ఫెయిల్ అయింది. మాకు నీరులేదు. ఏడు లక్షల రూపాయల ఎస్టిమేట్‌తో ఒక బావిని త్రవ్వడంకూడా జరుగుతోంది.

6-00 p.m. రూ. 7 లక్షల ఎస్టిమేట్‌తో బావిని త్రవ్వడం జరుగుతోంది. ఆ బావి యింకా పది ఫీట్లవరకు కూడా పోలేదు. నీరు పడలేదు. వనపర్తి ప్రజలు నీరులేక అనేక ఇబ్బందులకు గురియవుతున్నారు, ప్రభుత్వానికి వారిని రక్షించవలసిన అవసరం వుంది. 7వ పంచవర్ష ప్రణాళికా కాలంలో కృష్ణానదినుంచి నీరు తెస్తేనే శరణ్యం అనే విషయం ఎన్నోసార్లు జిల్లా పరిషత్ మీటింగ్స్‌లో చెప్పడం జరిగింది, ఇది చాలా తీవ్ర సమస్య. అధ్యక్షులవారు ఈ విషయం ప్రభుత్వానికి తెలియజేసి తక్షణమే వనపర్తి ప్రజల మంచినీటి సమస్య తీర్చితే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. విద్య విషయంలో మాకు కొంత తృప్తి వుంది. గత సంవత్సరం, ఈ సంవత్సరం తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం రెండు జూనియర్ కాలేజీలను యిచ్చింది. మా తాలూకాలో 4 కాలేజెస్ వున్నాయి. ఆడపిల్లలకు విడిగా జూనియర్ కళాశాల మంజూరు చేయవలసిన ఆవశ్యకత వుందని మీద్వారా విద్యాశాఖ మంత్రిగారిని ప్రార్థిస్తున్నాను. ఆడపిల్లలకు ఒక జూనియర్ కాలేజీని వనపర్తిలో యిస్తే జూనియర్‌కాలేజ్ కొరత తీరుతుంది. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వనపర్తిలో ఒక ప్రయివేట్ డిగ్రీ కాలేజిని చేపట్టింది, ఏమి ఆటంకాలు వున్నాయో తెలీదు. ఫిజికల్ టేక్ వోవర్ చేస్తే బావుంటుంది. ఇంకా చాలా విషయాలు వున్నాయి. ఎంతోమంది మిత్రులు మాట్లాడినారు. ఎక్కువ సమయం తీసుకోదలుచుకోలేదు. నాకు ఈ సమయం యిచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు (దుగ్గిరాల) :- అధ్యక్షా, గవర్నర్‌గారి ప్రసంగాన్ని పరిశీలించినప్పుడు గతానికి సంబంధించిన అంశాలు ఎంతో అతిశయోక్తులతో కూడుకున్నవిగా వున్నాయని ప్రస్తుతానికి, భవిష్యత్తుకు సంబంధించిన విషయాలను పరిశీలించినప్పుడు నిరాశాజనకంగా వున్నాయని భావించవలసిన అవసరం వుంది. గవర్నర్‌గారు తమ ప్రసంగంలో

శాంతిభద్రతల పరిస్థితి మొత్తంమీద సంతృప్తికరంగా వున్నదని చెప్పడం జరిగింది. అధ్యక్షా, గత రెండు సంవత్సరాలుగా ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని పరిస్థితులను గమనించితే నేరాల సంఖ్య పెరిగింది, అంతేకాదు ప్రతిపక్షాల వారికి వాక్, సభా స్వాతంత్ర్యాలు లేవా, యిక రావా అనే భావాలను కల్పించినట్లుగా ఈ రాష్ట్రంలో పరిస్థితులు వున్నాయని మనవి చేస్తున్నాను. అదే పరిస్థితి ఎన్నికల సందర్భంలోకూడా కొనసాగింది. తత్ఫలితంగా అనేకచోట్ల కాంగ్రెస్ అభ్యర్థులు మీటింగ్స్ పెట్టుకోలేని పరిస్థితులు ఏర్పడడమే కాకుండా, పోలింగ్ రోజుకూడా అనేక దౌర్జన్యకర సంఘటనలు, అరాచక చర్యలకు గురికావడం జరిగింది. గుంటూరు. తెనాలి ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులలో ఈనాటికికూడా డజన్లకొలది కాంగ్రెస్ కార్యకర్తలు గాయాలతో బాధపడుతున్నవారు వున్నారు. కాని తెలుగుదేశం కార్యకర్తలు ఒక్కరుకూడా లేరని మనవిచేస్తున్నాను. గాయపడినవారిలో హెచ్చుగా హరిజనులు, వెనుకబడిన తరగతులవారే వున్నారు. ఎన్నికల తేదీన జరిగిన గలాటాలో కూడా చాలామంది గాయపడి ఆసుపత్రులలో చేరినారు. శాంతి భద్రతల పరిస్థితికి ఇంతకంటే నిదర్శనం వేరే అవసరంలేదని మనవి చేస్తున్నాను. శాంతి భద్రతల పరిస్థితి చాలా అసంతృప్తికరంగా వుందని చెప్పక తప్పదు. ఇక ఇళ్ళ స్థలాలను గురించి, పేదవారికి ఇళ్ళను కట్టించడం గురించి ప్రస్తావించారు. రెండు సంవత్సరాలనుంచి లక్షకుపైగా గృహాలను నిర్మించామని చెప్పారు. వీటిని ఎక్కడ నిర్మించారో తెలీదుగానీ నా నియోజకవర్గంలో మాత్రం క్రొత్తగా మెరకవేసినవిగానీ, నిర్మించినవిగానీ లేవని మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా ఈ గృహ సమస్య డెల్టా ప్రాంతములలో ప్రాధాన్యం వహించిన సమస్య. భూములు సారవంతమైనవి, ఖరీదైనవి కావడంవల్ల స్థలాలు దొరకడమే చాలా కష్టం. పేద ప్రజలకు గృహ సమస్య నానాటికి పెరిగిపోతున్నది. కొంతమందికి ఇళ్ళ స్థలాలు ఇవ్వడం జరిగింది. ఇంకా ఇళ్ళ స్థలాలు దొరక్క ఇబ్బంది పడుతున్నారు. దరఖాస్తులు పెట్టుకున్నవారు వున్నారు. కొన్ని స్థలాల కేటాయింపు ప్రభుత్వ వ్యాజ్యంవల్ల కోర్టు స్టేవల్ల ఆగిపోయినవి వున్నాయి. వాటిని సత్వరం పరిష్కరించవలసిన అవసరం వుంది. మా నియోజక వర్గంలో సుమారు 60 గ్రామాలు వుంటే అందులో దాదాపు 40 గ్రామాలకు స్థలాలు మంజూరు చేయడం, పట్టాలు యివ్వడం జరిగింది. కానీ ప్రభుత్వంవారు యిచ్చిన స్థలాలు పల్లపు ప్రాంతాలవి కావడం వల్ల, మాగాణి భూములు కావడంవల్ల, వారు మెరక వేసుకోలేనిస్థితిలో వుండడం వల్ల, దానికి ప్రభుత్వం కానీ, ఏ సంస్థ కానీ పూనుకోకపోవడం వల్ల ఆ భూములు నిరుపయోగంగా వుండడం జరిగింది. ప్రభుత్వోద్యోగులు "మీరు గృహాలు నిర్మించుకోలేదు కనుక పట్టాలు క్యాన్సిల్ చేస్తాము." అని బెదిరించడం జరుగుతున్నది. అది చాలా అర్థరహితం. స్థలాలకు మెరక వేయడం అనే దానికి డెల్టా ప్రాంతంలో అధిక ప్రాధాన్యత యిచ్చి భారీ ఎత్తున ఆ కార్యక్రమం పూర్తి చేయవలసిన ఆవశ్యకత వున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. స్థలాలకు మెరక వేయనిదే గృహ నిర్మాణ సమస్య పూర్తికాదు. గృహ నిర్మాణ కార్యక్రమం తక్షణం చేపట్టవలసినదిగా మనవి చేస్తున్నాను. పక్కాగృహ నిర్మా

ణానికి ఆరు వేల రూపాయలస్కీము మంజూరు చేసినట్లు చెబుతున్నారు. ఈ ఆరువేల రూపాయల స్కీము ఇతర ప్రాంతాలలో పక్కా గృహనిర్మాణానికి సరిపోతుందేమో కానీ, మా ప్రాంతపు నల్లరేగడి నేల కనుక పునాదులకు ఎక్కువ ఖర్చు చేయవలసి వుంటుంది. కనుక ఆ కేటాయించిన సొమ్ము చాలడం లేదు, గృహ నిర్మాణం ఈ కేటాయింపులో సాధ్యం కాదు. కనుక ఈ స్కీమ్‌ను సవరించవలసినదిగా మనవి చేస్తున్నాను. గృహనిర్మాణంలో దాటు డెల్టా ప్రాంతంలో డ్రైను మరుగుదొడ్లు అనేది అత్యంత ప్రధాన సమస్య. పూర్వం స్థలాలకు ఎక్కువ విలువ లేనప్పుడు పోరంబోకులుగా వుండడంవల్ల వారికి అంత ఇబ్బంది కలుగలేదు. భూముల విలువ పెరగడం వల్ల, వ్యవసాయ సంఘాలకు ఎక్కువగా పంపిణీపడడంవల్ల, పోరంబోకు భూములు, ప్రయివేట్ భూములు, ఖాళీ భూములు పంపిణీ చేయడం వల్ల మరుగుదొడ్ల నిర్మాణ ఆవశ్యకత హెచ్చుగా వుంది. దాన్ని తీరుస్తామని అనేక వాగ్దానాలు చేస్తున్నారేకానీ గ్రాంట్ చేసిన ఫండ్ మాత్రం ఒక్కశాతం సమస్యను తీర్చడానికి కూడా సరిపోవడం లేదు. దానిని ఒక బృహత్తర పథకంగా చేపట్టవలసిన అవసరం వుంది. మరి ఇరిగేషన్‌కు సంబంధించినంతవరకు భారీ ప్రాజెక్టులు కొత్త ప్రాజెక్టులు వాటి సంగతలా వున్నా మా ప్రాంతంలో కృష్ణా డెల్టా క్రింద పర్మినెంట్ ఆయకట్టు క్రింద ఏ యిబ్బందులు లేకుండా పంటలు పండించుకుంటున్న రైతాంగానికి ఈ సంవత్సరం కృత్రిమ ఇబ్బందులుకొన్ని ఏర్పడినాయి. పసుపు పంట నీటి మీద ఆధారపడే పంట. ప్రభుత్వానికి నీటి పన్ను కూడా చెల్లిస్తున్నాము. మార్చి ఒకటి రెండు వారాలలో దాన్ని దున్నుతారు. దుగ్గిరాల, తెనాలి తాలూకాలలో పసుపు పంట వుంది. ఫిబ్రవరి నెలలోనే కాలువ కట్టివేయడం వల్ల నీళ్ళు లేక పండిన పంటను దున్నుకోవడానికి అవకాశం లేకుండా పోయింది. మరో వారం రోజులు నీళ్ళు వదలకపోతే దున్నుకొనే అవకాశం లేకుండా పోతుందని మనవి చేస్తున్నాను. లాకుల రిపేర్లు, డ్రైనేజి అవసరాలు ఇవన్నీ ఎప్పుడూ వుంటూనే వుంటాయి. కానీ ఈ సాకులు చెప్పి నీళ్ళు వదలకుండా పండిన పంట చేతికి రాకుండా చేయడం న్యాయం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. మా విశాఖ పట్నంలోని చిన్న కట్లూరు దగ్గర పాత తూము పెట్టించారు. కొత్త తూము నిర్మాణం చేయలేదు. తత్ఫలితంగా ఈ సంవత్సరం నాలుగు ఐదు వందల ఎకరాల పర్మినెంట్ ఆయకట్టును పాడు పెట్టవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. అలాంటి ఇబ్బందులు ఏర్పడకుండా తగు చర్యలు తీసుకొనవలసిందిగా మనవి చేస్తున్నాను. గౌరవ సభ్యులు చాలా మంది సివిల్ సప్లయిస్ గురించి ప్రస్తావించారు. ఒక సంక్షేమ రాజ్యంలో సివిల్ సప్లయిస్ కార్యక్రమాలు హెచ్చుగా టేకప్ చేయవలసిన అవసరం వుంది. వాటి సక్రమ పంపిణీకి, దుర్వినియోగం జరుగకుండా వుండటానికి, గ్రామస్థాయిలో, తాలూకాస్థాయిలో, జిల్లా స్థాయిలో, రాష్ట్ర స్థాయిలో కూడా అఖిలపక్ష కమిటీలు వేసి సూపర్‌వైజ్ చేసి సక్రమ పంపిణీ జరిగేలా పంపిణీదారులు, ప్రభుత్వాధికారులు, ప్రభుత్వపక్షంవారు అక్రమాలు జరుగకుండా చూడవలసిన అవసరం వుంది. ఇలాంటి అక్రమాలను తొలగించ

దానికి అఖిలపక్ష కమిటీని వేయడం ఒక్కటే మార్గమని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

లాండ్ రిఫారమ్స్ గురించి ప్రస్తావించారు. మిగులు భూములను త్రీంకు పంపిణీ చేస్తామన్నారు. సమంజసము, సంతోషమైన విషయం. ఇప్పుడున్న చట్టం ప్రకారం మిగులు భూమి దొరుకుతుందా ? ప్రస్తుత భూసంస్కరణల చట్టానికి సవరణ పెట్టకపోతే మిగులు భూమి దొరకదు. 2 సంవత్సరాల క్రితం సుప్రీమ్ కోర్టు యిచ్చిన తీర్పు తెలుసు. బినామీ, పార్ట్ పెర్‌ఫార్మెన్స్, కంట్రాక్ట్స్ అగ్రిమెంట్స్ ద్వారా జరిగిన భూముల బదలాయింపులు చెల్లవు అని సుప్రీమ్ కోర్టు తీర్పు యిచ్చింది. దానిననుసరించి చట్టానికి సవరణ తెస్తామని చెప్పారే కాని ఇంత వరకు పెట్టలేదు. దాన్ని గురించి గవర్నరుగారి ప్రసంగములో ప్రస్తావన వుంటుందేమో అనుకొన్నాం కాని ఏమీ చెప్పలేదు. ఒన్‌చేఫ్ చేసిన సందర్భాలు ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చినప్పుడు రీఓపెన్ చేసి ఎంక్వయిరీ చేయించె అధికారము చట్టములో పొందుపరిస్తే ఎక్కువ భూమి రావడానికి అవకాశం వుంటుంది. రోడ్స్ అండ్ బిల్డింగ్స్. డెల్టా ప్రాంతంలో కొత్త రోడ్లు వేయకపోగా వున్న రోడ్లే చాల దెబ్బ తిని వున్నాయి కృష్ణానది తీరం వెంబడి విజయవాడ-రేపల్లె రోడ్ అనేక గ్రామాలకు ఉపయోగకారిగా వుంటుంది. ఈ రోడ్‌ని వేయాలనే ప్రతిపాదన చాల కాలంగా వుంది. ప్రారంభిస్తున్నామని చెబుతున్నారు కాని ఇంతవరకు పని ప్రారంభించలేదు. వెంటనే ఈ రోడ్‌ని టేక్ అప్ చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. వెంకటేశ్వరరావు (కొల్లాపూర్) : అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి ప్రసంగం మీద ధన్యవాదాలు తెల్పుతూ తీర్మానం ప్రవేశపెట్టబడింది. చాలమంది తోటి శాసన సభ్యులు, అటు ట్రెజరీ బెంచిల నుంచి, ఇటు మిత్ర పక్షాల వారు, ప్రతిపక్షానికి చెందిన మా పార్టీ సభ్యులు తమ వ్యక్తిగత అభిప్రాయాలను, పార్టీ గతమైన అభిప్రాయాలను వ్యక్తం చేశారు. ఈ ధన్యవాదాల తీర్మానము మీద సంపూర్ణముగా మా నిరసనను తెల్పలేక పోయినా కొన్ని ముఖ్యమైన అంశాలను చిత్తశుద్ధితో వ్యతిరేకించకతప్పదు. గవర్నరుగారి ప్రసంగం తొలి దశలోనే యిటీవల జరిగిన అసెంబ్లీ ఎన్నికలు చాలా ప్రశాంత వాతావరణంలో జరిగాయనీ శలవిచ్చారు. తెలుగుదేశం పార్టీ ఆవిర్భవించిన తరువాత ఆ పార్టీ అధినేత శ్రీ ఎన్.టి. రామారావుగారు సినీ రంగములో తాము సంపాదించుకున్న సమ్మోహనాశక్తిని రాజకీయ రంగమువైపు మరల్చిన వెంటనే రాజకీయ రంగముతో ఎలాంటి సంబంధం లేని, రాజకీయాలు అంటే పట్టని, గిట్టని ఎందరో సినీ ఫ్యాన్స్‌చిరు ప్రాయములో వున్న కుర్రకారు నూతనోత్సాహముతో, ఉరకలు వేస్తున్న ఉద్రేకముతో ఎన్. టి. రామారావుగారి పిలుపునందుకొని తెలుగుదేశం పార్టీలో లీనం కావడంలో ఈ రాష్ట్రములో రాజకీయ రంగములో నూతన సంప్రదాయమును ప్రవేశ పెట్టడం జరిగింది. వారికి క్రమశిక్షణ అంటూ ఏమీ లేదు. పిచ్చి అభిమానము తమ నాయకుని మీద. ప్రత్యర్థుల ఉనికిని సహించలేని మనస్తత్వం. పుణికి పుచ్చుకుంది. ఆ వాతావరణంలో

రంగ ప్రవేశం చేసిన మీదు ఎన్నికలు వచ్చిన సందర్భంలో - 2 సంవత్సరాల క్రితం జరిగిన ఎన్నికలలో అంతగా వారు ఆవేశాన్ని వ్యక్తము చేయలేదేమో కాని లోక్‌సభ ఎన్నికలలో వారి రౌద్రాన్ని, అవేశాన్ని వికృత రూపములో ప్రత్యక్షమైన ఎన్నో ఘట్టాలను మేము తిలకించాం. దౌర్జన్య కాండను పురికొల్పినవారయినారు. ప్రత్యర్థుల సమావేశాలను భగ్నము చేసే కార్యక్రమం తీసుకొన్నారు. ప్రత్యర్థులతో సంబంధం వుండే కార్యకర్తలమీద దండ యాత్ర చేయడం ఒక క్రీడగా స్వీకరించారు. ఇటీవల జరిగిన అసెంబ్లీ ఎన్నికల కాలములో కూడా మిత్రపక్షాలవారయిన యితర రాజకీయ పార్టీలు తోడు కాగా ద్విగుణీకృత ఉత్సాహముతో రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ప్రతి నియోజకవర్గములో కూడా హింసాత్మక చర్యలను ప్రోత్సహించి ఈ రాష్ట్రములో రికార్డును మాత్రం స్థాపించగలిగారని నిస్సందేహముగా చెప్పగలను. అయితే వారు ఈ కార్యక్రమాన్ని తీసుకున్నారు. ఉద్దేశపూర్వకంగా వారి నాయకులు ప్రోత్సహించారనడం లేదు కాని వారి యస్సునుబట్టో రాజకీయ విజ్ఞత, పరిణత లేకపోవడం వల్లనో, పొలిటికల్ ఎడ్యుకేషన్, మెచ్యూరిటీ లేకపోవడంవల్ల ఆ పని జరిగింది. కేవలం తెలుగుదేశంపార్టీ నుంచే యిది జరిగిందని చెప్పడం లేదు. కాని దీనికి నాంది ప్రస్తావన వారే చేశారు. దౌర్జన్య కాండకు దిగి హింసాత్మక చర్యలకు పాల్పడ్డం జరిగిందని చెప్పడంలో ఎలాంటి సందేహం లేదు. జరగకూడనిది జరిగిపోయింది. ప్రశాంతంగా జరిగిందని చెప్పడం తప్పు అని మనవిచేస్తున్నాను. ముందుందయినా ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థలో ఆరోగ్యప్రదమైన లక్షణాలు వర్ధిల్లడానికి ఉపకరించే పద్ధతులను అనుసరించవలసిన అవసరం ఎంతైనా వుంది. గత 2 సంవత్సరాల కాలములో ఈ ప్రభుత్వం ఏ రకంగా పని చేసింది. ఈ ప్రభుత్వ పెర్‌ఫార్మెన్స్‌మీద యిటీవల జరిగిన ఎన్నికలలో ప్రజలు తీర్పు యిచ్చారంటే అంగీకరించడానికి సిద్ధముగా లేను. ఈ ప్రభుత్వ పెర్‌ఫార్మెన్స్‌గురించి మాత్రం ఏ పార్టీ కూడా యిదమిద్ధమని పాజిటివ్ సర్టిఫికెట్ యిచ్చే పరిస్థితి లేదు. నెగెటివ్ ఓటుతోనే తెలుగుదేశంపార్టీ అధికారంలోకి వచ్చింది. ఇటీవల జరిగిన ఎన్నికలలోనూ నెగెటివ్ ఓటుతోనే అధికారంలోకి వచ్చింది. ప్రజలలో కొంత సానుభూతి వుంది. 5 సంవత్సరాల కాలపరిమితి పూర్తి చేయలేదు. ఒక రాజకీయ సంక్షోభములో పడి పోయింది. కనుక వచ్చే 5 సంవత్సరాలు పరిపాలించే అవకాశము ఈ పార్టీకి అప్పగించాలనే కోరిక ప్రజలలో వుంది. ప్రజలు తీర్పు యిచ్చారు. దానిని మేము శిరసావహిస్తున్నాం కాని ఈ ప్రభుత్వానికి ఒక హెచ్చరిక చేస్తున్నాను కేవలం తాను తీసుకొన్న సంక్షేమ కార్యక్రమాలతో సంతృప్తి చెంది ఈ సంక్షేమ కార్యక్రమాలకోసమని అమూల్యమైన మన ధనరాసులను ఖర్చు చేస్తూపోతే మనకున్న వనరులను సద్వినియోగం చేసుకొని పెర్మనెంట్ ఎసెట్స్ క్రియేట్ చేయడానికి ఈ రాష్ట్రములో ఎప్పుడూ కూడా అవకాశం లేకుండా జారవిడిచే పరిస్థితి వస్తుందేమో అనేది అర్థము చేసుకోవాలి. ఇంతకుముందు సి.పి.ఐ. ఫ్లోర్ లీడరు రాజేశ్వరరావుగారు చెప్పారు. సంక్షేమ కార్యక్రమాలు అవసరమే. ఆ కార్యక్రమాలపేరుతో మౌలికమైన, ఆర్థిక సుస్థిరతకు దోహదం చేసే కార్యక్రమాలకు స్వస్తి చెప్పడానికి వీలులేదు.

దానికి మనం తగిన దామాషాలోనే డబ్బు కేటాయించవలసి వుంటుంది కాని మన వున్న లిమిటెడ్ రిసోర్సెస్‌ని ఎగ్జాస్ట్‌చేసి కేవలం సంక్షేమ కార్యక్రమాలమీదనే ఖర్చు చేయడంవల్ల ఈ రాష్ట్ర ప్రగతి దెబ్బతింటుందనేది మరచిపోకూడదు. 20 శాతం ఖర్చు పెట్టండి. ఆ లిమిట్ దాటిపోతే చాలా ప్రమాదం ఏర్పడుతుంది. ప్రజలలో అసంతృప్తి జ్వాలలు రగుల్కొని ప్రభుత్వానికి గుణపాఠం చెబుతారు. సంక్షేమ కార్యక్రమాల పేరుతో ఈ రాష్ట్రములో సంక్షోభాన్ని సృష్టిస్తున్నాం వర్గ సంక్షోభాన్ని ఎదుర్కొనే పరిస్థితి యిప్పుడు ఏర్పడింది. ఈ దుస్థితినుంచి ఎట్లా బయటపడాలో అందరమూ ఆలోచన చేయాలి. గవర్నరు గారు తమ ప్రసంగములో కేంద్ర–రాష్ట్ర సంబంధం గురించి ప్రస్తావించడం జరిగింది. కేంద్ర-రాష్ట్ర సంబంధముల విషయాన్ని వివాదాస్పదమైన సమస్యగా యిక్కడ చర్చించ వలసిన అవసరంలేదు. స్వర్గీయ ఇందిరాగాంధిగారు బ్రతికివుండగానే కేంద్ర-రాష్ట్ర సంబంధాల విషయం పునఃపరిశీలన చేసి స్పష్టమైన అభిప్రాయాలను యిస్తూ రిపోర్టను తయారు చేయడానికి సర్కారియా కమీషన్‌ని నియమించడం జరిగింది. దీనిని ఆ కమీషన్ పరిశీలిస్తున్నది. ఆర్థికపరంగా రాష్ట్రాలకు ఎలాంటి అన్యాయం జరగకుండా తగు జాగ్రత్త వహించే బాధ్యత ఆ కమీషన్‌మీద వుందనేది అర్థం చేసుకోవాలి. 6వ ప్రణాళికా కాలములో మనం చేపట్టిన చాలా ప్రాజక్టులు అసంపూర్తిగా మిగిలిపోయాయి. వాటిని పూర్తి చేసుకోవాలన్నారు.

చాలాభాగం ప్రాజక్టులను 7వ ప్రణాళికా కాలములో పూర్తి చేసుకోవాలనుకొంటున్నపుడు నూతన పథకాలను అమలుపరచడానికి అవకాశం లేకుండా పోయే ప్రమాదం వుంది. శరవేగంతో ముందుకు సాగిపోవలసిన రోజులలో ముందుకుపోలేని పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. మనం తీసుకొనే చర్యలు ఆచరణలో ఎంతవరకు ఫలప్రదమవుతున్నాయి అనేది ప్రజలు గమనిస్తున్నారు. ఈ దశలో పట్టుదలతో శీఘ్రకాలములో పూర్తి చేయడానికి తగిన నిర్ణయాలు తీసుకొనవలసిన అవసరం వుంది. నీటిపారుదల ప్రాజక్టుల విషయంలో చూసినపుడు కృష్ణానదీ జలాలను వాడుకోడానికి ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చూపుతున్న శ్రద్ధ కాగితాలపైనే కన్పడుతోంది పట్టుదలతో పూర్తిచేయాలనేది ఏమాత్రం జరగడంలేదు. శ్రీశైలం రైట్ బ్యాంక్ కెనాలు, లెఫ్ట్ బ్యాంక్ కెనాలు విషయం ప్రస్తావించారు. లెఫ్ట్ బ్యాంక్ రెగ్యులేటర్ చేపట్టి యిప్పటికి 2 సంవత్సరాలైనది. ఇంకా ఫారెస్ట్ డిపార్టుమెంటుతో తగాదా పడుతోంది. రెగ్యులేటర్ కన్‌స్ట్రక్షన్ కుంటుపడి పని ఆగిపోయింది. లెఫ్ట్ బ్యాంక్ రెగ్యులేటర్ పూర్తిచేయకుండా శ్రీశైలం ప్రాజక్టు సరస్సులో సబ్‌మెర్జ్ అయిన ప్రదేశములో రెగ్యులేటర్ నిర్మాణం తీసుకొన్నపుడు ఆ నిర్మాణం ఎప్పటికి పూర్తిఅవుతుందో దాని మీద ఎంత ఖర్చుఅవుతుందీ అనేది ఇంజనీర్లను కన్‌సల్ట్ చేస్తే అర్థమవుతుంది. ఈ దౌర్భాగ్యస్థితి యిట్లాగే వుంటే తెలంగాణా ప్రజలలో తీవ్రమైన అసంతృప్తిని రేకెత్తించినవారవుతారు. లెఫ్ట్ బ్యాంక్ కెనాల్ కామన్ పాయింటునుంచి కెనాల్ వర్క్సు టేక్ అప్ చేశారు.

వాటివల్ల సాధించే ప్రయోజనం ఏమిటి? మౌలికంగా ప్రధానమైన ఇన్‌లెట్ రెగ్యులేటర్ లేకుండా కెనాల్స్ నిర్మాణం చేసినందువల్ల ప్రజలను మోసము చేసినట్లే అవుతుంది. ఆ చన్నెల్స్ గురించి ప్రభుత్వం అంతగా పట్టించుకొన్నట్లులేదు. చన్నెల్స్ గురించి డీటెయిల్డ్ ఎస్టిమేట్స్ యింతవరకు తయారుచేయలేదు. టెండర్స్ పిలవడానికి పూనుకోవడం లేదు. డబ్బు కేటాయించడంలేదు. మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలోని జూరాల ప్రాజక్టుక్రింద కృష్ణా జలాలను వాడుకోవడానికి బచావత్ అవార్డుక్రింద అనుమతి లభించినతరువాత దీనిని రెండు ప్రణాళికలో పూర్తిచేసే సంకల్పముతో అనాటి ముఖ్యమంత్రి అంజయ్యగారు పునాదిరాయి వేసారు.

6-30 p.m ఆ పని సాగుతున్న తీరు చూస్తే ఏడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక కాదుగదా ఎనిమిదవ ప్రణాళికా కాలములో కూడ ఆ ప్రాజక్టుల పనులు పూర్తికాకపోవచ్చు. ఇది భయానకమైనటువంటి పరిస్థితి. మహబూబ్‌నగర్‌జిల్లా మొత్తం రాష్ట్రములో రాయలసీమ జిల్లాలకన్నా కూడ తీవ్రమైనటువంటి అనావృష్టికి గురి అవుతున్న జిల్లా. జలాధారాలు లేనటువంటిజిల్లా, కృష్ణానదికి సమీపములో వుండినందున ప్రత్యేకించి అర్హతను గుర్తించి బచావత్ కమీషను ఎవార్డును పురస్కరించుకొని జూరాల ప్రాజక్టును చేపడితే దాని గురించి సవతితల్లి ప్రేమను చూపిస్తున్నది యీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం. విశాల దృక్పథముతో దానికొరకు డబ్బును కేటాయించడంలేదు. ఆ ప్రాజక్టు మధ్యంతరంగా ఆగిపోయే ప్రమాదం వుంది. ఈరోజు మహబూబ్‌నగర్‌జిల్లాలో కృష్ణా నీరును కేవలం జూరాల ప్రాజక్టుకేకాదు, భీమా లిఫ్ట్ యిరిగేషను స్కీము కొరకు వాడడానికి ప్రభుత్వం సూత్రప్రాయంగా అంగీకారం తెలిపి యిదే అసెంబ్లీలో ఆ ప్రాజక్టు నిర్మాణంకొరకు కమిట్‌మెంటు చేసింది అప్పుడున్న కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం. ఇప్పుడున్న తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంకూడ చేసింది. డీటేల్డ్ సర్వే వర్కు పూర్తిచేయడానికి ఒక సంవత్సరకాలం నిర్ణయించి గతసారివున్న యిరిగేషను మంత్రి శ్రీ శ్రీనివాసులురెడ్డిగారి సమక్షములో జరిగిన సమావేశములో రెండు డివిజన్లను వేశారు. సర్వే వర్కు సాగుతోంది, కాని మందకొడిగా సాగుతుంది. సంవత్సరకాలం గడిచిపోయింది. డీటేల్డ్ సర్వే రిపోర్టు యింతవరకు తయారుకాలేదు. కనీసం ఏడవ ప్రణాళికతో అయినా వస్తు యాన్యువల్ ప్లానులో దానికొరకు డబ్బులు కేటాయించి ఫౌండేషను స్టోన్ వేస్తారనే ఆశకూడ లేదు. దానిగురించి జిల్లా ప్రజల తరపున తీవ్ర ఆందోళనను వ్యక్తపరుస్తూ జూరాల ప్రాజక్టు సత్వర నిర్మాణముతోబాటు భీమా ప్రాజక్టు వర్కునుకూడ ప్రారంభించాలని మీద్వారా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజక్టు తెలంగాణాకు ప్రాణప్రదమైనటువంటి ప్రాజక్టు. ఆ ప్రాజక్టు సెకండ్ స్టేజి కాకతీయ కెనాల్, ఆ కెనాల్ వర్కు చాలా మందకొడిగా జరుగుతున్నది. కేవలం కాలువలు త్రవ్వుకుంటూ పోయి నీరు వదలకుండా వుండే ఆయకట్టు డెవలప్ చేసుకోడానికి అవకాశం వుండదు. ఆ విషయములో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చాలా నిర్లక్ష్య వైఖరి అవలంబిస్తున్నదని తెలియజేస్తున్నాను.

దాంవల్ల ఏ దుష్ఫలితాలు లభించినా తిరిగి రాష్ట్ర విద్యుత్తుకి దోహదంచేసే కొన్ని బల ప్రత్యేకమైనటువంటి కారణాలు కనబడుతున్నాయి. మరల వెనకటి రోజులు జ్ఞాపకం చేసుకోవలసి వస్తే ఆ ప్రమాదం గురించి భయానకమైనటువంటి పరిస్థితి గురించి ఒకసారి ఆలోచిస్తే యీ రాష్ట్రానికి ఏమిగతి పట్టబోతుందోననే భయం నాకు వుంది. అందుకని ప్రభుత్వం చాలా దార్ఢ్యతతో యీ భారీ ప్రాజక్టుల నిర్మాణం విషయములో శ్రద్ధ వహించవలసినదని చెబుతున్నాను. డబ్బు ఎంత ఖర్చు పెట్టినా వెంటనే ప్రతిఫలం వస్తుంది. శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజక్టు కాలువ విషయములో శ్రద్ధ వహించాలని కోరుతున్నాను. ఇచ్చంపల్లి ప్రాజక్టు విషయములో ప్రభుత్వ అశ్రద్ధ వుంది. ఈనాడు తెలంగాణ ప్రాంతానికి సంబంధించిన ముఖ్యమైనటువంటి ప్రాజక్టుల విషయములో నిర్లక్ష్య వైఖరి అవలంబించడం సమంజసముకాదు. మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలోని రాజోళిబండ డైవర్షన్ స్కీము రీమోడలింగ్ ఎస్టిమేట్సు సిద్ధమై రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ సాంక్షనుకొరకు పంపిన కాగితాలమీద నేటికికూడ ఆర్డర్సు వేసి డబ్బు రిలీజు చేయనందువల్ల 55 వేల ఎకరాలకు నీరు లభించక ఆ ప్రాంత ప్రజలు చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారనే సంగతి మీద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఈనాడు ప్రభుత్వం యిలాంటి సంక్షేమ కార్యక్రమాల గురించి ఎంత చెప్పినా ఆ సంక్షేమ కార్యక్రమాల అమలుతీరును గురించి ఒకసారి ఆలోచించవలసిన అవసరం వుంది. రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం పంపిణీ వ్యవస్థ సక్రమంగాలేదు. సంతృప్తికరంగాలేదు కోట్ల రూపాయలు సబ్సిడీగా చెల్లిస్తున్న ప్రజల ధనం డీలర్సు చేతుల్లో పౌర సరఫరాలశాఖ సిబ్బందిచేతుల్లో పడి స్వాహా అయిపోతుందన్న సంగతి అర్థం చేసుకోవాలి. దానిని యింకా పటిష్టం చేయండి. అనవసరంగా అప్రతిష్టపాలు కావద్దు. మధ్యాహ్న భోజన పథకం అమలులో చాలా అవకతవకలకు గురి కావలసి వచ్చింది. ప్రభుత్వపరంగా మీ స్వంత మెషనరీని క్రియేట్ చేయలేని దుస్థితిలో వుండి ప్రజలచేత ఎన్నుకోబడిన గ్రామ పంచాయతీల సర్పంచులకు బాధ్యతను యిచ్చి చాలా పొరపాటు చేశారు. పాపం, సర్పంచులు కొంతమంది చిత్తశుద్ధిలో పనిచేసేవారు వుండవచ్చు, కాని చాలా భాగం పొరపాట్లు చేస్తున్నారు, పొరపాటు చేస్తున్నారనే ఆరోపణలు వారిమీద వస్తున్నాయి. ఆ పాపం మీరే పంచుకుంటున్నారు. దయచేసి మధ్యాహ్న భోజన పథకము అమలుపెట్టే విషయములో చాలా జాగ్రత్తగా పునః పరిశీలన చేసి నిర్వాహణ వ్యవస్థలో మార్పు తీసుకురావలసిందిగా కోరుతున్నాను.

పోతే అనావృష్టి, తుఫానుల గురించి గవర్నరుగారి ప్రసంగములో ప్రస్తావించారు. ఈ రాష్ట్రములో కనీవినీ ఎరుగని భీకర భయంకరమైనటువంటి క్షామం వచ్చింది. క్షామ సంక్షితమైనటువంటి యీ రాష్ట్రములో కరువు పనులు కల్పించలేక, గ్రామాల్లో కనీసం త్రాగడానికి నీరు లభించే అవకాశం కల్పించలేక అపహాస్యంపాలు కావలసి వచ్చింది యీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వము. ఇంతకుముందు ఎప్పుడూ, ఎలాంటి విపత్తు సంభవించినా ప్రభుత్వం

తన బాధ్యతనుండి తప్పించుకోలేదు. కాని యిటీవల సంభవించిన యీ ప్రకృతి వైపరీత్యం వల్ల యీ ఘోరమైన పరిస్థితులల్లో ప్రజలు ఎంతో దుర్భరమైనటువంటి స్థితిని అనుభవించ వలసి వచ్చింది. అనుభవిస్తున్నారు. లోకసభ ఎన్నికలు, వెనువెంటనే అసెంబ్లీ ఎన్నికలు రావడంవల్ల ప్రభుత్వం దృష్టిని ఎన్నికలపైపు మళ్ళించగలిగాము. కాని వాస్తవం ఆలోచిస్తే యీ కరువు పిశాచం కోరల్లో మనుష్యులు, పశువులు నలిగిపోతున్నారు. దాని దుష్ఫలితాలు యీ రోజు రాష్ట్ర ప్రజలు అనుభవించే పరిస్థితి వుంది. ప్రభుత్వం యీ సవాలును ఎదుర్కొనలేకపోయింది. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో త్రాగునీటికి కొరత ఏర్పడి యీ రోజు బోర్‌వెల్స్ కావాలంటే సాంక్షను చేయలేని పరిస్థితిలో వున్నాము. కరువువచ్చి పని పాటలు లేక జనం తహతహలాడిపోతూ వుండే పని కల్పించలేకపోతున్నాము.

లక్షలాది సంఖ్యలో మామహబూబ్‌నగర్ జిల్లానుంచి జనంయితర ప్రాజక్టుప్రాంతాలకు తరలిపోవలసి వచ్చింది.శ్రీశైలం ప్రాజక్టు నీటి ముంపుకు గురి అయిన ప్రదేశాలలో క్రొత్తగా నిర్మాణం చేసిన గ్రామాలలో కూడా యీ పరిస్థితి ఉంది. వారు నిర్వాసులయినందుకు కృత్రిమంగా ఆపదలు అనుభవించవలసి వచ్చింది. దీనికి తోడు ప్రకృతి వైపరీత్యంవల్ల వారింకా ప్రమాద పరిస్థితిలో పడిపోయినారు. వారిని ఆదుకొనే కార్యక్రమాలు యిప్పటికీ ప్రభుత్వం దగ్గర లేవు. ఇటీవల ప్రభుత్వ సహాయంతో యీ రాష్ట్రంలో కొన్ని త్రాగునీటి సరఫరా పథకాలు చేపట్టడం జరుగుతుందనే ఆశ కలిగింది. అయితే యీ స్కీములు పంపించినామని గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో చెప్పినారు. ఆ స్కీములు యింతవరకు శాంక్షను అయినాయా? లేదా అనేది తెలుప లేదు. శ్రీశైలం ప్రాజక్టు ముంపు కార్యక్రమాల కోసం ఉద్దేశించిన ఒక పథకం కూడా ఉంది. అది శీఘ్రంగా అమలుజరిగేటట్లు చూడడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను. ఈ పరిస్థితులలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కార్యక్రమాలు చాలా మందకొడిగా తీసుకుపోతున్నవి. శాస్త్రీయ పద్ధతిలో సమస్యలను పరిష్కరించే అలవాటు లేనట్లుగా ఉంది. ఇప్పుడు ఎన్నికల సమయంలో ఎన్.టి.ఆర్. గారి వేవ్‌వచ్చింది. ఎన్.టి.ఆర్. గారికి యేదైనా బ్రైన్ వేవ్ వచ్చినప్పుడు ఆ బ్రైన్ వేవ్ అదే ఒక కార్యక్రమంగా రూపం ధరించి అమలు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు తప్ప ఒక పద్ధతి ప్రకారంగా సమస్యల గురించి సరియైన అవగాహనతో పరిష్కరించే ప్రయత్నం సాగడం లేదు. ప్రస్తుతం యీ తెలుగుదేశం పార్టీ చాలా సంక్షోభంలో పడిపోయింది. వీరికి సరియైన అవగాహన లేదు. ఈ దశలో భూసంస్కరణ గురించి కూడా ప్రస్తావించినారు. భూ సంస్కరణ విషయంలో లోటు పాట్లు ఉంటే వాటిని సవరించి అమలుచేయాలి. ఇది చిత్తశుద్ధితో ప్రవేశపెట్టిన చట్టం. ఆ చట్టం అమలుపరచడంలో, సిబ్బంది చేతులలో ఆదిఖానీ అయిపోయి ఉండవచ్చును. భూస్వాములకు రక్షణ కల్పించి ఉండవచ్చును. ఇప్పుడు మనము సుప్రీంకోర్టు జడ్జిమెంటు దృష్ట్యా తగిన అమెండుమెంటు ద్వారా చట్టంలో ఉండే లోపాలను సరిదిద్ది దీనిని

పునః పరిశీలన చేయడానికి అవకాశం యిచ్చి ఆ అవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోవాలి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దీనికి సంబంధించిన అమెండ్మెంటు బిల్లు యీ సమావేశంలో రాక పోయినా, వచ్చే సమావేశంలో అయినా ప్రవేశపెట్టాలని, ఆ చట్టాన్ని ప్రవేశపెట్టడానికి ముందు ఆర్డినెన్స్ జారీ చేయాలని తమ ద్వారా కోరుతూ మిగిలిన విషయాలు బడ్జెటు మీద మాట్లాడుతానని తెలియజేస్తూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

6-45 p.m.

MR. SPEAKER : Now the House stands adjourned to meet again at 8-30 A. M. tomorrow.

(Then the House adjourned to meet again at 8-30 A.M. on Thursday, the 14th March, 1985.)

Appendix - I

REPORT OF THE DECISIONS OF THE BUSINESS ADVISORY COMMITTEE TAKEN AT ITS MEETING HELD ON 12th MARCH, 1985

The following decisions were taken by the Business Advisory Committee at its meeting held on 12th March, 1985 in regard to the Business to be transacted in the Assembly.

14-3-1985 (Thursday)	1. Presentation of Supplementary Estimates of Expenditure for 1984-85
	2. Discussion on the motion of thanks to the Governor's Address
3-00 p.m.	3. Reply by the Chief Minister. Discussion on Budget for 1985-86 (Vote on Account)
15-3-1985 (Friday)	1. Discussion on Budget for 1985-86 (Vote on Account)
	2. Reply by the Minister for Finance.
	3. Discussion and voting of the supplementary estimates of expenditure for 1984-85.
	4. Reply by the Minister for Finance.

16-3-1985 (Saturday)	1. The Andhra Pradesh Appropriation (Vote on Account) Bill, 1985. 2. The Andhra Pradesh Appropriation Bill, 1985 (Supplementary Estimates)
17-3-1985 (Sunday)	HOLIDAY
18-3-1985 (Monday) 19-3-1985 (Tuesday) 20-3-1985 (Wednesday)	Government Bills

MR. CHAIRMAN, MR. SPEAKER AND HON'BLE MEMBERS OF THE LEGISLATURE

I am very happy to be welcoming you to the First Session of the Eighth Legislative Assembly and to the Joint Meeting of of both the Houses of the State Legislature which I have the privilege of addressing. Let me at the outset congratulate the the new Members of the Legislative Assembly on their election to the House.

2. I am glad that the recently concluded polls was, by and large, peaceful. While this has been possible in no small measure to a spirit of healthy competition and tolerance among our people, I would also like to acknowledge the unstinted efforts of over two lakh public servants engaged for organising and conducting the poll. Civil Services is the major instrument for translating public policy into tangible, useful and practical schemes for the benefit of the people. A contented, honest, clean and efficient service is therefore a sine qua non for good Government. I am glad my Government have decided to appoint a Pay Revision Commission for revision of existing pay scales of all Government employees, local body employees, teachers, etc., in respect of which a formal notification would be issued shortly. I am sure the services, true to its traditions of public service would continue to endeavour unremittingly towards our goal of a just and equitable society.

3. The massive mandate with which my Government has been returned to power is an unequivocal endorsement of its political conviction, that a strong and stable Union is possible only with strong and stable States and its economic philosophy that any Strategy for the development of the State should have as its central core anti-poverty programmes which provide for the basic necessities of human existence, namely, food, clothing and shelter to the vulnerable sections of the community. This alone can make development and growth meaningful, purposeful and participative. Above all this mandate has been one in favour of performance against platitudes.

VII Plan :

4. We are on the threshold of the Seventh Five-Year Plan. Being the terminal year of the VI Five-Year Plan, this year gives the Government an opportunity to review the plan effort, reorient its priorities and redirect its resources and energies on the basis of such a review. It is against this background that the Seventh Five-Year Plan of the State has been drafted, which with a projected outlay of Rs. 7,500 crores would be more than double that of the Sixth Five-Year Plan, The Plan emphasises provision of social consumption facilities, strives towards a better regional balance in the levels of social and economic development, concentrates on productivity and reiterates acceleration of direct poverty alleviation programmes through a two-pronged approach, namely, distribution of food and other essentials through the public distribution system and creation of avenues for gainful work. The Plan strategy envisages :—

(i) ensuring geographical spread of agricultural develoment by giving highest priority to rain-fed farming in semi-arid areas, horticultural and sericulture;

(ii) effective use of the economic infrastructure already created through emphasis on improvements in quality and distribution of power in the power sector, and through better water management in the irrigation sector;

(iii) emphasis on informal education and vocationalisation of school education in the education sector;

(iv) special Programmes for the benefit of the vulnerable sections, such as the Vimukthi programme for persons engaged in unclean occupations. effective implementation of minimum wages for agricultural labour in rural areas Pensions to agricultural labourers, initiation of new approaches for the welfare of the physically handicapped, etc.,

(v) increasing employment intensity through mobilisation of institutional finances:

(vi) revamping the plan process to make district planning realistic and effective providing for popular participation at the same time.

All this within the framework of accelerated development of the backward regions of the State.

Natural Calamities :

5. It is really unfortunate that though the State had to contend with problems arising in the wake of two successive cyclones in 1983, the year 1984 did not fare any better. Almost all the districts were affected by drought involving a crop loss of about Rs. 920 crores, while a hurricane that developed in the Bay of Bengal in November, 1984 off the Nellore coast caused wide-spread damage to life and property in Nellore and Chittoor districts leaving 604 persons dead. Contingency plans were drawn up and district administration was fully geared to meet the situation effectively. It is gratifying to note the manner in which the district administration responded to the situation in providing succour and relief to the affected.

Agriculture :

6. Keeping in view the role of agriculture, Government have initiated a number of measures to raise foodgrains production mainly through securing remunerative prices to the farmer for his produce. Reasonable prices were ensured for major crops like paddy, tobacco, cotton and sugarcane. For the current planting season, to encourage sugarcane production my Government propose to arrange payment of ad hoc price of Rs. 15 per metric tonne of cane by the public sector and co-operative sugar factories over and above the State advised price fixed for

sugarcane which would not be less than that declared for 1984-85.

The co-operative credit institutions advanced credit for agricultural production of the order of about Rs. 166 crores during kharif 1984. It is programmed to disburse about Rs. 20 crores during rabi 1984-85 with which an all time high level of about Rs. 186 crores of agricultural credit disbursement would have been reached in 1984-85.

Irrigation :

7. As Hon'ble Members are aware. the year 1985-86 marks the commencement of the Seventh Five Year Plan. Andhra Pradesh is predominantly an agricultural State and efforts have to be made to harness the available water resources to the optimum levels. My Government are, therefore, attaching great importance to the irrigation sector. Provison in the Sventh Plan for irrigation has been considerably increased. It is expected that almost all the ongoing major and medium irrigation projects will be completed during the SeventhPlan period.

8. My Government are keen on utilising Krishna river waters for the drought affected areas of the State and substantial provisions are made in this regard for the execution of the Srisailam Right Branch Canal. Telugu Ganga Project, Srisailam Left Bank Canal already taken up for execution, A World Bank team is visiting the State shortly to appraise the Srisailam Right Branch Canal and Sriramsagar Project for Bank assistance.

9. Special attention is also being paid for completing all the ongoing minor irrigation schemes. Special funds to an extent of Rs. 15 crores have been sanctioned for the benefit of drought affected areas in the State for taking up minor irrigation schemes including ground water utilisation. External aid from European Economic Community is also being secured for executing minor irrigation schemes.

Civil Supplies :

10. Among various welfare measures undertaken by my Government, the pride of place belongs to Rs. 2 per kg rice scheme- It is a matter of satisfaction that nowhere elso in the country a food subsidy scheme of this dimension, scope and coverage obtains. The scheme, indeed, has brought the concept of the State in its true spirit to the very door step of the poor and needy.

11. As a part of general approach to make essential and household commodities available to the public at reasonable rates. Government have reduced the sale price of toned milk. Likewise as an incentive to the producers and to augment milk production for the benefit of the consumers. the producers' price has also been increased.

Welfare of Weaker Sections :

12 My Government have been striving for the amelioration of the weaker sections and have embarked upon a number of social security and socio-economic schemes for the betterment of Scheduled Castes and other Weaker Sections.

13. The more significant among them are :-

(i) Sanction of pension of Rs. 30 per month to landless agricultural workers of 60 years of age and above which has been introduced with effect from 1st November, 1984. to benefit about 5 lakh landless agricultural workers. An amount of Rs. 600 lakhs was sanctioned during 1984-85 under this scheme, while during 1985-86, an amount of Rs. 2.400 lakhs has been proposed.

(ii) Welfare programmes for Rickshaw Pullers for owning rickshaws by providing a subsidy of 20% of the cost of the rickshaw. During the year 1984-85, a sum of Rs. 100 lakhs is provided to implement the scheme through SETWIN in twin cities and the Special Employment Scheme Organisations in the districts.

(iii) Sanction of 43 Orphanages at the rate of two in each of the districts of the State, one for girls and another for boys with a strength of 100 inmates each.

(iv) The scheme of one handloom Saree and Dhoti to the greencard holders on 50% suhsidy. This scheme, apart from benefiting the weaker sections, will also help in providing substained employment to the handloom weavers.

14. As a time-bound programme, Government would endeavour to expedite the distribution of surplus land acquired under the Andhra Pradesh Land Reforms (Ceilings on Agricultural Holdings) Act, 1973. Effective steps will be taken to assign vacant Government land and also those taken from ineligible occupants, to the landless agricultural labour. These lands would be given to the adult female members in the eligible families.

15. During the year, 98 hostels for girls havs been opened with a strength of 100 boarders in each hostel in those taluk headquarters where there are no girls hostels. The diet charges in all Government hostels, Orphanages and other institutions have been raised from Rs. 85 per month to Rs. 100 per month with effect from 1st September, 1984.

Tribal Welfare :

16. My Govarnment have been making every possible effort to improve the quality of life of tribals. Up to the end of 1983-84, 1.80 lakh families have been covered as against a targeted coverage of 2.23 lakh families by economic support schemes. During 1984-85. over 0.50 lakh families living below the poverty line have already been covered achieving the Sixth Plan target. It will be the endeavour of my Government to cover the remaining 2-70 lakh families during the Seventh Plan period. Considering the climatic suitability and response from the tribal cultivators, emphasis will be given to sericulture and horticulture programmes. apart from developing minor irrigation and electrification. It is also proposed to electrify 600 tribal villages as part of a "Garland Scheme" to electrify all the tribal villages in a phased manner.

Welfare of Backward Classas :

17. For the welfare of the students belonging to Backward Classes, 100 new hostels with 5 000 seats and 20 new Ashram School Hostels for the children of fishermen, waddars and shepherds have been sanctioned. The strength in the existing hostels have also been increased by 10%. In all, 60,100 students got admission during the year. The rates of residential scholarships for students of post-graduate and professional courses residing in attached hostels and for the post-matric students, as also the food charges for the students residing in Government hostels have been enhanced. My Government are proposing to introduce a new scheme of sanctioning of examination fees to 7th and 10 th class backward classes students. It is also proposed to open 50 new hostels and 4 Ashram School hostels during 1985-86.

Welfare of Physically Handicapped :

18. My Governmenment are greatly concerned about the welfare of the physically handicapped. Among others, a training-cum-production centre exclusively for women which is

the first of its kind has been established in Srikakulam district with an intake capacity of 50 persons to impart special skills to disabled women in order to enable them earn a livelihood. Two tricycle units one at Gajapathinagaram and another at Nellore have been sanctioned in order to meet the growing need for this mobility aid. A unit at Hyderabad to manufacture and supply 4,000 cycle rickshaws under "Own Your Rickshaw" scheme to provide employment to about 150 handicapped persons has been approved.

Legal aid to the poor :

19. The scheme of free legal aid to poor will be implemented more effectively and the Government will endeavour to find more resources for this scheme which helps the poor.

Housing:

20. Significant strides have been made for the provision of houses for weaker sections. By January 1985, 1,68.872 permanent houses have been completed under the scheme while 90:000 houses have been grounded and are at various stages of completion, My Government have also embarked upon a massive expansion of the programme for provision of free house-sites to Scheduled Castes, Scheduled Tribes and other Weaker Sections whose monthly income does not exceed Rs. 500 per month and possess property worth Rs. 6,000 and not having house-sites.

Welfare of Women :

21. Government are committed to the welfare of women. With a view to benefit the working women three more Working Womens' Hostels have been opened. The rates of dietary charges were enhanced from Rs. 50 to Rs. 145 in respect of all inmates in State Homes, Homes for the Aged, etc. It is also proposed to introduce a new schame during the next year by staring mobile creches at new work sites like construction and project sites, quarries, etc. In addition to the Polytechnics for Women established at Nellore and Bheemunipatnam during the year, it is proposed to establish two more Polytechnics for Women at Cuddapah and Chittor districts during 1985-86.

Youth Services :

22. In view of the fact that 1985 is designated as International Youth Year, a number of new schemes are being

implemented to involve the youth in National Development with greater vigour and enthusiasm. Involvement of un-employed youthin community development programmes entrusting them with works directly in certain pilot schemes is one of the novel projects taken up this year.

Education :

23. Perceptible results have been achieved in the field of education. The importance we have attached to universalisation of primary education has paid dividends. We have reached 100% enrolment in the case of 6-11 age group children. A scheme for providing primary school buildings on a large scale was taken up and a majority of the buildings will be completed soon. The RLEGP funds and U. K, aided funds are being utilised for this purpose in addition to the State Government's efforts. It is proposed to take up a similar programme in 1985-86, School-less habitations will be given priority in opening new schools in the ensuing year.

24. Women's education has been given special emphasis 750 women teachers were appointed and more than a thousand special non-formal education centres for women were opened.

25. Vocationalisation of education at the 8th class is a novel measure for the whole country. Nine trades have been introduced in 105 schools to begin with. It is proposed to extend this to 9th class in 1985-86 and additional allocation is provided in the budget. As a measure of changing education technology greater use of audio-visual techniques would be made. Education T.V. would be introduced and is expected to go into production in 1985-86, the spade-work having been completed.

26. Equal importance is being given to physical education and to this end, new posts ofPhysical Education Teachers were created in 1,250 schools where there were no PETs earlier.

27. More than 100% increase in the budget for Adult Education is provided in 1985-86 to expand the programme and increase coverage.

Medical and Health :

28. As a measure to improve medical facilities to the common man, 25 Primary Health Centers 25 Sub-Health Centres and 500 new Sub-centres were sanctioned under Minimum Needs Programme during the year. To ensure the availability of

doctors in rural areas, my Government are considering a package of measures by which services in rural and tribal areas will be made more attractive for the doctors.

Rural Water Supply :

29. It is a matter of gratification that considerable progress has been achieved in the matter of implementation of Rural Water Supply Scheme and in recognition of this good work, the Government of India have released Rs. 7 crores to the State Government as a bonus. It will be the endeavour of my Government to cover all the identified problem villages by the end of March, 1985 as per the scheduled programme. The Protected Water Supply Scheme under the Netherlands assistance programme in flouride-affected areas has achieved considerable progress. Additional financial assistance for this Dutch aid has been soughtfor, for four more projects in the various parts of the State.

Minorities Welfare :

30. As the Hon'ble Members are aware, my Government are committed to improve the social and economic conditions of the minorities and consequently have constituted the A. P. State Minorities Finance Corporation which was incorporated on 19th January, 1985 with an authorised capital of Rs. 1 crore. The objective of the Corparation is to assist by way of loan or otherwise financing of socially weaker and needy persons of the minorities in the State in the fields of trade, small and cottage industries, agro-based occupations etc.

Industry :

31. Concerted efforts are being made by the Government to promote rapid industrialisation by encouraging rural industries apart from investment on medium and large scale industries, It is significant to note that during the year 1984-85 (up to 31st December, 1984), the State has received a total of about 251 clearances covering a wide range of industries with an employment potential for about 30,000 persons. A major breakthrough in the field of automobiles has been achieved by setting up a Light Commercial Vehicles Project, promoted by the Hyderabad Allwyn Ltd., a State Government Undertaking, at Zaheerabad in Medak district with Japanese collaboration, at an estimated cost of Rs. 52 crores with an annual capacity of 10,000 units. It is a matter of satisfaction that the project has been implemented in a record time. Yet another significant achievement has been the starting of work on the Nagarjuna

Fertilisers and Chemicals Limited Project at Kakinada which has been under implementation for a long time for the manufacture of 4 95 lakh tonnes of Ammonia per annum at an estimated cost of Rs. 538 crores, thereby fulfilling the dreams of the agricultural producers of the Districts of East Godavari,West Godavari· Krishna and Guntur into a reality.

Management of Public Enterprises :

32 My Government are taking necessary steps for streamlining the functioning of Public Enterprises in Andhra Pradesh. For this purpose; the Public Enterprises Managment Board is undertaking special training programme for the top and middle executives of Public Enterprises. Intensive studies of problems of individual units, through experts. will also be undertaken under the aegis of the Public Enterprises Management Board. Regular and periodical review of the performance of Publ c Enterprises are also being undertaken at Government level to rectify slackness and to achieve fixed targets.

Power :

33. Power sector occupies an important place in the development of the State. Government have proposed to add 210 MW by commissioning a Third Unit of 100 MW of Nagarjunasagar Pumped Storage Scheme Stage II and the First Unit of 110 MW of Srisailam Hydro-Electric Scheme Stage II. The annual capacity in the State including State's share from industrial sector projects would go up to 3,599 MW in 1985-86. Effective steps will be taken to electrify more villages and energise a large number of agricultural pumpsets during 1985-86 to meet the growing demand from the agricultural sector and also to step up the outlays for the Special Component Plan and the Tribal Sub-Plan. Under the "Intinta Deepam" Scheme. it is proposed to provide 10,000 houses with one bulb for each house under the Special Component Plan while it is proposed to cover 5,000 tribal houses under the Tribal Sub-Plan.

Organisation of Administration :

34. As the Hon'ble Members are aware. the Government have taken a policy decision to create Mandal Panchayats with a view to bring the administration nearer to the people, involving them more closely in developmental activities and to make all public services available to them, and in pursuance of this decision of the Government which is a major administrative innovation. preliminary notifications proposing formation of

1,107 Mandals were published in the State Gazette, dated 30th July, 1984. My Government are keen to complete the reorganisation after considering the objections/suggestions received from the public.

35. My Government are pursuing the objective of clean and efficient administration relentlessly. Various measures taken in this regard and the Vigilance exercised for combating corruption is being well appreciated by the public. The Government are also contemplating to strengthen the training of public servants as a process of Human Resources Development. As a measure to have greater delegation to improve efficiency, a Committee of Secretaries is being constituted to go into certain aspects of administrative and financial delegations.

36. In a democratic society, it must be ensured that there is a proper police-public relationship. The One Man Police Commission constituted in January, 1983 submitted its report in May, 1984 with 407 recommendations. The Government have appointed a Committee to examine the report for a concerted follow up action on the recommendations. Continuous efforts are being made for better Policing and maintenance of law and order by strengthening and modernising the police force. The law and order situation in the State has been by and large peaceful except for a few sporadic incidents with communal overtones. My Government have been taking prompt and firm action in dealing with such communal and other anti-social elements.

37. During this Session, in addition to the Budget, you will be considering Bills for replacing Ordinances and also other progressive Legislative measures, among which would be the Andhra Prapesh Abolition of Posts of Part-Time Village Officers Bill, 1985.

38. I wish your deliberations all success.

JAI HIND